

Eftervalsanalys för Sveriges kommuner

Genomförd av institutet för kvalitetsindikatorer (Indikator)

Innehåll

	Sida
Om undersökningen	s. 3
Statistikfrågor	s. 4
Förberedelse inför val	s. 7
Genomförande av val	s. 20
Övriga frågor	s. 64
Sammanfattning av resultat	s.67
Fritextsvar	s.71

Om undersökningen

Bakgrund och syfte

Valmyndigheten genomför efter varje allmänt val i Sverige en undersökning i syfte att utvärdera hur valen gått och för att förbättra genomförandet till nästa gång.

Metod

Målgruppen för undersökningen är Sveriges 290 kommuner. Totalt besvarades undersökningen av 256 kommuner, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 88 %.

Undersökningen genomfördes via mejl till den mejladress kommunerna anmält till Valmyndigheten. Efter ett inledande utskick genomfördes 6 påminnelseinsatser.

Enkät

Enkäten omfattade cirka 35 frågor.

Genomförande

Undersökningen genomfördes mellan vecka 40 och 43.

Rapport

Resultaten presenteras med diagram och text på övergripande nivå och även nedbrutet på SKR:s kommungruppsindelning (A-, B- och C-kommuner). Undersökningen redovisas i en kortversion av rapporten och en längre version som även inkluderar alla fritextsvar. Fritextsvaren finns även inkluderade i en Excelbilaga. Därtill redovisas resultaten i en rådatafil.

Kontaktpersoner

Projektledare Indikator:

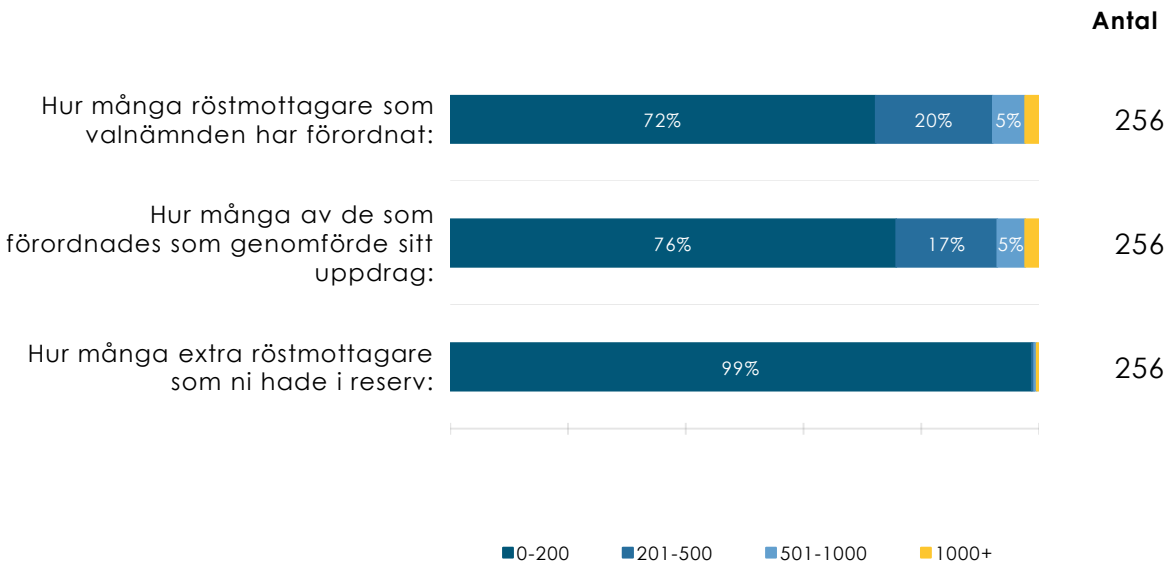
Rasmus Ragnarsson

rasmus.ragnarsson@indikator.org

Statistikfrågor

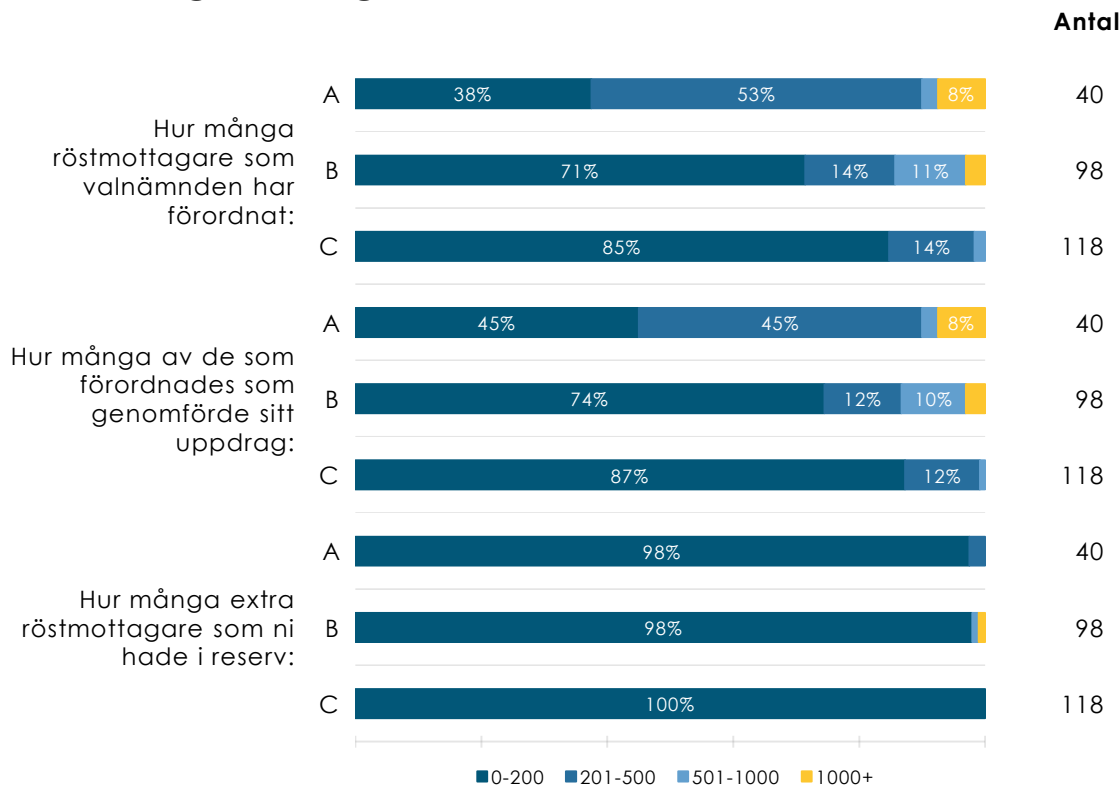
9. Vänligen ange...

Info

- Av de svarande kommunerna var det drygt 7 av 10 som angav att valnämnden förordnade 0-200 röstmottagare. En femtedel svarar att det var 201-500 stycken.
- Liknande siffror visas i hur många röstmottagare som genomförde sitt uppdrag.
- Nästan samtliga kommuner uppgav att de hade 0-200 extra röstmottagare i reserv.

9. Vänligen ange...

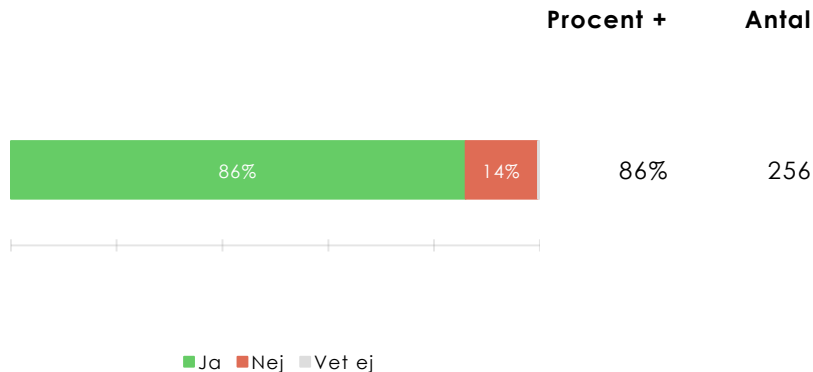
Info

- Nedbrutet på kommungrupper kan vi se att mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner i högre utsträckning svarade att det var 0-200 röstmottagare som valnämnden förordnat, samt som genomförde sitt uppdrag.
- Antalet extra röstmottagare verkar däremot inte vara kopplat till storlek på kommungrupp.

Förberedelse inför val

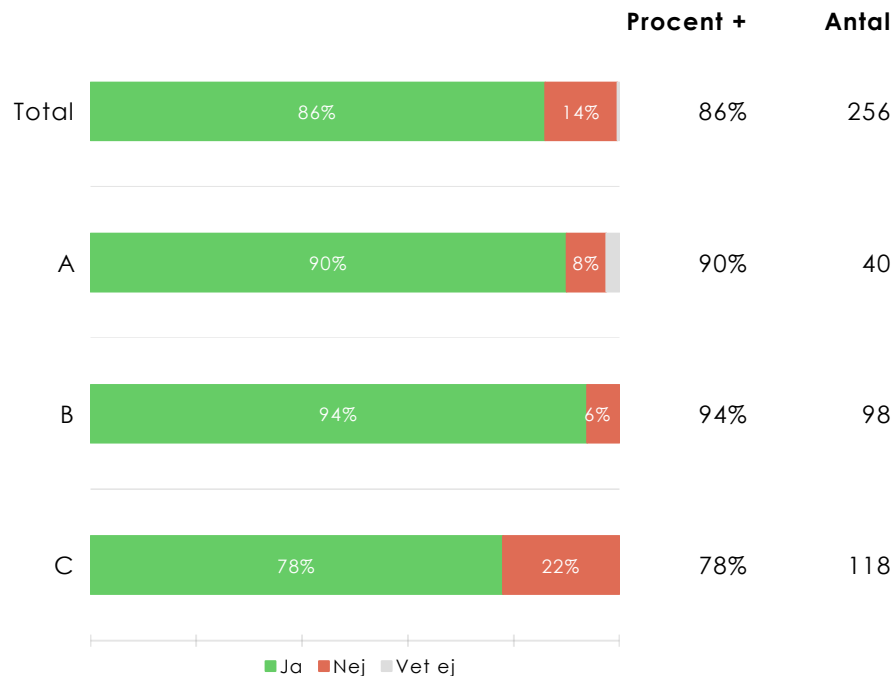
10a. Har ni planerat något särskilt för att kunna genomföra val under pandemi?

Info

- Av de svarande kommunerna var det nästan 9 av 10 som uppgav att de hade planerat något särskilt för att kunna genomföra val under pandemi.

10a. Har ni planerat något särskilt för att kunna genomföra val under pandemi?

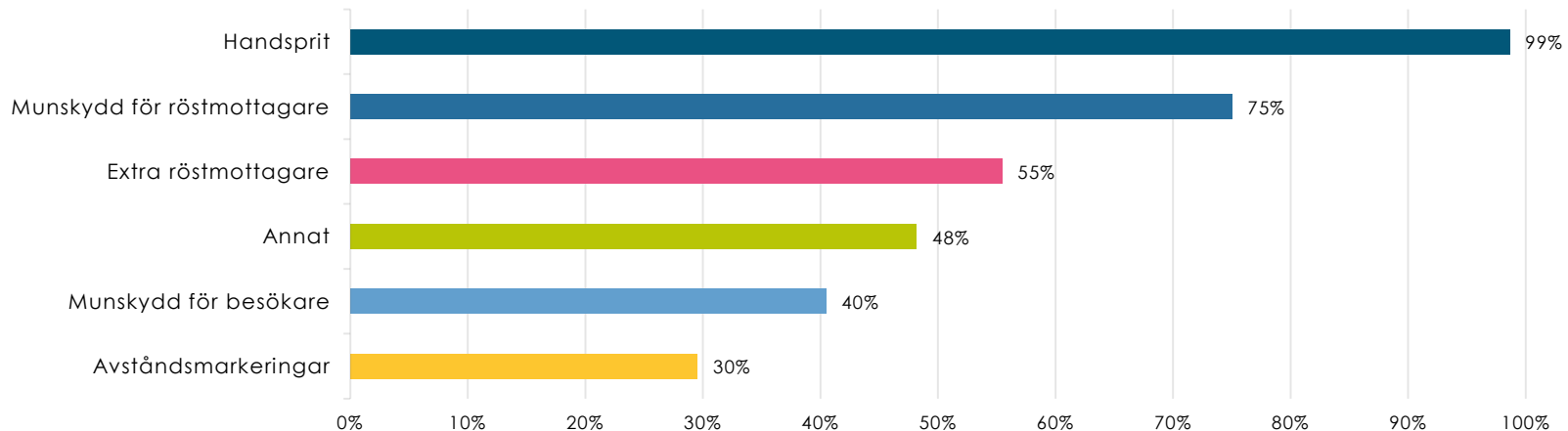

Info

- Nedbrutet på kommungrupper kan vi se att mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner i lägre utsträckning hade planerat för att genomföra val under pandemi.

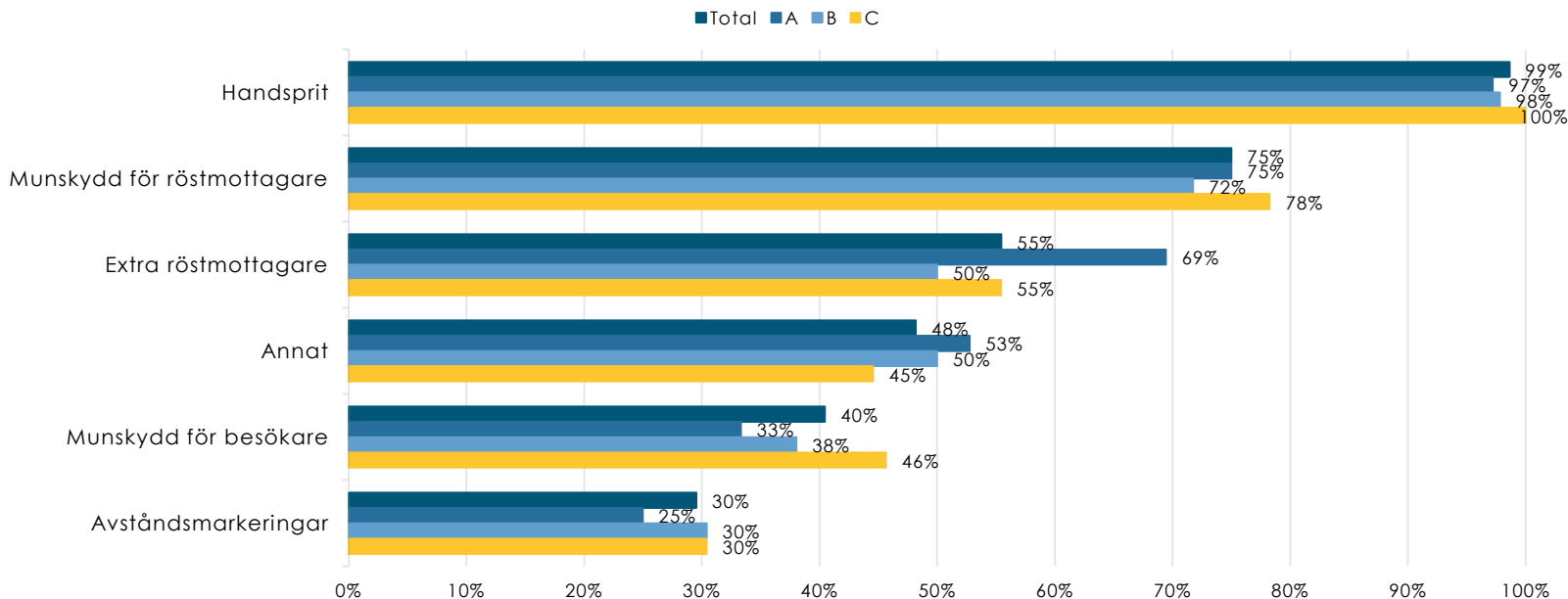
10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Den vanligaste åtgärden som vidtogs för att genomföra val vid pandemi var att tillhandahålla *handsprit* (99 procent) följt av *munskydd för röstmottagare* (75 procent) och *extra röstmottagare* (55 procent).

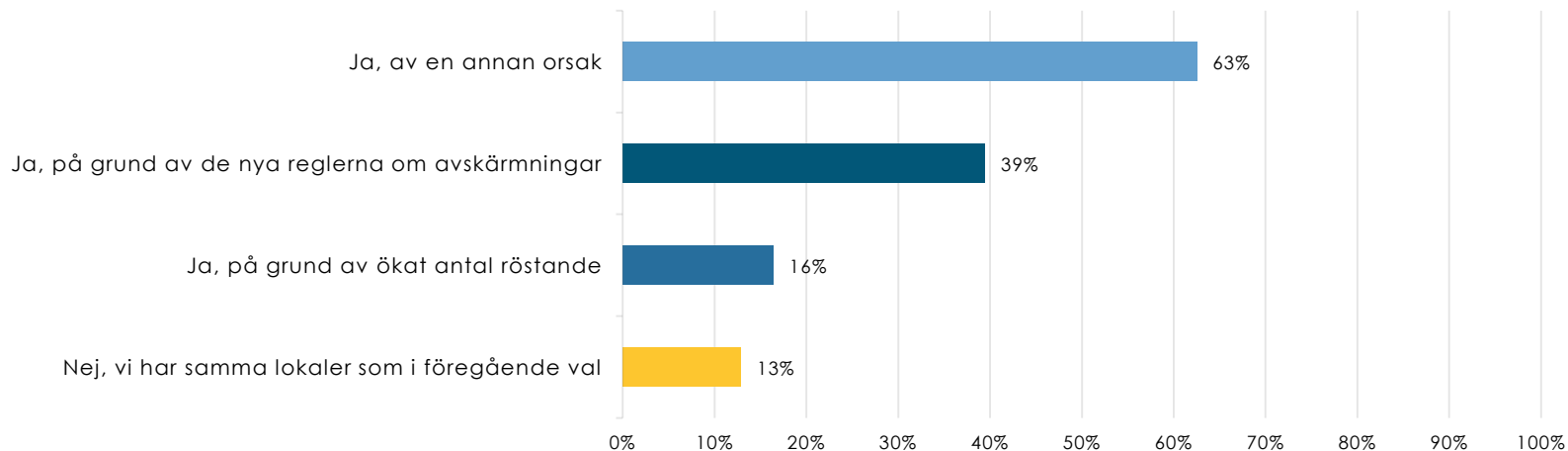
10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Nedbrutet på kommungrupp följer ett liknande mönster som för totalnivån med tydligt undantag för A-gruppen bestående av storstäder och storstadsnära kommuner som i betydligt högre grad anställt extra röstmottagare som åtgärd.

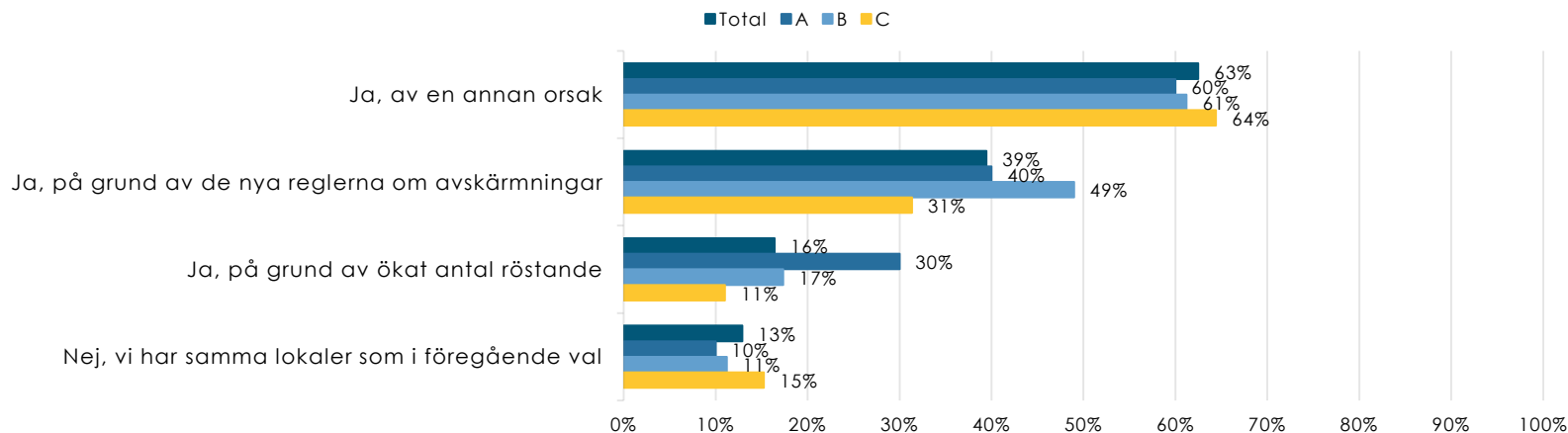
11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val? (Fler val möjliga)

- De allra flesta kommuner (63 procent) uppgav att de behövt byta lokal av en annan orsak.
- En betydande andel, nästan 4 av 10 uppgav däremot att de blivit tvungna att byta lokaler på grund av de nya reglerna om avskärmningar

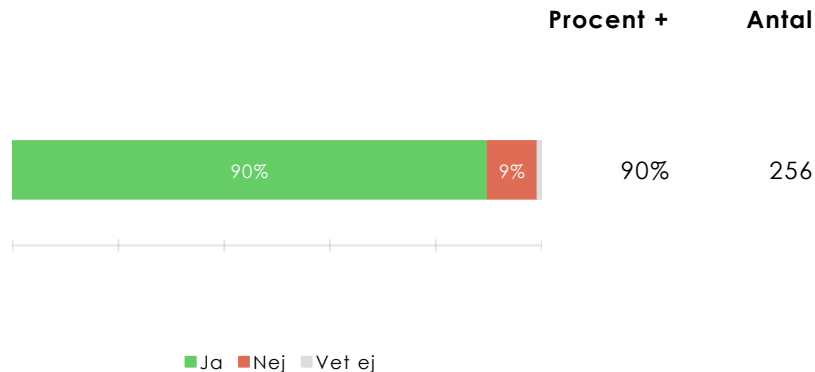

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

- Nedbrutet på kommungrupp kan vi notera att det var betydligt fler i B-gruppen bestående av större städer och kommuner nära större stad som uppgav att de var tvungna att byta lokaler till följd av de nya reglerna kring avskärmning.
- Det var betydligt fler kommuner i A-gruppen bestående av storstäder och storstadsnära kommuner som uppgav att de behövde byta lokaler på grund av ökat antal röstande.

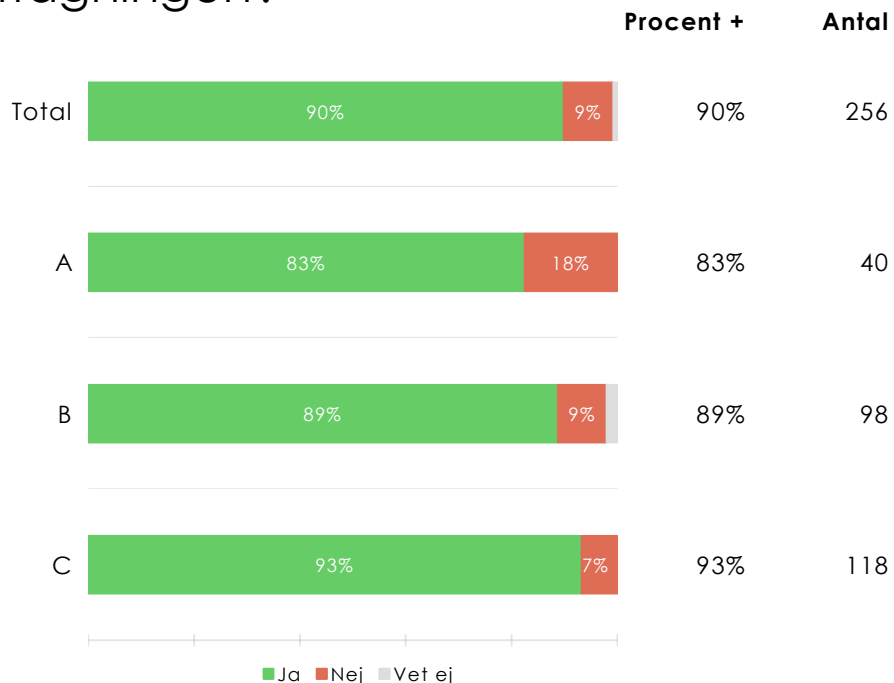
12. Har ni använt det kommunikationsmaterial som Valmyndigheten tagit fram för att skylta till röstmottagningen?

Info

- En överväldigande majoritet, 9 av 10 kommuner, uppgav att de använt det kommunikationsmaterial som Valmyndigheten tagit fram för att skylta till röstmottagningen.

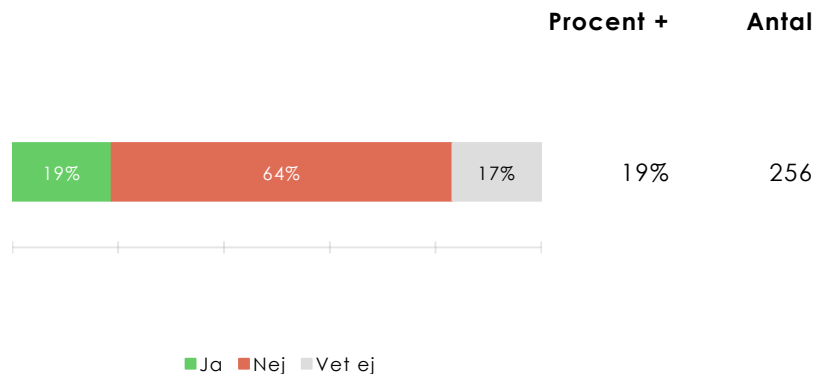
12. Har ni använt det kommunikationsmaterial som Valmyndigheten tagit fram för att skylta till röstmottagningen?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp kan vi se att A-gruppen bestående av storstäder och storstadsnära kommuner använt kommunikationsmaterialet i något lägre utsträckning.

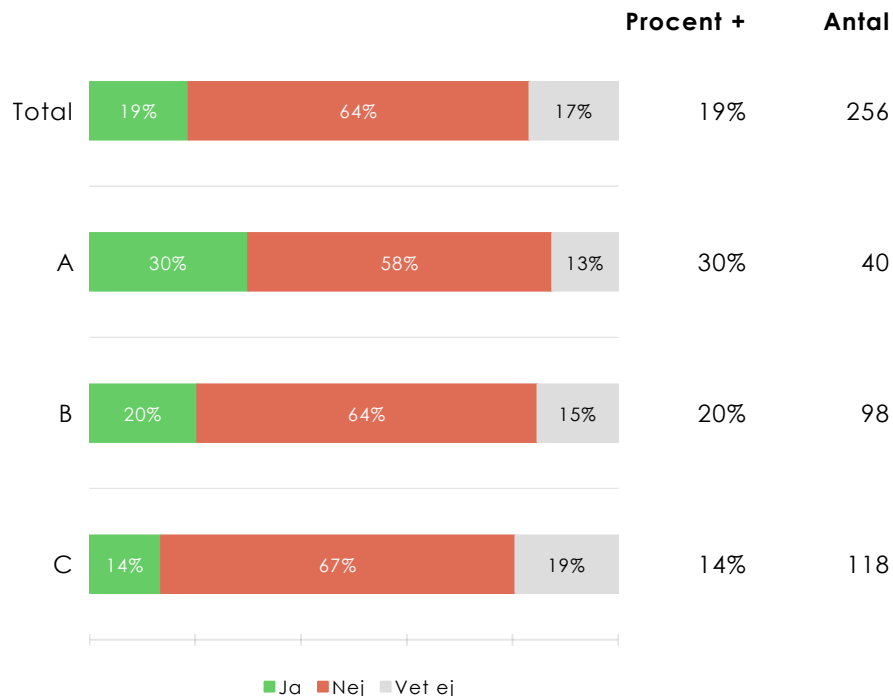
13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

Info

- Av de svarande kommunerna var det endast 2 av 10 som uppgav att de behövde något mer kommunikationsmaterial.

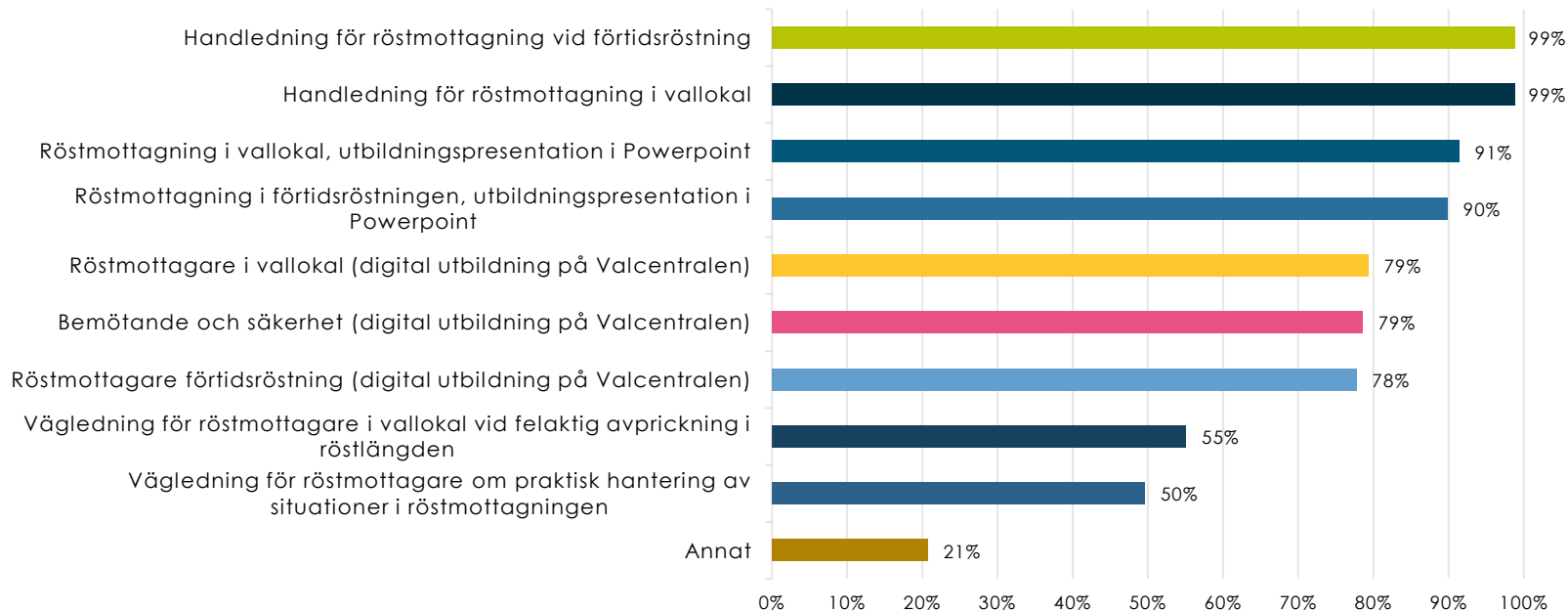
13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

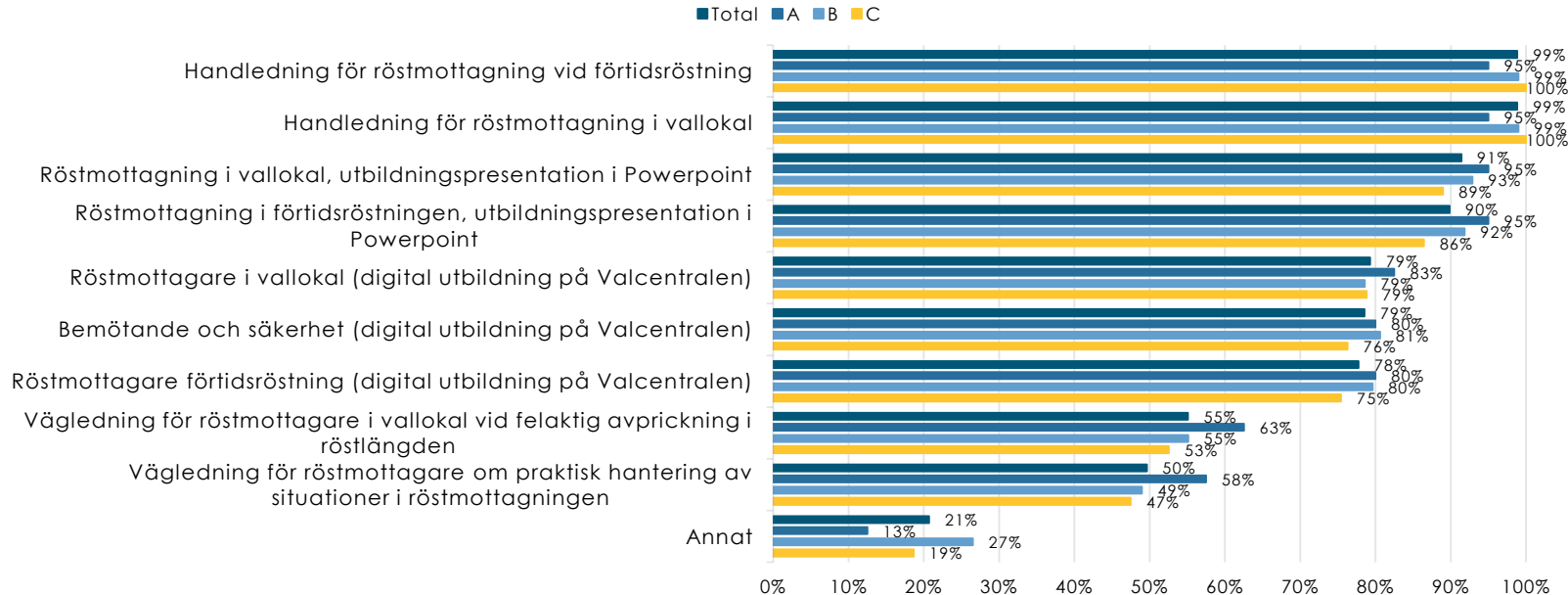
Info

- Nedbrutet på kommungrupp kan vi se att A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i något högre grad uppgav att de behövde mer kommunikationsmaterial.

14. Vilket material har ni använt vid utbildning av röstmottagare?

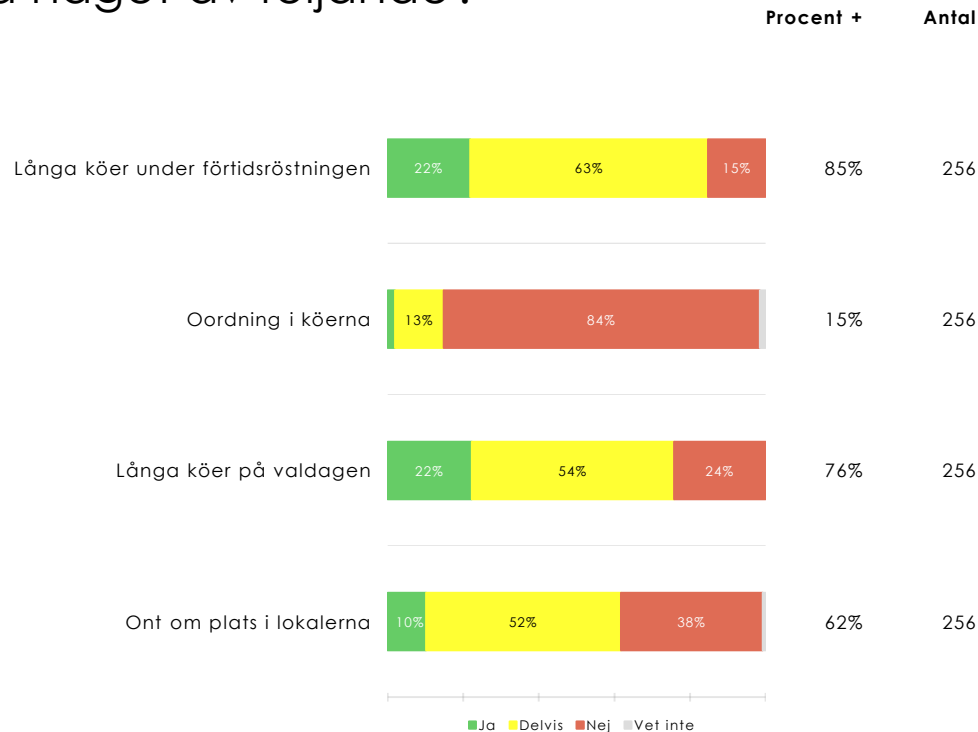
14. Vilket material har ni använt vid utbildning av röstmottagare?

Genomförande av val

15. Under röstmottagningen, hade ni problem med något av följande?

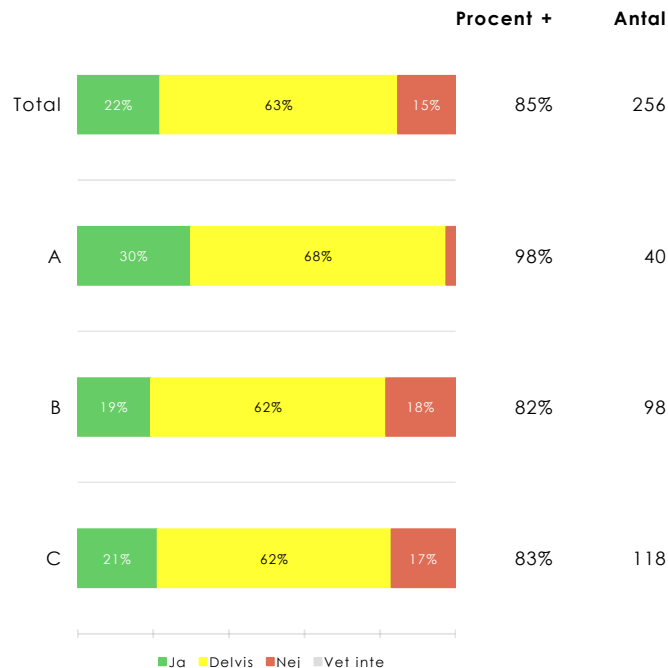

Info

- Av de svarande kommunerna uppgav nästan 9 av 10 kommuner att de hade delvis eller tydliga problem med långa köer under förtidsröstningen.
- Få hade problem med oordning i köerna.
- Nästan 8 av 10 hade problem med långa köer under valdagen
- Drygt 6 av 10 uppgav att de hade ont om plats i lokalerna.

15. Under röstmottagningen, hade ni problem med något av följande?

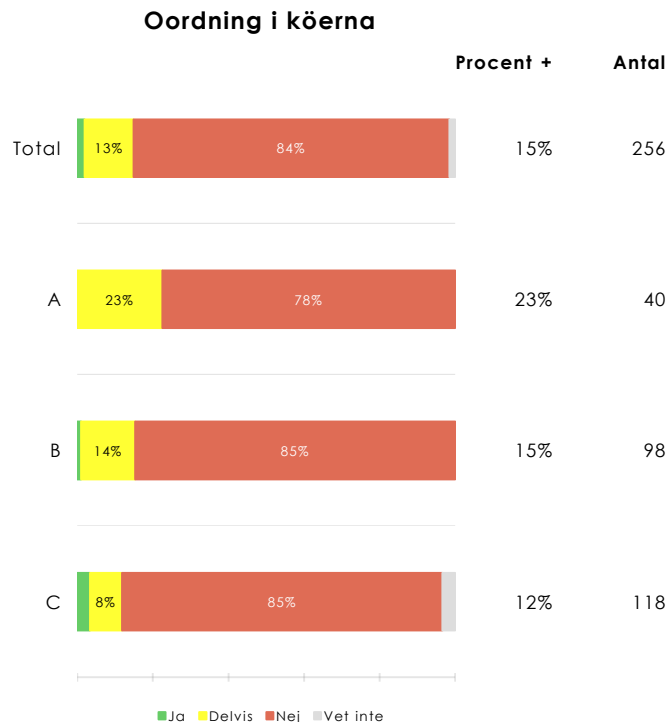
Långa köer under förtidsröstningen

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i högre utsträckning att de hade problem med långa köer under förtidsröstningen.

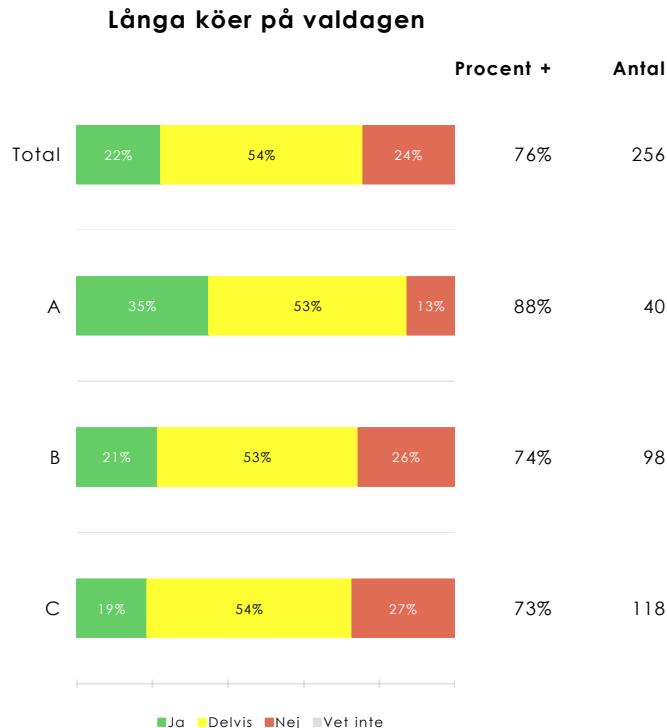
15. Under röstmottagningen, hade ni problem med något av följande?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i något högre grad att de hade problem med oordning i köerna, men skillnaderna är små.

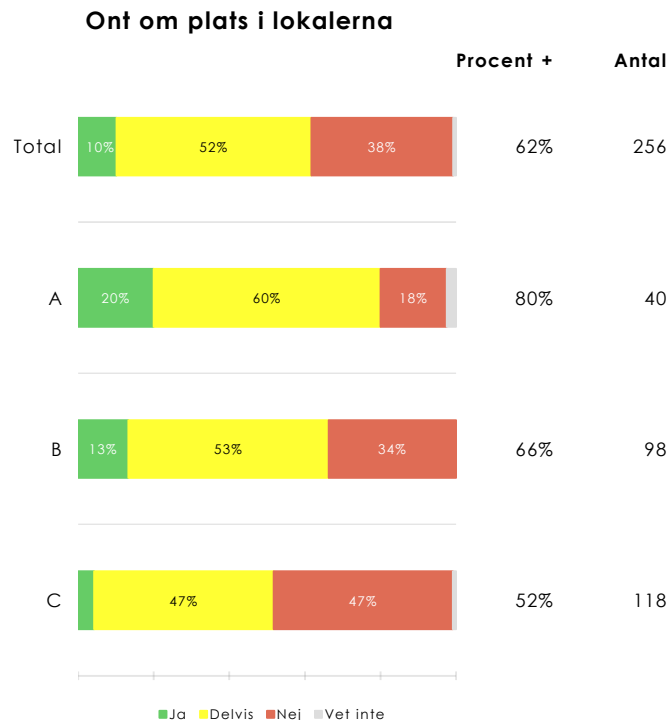
15. Under röstmottagningen, hade ni problem med något av följande?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i något högre grad att de hade problem med långa köer på valdagen.

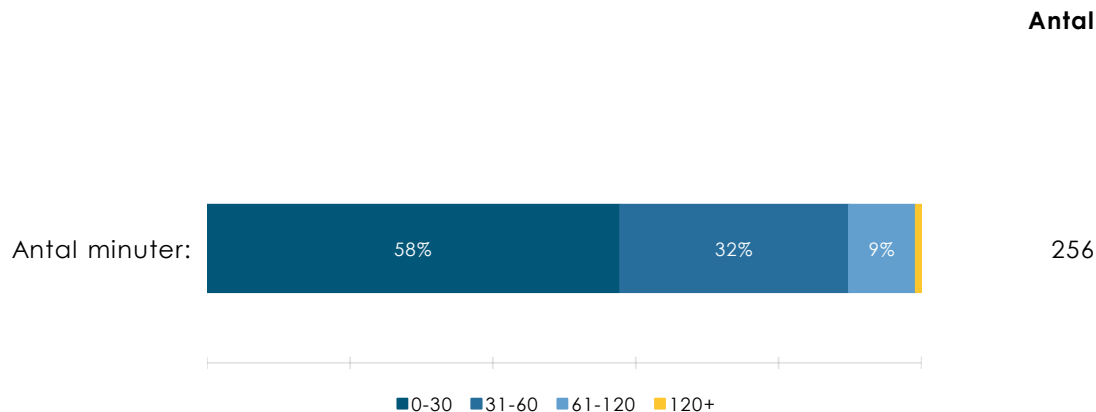
15. Under röstmottagningen, hade ni problem med något av följande?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i högre utsträckning att de hade problem med platsbrist i lokalerna.

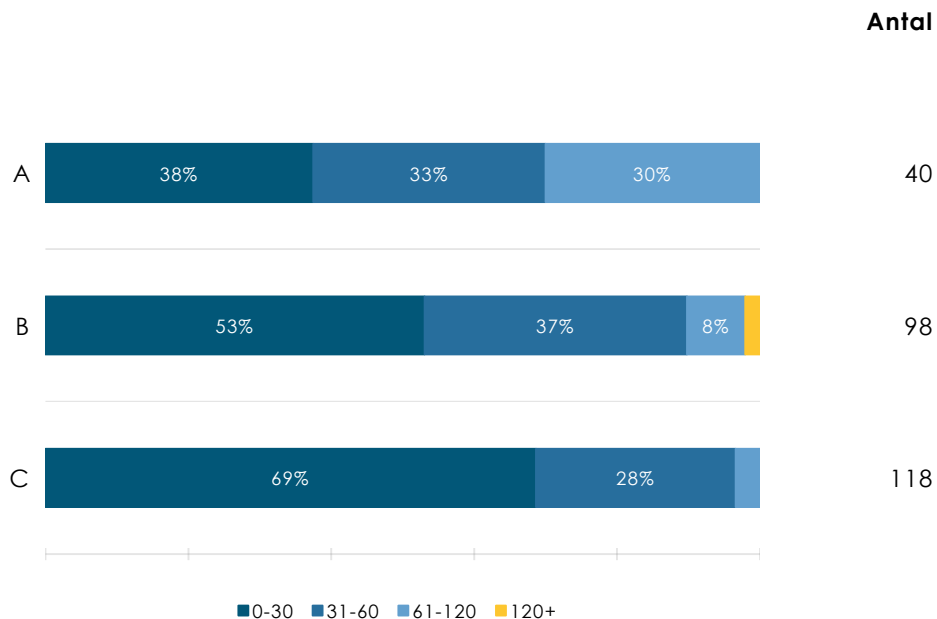
17. Hur lång var er längsta kötid?

Info

- Nästan 6 av 10 av de svarande kommunerna uppgav att deras längsta kötid var mellan 0-30 minuter.
- Nästan en tredjedel svarade att den längsta kötiden var mellan 31-60 minuter.

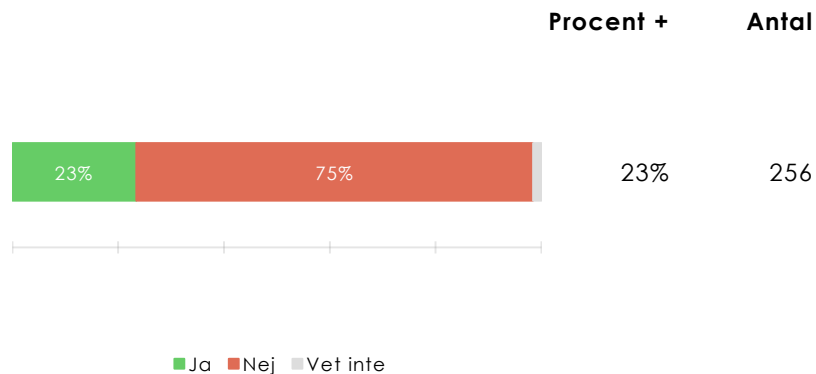
17. Hur lång var er längsta kötid?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i högre grad att kötiderna var längre.
- 7 av 10 i kommungrupp C svarade att den längsta kötiden var 0-30 minuter.

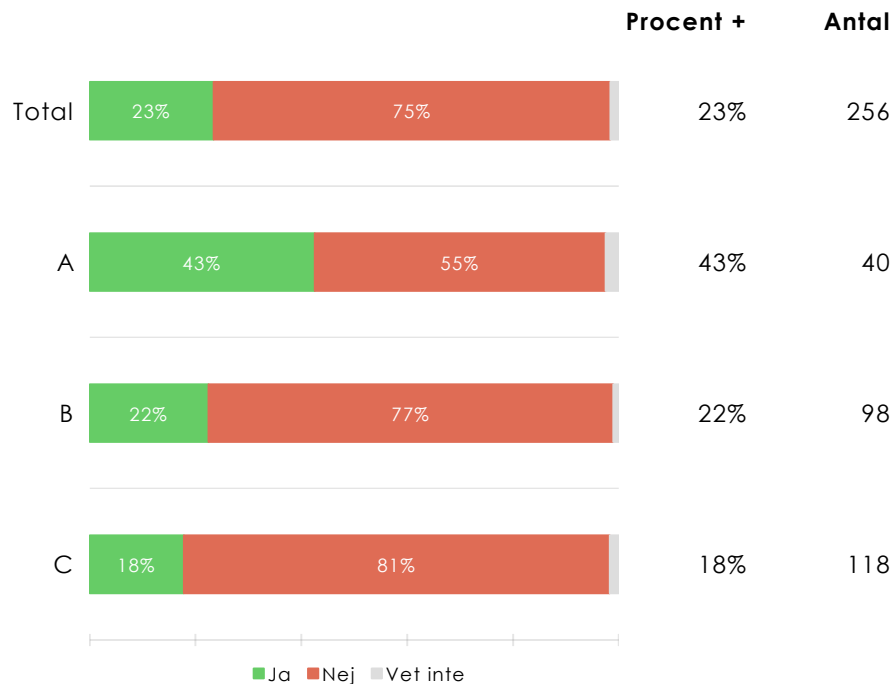
18a. Hade ni köer klockan 20:00?

Info

- Av de svarande kommunerna uppgav drygt 2 av 10 att de hade köer klockan 20:00.
- De flesta som svarade att de hade köer klockan 20:00, uppger att röstmottagningen slutade innan 21:00.

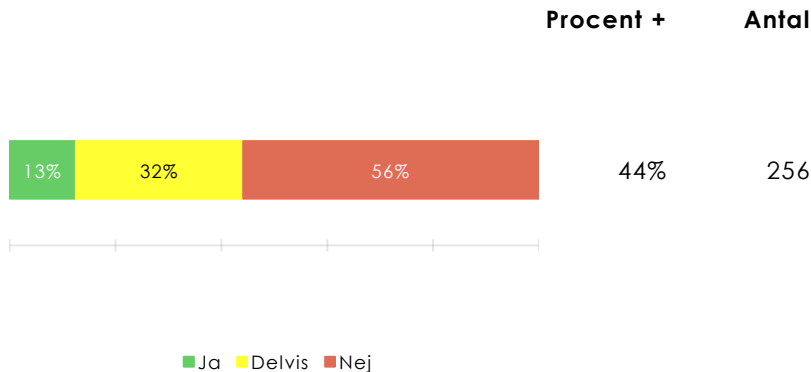
18a. Hade ni köer klockan 20:00?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i högre grad att de hade köer klockan 20:00.

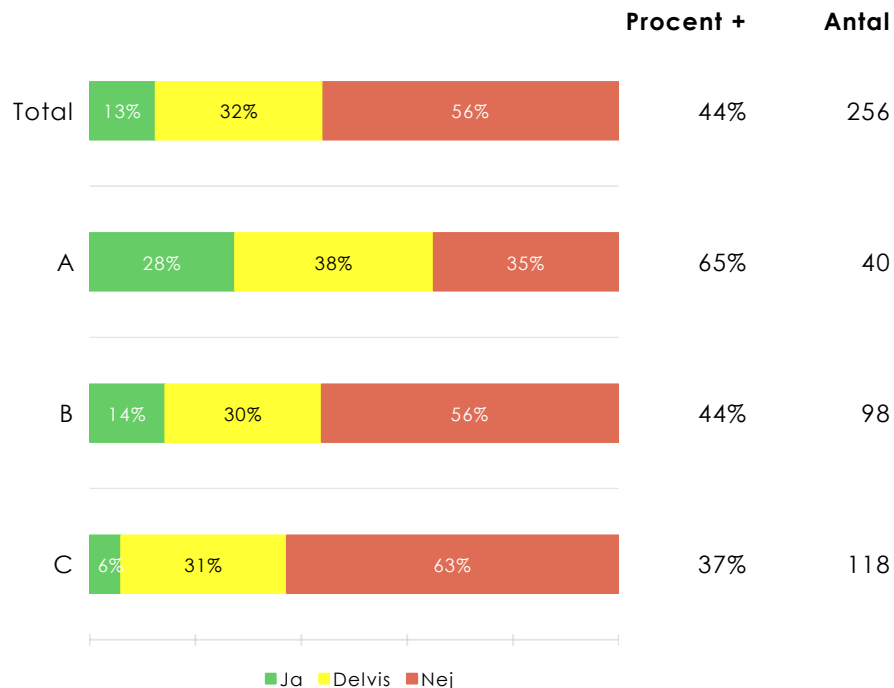
19. Bedömer ni att långa köer kan ha inverkat negativt på valdeltagandet?

Info

- Av de svarande kommunerna uppgav drygt 4 av 10 att de långa köerna kan ha haft en tydlig eller delvis negativ effekt på valdeltagandet.

19. Bedömer ni att långa köer kan ha inverkat negativt på valdeltagandet?

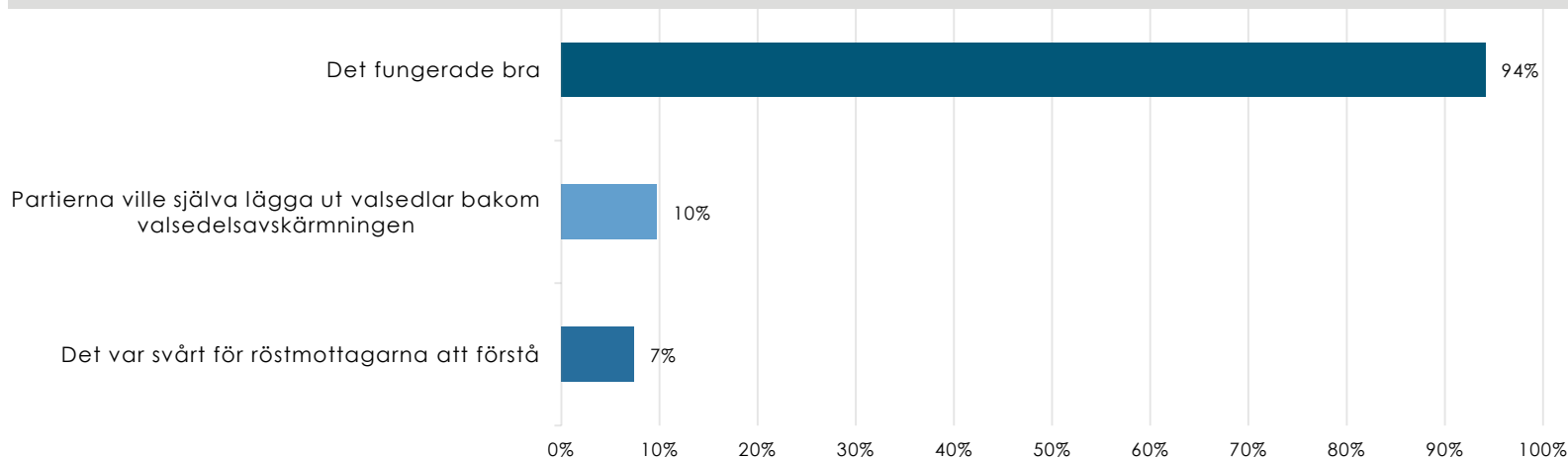

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i högre grad att långa köer kan ha inverkat negativt på valdeltagandet.

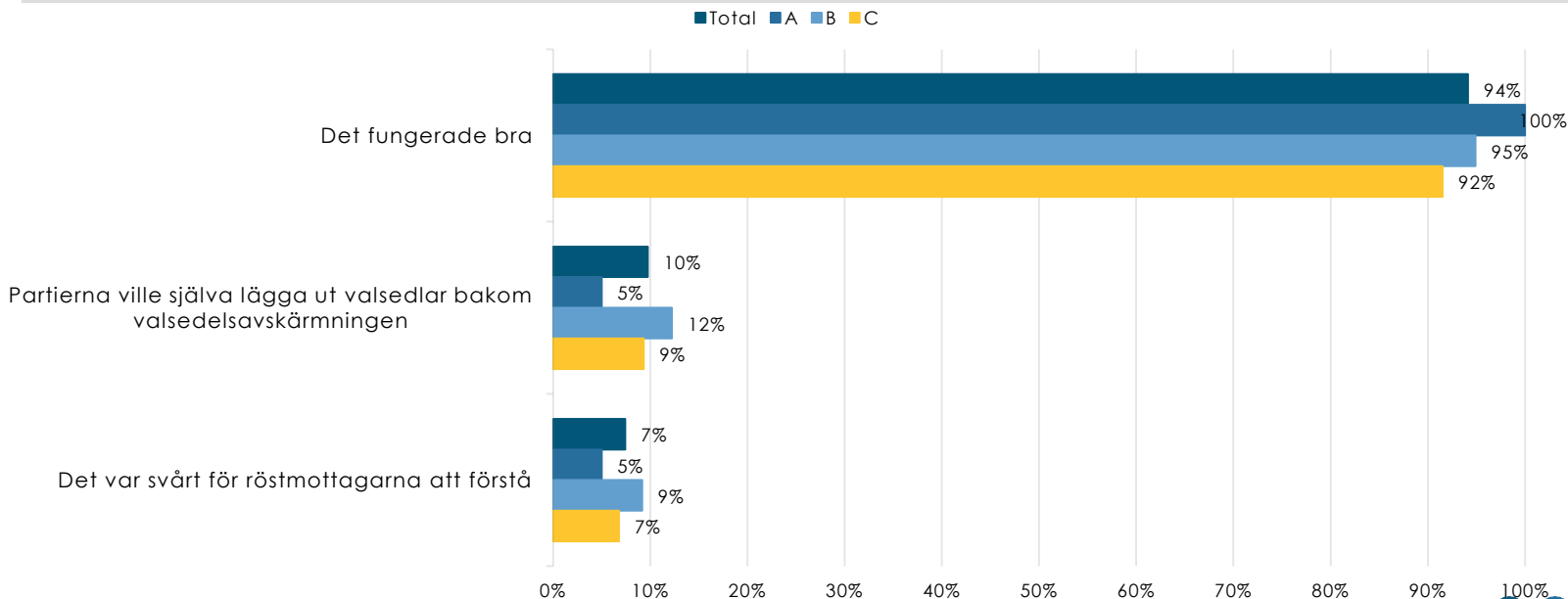
20. Hur upplever ni att det har fungerat med den nya lagstiftningen om att det är röstmottagare som ska lägga ut valsedlar? (Fler val möjliga)

- De flesta kommuner uppgav att det har fungerat bra med den nya lagstiftningen med utläggning av valsedlar.

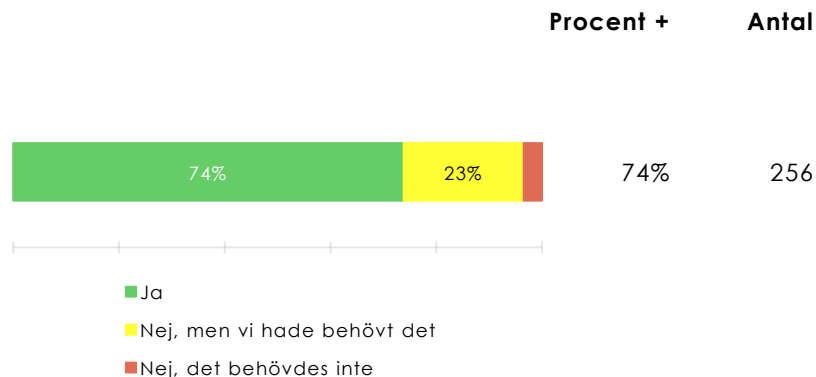

20. Hur upplever ni att det har fungerat med den nya lagstiftningen om att det är röstmottagare som ska lägga ut valsedlar?

- De flesta kommuner uppgav att det har fungerat bra med den nya lagstiftningen med utläggning av valsedlar oberoende av kommungrupp.

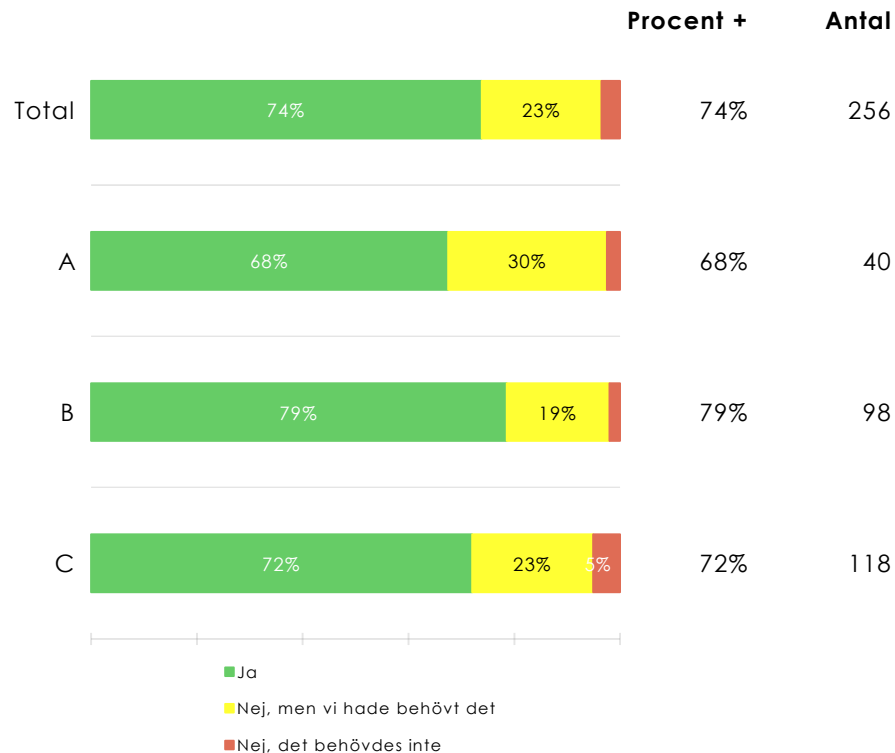
21a. Har ni haft flera stationer med valsedlar?

Info

- Av de svarande kommunerna uppgav drygt 7 av 10 att de haft flera stationer med valsedlar.
- Ytterligare drygt 2 av 10 uppger att de inte hade det men att de hade behövt.

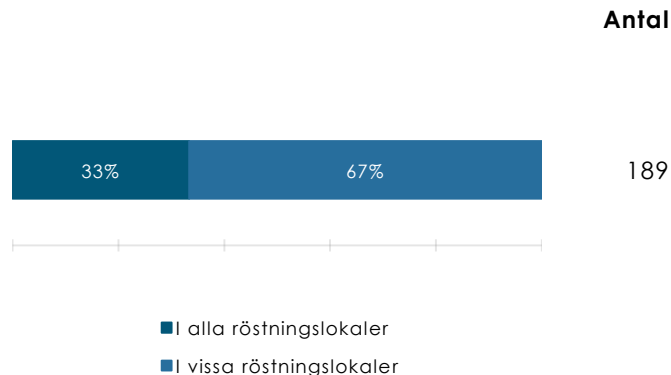
21a. Har ni haft flera stationer med valsedlar?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i lägre grad att de haft flera stationer med valsedlar.

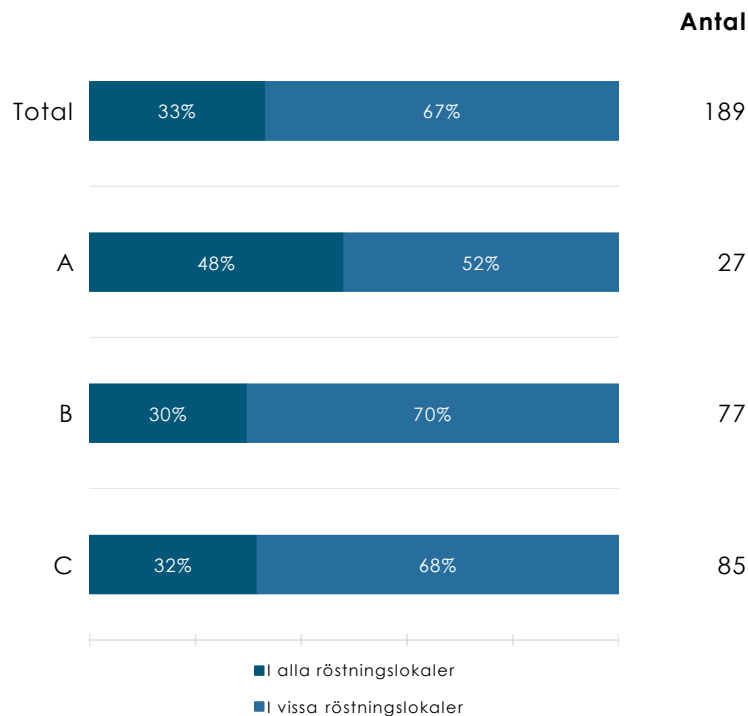
21b. Hade ni flera stationer med valsedlar i alla röstningslokaler eller i vissa röstningslokaler?

Info

- Av de kommuner som svarade att de haft flera stationer med valsedlar uppgav 1 av 3 att de hade det i alla röstningslokaler.
- De allra flesta, nästan 7 av 10, uppgav att de hade flera stationer med valsedlar i vissa röstningslokaler.

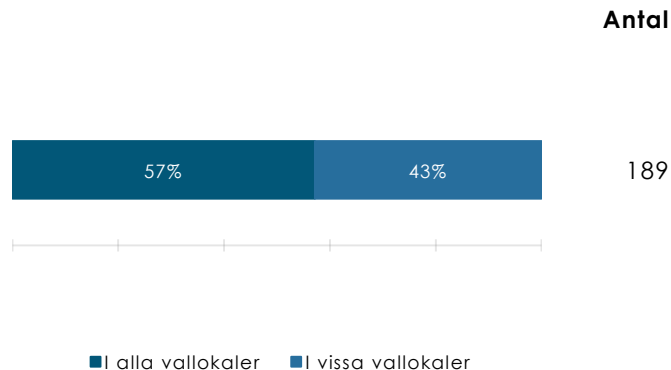
21b. Hade ni flera stationer med valsedlar i alla röstningslokaler eller i vissa röstningslokaler?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp uppgav A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner i högre grad att de haft flera stationer med valsedlar.

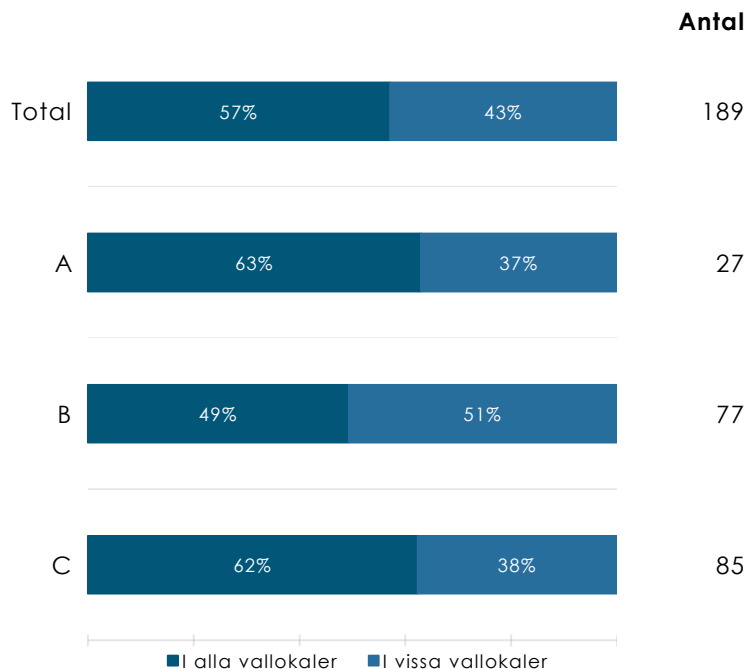
21c. Hade ni flera stationer med valsedlar i alla vallokaler eller i vissa vallokaler?

Info

- Av de kommuner som svarade att de haft flera stationer med valsedlar uppgav nästan 6 av 10 att de hade flera stationer med valsedlar i alla vallokaler

21c. Hade ni flera stationer med valsedlar i alla vallokaler eller i vissa vallokaler?

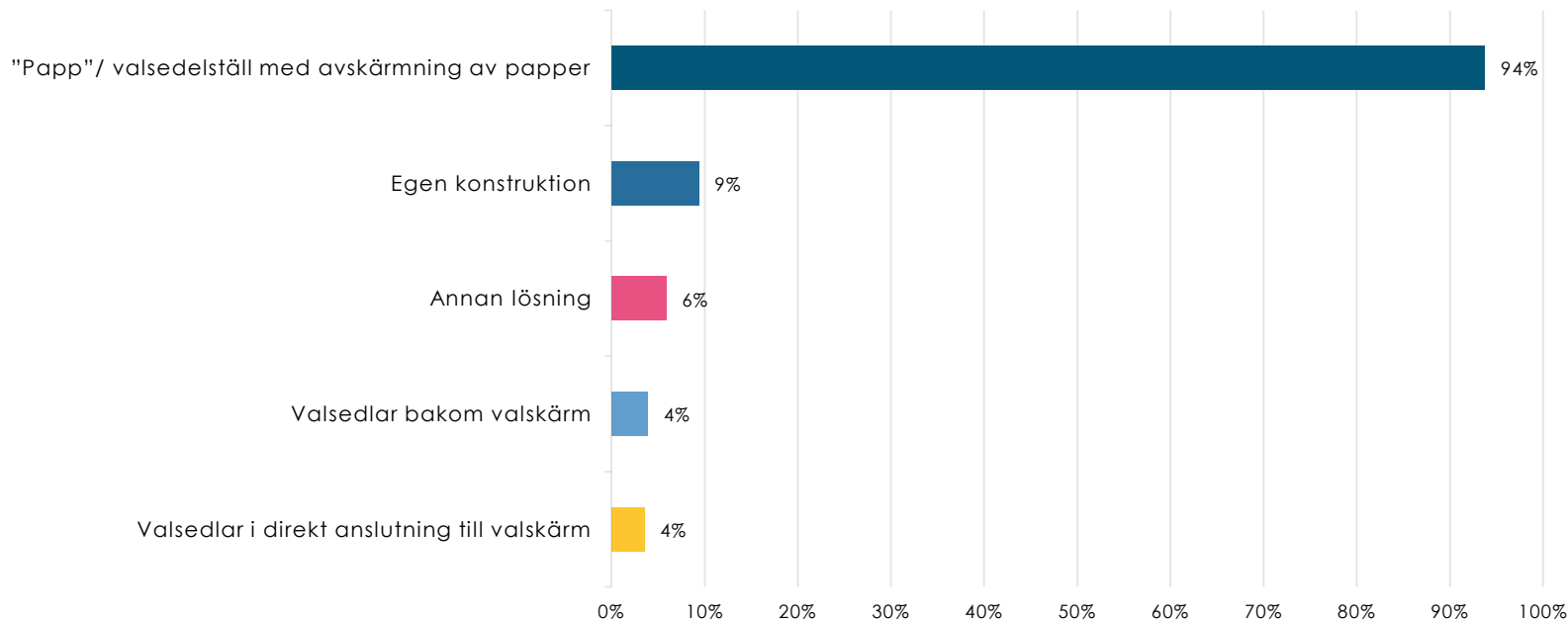

Info

- Nedbrutet på kommungrupp är resultatet likartat. Enda undantaget är B-kommuner som består av större städer och kommuner nära större stad som i lägre grad uppgav att de hade flera stationer med valsedlar i alla vallokaler.

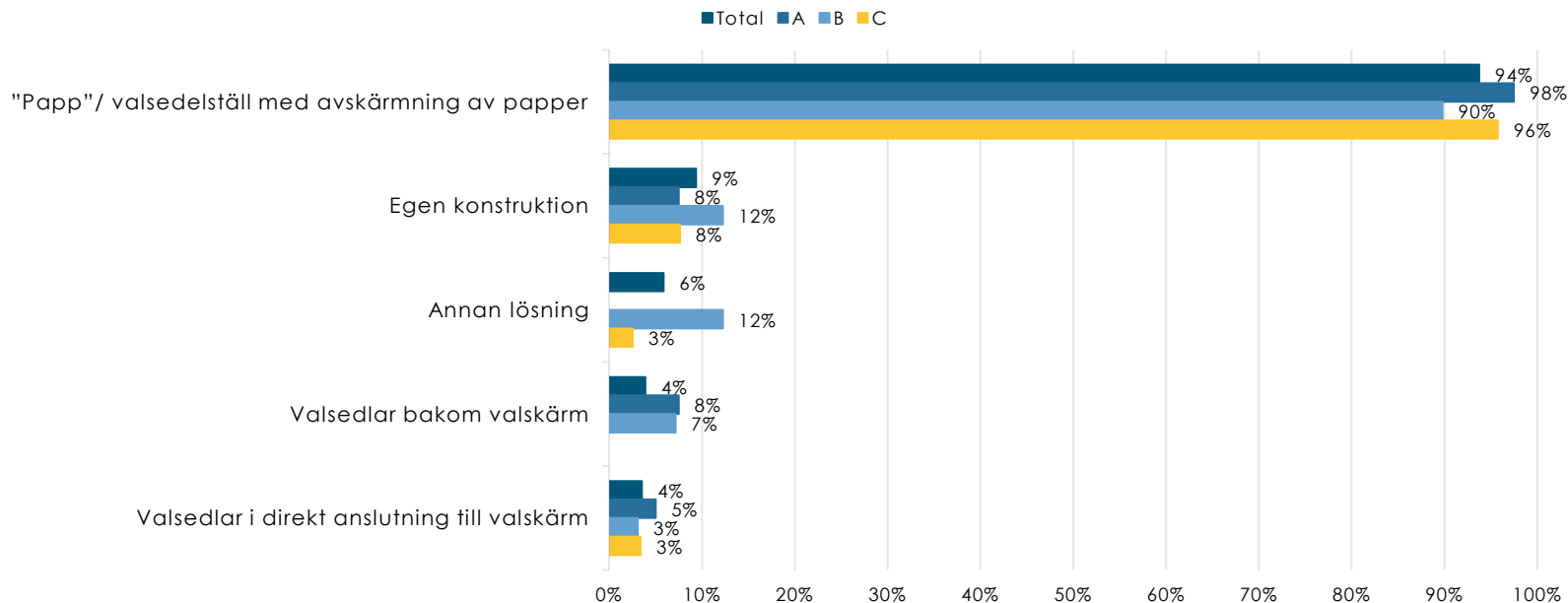
23. Vilka typer av valsedelställ använde ni? (Fler val möjliga)

- De allra flesta kommuner uppgav att de använde "papp" som valsedelställ.

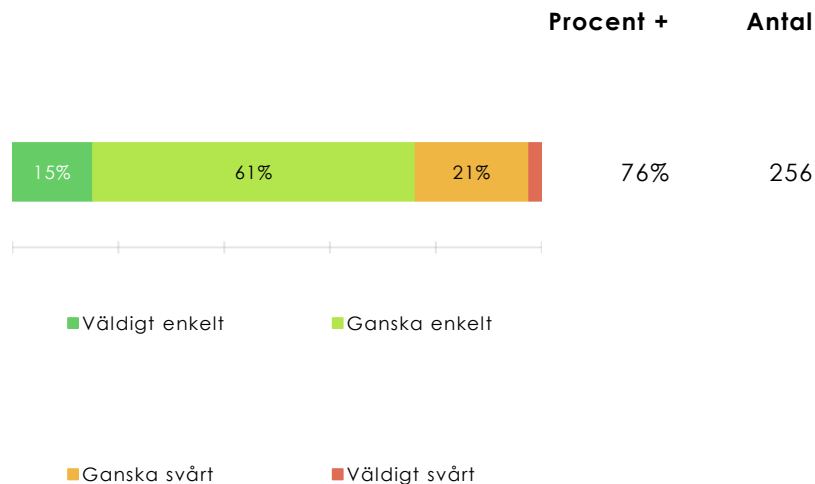

23. Vilka typer av valsedelställ använde ni? (Fler val möjliga)

- Det förekommer inga större skillnader mellan typ av valsedelställ beroende av kommungrupp.

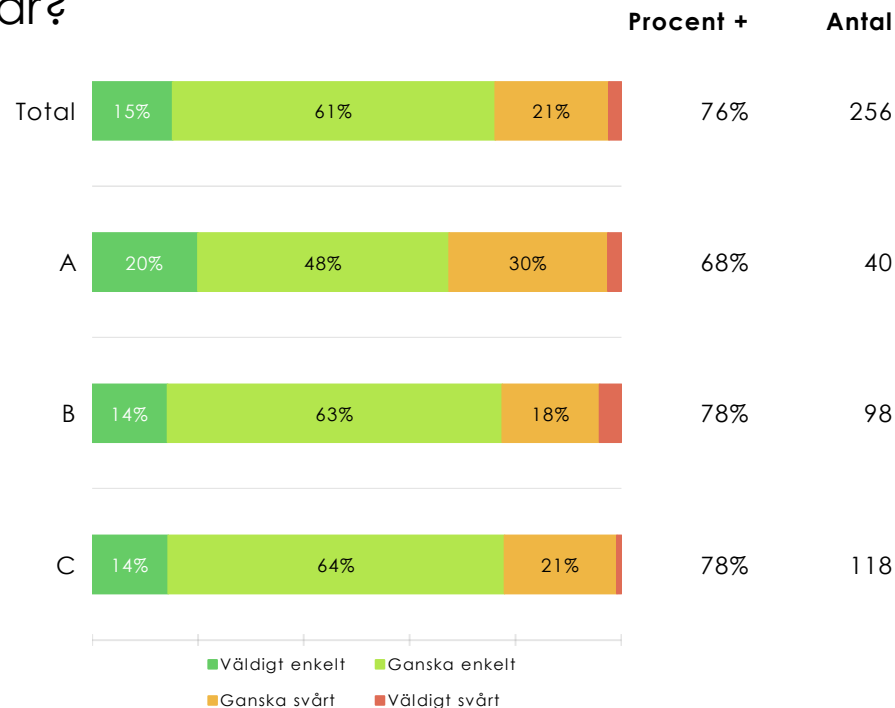
24. Hur bedömer ni att det gick att tillgodose lagkraven på avskärmning av platsen för valsedlar?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav nästan 8 av 10 att det var ganska eller väldigt enkelt att tillgodose lagkraven på avskärmning av platsen för valsedlar.

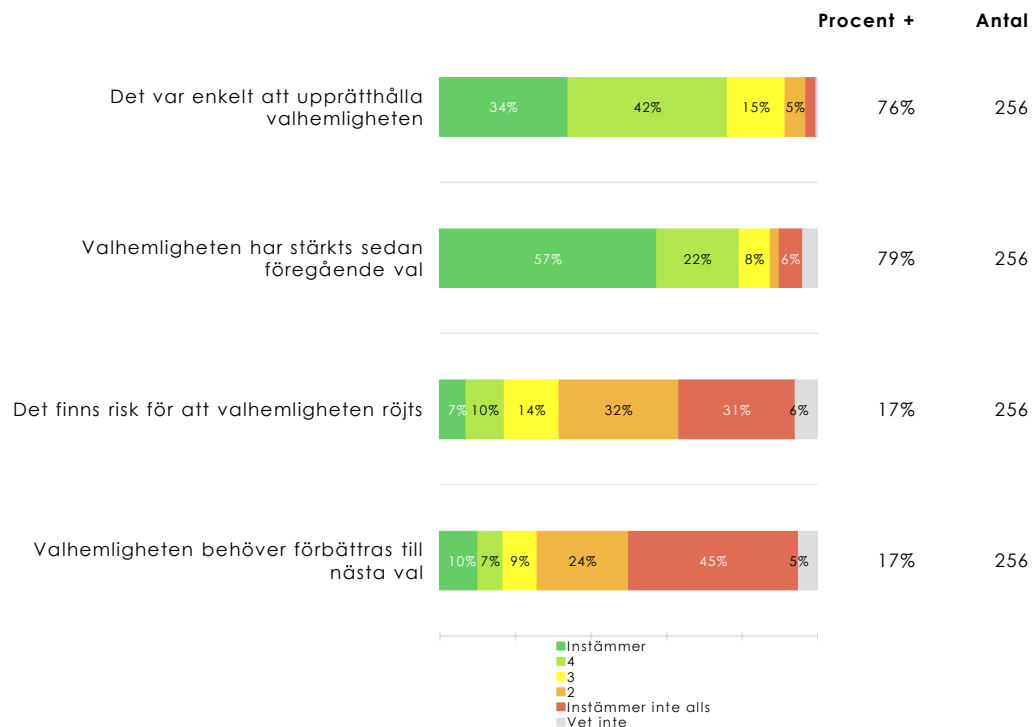
24. Hur bedömer ni att det gick att tillgodose lagkraven på avskärmning av platsen för valsedlar?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att B- och C-kommuner i högre grad uppgav att det var ganska eller väldigt enkelt att tillgodose lagkraven på avskärmning jämfört med A-kommuner.

25. Hur väl stämmer följande påståenden vad gäller valhemligheten?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav nästan 8 av 10 att det var enkelt att upprätthålla valhemligheten.
- 8 av 10 uppgav också att valhemligheten stärkts sedan föregående val.
- Nästan 2 av 10, uppgav att det finns en risk att valhemligheten röjs.
- Nästan 2 av 10 uppgav likaså att valhemligheten behöver förbättras till nästa val.

25. Hur väl stämmer följande påståenden vad gäller valhemligheten?

Det var enkelt att upprätthålla valhemligheten

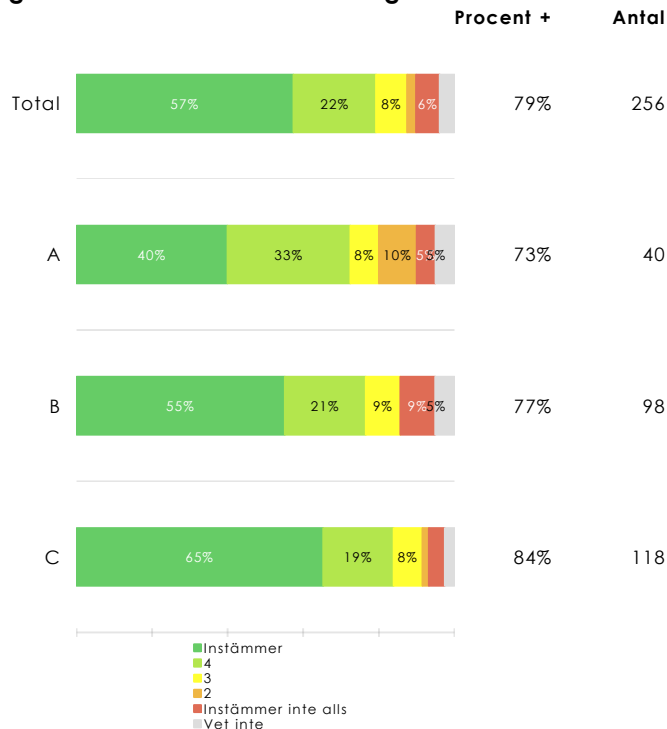

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi ett mönster där mindre kommuner i högre grad uppgav att det var enkelt att upprätthålla valhemligheten.

25. Hur väl stämmer följande påståenden vad gäller valhemligheten?

Valhemligheten har stärkts sedan föregående val

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi ett mönster där mindre kommuner i högre grad uppgav att valhemligheten har stärkts sedan föregående val.

25. Hur väl stämmer följande påståenden vad gäller valhemligheten?

Det finns risk för att valhemligheten röjts

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi ett mönster där större kommuner i högre grad uppgav att det finns en risk att valhemligheten röjts.

25. Hur väl stämmer följande påståenden vad gäller valhemligheten?

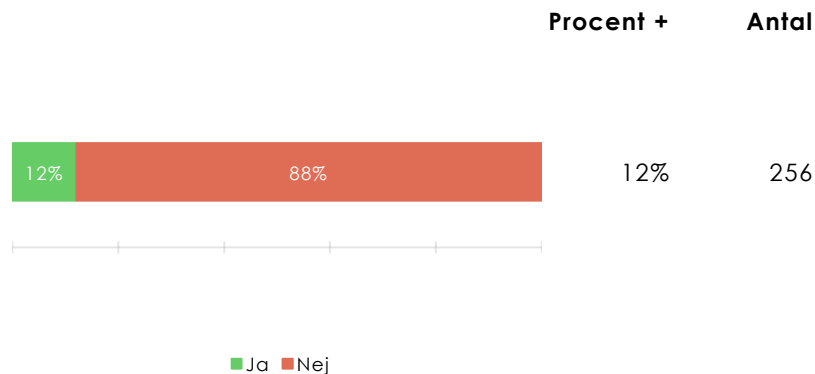
Valhemligheten behöver förbättras till nästa val

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi ett mönster där större kommuner i något högre grad uppgav att valhemligheten behöver förbättras till nästa val.

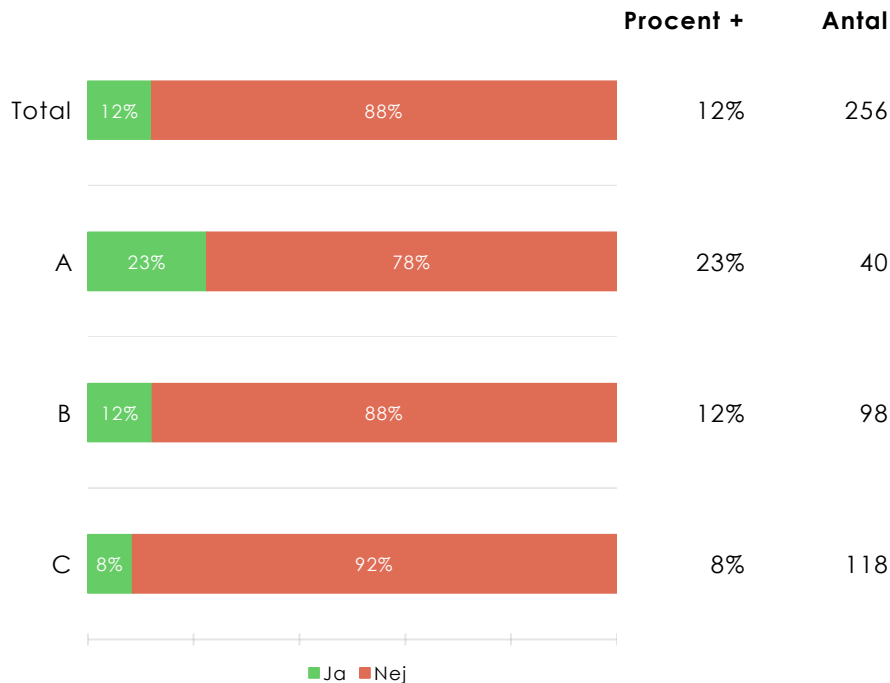
26a. Behövde ni säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav drygt 1 av 10 att de behövde säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare.

26a. Behövde ni säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare?

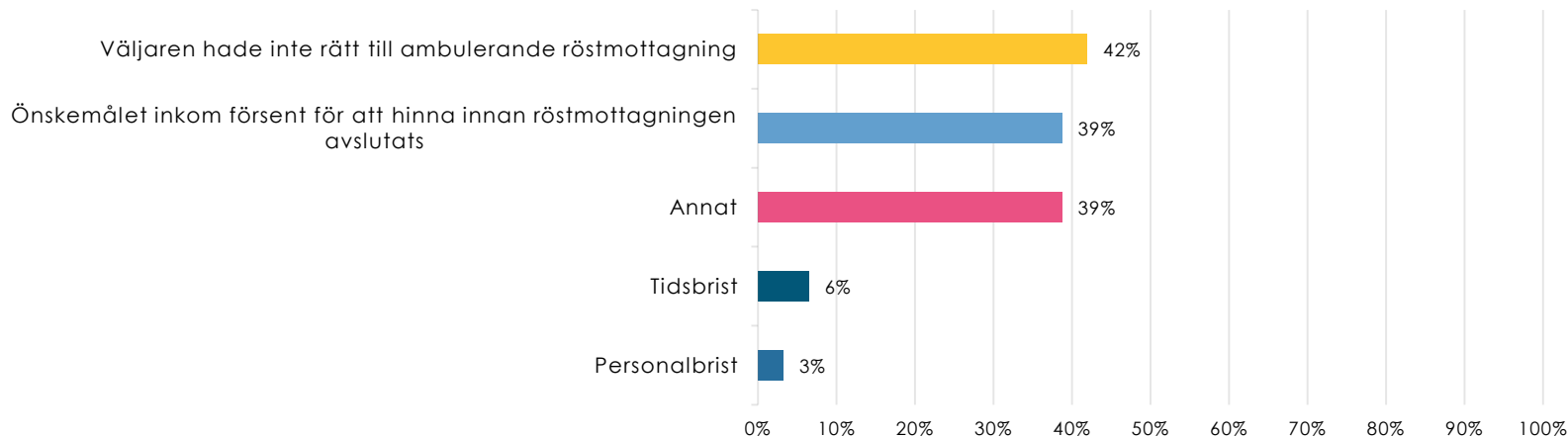

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att större kommuner i högre grad uppgav att de behövde säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare.

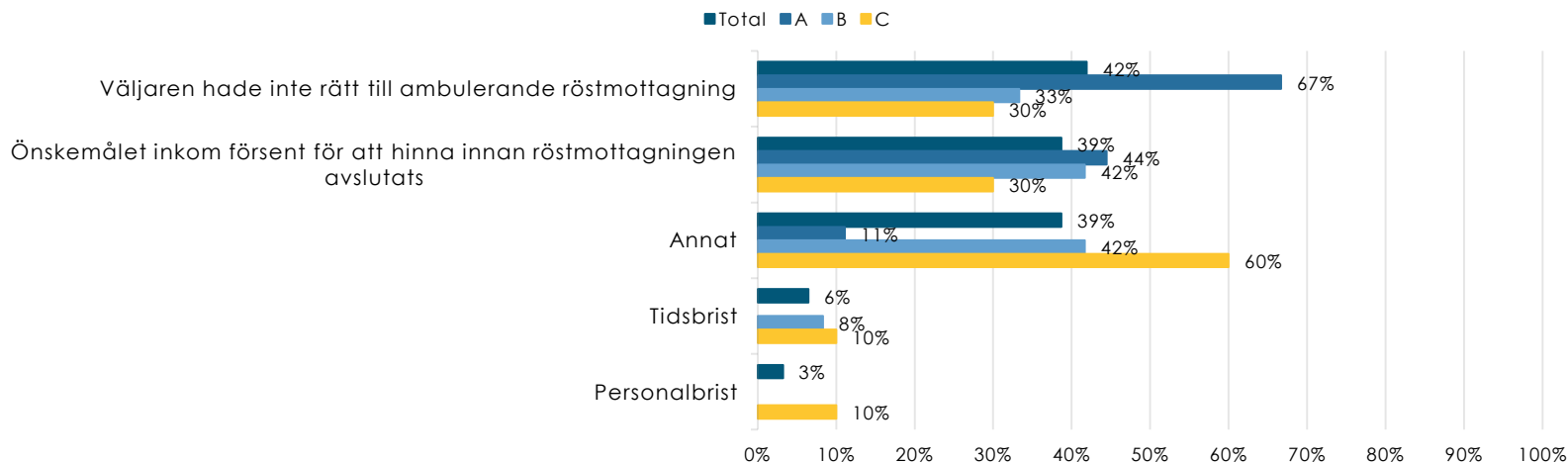
26b. Ange skäl till att ni behövde säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare.

- De främsta orsakerna till att kommuner behövde säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare var att väljaren inte hade rätt till det (42 procent) följt av att önskemålet inkom för sent (39 procent). I 39 procent av fallen uppgav kommunerna också ett annat skäl.

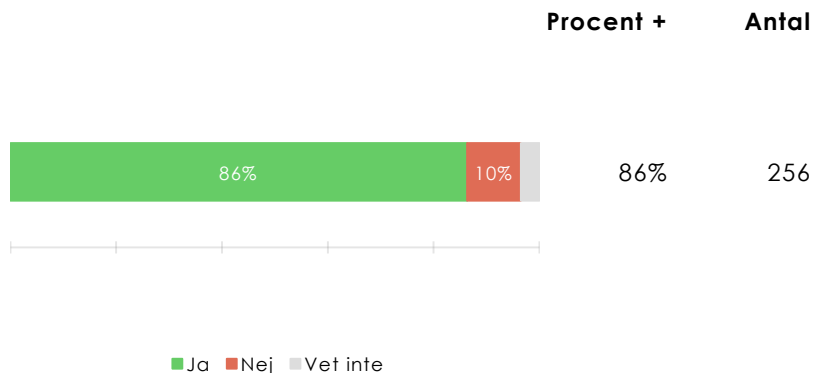

26b. Ange skäl till att ni behövde säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare.

- Nedbrutet på kommungrupp kan vi se tydliga mönster. A-kommuner uppgav i högre grad att väljaren inte hade rätt till ambulerande röstmottagning som orsak medan C-kommuner i betydligt högre grad uppgav annat skäl.

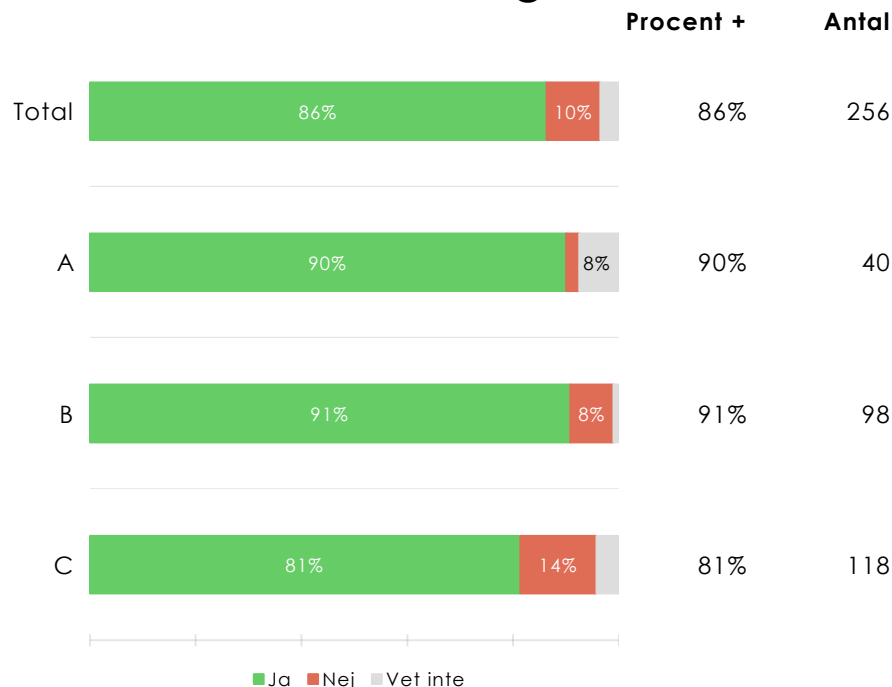
27. Har ni tagit hjälp av checklista för tillgängliga val som Myndigheten för delaktighet tagit fram i arbetet med val- och röstningslokaler?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav nästan 9 av 10 att de tagit hjälp av checklista för tillgängliga val som Myndigheten för delaktighet tagit fram.

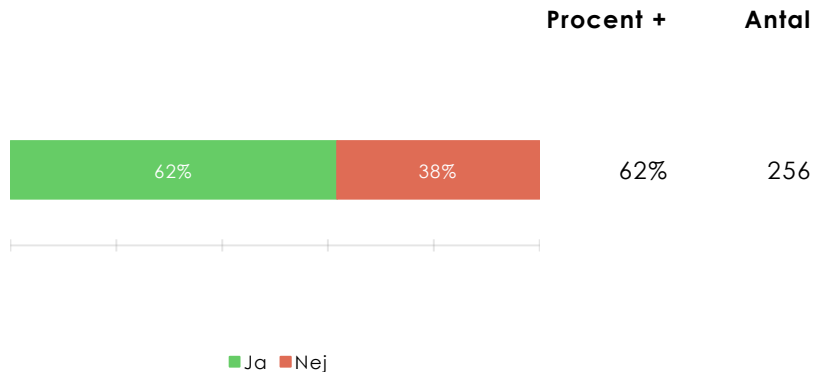
27. Har ni tagit hjälp av checklista för tillgängliga val som Myndigheten för delaktighet tagit fram i arbetet med val- och röstningslokaler?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att C-kommuner bestående av mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner i lägre grad använt sig av checklistan för tillgängliga val.

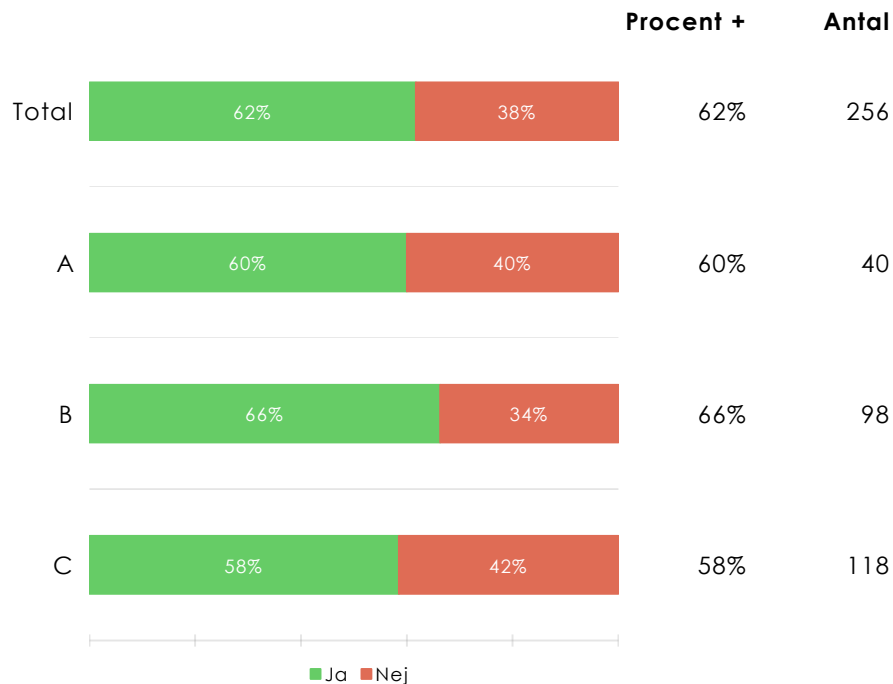
28a. Förekom det någon incident under valgenomförandet?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav drygt 6 av 10 att det förekom någon incident under valgenomförandet.

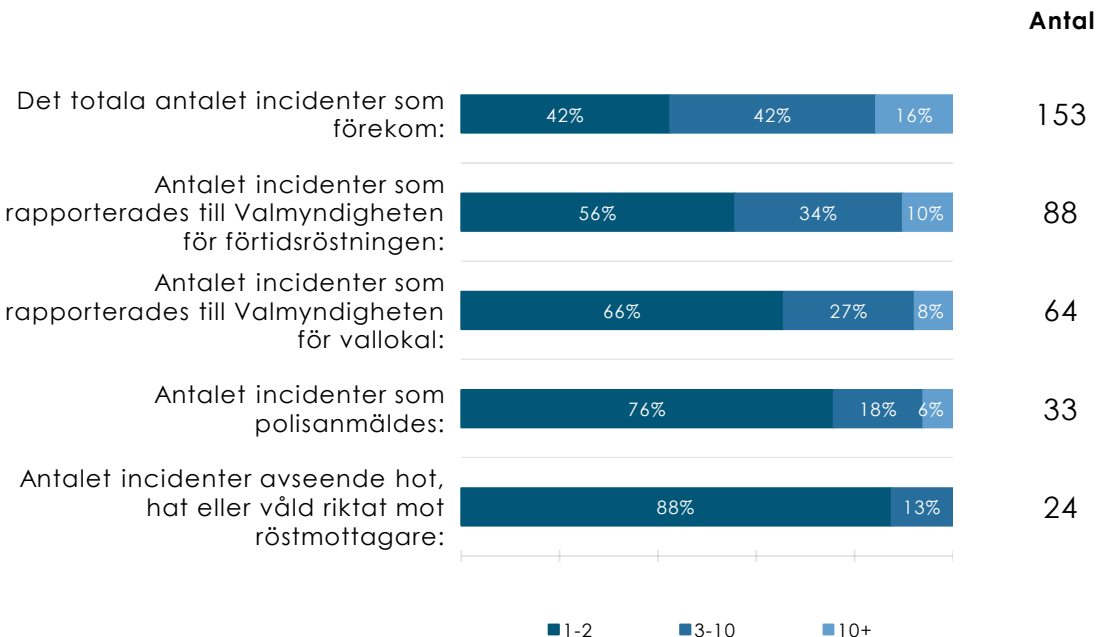
28a. Förekom det någon incident under valgenomförandet?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att förekomsten av incidenter var någorlunda lika fördelat oberoende av kommunstorlek.

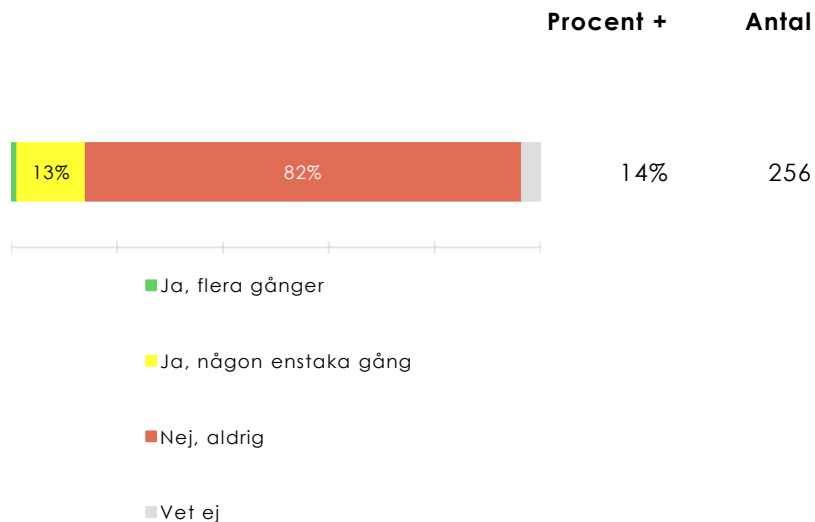
28b. Vänligen ange...

Info

- 4 av 10 av de som angav att det förekommit incidenter svarar att det förekom 1-2 incidenter.
- Drygt 3 av 4 av de som angav att incidenter polisanmälades anmälde 1-2 incidenter.

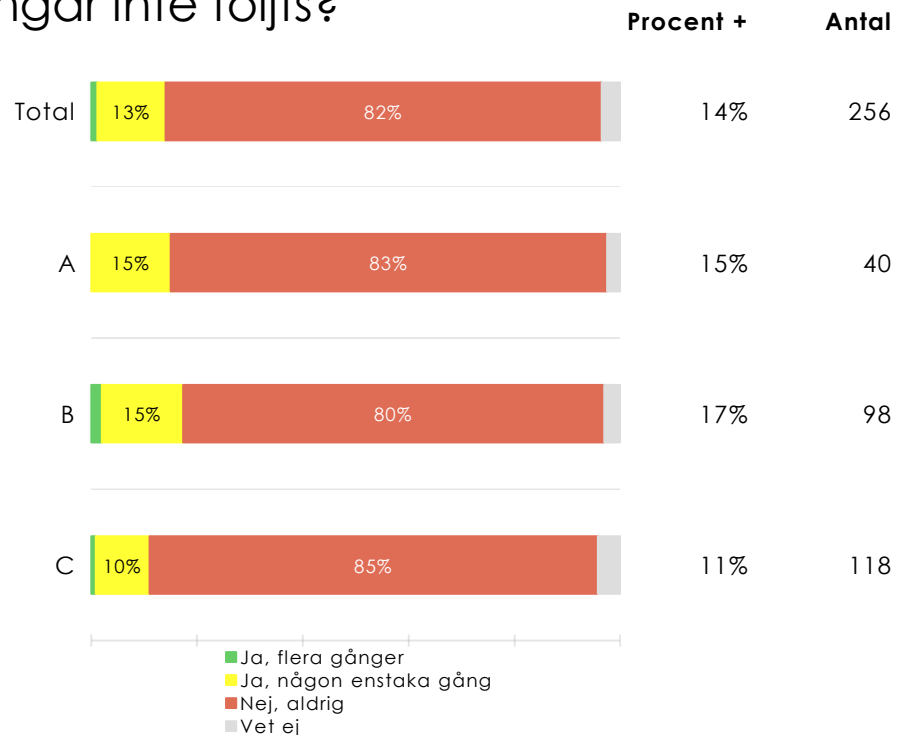
29. Förekom det att någon eller några väljare uppmanades att tillfälligt lämna röstnings- eller vallokalen på grund av att röstmottagarnas anvisningar inte följts?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav ungefär en 1 av 7 att det förekom att väljare tillfälligt uppmanades lämna röstnings- eller vallokal på grund av att röstmottagarnas anvisningar inte följts.

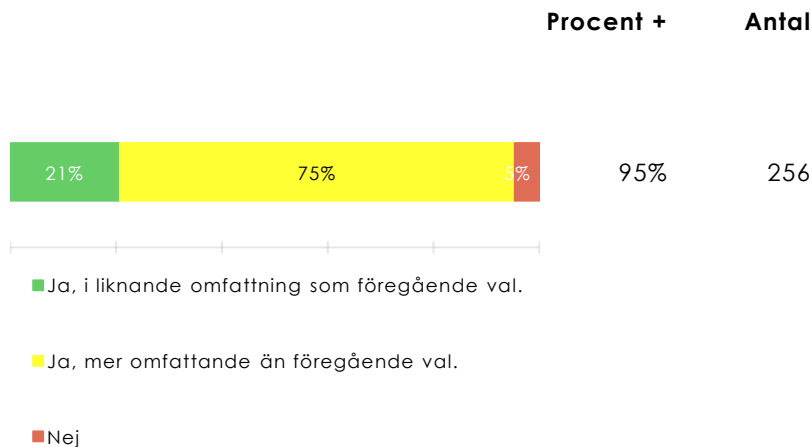
29. Förekom det att någon eller några väljare uppmanades att tillfälligt lämna röstnings- eller vallokalen på grund av att röstmottagarnas anvisningar inte följts?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att förekomsten av tillfälliga avvísningar var någorlunda lika fördelat oberoende av kommunstorlek.

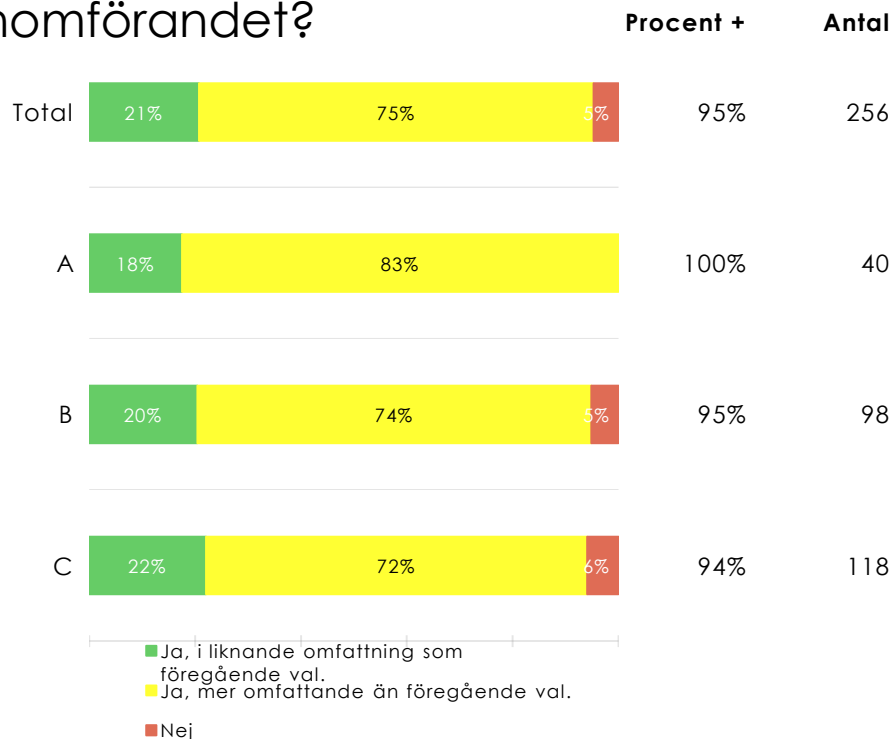
30a. Genomförde ni valsäkerhetsåtgärder inför valen för att stärka skyddet av valgenomförandet?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav nästan samtliga att de genomförde valsäkerhetsåtgärder inför valen för att stärka skyddet av valgenomförandet.
- Nästan 8 av 10 uppgav att säkerhetsåtgärderna var mer omfattande än föregående val.

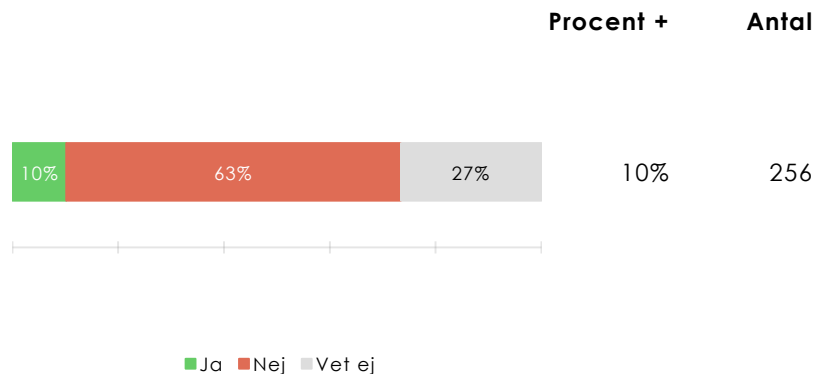
30a. Genomförde ni valsäkerhetsåtgärder inför valen för att stärka skyddet av valgenomförandet?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att förekomsten av valsäkerhetsåtgärder i liknande eller större omfattning än föregående val var ungefär lika fördelat oberoende av kommungrupp.

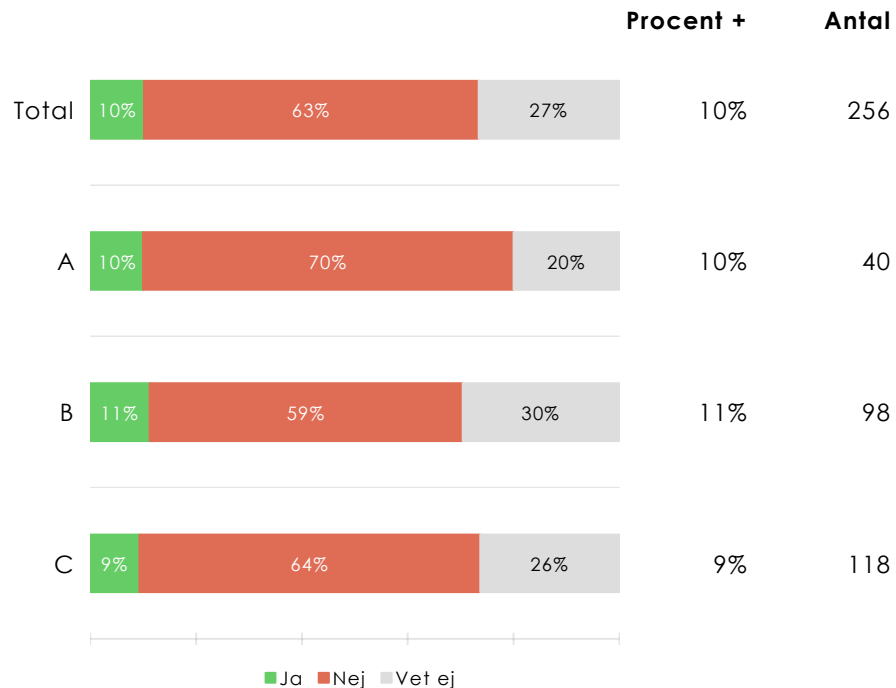
31a. Ser ni behov av ytterligare valsäkerhetsåtgärder inför nästa val?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav drygt 6 av 10 att det inte behövs ytterligare valsäkerhetsåtgärder inför nästa val.

31a. Ser ni behov av ytterligare valsäkerhetsåtgärder inför nästa val?

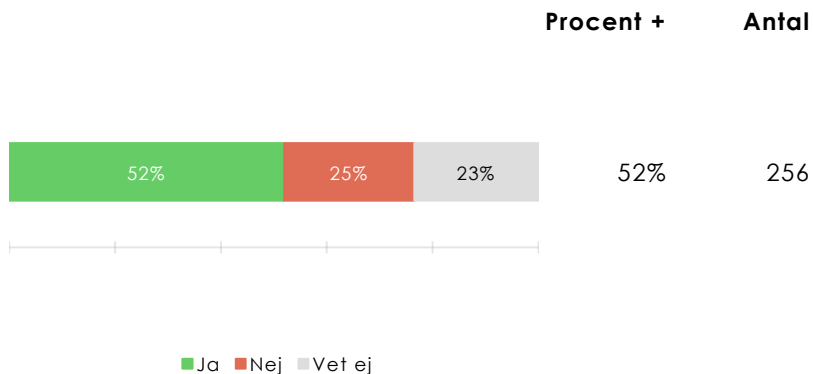
Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att behovet av valsäkerhetsåtgärder bedöms ganska likartat oberoende av kommungrupp.

Övriga frågor

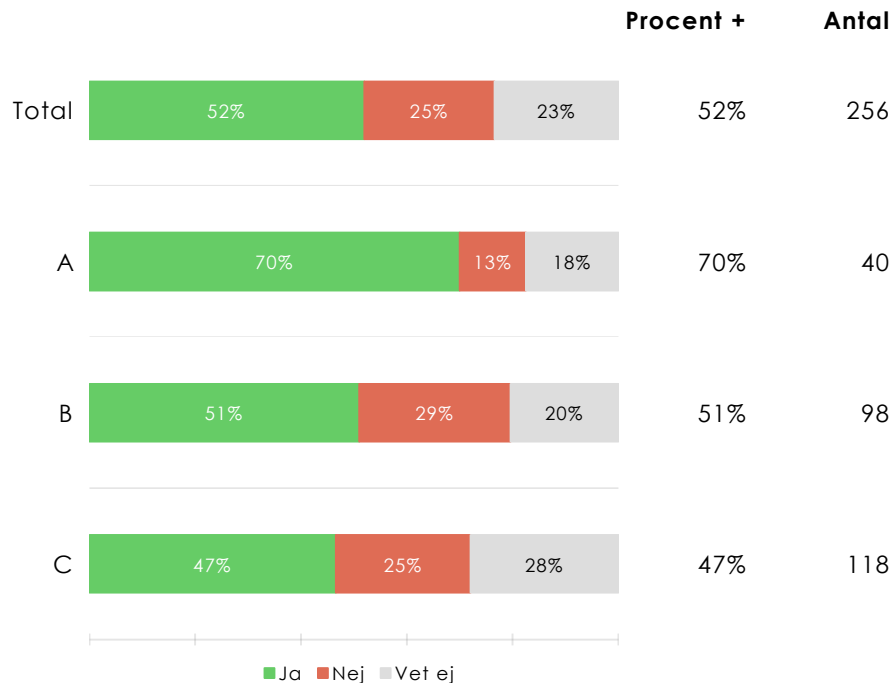
35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Info

- Av de kommuner som svarade uppgav drygt hälften att de ser behov av lagändringar inför nästa val.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Info

- Nedbrutet på kommungrupp ser vi att behovet av lagändringar inför nästa val bedöms vara större i A-kommuner bestående av storstäder och storstadsnära kommuner än i B- och C-kommuner.

Sammanfattning av resultat

Sammanfattning av resultat – Förberedelse inför val

- Majoriteten av de svarande kommunerna angav att valnämnden förordnade 0-200 röstmottagare. I A-kommuner förordnade valnämnden fler röstmottagare.
- Nästan 9 av 10 uppgav att de hade planerat något särskilt för att kunna genomföra val under pandemi, där den vanligaste åtgärden var att tillhandahålla handsprit följt av munskydd för röstmottagare.
- Sedan föregående val har de flesta kommuner, ungefär 9 av 10, behövt byta lokaler. Sett till kommungrupper var det vanligare bland B-kommuner att behöva byta lokaler till följd av de nya reglerna kring avskärmning.
- 9 av 10 kommuner uppgav att de använt det kommunikationsmaterial som Valmyndigheten tagit fram för att skylta till röstmottagningen. Knappt 2 av 10 ansåg att de behöver mer kommunikationsmaterial, där A-kommuner i högre utsträckning efterfrågade mer material.
- Vid utbildning av röstmottagare var handledning följt av utbildningspresentation i Powerpoint de mest använda materialen, oberoende av kommunstorlek.

Sammanfattning av resultat – Genomförande av val

- Under röstmottagningen hade kommunerna främst problem med långa köer under förtidsröstningen och på valdagen. Problem med långa köer var mer omfattande i A-kommuner. Drygt 4 av 10 kommuner uppgav att de långa köerna kan haft en tydlig eller delvis negativ effekt på valdeltagandet.
- De flesta kommuner uppgav att det har fungerat bra med den nya lagstiftningen med utläggning av valsedlar oberoende av kommungrupp.
- Majoriteten av kommunerna, ungefär 3 av 4, hade flera stationer med valsedlar. Av dessa hade en tredjedel flera stationer i alla *röstningslokaler* och nästan 6 av 10 hade flera stationer i alla *vallokaler*.
- Gällande lagkraven på avskärmning uppgav B- och C-kommuner i högre utsträckning än A-kommuner att det var enkelt att tillgodose kraven. Ungefär 8 av 10 B- och C-kommuner angav att det var enkelt att tillgodose kraven, i jämförelse med knappt 7 av 10 A-kommuner.
- Nästan 8 av 10 kommuner uppgav att det var enkelt att upprätthålla valhemligheten och att den stärkts sedan föregående val. Samtidigt uppgav nästan 2 av 10 att det finns en risk att valhemligheten röjts och att den behöver förbättras till nästa val. Detta gäller särskilt för A-kommuner.

Sammanfattning av resultat – Genomförande av val

- Drygt 1 av 10 kommuner behövde säga nej till väljare som önskade ambulerade röstmottagare. A-kommuner behövde i högre grad säga nej. Kommunerna behövde främst säga nej på grund av att väljaren inte hade rätt till ambulerande röstmottagning eller att önskemålet inkom försent.
- De flesta kommuner, nästan 9 av 10, tog hjälp av checklistan för tillgängliga val som Myndigheten för delaktighet tagit fram i arbetet med val – och röstningslokaler.
- I drygt 6 av 10 kommuner förekom det någon incident under valgenomförandet. I de flesta fall förekom 1-2 incidenter eller 3-10 incidenter.
- Ungefär 1 av 7 kommuner uppgav att det förekom att väljare tillfälligt uppmanades lämna röstnings- eller vallokal på grund av att röstmottagarnas anvisningar inte följts.
- Nästan samtliga kommuner genomförde valsäkerhetsåtgärder inför valen för att stärka skyddet av valgenomförandet. 3 av 4 genomförde mer omfattande åtgärder än föregående val och 1 av 10 ser behov av ytterligare valsäkerhetsåtgärder inför nästa val.
- Totalt uppgav drygt hälften av kommunerna att de ser behov av lagändringar inför nästa val. Behovet av lagändringar bedöms vara större i A-kommuner än i B- och C-kommuner.

Fritextsvar

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Plexiglasskydd vid röstmottagning samt desinfektion av kontaktytor

Visir och plexiglas fanns om behov skulle uppstå

Visir för röstmottagare, plexiglas vid röstlängden

Separat in-och utflöde

Visir för röstmottagare, plexiglas för röstmottagare som tar emot röster

Avsatta tider för riskgrupper under förtidsröstningen

Plexiglas i röstnings- och vallokal. Fler platser för förtidsröstning för att undvika trängsel. Mer öppethållande för förtidsröstning för att minska trängsel.

Ytdesinfektion

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Hostskydd/plexiglas

Plexiglas på bordet som skydd för röstmottagare.

Stora lokaler med stora avstånd i möbleringen

Avskärmning mellan röstmottagare och väljare

Utökade öppettider för förtidsröstningen, erbjöd munskydd för väljare och röstmottagare

plexiglas för mottagarna

separata in-och utgångar, visir till röstmottagare

Visir för röstmottagare

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Plexiglasskydd

uppmaning att förtidsrösta

Plexiglasskärmar

I möjligaste mån stora vallokaler med separata in- och utgångar

Plexiglas

Handsprit och munskydd har tillhandahållits för de som önskat. Vi har inte uppmanat till användning. Vi kan konstatera att användningen varit väldigt liten.

Större lokaler

Separat in- och utgång i vallokaler

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Extra röstmottagare: Förordnade fler reserver än vanligt ifall flera röstmottagare skulle bli sjuka. Vi erbjöd även visir till röstmottagarna, men det var ingen som använde dem.

Genomskinliga skärmar

Skoskydd

Pandemisäkrade lokalerna (separata ut- och ingångar samt mer utrymme). Hostskydd (plexiglas) framför de två röstmottagarna som satt vidröstmottagningsbordet

Visir för röstmottagare

Plexiglasskärmar på mottagningsbordet

Visir för röstmottagare

Skyddsutrustning till ambulerande röstmottagare.

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Plexiglasskydd röstmottagningsbordet, desinficeringsmedel rengöring i valskärmarna

Plexiglasskydd

visir fanns att tillgå i beredskapslager

Visir och plexiglasskärmar

Plexiglas, visir, extra skyddsutrustning för ambulerande röstmottagning.

Stora lokaler

visir

Hostskydd

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Plexiglas

Skärmar, visir, flödesplanering

Visir

Säkerhetskit

Större lokaler med separat ingång och utgång.

Skoskydd, skyddsvisir, vinylhandskar

1. Styrde flödet i lokalerna så att avstånd kunde hållas och därmed blev det köer utomhus. 2. Hade förråd med munskydd och visir som skulle kunna användas vid behov. Vid ambulerande röstmottagning användes munskydd ibland. 3. Plexiglasskärmar användes vid röstmottagningsborden.

Visir, handskar

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Planerat för extra vallokaler

skyddskärmar och visir

Visir till röstmottagare

Plexiglasskydd och hjälmar till röstmottagare

Skyltar om att tänka på riskgrupper och hålla avstånd, plexiglasskärmar i reserv

Visir för röstmottagare

större lokaler i den mån vi kunnat.

Större lokaler

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Munskydd för röstmottagare endast ambulerande. Extra röstmottagare på de största valdistrikten. Plexiglas vid röstmottagning fanns att använda på valdagen.

Fler reserver än vanligt

Efter samråd med kommunens MAS servade vi för god ventilation, att hålla avstånd, kövärd för att undvika trängsel, samt en gång i timmen desinficera pennor, kuvertfuktare, handtag och övriga tagytor. Vi hade dessutom plexiglas vid röstmottagarnas bord (där väljaren lämnade sina röster).

Skyddsglas framför röstmottagarna

Ytdesinfektion, kontakt med socialförvaltningen om röstmottagning vid konstaterad smitta, plexiglas i förtidsröstningslokalerna vid röstmottagningsbordet, pandemiberedskapsplan antagen av valnämnden, extra tid på utbildning för röstmottagare om pandemiberedskap, utse vice ordförande som backup om ordförande eller vice ordförande blir sjuka på valdagen.

Plexiglas framför röstmottagare, munskydd fanns att tillgå med var inte krav

Erbjöd munskydd, engångshandskar, handsprit för alla, "klistra" pennor för att ej slicka på kuvert, (+ skrev om att ej slicka), plexiglasskydd vid röstmottagarna, info i "val-tidning" om saker att tänka på vid ev förkylning

Handsprit och munskydd fanns tillgängliga för samtliga men var inget krav

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Rymligare vallokaler

Ett nytt beslut om att tjänstepersoner tillsammans med valnämndens ordförande kunde dra drastiska åtgärder vid förändring av pandemitillståndet.

Plexiglas

Visir för röstmottagare

Även munskydd, skoskydd till de ambulerande

Visir till ambulerande, ytdesinfektion

plastskärmar

Visir till ambulerande röstmottagare

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

utökade öppettider, större lokaler

Genomskinligt skärm/skydd vid borden

Strävat efter lokaler med separat in/utgång

Extra antal reserver

Plexiglas

Visir för röstmottagare och plastavskärmare på mottagningsbord

Visir och plastskärmar vid avprickningsbord till de valdistrikt som så önskade.

Större lokaler

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Begränsat antal samtidiga väljare i vallokalen

Vi har med hänsyn till pandemiåtgärder och den nya lagstiftningen minskat antal röstberättigade per valdistrikt. Hantering av köer och flöden med hänseende till en ingång och en annan utgång.

Större lokaler

plexiglas vid röstmottagning

Brevfuktare

Visir, plexiglas framför röstmottagare

Plexiglas framför bordet där röstmottagarna tog emot röster.

Utbildning av röstmottagare i organisering av köer.

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Större lokal

Plexiglas

Samverkan med medicinskt ansvarig sjuksköterska. Visir till ambulerande röstmottagare.

I samband med vår risk- och omvärldsanalys under våren 2022 gjordes en bedömning av hur pandemin kunde komma att påverka genomförandet av valet. Åtgärd för att hantera påverkan av pandemin var att vi kontinuerligt följde folkhälsomyndighetens rapportering för att kunna följa deras riktlinjer. Vi hade också kontinuerlig kontakt med MAS för lägesbedömning. Vi köpte in en mindre mängd munskydd för att kunna hantera en situation med ett snabbt beslut om sådan åtgärd från folkhälsomyndigheten. Vi säkrade tillgång till större mängder munskydd inom den egna organisationen för att hantera en sådan åtgärd över en lite längre period. Detta gällde även handsprit utöver det behov vi sett vid den första bedömningen. Munskydd ingick i de ambulerande röstmottagarnas utrustning utifrån att de röstande i många fall är i riskgrupp. De ambulerande röstmottagarna hade också tillgång till visir vid behov.

Hostskydd bord

Plexiglasskärmar

Skyddskärmar och visir fanns till de röstmottagare som ville ha

Förkläden, visir, handlingsplan, extra kommunikation

10b. Vilka åtgärder vidtog ni för att genomföra val vid pandemi?

Handsprit och munskydd fanns tillgängligt för alla ifall restriktioner skulle vidtas - dock behövdes det inte användas (mer än frivillig basis kring handsprit)

Åtskilda in- och utgångar

Digital utbildning för alla våra röstmottagare.. Separat in- och utgång för väljarna i alla röstnings- och vallokaler. Utökade möjligheten till ambulerande röstmottagning jmf med valet 2018.

Köstolpar med avspärrningsband

Separata in- och utgångar så långt det var möjligt.

Plexiglasskivor

Bytte vissa vallokaler till större lokaler med separata in-och utgångar i så många vallokaler som möjligt

Fler vallokaler

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Kunde inte hyra samma förtidsröstningslokal som föregående val. I övrigt använt samma lokaler.

Betydligt större lokal

Bytt två vallokaler som inte var ändamålsenliga.

En på grund av ändrat valdistrikt En lokal fick vi inte hyra i år En lokal var upptagen

Renovering och ombyggnationer

på grund av pandemin, avstånd

13 nya distrikt

Ombyggnationer av lokaler

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Renoveringar

För att få större lokaler maa pandemin

Förändrad valgeografi på grund av ökat antal röstande. Ett byte pga olämplig lokal ur tillgänglighetssynpunkt.

Har ej kunnat genomföra röstmottagning i tidigare lokal (vård- och omsorgsboende) pga smittorisken.

Rymligare lokaler och mer lämpliga med hänsyn till allmän möblering och fönstrens placering.

Dels för de nya reglerna om avskärmningar men även för att skapa utrymme med anledning av Covid-19.

Bytt ut en lokal pga platsbrist i lokalen och en ny lokal pga utökat valdistrikt.

En vallokal mindre på grund av att vi har ett valdistrikt mindre än vid tidigare val. Två lokaler har bytts ut på grund av kritik mot val i lokal vid tidigare val.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Vallokalen höll inte måttet.

Värdeneutralitet

Vi har bytt ut en lokal på grund av ägarbyte

pga. eventuella restriktioner pga. pandemin samt för att möjliggöra separata in/ut passage i centrala vallokaler. Matsalar inom skolorna byttes ut mot idrottshallar för att minimera smittorisker.

Större lokaler pga pandemin och med tanke på att lokalerna ska vara värdeneutrala.

Tidigare lokal som används var kommunens bibliotek och dessa lokaler var inte ändamålsenliga pga att det var för lite plats.

Tillgänglighetsperspektivet.

Lokal som renoverades. För att vi nu kunde använda församlingshem, som vallokal. Den förra lokalen hade sämre tillgänglighet.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Tillgänglighet samt att fastighet bytt ägare

Bytt bättre anpassad lokal i en ort

Har bytt två lokaler (av 10). Den ena pga ombyggnad av tidigare lokal och den andra för att den var större.

Ny- och ombyggnation

Dels avskärmningarna, de tog mer plats. Kommunhuset, som använts tidigare, är numera låst och man måste boka tid för att komma in.

ombyggnationer

Ej fungerande lokal

Tillgänglighet

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Ändrade valdistrikt

En tidigare lokal var inte längre tillgänglig.

Byta pga rivning av förskola

Försiktighetsåtgärder på grund av pandemin

Ett par tidigare vallokaler var inte lämpliga ur tillgänglighets- och säkerhetsaspekten.

Ja på grund av trånga lokaler byttes 1 förtidsröstningslokal och 1 vallokal ut till bättre lämpade lokaler

Ombyggnationer i skola som brukar användas som vallokal.

Tillgänglighet och nya valdistrikt

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

En vallokal behövde bytas för bättre tillgänglighet

Ombyggnationer

Föregående lokal användes av annan hyresgäst

Nya, mer värdeneutrala lokaler tillgängliga inför valet.

En lokal fick bytas pga av omfattande renovering samt att vi hade ett nytt valdistrikt detta är

Pandemin krävde större lokaler

En av våra tidigare vallokaler fanns inte kvar. (Skolan som vi använde har rivits, men en ny håller på att byggas upp, så vi kanske använder den vid nästa val.)

Lokalen skulle rivas.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Ny valdistriktsindelning,

Vi bytte av praktiska skäl och för bättre tillgänglighet

Pandemin gjorde att vi bytte till en större lokal i ett distrikt för att undvika trängsel

Vissa lokaler var inte tillgängliga, mer lämpliga, under ombyggnad.

Pandemianpassning. Överlag minska antalet människor på för liten yta (tidigare två valdistrikt i samma byggnad). I förtidsröstningen togs en lokal bort pga lokalbrist.

Ökad tillgänglighet för funktionsnedsatta

Renoveringar, förändringar i fastigheter, nya huvudmän som hyr stadens lokaler.

En lokal ute till försäljning. En lokal uthyrd till annan hyresgäst som inte ville hyra ut.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Tidigare fastighet revs

Flera distrikt

Kommunen bytte två lokaler för att de var mer ändamålsenliga, väljarna fick nu en ingång och en utgång för bättre logistik.

tillgänglighet

Fler valdistrikt i samma byggnad.

Tidigare lokal i [REDACTED] var för trång och mörk, flyttades till [REDACTED]

Ombyggnation av ordinarie lokaler

Större lokaler på grund av eventuell pandemi samt avskärmningar vid valsedelstationer.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Mer tillgänglig och central lokal.

Bättre tillgänglighet

tillgänglighet

Ändring av valdistrikt

Valnämnden beslutade enligt de lokaler som var tillgängliga valhelgen

Ej tillgång till tidigare lokaler

Ombyggnationer

Valdistriktsförändring som medförde att vi behövde ytterligare lokaler samt att en förtidsröstningslokal inte var lämplig

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Lokaler som hade kopplingar till privata företag och religiösa organisationer.

Ingen bra lokal, pga svårt att placera valsedelställen bra

Vissa lokaler har inte varit tillgängliga.

Pandemin

En lokal var inte lämplig p g a sin storlek och utformning, vi hade bytt oaktat valsedelsställsskydden.

- Två vallokaler slopades från förra valet pga dålig tillgänglighet i den ena. Den andra användes inte då det var Svenska kyrkans församlingshem och därför inte skulle användas pga religiös anknytning. - En förtidsröstningslokal byttes ut då den inte var tillräcklig tillgänglig och det var för lite utrymme.

Ombyggnationer och att enskilda lokaler visat sig vara otillräckliga för tidigare genomförande av val.

Bättre tillgänglighet

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Ändring av valdistrikt.

På grund av ombyggnationer och ej lämplig lokal ur säkerhetssynpunkt.

En lokal som renoverades och bytt röstningslokaler för att göra det mer tillgänglighetsanpassat.

Några tidigare lokaler var inte tillgängliga

Lokalen var inte anpassad.

Vattenskada. Endast ett byte

Vi har velat använda kommunala lokaler i första hand. Även på grund av förändrade öppettider hos ett av kommunens bibliotek

En lokal (skolmatsal) hade rivits för nybyggnation.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Ombyggnation av en skola som brukar fungera som vallokal på valdagen

På grunda v avskärmningar och pandemi.

Fem av åtta vallokaler var rivna eller föremål för ombyggnad.

Se svar på föregående fråga.

Pandemin

Tillgänglighet (3 lokaler)

Utökat med ytterligare ett valdistrikt inför detta val.

Tillgänglighet, samt behov av större vallokal vid sammanslaget valdistrikt (fler antal röstande i detta distrikt).

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Pga försäljning av de gamla lokalerna.

En lokal var riven och fanns ej längre. ombyggnationer på andra lokaler samt byte av förtidsröstningslokal.

Dessutom med tanke på ev pandemi och tillgänglighet
tillgänglighetskrav och nytt valdistrikt,

Det fanns kameror i lokalen och den ansågs inte som allmän.

En lokal är riven. En lokal ligger i samma lokal som ett äldreboende därför avstod vi från att använda den.

Mer strategiska placeringar utifrån var människor rör sig.

Bytt någon vallokal då de gamla fungerade sämre, bla storlek. Har flera samma lokaler som tidigare.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Mer lämplig lokal, inte ett församlingshem samt mer utrymme.

Tillgänglighet

Tillgänglighet

Ny valdistriktsindelning

någon lokal förra valet var olämplig

Ombyggnationer

Vi hade röstnings- och vallokal vid äldreboenden tidigare men ansåg det olämpligt ifall att pandemin skulle vara fortsatt aktiv.

Vi har ändrat förtidsröstningslokal på grund av att den vi tidigare haft var upptagen av andra aktiviteter. Denna var bättre.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Verksamheten önskade att vi byte lokal

Bättre tillgänglighet i nya lokalerna

Vi har haft ett stort antal renoveringar på våra skolor i kommunen, där vi behövde tänka om och hitta nya lokaler.

Fodrade så mycket ommöblering

Byte av 1 vallokal på grund av ökad tillgänglighet för väljarna.

Utrymme, pandemiplanering

Vi har behövt byta ut lokaler som inte har hållit måttet, av t ex tillgänglighetsskäl eller för att lokaler varit för trånga.

Ombyggnation i en av lokalerna. Utökade även förtidsröstningslokalerna med 1 styck.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Någon lokal pga ombyggnation och någon pga storlek

Tex att skolor rivits och nya tillkommit. Vi har ökat antal valdistrikt med 60 st vilket föranlett att vi behövt fler lokaler.

Bättre logistik och pandemin och enhetligt med endast idrottshallar.

Lokal som inte längre var tillgänglig

- Bättre tillgänglighet - Ej tillgång till samma lokaler som senast

På grund av ombyggnation/renovering av vissa tidigare använda lokaler.

Ombyggnation

Ombyggnationer, flytt till lämpligare lokaler.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Tillgänglighet, stadsomvandling

Behov av luftigare lokaler

Utökning av 18 st. nya valdistrikt. Ombyggnationer. På grund av utökade öppettider (kvällsöppet under förtidsröstning).

Vi har sett över och bytat en del lokaler med anledning av tillgänglighet.

Tillägg och ändring av valdistrikt samt utefter resultat från föregående vals utvärdering.

Byggnader som inte längre finns.

Dels på grund av nya regler om avskärmning, men också på grund av att vissa lokaler inte bedömdes vara lämpliga ur tillgänghetsperspektiv

Ökad tillgänglighet

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Efter föregående val gjordes en omfattande inventering av lokaler. Efter det har vi har ersatt ett mindre antal lokaler då de inte uppfyllde krav på tillgänglighet och funktionalitet som röstmottagningsställe/vallokal. Ny distriktsindelning har medfört att vi behövt byta ytterligare några lokaler samt se över hur vissa lokaler används för att kunna ha flera distrikt som ligger nära varandra i samma lokal.

Önskade större lokaler med möjlighet till bra flöd pga ev. pandemi

Tidigare har ej värdeneutrala lokaler använts i val.

En del nya lokaler pga krav opartiskhet, samt att vi sökt större lokaler.

tillgänglighet

1 lokal har rivits 1 lokal renoveras

Justering av valdistrikt

Minska trängsel. oändamålsenlig lokal.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

Samhällsomvandling

Tidigare lokaler är inte längre möjliga att nyttja

Pandemiberedskap, separata in- och utgång för väljarna

Byte av en lokal har skett sedan allmänna valet 2018 men lokalen användes vid Europaparlamentsvalet 2019. Lokalbytet gjordes för nyttja kommunalägd lokal.

Mer tillgängliga lokaler

På grund av tillgänglighet

Ett fåtal nya lokaler jfr med valet 2019 pga -Nya distrikt, -Tidigare lokaler ansågs ej lämpliga

En förtidsröstningslokal var inte tillgänglig då avtal sagts upp. Den ersattes av en annan, närliggande lokal. Övriga byten berodde på kvalitetssäkrande åtgärder.

11. Har ni behövt byta lokaler sedan föregående val?

██████ hade till 2022 års val genomfört en förändring av valdistrikten vilket lett till en vallokal färre.
behov av en större lokal för förtidsröstning

Bättre tillgänglighet

Främst på grund av pandemin för att kunna tillgodose folkhälsomyndighetens rekommendationer som rådde under början av året.

Simhallen under renovering i år ██████████.

Nya distrikt

pandemiförberedelser

13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

Otydligt med vaseldar för väljare. Alla har inte koll på att man kan skriva på valsedel. Plus att vi hade flera valkuvert med både blank partivalsedel samt personvalsedel inuti. Tydligare skyltning efterfrågas, både i avskärmning samt valskärmar.

Bland annat fler färdiga mallar, exempelvis för större planscher i storlek av "gatupratare".

Saknar bra mall för roll-up. Mallar för affischer svårhanterade.

skylt med budskap "håll avstånd"

Tydligare skyltar till insidan av valsedelsbåset, ex hur man hittar i ställen.

Gatupratare beställdes separat men levererades för sent

Trottoarpratare, beachflagga

Bättre material! Tillgänglighetsanpassat. Det nya materialet är betydligt mycket sämre än tidigare material, framför allt när det kommer till tillgänglighetsanpassning, varför har man tagit bort loggan/symbolen? Nya materialet kräver att du kan läsa svenska, det skulle kunna stå precis vad som helst på skyltarna. Den grafiska profilen saknar naturlig koppling till val. Använd gärna färgerna om de är viktiga, men ta tillbaka symbolen. Lägg även allt material på samma plats så valadministrationen hittar och vet att vi hittat det allt.

13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

Det skulle behövas mer nationell information om hur valet och röstningen går till. Många väljare visste lite eller ingenting om detta. Ev. även någon form av informationsskylt att sätta vid valsedlarna om vilka valsedlar som är vilka (partivalsedlar och namnvalsedlar med info om skillnaden dem emellan). Flera skyltar som är öppna för redigering med egen text. T.ex. skylat med pilar som man kan skriva vallokalens namn på.

Vi hade ett material för när våra förtidsröstningsställen hade öppet.

En tydlig logotype som väljarna känner igen. Innan har alltid Valmyndigheten använts men nu fick vi besked att det ej var tillåtet. Mallar räcker ej, behövs en tydlig logo för valet.

lokala kartor, skyltar och affischer

Möjlighet att använda Valmyndighetens logga och flagga i större utsträckning. Överlag ha fler särskilda loggor för valet med datum och år. Mer digitala "skyltar" till hemsida och sociala medier.

Affischer om att rösta med bud (till bla. SÄBO).

Skytlar enhetliga med text för vallokal, röstningslokal, valdistriktnummer och valdistriktsnamn.

13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

vi behöver tydligt skylta upp valdistrikten i de fall där flera distrikt delar lokal. även bättre information om vad som döljer sig bakom avskärmningen av valsedelställen

Mer utvecklade standardiserade mallar och skyltar

Underlag för kösystem

Skyltar till valsedlar. Hänvisning för köer.

Valinformation på våra invandrarspråk i affischstorlek.

Vi har tagit fram en del eget material/instruktioner utifrån VM:s mallar, men kanske svårt att göra något allmänt som passar alla kommuner?

Mer praktisk skyltning, liksom skyltar med "ingång respektive utgång", pilar för att dirigera flödet. Sådan skyltning tog kommunen fram själv.

Vi kunde gärna fått en mall på vad vi skulle informera på kommunens hemsida och i lokaltidningar.

13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

Det var svårt att använda den nya grafiska profilen på ett bra sätt. Det var lättare när det fanns en logga att använda som vi kunde kombinera ihop med vår egen. Nu kände vi att vi var tvungna att välja mellan Valmyndighetens profil och vår egen, de gick inte att kombinera.

Tryckunderlag för roll-up:s och strandflaggor. Alla kommuner har inte resurser eller kompetens att på egen hand ska snickra ihop underlag för tryck av denna typ av material. Med en beställningsportal där vi anger vallokaler namn och ev pilar samt att det levereras till kommunerna direkt hade varit toppen.

Tydligare affischer om hur röstningen genomförs/går till på valdagen på olika språk. Den som finns på olika språk kändes inte helt relevant att använda på valdagen.

Affischerna för att Personrösta och att Rösta i förtidsröstningslokal/vallokal efterfrågades på andra språk. Det som fanns att skriva ut på andra språk är inte enkelt att använda i röstningslokalerna, men affischerna hade varit mer hjälpsamt.

Tydligare information om de olika valsedelstyperna. Affischer om hur man röstar var otydliga med punktform 1, 2, 3 etc. som inte var logiska. Väljaren kunde uppfatta att man ska göra steg 1 och sedan steg 2 och så blev det inte rätt när det gäller valsedlar. Välj en partivalsedel, kryssa personnamn etc. Vi önskar stående beachflagga som kyrkan hade i kyrkovalet utanför vallokalerna. De gav en tydlig skyltning och ett trevligt välkomnande.

- Hur valet går till i bildstöd - Tidigare val har det funnits en logga för valet som alla kommuner kunnat använda. Detta val hade inte en sådan. Det saknades.

Färdig kommunikationsmaterial till placering av valsedlar. Mallarna till skyltar var svåra att anpassa (t ex fastlåsta texter).

Vi hade svårt att hitta materialet från början när vi sökte. Vi hittade det sent under valperioden. Även materialet på olika språk hittades sent.

13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

Saknade den "allmänna logga" som fanns 2018 "Valdatum samt Val till riksdag, region....." Den använde vi till olika kommunikationsmaterial då. Nu fick vi kopiera in en logga från utbildningsmaterialet till de egna affischer som vi gjorde

En logga för dokument, annonsering i tidningar, FB etc

Beachflaggor, metallskyltar

Handikappskylt Vänta här, det blir snart din tur Vi vill kunna lägga in våra lokala instruktioner i handledningen (i dagsläget får vi ha en handbok som komplement) Vi vill gärna komplettera frågan med en fil med allt kommunikationsmaterial som vi tar fram för att ni ska få en uppfattning av vad som behövs. Flaggor eller vimplar hade varit positivt. Vet att det finns kommuner som har sådana, där man använt valmyndighetens grafiska profil. Dessa syns på långt håll och signalerar tydligt om var röstmottagningsställen finns. Västar var väldigt bra och hade uppskattat om det fanns möjlighet att beställa västar där det framgår att man arbetar med administrationen/valkansli. Vi gjorde egna för valnämnden, så att det var tydligt på valdagen.

Enkla logotyper för att göra eget material som information innanför valskärmen om hur valsedlarna ska läggas i kuverten. Skylt för "vänta här" ex vis

Skylltar med namn på resp. valdistrikt

Information till vallokaler om hur man röstar och information till allmänheten i stort hur man röstar

13. Behöver ni något mer kommunikationsmaterial?

Information att sätta upp bakom valsedelsavskärningen med förtydligande av partivalsedlar/namnvalsedlar med kort info om vad de olika alternativen innebär. Många frågor från röstande om skillnaderna.

- Pedagogiskt bildstöd till tillexmpel språksvaga grupper - Informationsmaterial/skyltar till valsedelställ, svårt för fler väljare att kunna orientera sig bland valsedlarna

Mallens bilder med pilar var låst. Önskvärt med redigerbara bilder med pilar för att vi ska kunna följa er grafiska profil.

Bild - Beskrivningar hur röstning går till på andra språk, ex arabiska Bilder hur valsedlarna ska stoppas i och hur valkuverten ska förslutas.

Ytterligare mallar för andra typer av skyltar, till exempel "utgång", "ingång" och pilar för att skapa ett enhetligt intryck. I övrigt är vi nöjda med de mallar/material som Valmyndigheten tillhandahållit.

Inre skyltar, tryckt informationsmaterial på olika språk, broschyr till röstmottagare

Skyltar på andra språk efterfrågades av väljare i [REDACTED] och [REDACTED]

Mer kommunikationsmaterial på olika språk.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Underlättade mycket att vi hade två avskärmade valsedelställ i vallokalerna. Om vi hade haft det vid förtidsröstningen hade det inte varit några köer där, men det var svårt att lösa plats.

Vi har haft minst tre och som mest fem stationer med valsedlar avskärmade i valsedelställ i vallokalerna.

Förtidsröstning var vid biblioteken, otydligt för vissa väljare om personer stod i kö för röstning eller kollade böcker. Lite dåligt med plats på vissa bibliotek.

Vid något enstaka tillfälle var det cirka 15 minuters kö under förtidsröstningsperioden, men i övrigt flöt allt på bra. Under valdagen som längst cirka 10 minuters kö.

Problem med kö till varje "station" i slutet av förtidsröstningen. Så väljare fick först köa till valsedlarna, sedan till valskärmarna, och slutligen till röstmottagarna. Obs! Vi hade två valsedelsstationer

Mycket köer på valdagen och missnöje från väljare och röstmottagare. Köerna i förtidsröstningen var mer hanterbara.

Avskärmningarna tar för stor plats och skapar köer. Folk väntar till sista helgen/dagen innan valdagen med att rösta. Det blir fler folk i lokalerna än vad vi kan täcka upp för.

Vi känner inte igen oss i medierapporteringen om extrema köer.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Svårt att hitta lämpliga lokaler med tanke på att det behövs fler stationer med valsedlar för att undvika köbildning. Kräver större lokaler som även är anpassade ur funktionssynpunkt. För en mindre kommun kan det vara en utmaning där utbudet av lokaler är begränsat.

På lördagen 10/9 blev det en längre köbildning i en röstningslokal. Lokalen hade öppet två timmar den dagen och många väljare anlände samtidigt till lokalen.

Vi upplevde inte mycket längre köer än tidigare val. Däremot upplevde vi att väljarnas tålamod med köer har minskat.

- Nya lagen om insynsskydd försvårade flöde och ökade arbetsbelastningen - det skapade kö - Köer uppstod framförallt i början av valperioden. - På valdagen fanns det kö i enskilda vallokaler, maxtid på 20 minuter - Generellt god stämning i kö på valdagen och ingen röstmottagare upplevde irritation bland väljarna

Anledningen till långa köer var en kombination av för få valsedelställ och att våra valkuvert var av felaktig sort (vilket medförde att det tog lång tid bakom valskärmarna).

Kötider under FT röstning varierade dag från dag och även tid på dagen, allt från att inte vara någon kö alls under långa stunder till att bli väntetid på ca 30 min. Stor variation gällande köer under valdagen beroende på valdistrikt och tid på dagen.

Ny lagstiftning påverkar val av vallokaler och förtidsröstningslokaler på grund av ytan.

"Långa köer" är relativt. Visst har vi haft köer, men de har inte närmelsevis varit av den omfattningen som man läst om i media. Det har överlag rullat på bra, även om det går att förbättra till kommande val.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Mitt svar på fråga 19 har inte med [REDACTED] kommun att göra eftersom vi inte upplevde några problem med köerna, men mitt svar syftar på köerna på andra ställen i landet som rapporterats om i media. I de orter där vi har tillgång till idrottshallar har vi inga problem med utrymmet och kan möblera på ett sådant sätt att köer kan undvikas. I [REDACTED] har vi inte tillgång till sådan lokal och där är det svårare. Vi har använt tre stationer med valsedlar i varje vallokal vilket vi tror har bidragit till att korta köerna. Vi har inte haft de köproblem som beskrivits i media men haft svårare att styra flödet i [REDACTED]. Vi hade bara problem med långa köer under dagen före valdagen. Till nästa val så ska vi ha längre öppettider och fler röstningslokaler öppna. Det var extremt långa köer i jämförelse med tidigare val. Köer förekommer men inte alls i samma omfattning som den här gången. Det var längre köer än vid tidigare val, det var lite ovant men vi bedömer inte att det var ett problem. Valsedelsavskärmningen – kanske hade gått lättare nästa val eftersom detta var första riksdagsvalet man använde sig av det. Negativt: Skapade långa köer, svårt för röstmottagarna att hålla ordning i valsedelställen. Tog lång tid för väljarna att välja valsedlar. Svårt att garantera att valsedlar inte stjäls. Svårt att hitta i valsedelstället för väljarna. Synpunkt: Kan man erbjuda så de möjligheten finns att inte ta bakom avskärmning vid nästa val? I slutet av förtidsröstningen och tidvis i vissa vallokaler på valdagen var det köer. Vi löser det till nästa val genom fler valsedelsstationer. Lokalernas storlek påverkar möjligheten till att ha flera stationer med valsedelstall.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Nej

Långa köer på em/kvällen dagen innan valdagen. Önskar bättre informationsmaterial att sätta bakom avskärmningen för valsedlar för väljaren. Många vet inte hur dom ska göra/välja.

Lite trång i vissa förtidsröstningslokaler, och i övrigt inte trångt i lokaler men köer utomhus

Behövt göra en hel del ommöbleringar med tanke på nya reglerna om att skydda valsedlarna från insyn. En del lokaler är svåra att använda med nya reglerna.

Kommunens lokaler är i dagsläget inte tillräckligt rymliga för att hantera en väljare i taget samt hantera övriga flödet i lokalen. Kommunen har brist på lokaler som uppfyller lagkraven för röstnings- och vallokal, framförallt tillgängligheten.

Nej

En kö kan vara fysiskt lång och kanske avskräckande även om kötiden inte är speciellt lång. Svårt att veta vad som avses med "lång" ovan. Även vad som är "långt".

Vi kunde inte besvara fråga 2, 3, 6 för att vi saknar underlaget.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Valveckan hade vi lite köer på förtidsröstningen, dock max 10 minuter. På valdagen hade vi laddat med många valsedelstätt och valbås i varje distrikt, samt tänkt igenom logistiken för att få ett jämt flöde, fungerade utmärkt.

Det var svårt att få till ett bra flöde i vallokal samt i röstningslokal när det är två olika stationer som väljaren ska vara avskärmd bakom och däremellan ska väljaren få valkuvert. Det ledde till att det blev köer på flera ställen i lokalen.

Köerna beror på kravet på insynsskydd vid valsedlarna och valsedelkuverten som var trånga och svåra att hantera för väljarna.

Ett eget skapat kaos pga vårt valsedelssystem

Extra röstmottagare som hanterade köbildningen. Extra valsedelstätt som åtgärd för att minska köerna.

I stort inga problem med köer men i perioder kommer det fler och då kan flödet i vissa lokaler bli svårt p.g.a. allt material som måste finnas.

Vi hade nya lokaler för både förtidsröstning och under valdagen. Svårt att förutse hur det skulle bli dels p.g.a de nya reglerna men även p.g.a att lokalerna var nya.

Valkuverten som var defekta orsakade lite köbildning eftersom det var problem att stoppa in valsedlarna korrekt.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Det var köer på sina håll men inget distrikt har rapporterat detta som ett problem.

Där vi inte bytt till större lokal var det trångt och mer köer

Orsaken var skärmarna vid valsedlarna. Eftersom köerna var tvungna att vara utanför lokalerna är vi väldigt tacksamma att det var bra väder.

Periodvis var det långa köer men det var hanterbart. Något mer än tidigare. Köbildning var inget som påverkade tiderna för att avsluta röstmottagningen. Ingen rapport har inkommit om att någon har vänt och gått hem utan att rösta.

Lugnare inne i lokalerna när köerna var utanför och bara en åt gången bakom valsedelstället. Hann med avprickning av förtidsröster bättre än tidigare år. Om man ska minska köerna med fler valsedelställ så kommer det krävas helt andra lokaler än de vi har tillgång till. Och risken är då stor att vi flyttar kön till avprickningsbordet med anledning av att det bara finns en röstlängd.

Problem vid de avskärmade valsedelställena. Många väljare stod länge vid valsedlarna och köer uppstod. Dessutom plockade en del väljare om valsedlarna i ställen, så vissa hamnade på fel plats i ställen. Detta gjorde att röstmottagarna fick ägna mycket tid till att kolla ställen.

Liksom många andra kommuner uppleves avskärmningen för valsedlar som den stora stoppklossen. Vi upplever även att röstmottagningen blivit mer resurskrävande.

Vi hade köer de sista dagarna vid de flesta förtidsröstningslokalerna, men det brukar det vara. Valdagen hade vi köer mitt på dagen.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Vad menas med lång kö, tidsmässigt eller antal personer?

Nej

Endast långa köer under viss tid på dagen, främst 11.00-15.00.

Det tog orimligt lång tid för många väljare bakom avskärmningen av valsedelställen och maa detta blev det mycket långa köer.

Periodvis köbildning. Det behövs utökade öppettider och bättre flöde i lokalerna samt tydligare skyltning.

Vi använde avskärmningarna redan 2019 så vi var förberedda. Andelen förtidsröster var ca 50 %. Exakt siffra kommer senare. Vi hade 3 valsedelsbord som standard.

Det nya systemet innebär i vissa lokaler att det kan vara svårt att få till ett bra flöde. Det har tagit längre tid för väljarna att plocka sin valsedlar.

Avskärmade valsedelsställ i kombination med många valsedlar orsakade långa köer. Olika uppfattningar rådde om det var klokt att låta personer som hade egna valsedlar med sig att gå före i kön (och gå direkt till gröna skärmar).

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Nej, det gick bra.

Skulle underlätta om väljare som fått sina valkuvert kunnat få göra iordning hela rösten bakom valsedelstället - alltså inte behöva gå bakom en valskärm. Alternativt att valsedlarna finns bakom valskärmen. Skulle bara bli två moment då, istället för som nu - tre moment, innan man kan lämna sina valkuvert för avprickning.

Stora besvär med köer under valdagen

Köerna uppstod en kort stund mitt på dagen, därefter var det inga problem vid vallokaler.

Nej

Lång tid behövdes bakom valsedelställen.

På valdagen hade vi långa köer i 3 (av 86) vallokaler där vi inte hade två valsedelsationer pga. begränsat utrymme. Vi skickade ut 2 stationer till alla lokaler i syfte att det skulle finnas i alla vallokaler men vissa ordföranden ansåg att det blev för trångt.

Valsedelssystemet är väldigt komplext för väljarna. Det gör att de blir tveksamma, det tar tid och blir ibland fel. Bör förenklas inför kommande val.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Köer, berodde också mycket på att det tog lång tid för väljare att få ner valsedeln i de trånga valkuverten. De nya reglerna gällande avskärmning av valsedelställ har ställt till det, både i form av köer men också att vi inte fått plats i alla lokaler med två valsedelställ.

Kommentar ang "ont om plats i lokalerna": Utmaningar att placera valskärmar och valsedelställ på sådant sätt att valhemlighet och tillgänglighet efterlevs samt att ha ett bra flöde, även om lokaler hade gott om utrymme.

-

Röstmottagare vittnar om att de i stort anser att de större insynsskydden/avskärmningarna är bra, men svårigheter med att möblera lokalen uppstår då de är större och mer otympliga. Vidare köps valsedelställ nu in från den fria marknaden, men dominerande marknadsaktörer (Exaktas och NiceBoxes) gör valsedelställ i kartong och trots lovord om förbättringar är de än sköra och en engångsprodukt. Det skulle vara uppskattat om Valmyndigheten själva distribuerar valsedelställ i tåligare material (ex. plast). Detta önskemål kan vara svårt att möta, men Valmyndigheten bör dock kunna ta fram ett exempel på en kravspec där önskemålen om hur robusta valsedelställ kan se ut. Kommuner kan sedan använda exemplet i avtalstecknande med leverantör. [REDACTED] har detta år grundligt undersökt ställen och haft nära dialog med [REDACTED] för att få tips. [REDACTED] har köpt in identiska valsedelställ liksom [REDACTED]. Trots att [REDACTED] är en av de marknadsdominerande företagens största kund blir ställen ändå inte tillräckligt robusta för att klara av flera val.

Torsdag 8/9 till lördag 10/9 hade vi stundvis långa köer i en av röstningslokalerna (centralt belägen), ca 20-30 min väntetid i slutet av dagen.

Vi hade inga extrema köer, men några hämtade fler valskärmar. Med nuvarande system hade vi ingen problem med plats i lokalerna, men eftersom vi hade stora problem med brist av valsedelsställ skapade flaskhalsar, skulle vi troligtvis behöva öka antalet valsedelsställ.

Vår uppfattning är att köerna blivit längre för att det blivit stopp vid valsedelställen då många tar väldigt lång tid på sig här (tycks inte ha bestämt i förväg vad de ska rösta på). Avskärmningarna har däremot mottagits mycket positivt.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Vallokaler kunde stänga kl 20.00

Jag tyckte att det var tråkigt att SVT och andra medier basunerade ut att det var långa köer vid röstmottagningarna framåt kvällen. Så var inte fallet i [REDACTED] kommun. Vi hade köbildning strax efter lunch sedan lättade det och det var lugnt och tryggt för dem som kom och röstade senare på eftermiddagen och kvällen. Många uttryckte förvåning när de kom till våra vallokaler. De hade hört på TV att det var kaos. Det kom som en överraskning att folk inte visste vad de skulle göra. Förvånansvärt många visste inte hur många valsedlar de skulle ta, och vi fick många frågor om varför det fanns två sorters valsedlar (partivalsedlar och namnvalsedlar). Innan har detta inte uppdagats då man kunnat få hjälp av varandra i kön, men nu när man ska ta sedlar själv blev det problem. Många stod i uppemot 10 minuter bakom valsedelsskärmarna. Okunskapen är stor. Vi hade på valdagen problem med felaktiga kuvert - vilket är under allt kritik mot den upphandlingen. Folk fick inte ner valsedlarna i kuverten och röstmottagarna fick "töja ut" samtliga kuvert, vilket också bidrog till köerna.

I vissa lokaler var det längre kötid än vanligt. Under förmiddagen var det i vissa lokaler mellan 20-45 minuters kö. Vi hade en olycka där en äldre person föll i kön och ambulans tillkallades. I vissa lokaler var det konstant kö från ca. 8.30 men att kön var kort och kötiden ca 10-15 minuter. Under förtidsröstningen var det främst köer sista helgen och de sista vardagarna. Vi hade en ytterligare röstmottagare per vallokal jämfört med tidigare val för att bland annat hålla ordning på köerna. Vi hade även utbildat särskilt kring möblering för att inte skapa onödiga köer men det behöver vi betona mer vid nästa val. Enligt anekdotiska uppgifter ska personer ha väntat 45-60 min i kö för att sedan ha upptäckt att de var i fel lokal. Ett par av dessa personer ska då valt att inte gå till rätt lokal för att rösta.

Köer under förtidsröstningen i begränsad utsträckning, inget stort problem. Endast plats för ett valsedelståll i vissa lokaler.

Generellt kan sägas att det är svårt att få tag på lokaler som är tillräckligt stora och också lämpliga ur tillgänglighetsperspektiv. Vi har i år provat att ha vallokaler i våra sporthallar. Men de är inte alltid lämpliga då det är högljutt och svårt med belysningen.

Skyddade valsedlar innebar köer och oordning i valsedelställen!

Vi upplevde att det var längre köer vid stängning på förtidsröstningen i vissa lokaler, speciellt under sista veckan. Då kunde vi ha kötid på ca 90 min.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Köbildningen var ett problem vid några tillfällen men kunde lösas på bra sätt i de flesta lokaler genom att leda om kön och komplettera med en extra station för valsedlar. En lokal var för liten och det blev oordning, den kommer inte kunna användas vid nästa val.

Vi har haft "problem" i enstaka lokaler under begränsad tid. Generellt inte mer än 2018. Tid i fråga 17 avser förtidsröstning 10 september. Valnämnden valde att möjliggöra för alla att rösta som stod i kö vid stängning. I vallokal var längsta kö 60 minuter (en vallokal)

En relativt stor skolmatsal (nybyggd efter senaste valet) bedömdes svår att få plats i för de tre valdistrikt som samsades om lokalen. Periodvis långa köer under förtidsröstningen men inte på valdagen, då var det kanske 10 minuter i ett par lokaler, men inte hela dagen.

Äldre människor och medföljande barn tyckte att det var jobbigt att vänta i köerna som kunde vara över 1 h i flera vallokaler och lång kö under vissa dagar under förtidsröstningen.

Köerna uppstod pga kravet för insynsskydd för valsedlarna

Vi såg ett nytt beteende bakom valsedelsavskärmningen. Väljare stod mycket längre än tidigare.

Upplever det som svårt med kommunikation till väljarna att de inte ska vara bakom valsedelstall för länge - den största anledningen till köerna var att väljarna stod kvar och läste personnamn på alla valsedlar (av nyfikenhet över vilka "som är med" - troligen samma "problem" i många mindre kommuner, där det är hög personkännedom. Även en hel del oordning bland valsedlar som behövdes rätta till ofta. Väljare (och partier!) har dålig kunskap om parivalsedlar/namnvalsedlar. Upptäckte vid uppsamlingsräkningen att MÅNGA hade personkryssat på namnvalsedel + tagit en partivalsedel för det partiet också i samma val (utgår från att de ej tror att personvalsedeln blir en röst på partiet).

Mer omfattande köbildning periodvis under förtidsröstningens sista vecka (3/9 - 10/9). Röstmottagare i en del av dessa röstningslokaler vittnar om ont om plats, särskilt vid mer omfattande köbildning.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Vissa vallokaler hade cirka 20 minuters kötid vid lunch. I övrigt lugnt bra flöde. Sista dagarna var en av förtidsröstningslokalerna kö upp emot en timme.

Flaskhals vid valsedelställen. Det tog lång tid för väljarna att plocka valsedlar bakom insynsskyddet och då uppstod det köer som tidigare inte funnits. Det var svårt att få in fler valsedelställ i än ett i lokalerna då dessa är stora och har begränsat med plats de kan stå på.

Större tryck än förväntat i en av förtidsröstningslokalerna, annars fungerat bra

Nya insikter kring lokalers utformning och behov. Troligt att det leder till byten av lokaler till nästa val.

Avskärmningen av valsedelställen tog mer plats än planerat vilket gjorde att vissa lokaler inte kunde ha flera "valsedelstallsstationer" som tänkt. Kommande val behöver vi byta ut ytterligare lokaler med större utrymme.

Köerna intensifierades sista veckan under förtidsröstningen. Den förtidslokal som var öppen tills 18 dagen innan valet kunde inte stänga förrän efter kl 20.

Stora delar av köerna uppstod pga. avskärmning av valsedlar. Mer störning i valsedlar än tidigare. Mycket tid för att kolla valsedelställ ofta. I vissa lokaler hjälpte det att ha särskilda köer för dem som redan hade valsedlar med sig. Men det funkade inte i alla lokaler pga. brist av plats.

Avskärmningen till valsedlarna bidrog till långa köer

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Vi använde avskärmingar av valsedelsställena redan 2018 och lärde oss av det

Enbart en lokal har rapporterat köer på 30-60 min. Övriga har inte haft köer eller som längst 10-15 min.

Förtidsröstningen - långa köer - gällde enbart en röstningslokal

Det var endast periodvis det var köer.

Lång tid vid valsedlarna. Svårt för väljarna att hitta rätt valsedlar trots bokstavsordning. Namnvalsedlarna är ett stort problem.

Vi måste ha längre öppettid på lördagen före valet. Öppet 11.00-13.00. Väldigt många ville förtidsrösta den dagen.

Behovet av överblick i lokal gjorde att hela ytan inte kunde användas

Förtidsröstningen var det långa köer dem sista dagarna, tors-lör (sön)

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

En förtidsröstningslokal blev för trång i slutet av förtidsröstningsperioden då trycket ökade. Lokalen kommer inte användas nästa gång.

Vi vidtog förebyggande åtgärder. T.ex. större lokaler, separata in- och utgångar samt flera valsedelstställ.

Hur definieras lång kö? Vi hade kö på många platser, både under förtidsröstningen och under valdagen, men inte vid alla lokaler. Vissa lokaler hade köbildning vid starten av dagen, och sedan planade besökssiffran ned något.

Kö till stor del pga valsedelställen, men i förtidsröstningen också pga för små utrymmen. Vi fick på valdagen utöka valsedelstställ i flera lokaler för att minska på köerna.

Långa köer i förtidsröstningen var främst de sista dagarna i perioden. Vi hade väldigt varierade köer på valdagen. Vissa lokaler hade ingen längre kö med andra hade lång kö. Vår lärdom är att vi kommer behöva fler lokaler och inte dela lokal på flera distrikt i samma utsträckning som vi gjort då det behövs mer plats än tidigare och då processen tar längre tid med den nya lagstiftningen med valsedlarna på en avskärmad plats. Oordning i kön har uppstått vid tre tillfällen under förtidsröstningen som vi har kännedom om. Sista stängningstiden avser röstningslokalen som var öppen på valdagen.

Mellan 11 - 13, var det långa köer i två distrikt.

Valsedelstställ med avskärmning tar plats och behöver stå utan insyn, vilket gör att det krävs större lokaler. Köer uppstod då fler valsedelstställ inte kunde ställas ut och för att de flesta väljare behöver tid på sig bakom valsedelstället eftersom antalet valsedlar är många.

Fick komplettera med fler valsedelstställ för att minska köer. Använt fler röstmottagare på valdagen än brukligt. Vi kunde ha informerat om lämpliga tider för att minska köer.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Hade problem med köer i kommunens största distrikt. Åtgärdade problemet under dagen genom att ställa ut ytterligare ett valsedelstall i lokalen.

Valsedelsavskärmningarna skapar längre köer. Kräver flera stationer med valsedlar, vilket kräver större lokaler. Vi har ersatt flera av våra vallokaler med idrottshallar, vilket funkar bra, Men har tyvärr inte så många idrottshallar i kommunen så att vi kan klämma in alla valdistrikten i dessa. Nya systemet med valsedelsavskärmningar är också mer personalintensivt, haft särskilda köhanterare.

Orsak till köerna är avskärmningarna. Förtidsröstningen ökar och kräver allt större lokaler och organisation av kommunen.

Köbildning framförallt pga avskärmning/ny lagstiftning om valsedelstall. Behövdes ökad bemanning av röstmottagare för att kunna ta hand om köerna.

Underlättat med dubbla stall för valsedlar i lokalerna

Vissa perioder under valdagen var det köer i vissa distrikt, men inga köer efter klockan 20 på kvällen.

Vi gör bedömningen att antalet förtidsröstande har bidragit till att köerna på valdagen har varit relativt hanterbara.

Svårare med möblering när vi ska skärma av valsedlar. Till nästa val måste vi se över vilka lokaler vi ska använda för att kunna ha minst två stationer med valsedlar och avskärmningar.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Hur långa köerna var under förtidsröstningen varierade, från lugna stunder till att det blev kö främst vid öppning och stängning. Däremot var det inget problem att hantera kön under förtidsröstningen.

Ja, vi kompletterar med data på mail när vi analyserat resultatet från enkäter som besvarats av röstmottagarna.

På valdagen hade vi alla valsedelsbord utanför vallokalerna/klassrummen. Valsedelsborden stod i de allmänna utrymmena i skolorna och vi räknade med 2 bord per valdistrikt. Var ett lyckat koncept.

Nej!

Svårt att rymma flera valsedelstätt med avskärmning i många lokaler. Med fler valsedelstätt hade köerna inte blivit lika långa.

Nej

I vissa förtidsröstningslokaler (bibliotek) var det ont om plats i lokalen. Men inte i våra vallokaler till våra 54 valdistrikt på valdagen.

Vi har ändrat valdistrikt och vallokaler inför valet för att undvika ovan fyra problem

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

Valsedelstillsavskärmningen förorsakade vissa problem.

Vi tror det handlar om max 30 minuters kö sista dagen förtidsröstningen var öppen i ett av biblioteken.

Liten kommun med flera som är friluftslivsintresserad. Mer än 50% väljer därför att förtidsrösta innan valdagen vilket minimerar köer. Vi har även en väldigt stor röstningslokal under valdagen.

Våra lokaler var tillräckliga utifrån yta och köer under de förutsättningar som gällde valen 2018 och 2019.

Det kan dock konstateras att de nya avskärmningarna påverkade lokalen yta så att lokalen blev trängre och att köerna som uppkom då väljare tog längre tid på sig bakom avskärmningarna påverkade även att lokalerna blev trånga och det var även svårt att få in ett bord till

-

Vid både förtidsröstning och valdag hade vi ett valsedelstall per valbås. Det ledde till bättre flöde i vallokalen och mindre köer. Det krävdes dock mer resurser för att hantera ordningen i valsedelställen.

Köer sista dagarna innan valdag (särskilt lördagen) på några ställen och på valdagen vissa tider på två ställen. Obs att längsta kötiden nedan gäller förtidsröstningen.

Nej.

16. Har du några ytterligare kommentarer angående frågan ovan?

En av våra förtidsröstningslokaler såg en ökning på 45% gällande väljarantal, jämfört med valåret 2018, vilket orsakade köbildning under de sista dagarna av förtidsröstningen.

Vi stoppade köerna p g à pandemin högst 6 personer i möjligaste mån en ingång en annan utgång

Svårt att hitta tillräckligt stora lokaler till fram för allt förtidsröstningen.

Behövs stora lokaler. Funderar på att ytterligare minska antalet röstande per vallokal. Hade mkt köer under förtidsröstningen, kommer skala upp denna betydligt nästa val.

23. Vilka typer av valsedelställ använde ni?

Gällande valsedelSTÄLLEN: de ordinarie i papp Egen konstruktion för valsedelställsbåsen med plats för tre valsedelställ i varje

Som komplement till avskärmningarna papp/kartong som stod på borden fanns även golvskärmar vid sidan.

Även dessa var i papp/kartong.

Bara "pappställen".

Plast med avskärmning av papper.

Ställ i hårdplast och avskärmningar specialbeställda i plast

Plexiglasställ

Vi har även gamla valsedelsställ i plast som har fungerat.

Valsedelställ i papp avskärmade med utställningsväggar i papp.

23. Vilka typer av valsedelställ använde ni?

pappvalsedelställ bakom avskärmningar i plywood

Pappvalsedelställ bakom avskärmning som vi lät tillverka

Valsedelställ i papp på bord med manshöga pappskivor på tre sidor av bordet. Pappskivorna sköt ut en bit utanför bordets kortsidor så personen skymdes.

Vanliga pappersställ men en egen konstruktion av skärm i tyg med träram och gångjärn för att passa ett vanligt bord.

I röstningslokalerna använde vi egenproducerade stöd i trä för att valsedelställena skulle hålla och stå stabilt hela perioden.

Stående valsedelställ i kraftig wellpapp ca 210 cm högt. Plats för 3 st valsedelslådor.

26b. Ange skäl till att ni behövde säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare.

Missat en väljare på röstmeddelande på telefonen

Vi sa nej till väljare som uppgav att de hade konstaterad Covid.

2 personer med covid nekade vi men erbjöd dem att budrösta.

Svårt att bedöma rätten till ambulering, vilket gör att tid bokas trots att det inte finns behov. Vilket gjorde att tiderna inte räckte till de som egentligen hade behovet.

Väljaren kunde inte på något sätt kommunicera, vilket gjorde det omöjligt för hen att rösta

Några väljare uppgav sig ha Covid. Dessa nekades och uppmanades istället rösta genom bud.

Hade covid och vi valde att inte hämta röst hos denne.

De som hörde av sig och hade anhöriga som kunde hjälpa fick information om budröstning istället.

26b. Ange skäl till att ni behövde säga nej till väljare som önskade ambulerande röstmottagare.

De hörde av sig sent under valhelgen. Vid något fall saknades det röstkort vid avtalad tid för besök av ambulerade röstmottagare.

Väljare med covid, uppmanades att i stället budrösta vilket accepterades.

Ett fåtal väljare ville boka ambulerande på grund av de inte kunde besöka vallokal på grund av smittsam sjukdom som till exempel magsjuka eller covid. De väljarna nekades ambulerande röstmottagare.

För sent inkommen begäran

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Ett problem med en återkommande besökare till förtidsröstningen som uppfattades hotfull. Vid ett tillfälle stals valsedlar till KD i regionen, men vi upptäckte det snabbt och fyllde på. Efter det var valsedlarna "orörda".

Någon satte igång brandlarmet så lokalen fick utrymmas. Men efter en timme var man igång igen.

Valsedlar som var borta mellan en väljare till en annan.

En incident var angående anhörigas oro att något otillbörligt hänt när deras anhöriga hade förtidsröstat med ambulerande röstmottagning. Efter att anhöriga fått mer information efter valdagen kvarstår inte oron, så ska ej klassas som en incident. En bil med ett budskap påskrivet att inte rösta på ett parti och inte kryssa en person parkerades utanför en vallokal. Händelsen polisanmäldes. Ägaren kontaktades av valkansliet och ägaren flyttade på bilen efter en dryg timme så att den inte längre stod i anslutning till vallokalen.

Sjukdomsfall i vallokal - ambulans tillkallades Stöld av skyltning - polis tillkallades samt ny skyltning med hjälp av vaktmästare Stökigt beteende av påverkad väljare - egna trygghetsvårdar tillkallades

Oordning ivalsedelstall

Drogpåverkad man kom in i röstningslokalen och betedde sig aggressivt mot en röstmottagare och vandalisera delar av röstningslokalen.

Förtidsröstningen Vid ett tillfälle upptäcktes att valsedlar var sammanblandade Valdagen En incident upptäcktes där valsedlar för ett parti saknades i ett ställ Ett inbrottslarm utlöstes av misstag i en vallokal vilket innebar att röstmottagningen fick avbrytas 10 minuter tills vaktmästare lyckats stäcka av larmet I en vallokal kunde röstmottagningen påbörjas först ca 0815 pg a att distriktets ordförande hade glömt röstlängden hemma.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Stöld av valsedlar

Person som gjort fel och tillbakavisades till valsedelstället blev upprörd och rev i sönder sina valsedlar och kastade bitarna över en medarbetare i biblioteket (förtidsröstningslokalen) och vid öppnandet av en vallokal upptäcktes skadegörelse på fönsterruta

Flertal omflyttande valsedlar. Upplevelse av saknade valsedlar. Ej möjlighet att komma in i vallokal i bra tid innan kl 8.

En politiker gick in i röstningslokalen med en tröja med partilogga och skulle rösta. Hen blev tillsagd att hen måste lämna lokalen pga loggan. Personen började frågasätta i vilken lag det stod men lämnade lokalen och röstmottagare lämna ställningstagande gällande partisymboler i vallokaler

Valsedlar som flyttats om eller tagits med. En ytterdörr till vallokal gick inte att öppna för trädbit i låset men gick att få ut i god tid innan öppning av vallokalen. Incidenten anmälades till Valmyndigheten, Folk tog buntar av valsedlar. Valsedlar placerades i ordning i valsedelställen, ett partis sedlar ställdes framför andra.

Upprörd väljare i en röstningslokal som ifrågasatte valhemligheten när röstmottagarna informerade om att det var möjligt att vika in fliken på valkuvertet.

Valsedlar plockades bort i valsedelstall. Röstmottagare upptäckte detta vid kontroll och fick be väljare vänta medan hen fyllde på stället igen. Förtroendevald kom till röstningslokal med jacka med partibeteckning. Förtroendevald vägrade ta av sig jacka trots att röstmottagarna påpekade valnämndens antagna riktlinjer för propaganda. Förtroendevald fick därmed rösta och lämnade sedan lokalen.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Stulna valsedlar vid två tillfällen. Vid ett tillfälle trängde en partiföreträdare sig in i röstningslokalen före öppning.

Incident 1: En bunt namnvalsedlar till riksdagsvalet för partiet Landsbygdspartiet Oberoende försvann. Hanterades genom att representant för berört parti kontaktades. Incidenten rapporterades till valmyndigheten, länsstyrelsen samt polismyndigheten enligt rutiner. Incident 2:

Dörrhängare/informationsblad i form av dörrhängare (ca 20 x 7 cm) hade placerats ut i valsedelställen. Dörrhängarna hade följande budskap: "Vi är den partipolitiskt oberoende folkrörelsen för ett jämlikt och hållbart samhälle" och "Skiftets" logga. På baksidan ställs frågan "Men vem kommer göra något åt det?" varpå de 8 riksdagspartierna rankas. Incidenten rapporterades till valmyndigheten, länsstyrelsen samt polismyndigheten enligt rutiner.

Se incidentrapporten

Sabotage av valaffischering. Vet inte om alla partier har polisanmält. Valsedlar i valsedelställ som tagits bort, flyttats om.

- Omplacering av valsedlar. - Försvunna valsedlar. - Två utlösta brandlarm (okänd orsak). - Upprörd väljare som nekas rösta (polis tillkallas).

Flytt av valsedlar o valsedelstället, buntar med valsedlar som saknas. Parti som lagt ner valsedlar i valsedelstället istället för att lämna till valarbetare.

Saknades valsedlar i valsedelställ, samma parti i flera olika vallokaler vid samma tidpunkt.

Liberalernas valsedlar för riksdagsvalet försvann från valsedelstället.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Flytt, stöld av valsedlar eller att valsedlar tillkommit i ställen, Vid något tillfälle har valsedlarna stått fel i ställen, där man misstänker åverkan. Vid ett tillfälle har person med tydliga politiska symboler vistats i vallokalen.

Under förtidsröstningen fick en röstningslokal stänga i ca 10 min, då en partirepresentant varit otrevlig och högljudd när det inte fanns (enligt honom) nog många namnvalsedlar framme för hans parti. Det blev rökutveckling i en vallokal och man fick stänga vallokalen i ca en timme och byta till en annan vallokal som låg ca 50 meter därifrån.

Valsedlar som försvann i valsedelställen och blev omflyttade

Någon/några stal partisedlar samt flyttade ett partis sedlar och ställde framför andra partier.

Partiföreträdare gick in i röstlokalen flertalet gånger med partijacka, keps och tröja och var upprörd och skulle "själv" se så att partivalsedlarna för egna partiet fanns korrekt.

Det handlar om valsedlar som "försvunnit" eller dolts av andra partiers valsedlar i ställen. Vi vet förstås inte om det verkligen är illvilligt eller bara misstag. Röstmottagarna fyllde på respektive "städade" i ställen.

Incidenterna är inte anmälda till Valmyndigheten.

Alla valsedlar av vissa partier togs i valsedelställen, valsedlar sattes framför andra partiers valsedlar i valsedelställen, Vissa väljare som röstade på ett visst parti störde ordningen i röstningslokal. Rasistiskt uttalande mot en röstmottagare,

Ett larm gick av misstag i en vallokal, röstningen avbröts tillfälligt tills larmet kunde avlarmas.

Uppgifter om att namnvalsedlar som överlämnats till röstningslokal och vallokal saknats. Valnämnden har utrett varje fall och tagit omedelbar kontakt med röstmottagare på plats samt besökt röstnings- och vallokalen. Valnämnden noterade vid samtliga tillfällen att namnvalsedlarna funnits tillgängliga i valsedelstället.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Oordning i valsedelstätt: regelbundna kontroller. Propaganda: material avlägsnades, partirepresentanter vidtalades. Strömavbrott: röstning gick att genomföra ändå.

En god man ville rösta åt sin myndling utan att budrösta. En personal på äldreboende försökte påverka boende vid röstning.

1. Upprörd väljare som inte ansåg att det var tillräckligt att vika in fliken på valkuvertet. 2. Omflyttning av valsedlar i ett valsedelsstätt - inga valsedlar saknades, men omöblerat. 3. Valsedlar ställdes för ett annat partis valsedlar.

Det handlade bara om att röstsedlar hade flyttats eller tagits bort helt.

Valsedlar plockades bort i en förtidsröstningslokal under dom första dagarna. Löstes genom att kontrollera valsedelstället efter varje väljare.

En förtroendevald påstod att röstmottagarna skulle kunna ta upp kuvert valurnan direkt efter en person röstat och då kunnat se vad personen röstat på alternativt öppna kuverten innan det lades i valurnan.

Se [REDACTED] kommuns incidentrapport, samt svårigheter att rapportera valresultatet på valnatten.

Person som var otrevlig mot röstmottagare i förtidsröstningslokal, men inget våld eller hot om våld. Personen lugnade sig till efter tillsägning.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Flytt av valsedlar (Röstmottagare åtgärdade) Partipolitisk propaganda, på person och bakom valskärm (person med symboler ombads ta bort dem i röst/val-lokalen, propaganda bakom valskärm togs bort och slängdes. Stöld av valsedlar (ersattes snabbt av röstmottagare innan nästa väljare gick bakom avskärmning)

Röstmottagarna kontrollerade valsedelsställen efter varannan väljare eftersom valsedlar flyttas runt, göms under valsedelsställen eller försvinner.

Valsedlar plockades bort för partier, omsortering av röstsedlar

Incidenten handlade om omflyttning av valsedlar i valsedelsstället. Upptäcktes snabbt och rättades till.

Skylt till röstningslokal omflyttad. Valsedlar utlagda av parti.

Valsedlar försvann och flyttades om i valsedelsstället.

Möjlig misstanke om otillbörlig valpåverkan. Hanterades inom valkansli, berört parti samt telefonkontakt med valmyndigheten.

Omflyttning av valsedlar. Oordning bland valsedlarna. Stulna valsedlar.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Valsedlar plockades medvetet om i valsedelställen. Förkryssade namnvalsedlar hittades i valsedelställen. Det framkom att partivalsedlar saknades efter att förtidsröstningen varit igång i tre dagar. Namnvalsedlar från aktuellt parti samt blanka valsedlar hade hela tiden varit på plats. Efter att detta upptäcktes gjordes incidentanmälan till Valmyndigheten, kontakt togs med partiet samt dialog hölls med Länsstyrelsen. Partivalsedlar var på plats cirka 2 timmar efter att det upptäcktes. Ytterligare en incident förekom på valdagen då en berusad väljare ville ha hjälp av röstmottagare. Röstmottagare hjälpte väljaren att lägga ned valsedlar i valkuvert. När väljaren skulle lämna in valkuverten framkom det att väljaren inte hade rösträtt i det distriktet, varpå han blev hänvisad till rätt distrikt. Väljaren vägrade att lämna och slängde sig över valurnan och tryckte ned samtliga valkuvert i samma fack. Röstmottagare rådgjorde med valadministrationen varpå kontakt togs med Valmyndigheten. Incidentrapport till Valmyndigheten samt polisanmälan upprättades. Valkuverten kunde identifieras då röstmottagare hade hjälpt väljaren och då observerat vad väljaren skrev på samtliga valsedlar. Valkuverten lades i omslag med en förklaring till Länsstyrelsen för att de skulle göra en bedömning av rösterna.

Två incidenter avsåg oordning i valsedelställen. En incident avsåg skadegörelse på en skola som dagen efter skulle användas som vallokal.

Eftersom kontrollen av valsedlarna har försvårats av de nya reglerna så är det som vi rapporterat uppenbara "stöld" av valsedlar men det har även förekommit mindre incidenter med förflyttningar av valsedlar

Stöld av valsedlar i valsedelställ. Fylldes på omgående efter upptäckt. Händelserna polisanmälades.

Buntar för två partier bortplockade ur ett ställ. Buntens valsedlar för ett parti hade vänts.

I den enkät som just nu pågår för våra röstmottagare har det i fyra svar angetts att en väljare flyttat om bland valsedlarna i lokalerna, detta är inte rapporterat tidigare och därför inte vidare rapporterat till valmyndigheten.

Partier som ringde till valkansliet och sa att röstande påpekat att det saknas valsedlar för deras parti. Vid kontroll saknades det inte valsedlar.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Påstått försvunna valsedlar, bekräftat försvunna valsedlar.

Antalet incidenter som har inrapporterats till Valmyndigheten uppgår totalt sett till 14 st. Majoriteten av incidenterna har bestått av omflyttning av valsedlar i valsedelsställ. Det finns inte några inrapporterade incidenter beträffande hot, angrepp eller andra allvarigare företeelser.

Propaganda utanför röstningslokal vid skola.

En rapport kommer att skickas till Valmyndigheten.

Namnvalsedlar från parti som inte lades ut pga påstods inte fanns på listan vilket de gjorde efter kontroll Valsedlar togs bort/gömdes. Valsedelsbordsansvariga kontrollerade valsedelsborden och fyllde på när valsedlar togs bort/gömdes.

1. När en väljare skulle lägga i röstsedlarna i sina tre respektive kuvert upptäckte hen att en av kuverten var förseglade samt att det låg en valsedel redan i kuvertet. Väljaren uppmärksammade röstmottagaren på detta som gav väljaren nytt kuvert och hen kunde genomföra sitt val på korrekt sätt. Kuverten gavs av en röstmottagare till väljaren. Vi undersöker vad som skett men troligen har ett kuvert som tidigare väljare gjort fel och lämnat på bordet kommit med i högarna med kuvert som röstmottagarna lämnar ut. Incidenten hanterades på så sätt att väljaren som upptäckte incidenten fick utöva sin rösträtt på ett korrekt sätt samt att röstmottagarna är mer noggranna i att kontrollera att alla kuvert är tomma. Väljaren har också valt att själv kontakta högre instans, media samt publicerat denna händelse som ett försök till påverkan på sociala medier. Vi hanterat detta genom att kontakta tagits med kommunikation och ett pressmeddelande med korrekt information om händelsen skrivits ihop. 2. Väljare inklädd tröja med partipropaganda uppmanades av ledamot i valnämnden att ta av sig tröjan innan väljaren gick in i vallokalen. Sedan väljaren dolt sin tröja fick personen komma in och rösta. Båda situationerna fick uppmärksamhet i lokalmedia och anmälades till valmyndigheten av väljarna.

En incident med en hotfull situation under förtidsröstningen och en incident med en oplomberad urna under ett par timmar under valdagen.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Vid två tillfällen flyttades valsedlar. Röstmottagare iordningställde valsedlar. Parti ställde egna valsedlar i valsedelstställ. Röstmottagare tog bort dem och placerade därefter ut dem korrekt. Partivalskylt slängdes i dike. Incidenten anmäldes till polis.

Valsedlar flyttats i valsedelstället så att väljare kunde vilseledas att tro att valsedlar saknades eller att ett parti blev mer synligt.

Avskärningsskydden gjorde att väljarna kunde flytta runt valsedlar, varvid röstmottagare fick agera oftare och kontrollera valsedelställen oftare. Det innebär att det i större utsträckning blev oreda i valsedelställen. Överblickbarheten påverkades negativt.

God man fick rösta, röstmottagare insåg sitt fel försent. Övervakningskamera (avstängd) i vallokal upptäcktes Röstmottagare i röstningslokal lade ner i urnan ca 60 kuvert utan löpnr. Larm gick på valdagen, en lokal öppnade efter 08:00. Ryktesspridning ang. saknade sedlar Partiföreträdare blev nekad av röstmottagare att lämna valsedlar i vallokal. Ett distrikt upptäcktes ha avvikit kraftigt från rutin vid inlämning av valkassar hos stabens mottagning.

påstående om att valsedlar saknades, vi kontroll fanns alla valsedlar på plats i god ordning.

Stöld och omplacering av valsedlar förekom vid flera tillfällen. Rättades av röstmottagare utan vidare åtgärder.

Två partiföreträdare blev osams, stämningen blev hotfull och den ena partiföreträdaren slog till den andra. Generellt mycket ryktesspridning om valsedlar och att det skulle saknas valsedlar i flera lokaler. Både incidenterna är inrapporterade till SSR.

Postnord lämnade ut förtidsröster till person som inte fick kvittera ut värdeförsändelser. Samma med röstlängd. Ett parti ville lägga ut valsedlar själv, uppträdde inte trevligt mot röstmottagare. Valsedlar plockades bort.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Vet ej

1. Väljare redan avprickad i röstlängd. hanterades genom att följa checklistan. 2. Valmaterial i vallokal flyttades omkring natten innan valdagen. Ordnares innan öppning på morgonen valdagen.

Några fall där valsedlar plockats bort. Förkryssade partivalsedlar. Problem med att komma in i lokaler.

Mest frekvent var oordning bland valsedlar. I något fall förekom även stöld av ett mindre antal valsedlar, inget som påverkade röstningen. En cykelolycka i anslutning till förtidsröstningslokal. En felaktig avprickning av väljare i vallokal.

Enda incidenttypen som förekom under hela valperioden avsåg valsedlar. Det rör sig om att valsedlar för ett parti som försvunnit vid ett tillfälle, att ett par partiers valsedlar ställts framför alla andra partiers valsedlar samt viss omsortering av ordningen i valsedelställen. Vi misstänker att enskilda personer även råkat lägga tillbaka valsedel i fel fack. Oklart om detta skett dagligen.

Det handlar om inrapporterade incidenter där valsedlar flyttats bakom skärmen - medvetet eller omedvetet (lättja, att inte orka ställa tillbaka på rätt ställe). Vi hade relativt gott om röstmottagare i tjänst som har kontrollerat bakom skärmarna med jämna mellanrum och de har noterat och återställt. Det har säkerligen förekommit i fler vallokaler och under förtidsröstningen också.

Varje dag och i varje lokal hände något med valsedlarna men vi har endast rapporterat de händelser som vi misstänker var uppsåtliga sabotage, Lite svårt att dra gränsen. Hos oss var det iallafall mest "stök" kring valsedlarna. Ifrågasättande från väljare, oordning etc. De allra flesta väljare uppfattades som nöjda när de fått något förklarar för sig. Bra film att ta lärdom av i utbildningsmaterialet! Ang. valhemligheten - väljaren måste tänka på att dölja sina valsedlar när denne går från valsedelstället till valskärmen. Behöver tänka till där!

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Jag har inte detaljerna för vad som hänt i röstningslokalen i [REDACTED]. Men det är likande handling men av annan man än den som [REDACTED]. Nedan rapport avser [REDACTED] vid [REDACTED].

[REDACTED] Valkansliet fortsatte framöver att dokumentera händelser som kommer och informerar våra röstmottagare att föra dialog med de människorna som de upplever lotsar väljare till röstningslokal. 30 augusti: Under eftermiddagen uppmärksammades hur en man och en kvinna möjligen lotsar väljare till röstningslokalen [REDACTED]. Mannen som såg ut att vara i medelåldern kom in i röstningslokalen med en äldre man. Mannen i medelåldern berättade för röstningsmottagarna att den äldre mannens hade med sin fru för att styrka sin identitet då hans ID-kort var för gammalt och att den äldre mannen redan hade med sig valsedlar. Det är oklart om den äldre mannen redan hade valkuvert med sig eller om han fick valkuvert ifrån röstmottagaren vid entrén. Den äldre mannen och kvinnan gick in bakom en valskärm och en röstmottagare gick då fram till kvinnan och informerade henne om att hon inte får vara med när den äldre mannen väljer valsedlar och/eller försluter valkuvert. Kvinnan ville inte lämna mannen trots röstmottagarens återkommande uppmaningar. När den äldre mannen och kvinnan kommit fram till röstmottagarbordet uppvisade den äldre mannen sitt ID-kort som inte alls var för gammalt och i själva verket var nytt. Kvinnan behövdes alltså inte för att styrka identiteten. Den äldre mannen överlämnade sitt ID-kort och valkuvert och registrerades i väljarförteckningen. När de tre personerna lämnat röstningslokalen informerades valkanslimedarbetaren [REDACTED] som råkade befinna sig i röstningslokalen under denna incident, av röstmottagarna att medelåldersmannen och kvinnan gjort liknande sak tidigare. Mannen har de sett två gånger tidigare och kvinnan en gång tidigare. De har alltså då tagit dit en äldre eller förvirrad väljare och hjälpt personen att rösta i valen och även hjälpt till bakom valskärmen eller varit svåra att få bort från valskärmen. Röstmottagarna har informerats av valkansliet att kontakta kansliet om någon av personerna återkommer till röstningslokalen med anledningen att hjälpa väljare att rösta. Övriga incidenter under förtidsröstningsperioden: Flertalet gånger rapporterade partier om valsedelsabotage till valkansliet innefattande att enskilt partis namnvalsedlar stulits eller felpacerats bakom annat parti. Detta avsåg [REDACTED]. Röstmottagare vittnade första veckan om att de fann problem med valnämndens beslutade ordning i valsedelställen, denna ordning låg i linje med Valmyndighetens rekommendationer om ordning i valsedelställen. Då både röstmottagare och partiföreträdare rapporterade flertalet incidenter till valkansliet om oordning i valsedelställen togs ett delegationsbeslut om ny ordning i valsedelställen som avsågs utgöra en lättare ordning för röstmottagarna att upprätthålla. Den nya ordningen, se nedan, brukades från andra veckan av förtidsröstningsperioden och även under valdagen. Valkansliet gör nu i efter valet bedömningen att den nya ordningen var väsentlig för att förebygga likande incidenter under valdagen. Liknande incidenter rapporterades inte till valkansliet under valdagen. Ställ 1: 1 % partivalsedlar + [REDACTED] (bokstavsordning) och blanka valsedlar längst ner Ställ 2: 1%-namnvalsedlar (bokstavsordning) Ställ 3: Övriga parters namnvalsedlar (bokstavsordning) följt av Övriga partivalsedlar (bokstavsordning) Ett medskick i frågan är att valsamordnare rådgjorde med Valmyndigheten innan delegationsbeslutet togs, och de menade att de inte hört liknande historier från andra kommuner. Valsamordnare i [REDACTED] hörde från [REDACTED] kommun under första veckan av förtidsröstningsperioden att de upplevde samma problematik liksom [REDACTED]. [REDACTED] fattade inte ett nytt beslut utan behöll tidigare beslutad ordning.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Propaganda som placerades ut i valsedelstället.

Tre incidenter gällande stöd av valsedlar, under förtidsröstningen. En incident gällande kandidat som delade ut förifyllda namnvalsedlar.

En röstande som ombads täcka eller ta över tröja med partisymboler. Personen valde att lyfta upp tröjan över partinamnet och fortsatte att avlägga sin röst.

Incidenten är att ett lokalt parti ville lägga undan sina egna partivalsedlar och endast ha namnvallistorna framme.

De 2 som förekom är inte bekräftade utan samtal som kom till valkansliet gällande felaktig ordning av valsedlar i valsedelstall samt att det skulle ha saknats valsedlar för ett visst parti. Ingen av dessa samtal fick något stöd efter samtal med röstmottagare. Liknande frågor kring saknade/försvunna valsedlar eller att ordningen var fel hanterades i röstnings- och vallokalerna men dessa kom inte till valkansliets kännedom. Oftast kunde röstmottagarna visa på ordningen på plats.

Röstmottagare otrevligt bemött av partirepr. som skulle lämna valsedlar. Valkansliet kontaktades och röstmottagare och säkerhetschef diskuterade händelsen. Bud som inte accepterade felaktig/underkänd budröst. Uppträdde väldigt aggressivt mot röstmottagare som behöll lugnet och lyckades reda ut situationen.

Valsedlar försvann eller omplacerades i valsedelställen.

-Förtroendevald plockade med sig 130 namnvalsedlar och kuvert. -Otrevliga väljare i röstningslokaler

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Förtidsröstning • En väljare ringde valadministrationen och undrade hur hen kunde rösta med brev på posten (väljare bosatt i kommunen). Hen hade fått desinformation från en grannes son/dotter om att det går att beställa ett brevröstningskit så att man kan lägga sin röst på posten i Sverige. Väljaren fick information om att brevröstningen endast går att använda för de väljare som bor utomlands och fick istället information om andra alternativ som budröstning och ambulerande röstmottagning. • En person ringde valadministrationen och sa att hen hört av en vän som "umgås i någon grupp på internet" att röstmottagare i en förtidsröstningslokal hade instruerat väljarna att inte stänga sin valkuvert för att "göra det enklare för personalen". Det framkom efter en stund att det inte gällde [REDACTED] kommun, hen var inte säker på vart det hade hänt för någonstans. Valadministrationen förklarade vad vallagen säger och att valkuverten inte måste klistras igen utan att det är giltigt att filken bara viks in, men att det är väljaren som väljer detta när hen gör iordning sin röst. Ytterkuvertet där förtidsrösterna läggs av röstmottagarna (under tiden väljaren ser på) alltid klistras igen och att det därmed inte finns någon risk för att röster byts ut i valkuverten. Personen verkade nöjd med svaren. Personen uppmanades att höra av sig till den kommun som ansvarar för röstningslokalen om hen själv skulle se något som hen upplever är konstigt. • Under förtidsröstningen skedde förflyttningar av valsedlar i valsedelställen i röstningslokalerna [REDACTED] vid ett flertal tillfällen. Ett partis valsedlar ställdes framför andra, eller plockades bort och lades längst bak eller gömdes under något annat parti. Det har varit olika partiers valsedlar som flyttats. Det har både upptäckts av röstmottagarna som gjort tåta kontroller av valsedlarnas ordning och när väljare meddelat att det ser ut att vara oordning. [REDACTED] har meddelat att flera väljare har uttryckt att de har haft svårt att hitta bland valsedlarna i ställen. När röstmottagaren då har kontrollerat valsedlarnas ordning har det i många fall funnits valsedlar på rätt plats, men det har upplevs svårt att hitta bland alla valsedlar. I vissa fall har det dock rört sig om att någon har flyttat om och röstmottagaren har då korrigerat detta. Röstmottagare i [REDACTED] har även i dagrapporter meddelat: • Den 6 september tog röstmottagarna ner en affisch som var uppsatt på anslagstavlan i röstningslokalen då den innehöll politiska symboler (reklam för ett radioprogram "valspecial"). • Den 9 september får röstmottagarna höra av en väljare att det går rykten om att det inte finns tillräckligt med valsedlar på [REDACTED]. • Den 10 september hade någon vänt på trottoarprataren med texten Vallokal och en pil så att pilen pekade åt fel håll, bort från vallokalen. Valdag • Röstmottagarna gjorde på valdagen regelbundna kontroller av valsedelställen och rutiner kring detta ingick i den obligatoriska utbildningen för röstmottagare. Under valdagen blev valkansliet kontaktat av medborgare angående att valsedlar flyttats om i valdistrikt [REDACTED] och [REDACTED]. Valkansliet kontaktade under valdagen samtliga ordföranden i [REDACTED] kommuns valdistrikt och informerade om att det förekommit incidenter avseende ordningen i valsedelställen. I samband med detta poängterade valkansliet igen vikten av att ordningen i valsedelställen kontrolleras ofta av röstmottagarna. • [REDACTED] valdistrikt har även meddelat en händelse där en väljare nekades att rösta i vallokalen då hen inte fanns med i röstlängden. Det framkom att personen flyttat till kommunen nära inpå valdagen, efter att röstlängderna fastställts, och därmed tillhörde valdistrikt i annan kommun. Väljaren fick information om detta samt om möjligheten att förtidsrösta på kommunhuset i [REDACTED] men var ändå upprörd när hen lämnade lokalen.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

En person avvisades från en förtidsröstningslokal av röstmottagare. En person trängde sig i kön och fick avvisas av väktare. En förtidsröstningslokal upplevde stökiga ungdomar men avvisades av annan personal då vi var på en Mötesplats. En vallokal blev utsatta för stenkastning (rapporterat och polisanmält). Väktare och polis ryckte ut. Ett parti har varit väldigt påträngande och stort väljare. Både valkansliets medarbetare och röstmottagare har pratat med dessa. Vid några platser så har även polisen varit närvarande och bett dem att flytta på sig, detta gjordes utan valkansliets kännedom.

I huvudsak valsedlar som försvunnit från valsedelstställ eller flyttats runt i valsedelstställ.

Valsedlar som flyttats runt i valsedelstställ.

1. Partivalsedlar för [REDACTED] saknades från 24/8 till den 9/9 ca kl. 13.45. Detta trots att VM har ringt valsamordnare och frågat om valsedlar fanns för detta parti. Valsamordnaren trodde då att VM syftade på namnvalsedlarna och de fanns, det var alltså endast partivalsedlarna som saknades. [REDACTED] hade begärt utläggning och det behöver framgå i utbildning och i handledningen vad detta praktiskt innebär. Dessutom levererades partivalsedlarna och namnvalsedlarna vid olika tidpunkter och det skapade förvirring. 2. Röstmottagare började stoppa ner röster från förtidsrösterna innan vallokalen hade stängts. Ca kl. 19 påbörjades detta och kunde avbrytas när ordförande såg det vid 19.30. Ingen kom och ångerröstade, vilket gjorde att konsekvenserna uteblev.

Valsedlar borttagna från valsedelstställ. Upptäcktes av röstmottagare och kunde åtgärdas snabbt.

Försvunna valsedlar, några incidenter med otrevliga väljare. 1 hotfull situation och 2 situationer under förtidsröstningen där lokalen inte var öppen (pga låst dörr och slut på material).

Vi har rapporterat 4 incidenter till Valmyndigheten. En incident gäller både vallokal och förtidsröstningslokal och handlar om valsedlar. En incident gäller hot mot röstmottagare/ordförande. Kunde avstyras genom samtal med personen och kontakt med partiet togs även. En incident gäller oordning i vallokal och sabotage av valskyltar. Denna polisanmälades. En incident gäller valsedlar i vallokaler och förtidsröstningslokaler där två partier har rapporterat att deras valsedlar saknats men det har inte våra röstmottagare samma bild av, de menar att valsedlar har funnits. Valkansliet pratade med berörda partier och lokaler. En incident gäller inrapportering av resultatet i vallokalerna där det tog lång tid att komma fram på de telefonnummer som fanns med i resultatbilagan. Vi har tagit emot informationen av ordföranden i distrikt och fört vidare till Valmyndigheten.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Röstsedlar kom bort men ersattes av nya när problemet uppdagades.

Några ungdomar tände eld i en papperskorg (inomhus) där vi hade två vallokaler. Brandkåar tillkallades. Vallokalerna kunde öppnas efter brandkårens godkännande. En incident där en politiker påstår att det saknas valsedlar före dennes parti. Här står ord mot ord mellan politikern och röstmottagaren i röstningslokal. En incident där vi tror att någon medvetet flyttat på ett partis valsedlar och ställt dessa bakom ett annat parti.

Detta har redan rapporterats via incidentrapporterna.

Omflyttning av valsedlar på ett sätt som tydligt visade att det inte var ett misstag

4 fall av sannolik stöld av valsedlar. 1 incidentrapportering till Valmyndigheten som inte med säkerhet uppkom pga avsiktlig illvilja men som bedömdes kunna ha konsekvenser för förtroendet för valgenomförandet. Rapporteringen avsåg fall med delande av felaktig information om att valsedlar ska ha saknats, vilket i flera fall inte stämde.

Ett parti la ut information om att deras valsedlar var bartagna, samt uppmanade att ta kort och skicka till dem. Anmälades till länsstyrelsen

Sabotage av valsedelstall förekom vid flertal tillfällen. Röstmottagare återställde ordningen i valsedelställen. Satiriska klisterlappar bakom en valskärm togs bort. Politisk företrädare uppmanade en känd person att rösta på hen i kön. Valkansliet skickade ut påminnelse om riktlinjerna efter att det uppmärksammades. En röstningslokal öppnade inte i tid, Den öppnade två timmar senare, information om förseningen spreds i medier. Delar av förtidsröstningsperioden var valsedlarna placerade i annan ordning än den föreskrivna. Åtgärdades när det uppmärksammades.

Vid röstningslokalen i [REDACTED] förekom det tillfällen där ungdomar störde. Vid ett tillfälle snodde de med sig metallskylten utanför lokalen och kastade den i marken när de blev tillsagda. Vid röstningslokalen i [REDACTED] bibliotek var det vid ett tillfälle ungdomar som störde ordningen i lokalen.

Röstmottagarna uppmanade dem att lämna lokalen annars skulle de ringa polis. Ungdomarna svarade med glåpord och fula handgester innan de lämnade området.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Det kan ha förekommit incidenter kopplat till valsedlar. Det saknades ibland och ordningen var ibland påverkad. Kan ha varit uppsåtligt men kan också varit misstag eller bara lite rörigt. Valsedlarna från ett parti togs bort från valsedelstället. Efter att väljare påpekat det så kunde röstmottagare fylla på nya valsedlar, vilket skedde kort efter det inträffade.

En incident på valdagen med felaktig avprickning. Rapporterades inte då det gick att spåra och åtgärda felet efter dialog med den som kryssats fel, samt den som hade röstat men inte fått sin rad ikryssad. Utöver det var det endast ett fåtal mindre incidenter med valsedlar som plockats ifrån ställen, men det uppmärksammades av röstmottagarna och åtgärdades

Stökigt i valsedelställen i flera vallokaler. Någon hade flyttat runt valsedlar i valsedelställen. Sabotage av lås i en röstningslokal.

Omflyttning eller stöld av valsedlar från valsedelsställen

Oordning i valsedelstätt, otrevliga väljare

Valsedlar togs från valsedelstätt under förtidsröstning, hittades dagen därpå slänga i en papperskorg. Personal ersatte valsedlar snarast möjligt. Valsedlar tog slut på ett distrikt valdag. Personal ersatte valsedlar snarast möjligt. Ett distrikt inrapporterade felaktigt på valnatten. Två partier förväxlades, vilket påverkade mandatutfallet. Valnämnden informerade länsstyrelsen och efterhand partier.

Flera gällde anklagande om att det saknades valsedlar för ett visst parti i valsedelsställen. Detta uttrycktes högljutt och utan belägg. Vid två tillfällen anklagade också förtroendevalda röstmottagare för att inte ha lagt ut namnvalsedlar. Störande av ordning vid vallokal förekom en gång.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

En incident anmäld till valmyndighet och polis angående förstörelse av valaffischer. En person uppträdde aggressivt och i affekt i förtidsrösningslokal, Händelsen hör mer ihop med en person som behövde komma i kontakt med socialförvaltningen efter ett negativt besked från dem.

Förtidsrösningslokalen var bemannad men inte socialförvaltningen därav gick personen på de personer som befann sig i rösningslokalen med verbala påhopp. Inget fysiskt handgemäng.

Stöld av valsedlar. Röstmottagare hade kontrollerat valsedelställen 10 minuter innan personen kom in och sa att valsedlar saknades.

Oordning bland valsedlarna efter att röstmottagare varit och hämtat röstsedlar. Valnämndens ordförande kontaktade alla valdistrikt samt gjorde platsbesök.

Valsedlar blandades/togs bort Politiker med partibeteckningar, jacka med emblem t ex 2 bakom valskärm - Upprörda samtal om att väljarna inte fick vara två bakom valskärm

Rapport om ej utlagda valsedlar (kom in efter valdagen). Bråk vid valstuga (uppmaning om att ringa bevakning)

Majoriteten av de sju rör valsedlar som hade flyttats eller slängts. Det hanterades så snart det uppmärksammades och röstmottagarna höll koll mellan väljarna. En hotfull situation där en väljare kastade valsedlar mot en röstmottagare som ville stå bakom valsedelavskärmningen med sin fru. Röstmottagaren försökte lösa det genom att lugnt förklara vad som gällde.

Att valsedlar saknades, att man hade täckt över vissa partier. Det har behövts mycket koll bakom valsedlarna.

Nedrivna och eller nedklottrade valaffischer som är polisanmält av respektive parti. Vid något tillfälle försvann valsedlar ur valsedelsställ men eftersom vi hade personal vid valsedelställen när det blev kö så kontrollerade valsedelställen mellan de röstande hade det ingen påverkan. När det inte var kö hann röstmottagarna kontrollera valsedelställen.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

En person ville rösta för sitt barn som hade en psykisk funktionsnedsättning och personen beskrev att att barnet inte förstod vad det handlade om. Det löstes med kommunikation. En annan person återkom flera gånger under dagen och ville dels förtidsrösta igen men även välja valsedlar till sin gemål. Det var svårt med kommunikationen på grund av bristande språkkunskaper men till slut förstod väljaren att hen kunde ångerrösta på valdagen samt att hens gemål måste välja själv. Det löste sig med kommunikation. Oordning i valsedelsställ, ej fungerande röstmottagare (som tagits ur tjänst), något partis valsedlar har tillfälligt missats att ställas fram, propaganda för nära vallokal, väljare som upplevt sig kränkt av röstmottagare (efter kommentarer om utseende).

Problem vid öppnande av en vallokal av fastighetsskötaren. Vallokalen öppnade en halvtimme senare. Röstande ringde Valmyndigheten för att få nummer till ambulerande röstmottagare i kommunen. Fick telefonnummer som var inaktuellt, men som användes vid förra valet. Kunde därför ej komma i kontakt med kommunen. Kommunen har i efterhand kontaktat både Länsstyrelse och Valmyndigheten och kontrollerat att uppgivna kontaktuppgifter är aktuella, vilket de är. Osäkert vart det uppgivna telefonnumret hämtats från.

Många gällade omflytt/stöld av valsedlar. En del handlade om larm i loaker. Röstmottagarna hade kontakt med valkansliet.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Antalet incidenter är en uppskattning och innefattar manipulation av valsedlar till de övriga incidenter som beskrivs nedan. Övergripande så har vi sett betydligt fler fall av oordning och manipulation av valsedlarna bakom avskärmningen. Svårt för valadministrationen att avgöra om det är avsiktligt eller ej och hur många det rör sig om. Vi kan dock konstatera att det förekommit på många håll. Röstmottagarna har upplevt att det varit betydligt svårare än tidigare att ha kontroll över valsedlarna bakom avskärmningarna och att säkerställa ordningen. Köerna har också bidragit till att man känt en press på att låta processen gå fort vilket på vissa håll inneburit att man inte kontrollerat valsedlarna i den omfattning man skulle ha behövt dvs efter var och varannan väljare. Det kom in en hel del synpunkter från väljare och från de politiska företrädarna som var ute och kontrollerade. Valkansliet skickade ut information per sms till samtliga röstmottagare att kontrollera valsedlarna och gick även ut med information i våra kanaler och i media tillväljarna att påtala eventuella brister för röstmottagarna och möjligheten att använda en blank valsedel om man saknar valsedel för det parti man vill rösta på. Från vår enkät till röstmottagare framgår att man haft svårt i vissa fall att styra väljare att gå ensam bakom skärmen. Många genomförde dessutom valet bakom valsedelsavskärmningen istället för bakom valskärmen. En incident i röstningslokal där man upplevde att det blev oordning i lokalen varpå man försökte begränsa inflödet. En väljare trängde sig in i lokalen och var aggressiv varpå polis tillkallades. En incident med köer i röstningslokal mot slutet av kvällen där man stoppade kön tidigare och många väljare blev upprörda och en aggressiv stämning uppstod. I samtal till valkansliet har röstmottagarna instruerats att låta väljarna rösta men man har inte hörsammat detta. Två personer bedöms inte ha tillåtits rösta och flera har lämnat kön. Vattenläcka uppstod i en röstningslokal och man var tvungen att stänga lokalen tidigare. Information gick ut på kommunens hemsida. En väljare drog kniv i kön till en röstningslokal. Hanterades av väktare. Vi har inte fullständig information. Det händer en del incidenter under valdagen och i förtidsröstningen men som hanteras i stunden. I många fall noteras detta i protokollet som går direkt till Länsstyrelsen på valnatten. Vi har inte ännu en fullständig bild av vad som har förekommit på valdagen utan endast det som kommit till vår kännedom via telefonsamtal eller e-post på valdagen eller dagarna därefter samt i våra enkäter till röstmottagarna.

Olaglig affischering i två fall.

Incidenterna rörde person med plakat som stoppat väljare till och från röstningslokalen för att klaga på våra lokala politiker. Dialog fördes med Polismyndigheten.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Oordning i valsedelstället, missnöje med legitimering

Valsedlar flyttade i en av stationerna till att hamna bakom ett annat partis valsedlar.

Ett parti hade - möjligen av misstag - placerat propagandamaterial invid valsedelstall i en förtidsröstningslokal. Materialet togs bort så snart att det upptäcktes av personalen och partiet kontaktades omedelbart.

Incident i förtidsröstningslokal: Hotfull väljare som misstrodde hela valsystemet och vägrade lämna lokalen.

Vi valansvariga kallades till platsen och hade en lugnande dialog med vederbörande som därefter avlägsnade sig. Incident på valdagen (i förtidsröstningslokal): Väljare försökte rösta med annan persons röstkort. Väljaren fanns inte med i röstlängden och hade ingen rösträtt. Nekades rösta och avvek från lokalen. Dialog med Valmyndigheten i ärendet, som inte ansåg att ärendet behövde incidentanmälas.

Ett fåtal incidenter med valsedlar som flyttades om i valsedelstall men upptäcktes av röstmottagare

Sabotage och skadegörelse av valaffischer

Oordning i valsedelstall - omedelbar iordningsställande. Hot och hat mot röstmottagare - väktare tillkallades, valkansli på plats samt polisanmälan. Tillfälligt avbrott på grund av brandlarm, röstmottagningen avbröts enligt rutin. Bristande tillgänglighet - röstmottagare hjälpte väljaren in genom dörren. Felaktig avprickning i röstlängd.

Påverkan av röstande då några partirepresentant klivit in i aktuell röstningslokal med partijackor och bil med partisymbol. Stöld av valsedlar samt ett hastigt byte av vallokal pga. plötsligt rasrisk av byggnad.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Majoriteten av de incidenter som förekom gällde valsedlar - att vissa valsedlar inte fanns i valsedelställen, att de stod på fel plats eller att väljare sa att de inte fanns trots att de gjorde det. En del partiföreträdare blev kontaktade direkt av väljare som sa att det var oordning i valsedelställen och att partiets valsedlar saknades. Valkansliet genomförde extra kontroller i valsedelställen i berörda lokaler och det upptäckts inte några fel eller saknade valsedlar vid någon av dessa kontroller. Vi satte upp extra information vid valsedlarna att kontakta röstmottagare om något såg märkligt ut eller saknades i valsedelställen, vi uppmanade röstmottagarna att vara än mer noggranna med ordningen i ställen och vi utökade också bemanning i vissa lokaler för att skapa tid för detta arbete.

Det handlar om att valsedlar bytt plats i valsedelsstället. I huvuddelen av fallen handlar det om att väljaren får med sig fel eller för många valsedlar och vill stoppa tillbaka dem i facken men råkar hamna på del plats. Det är i huvudsak inte talan om avsikt. En händelse har rapporterats om valsedlar medvetet flyttats till ett annat fack i övrigt är bedömningen att det är helt oavsiktligt och att resultatet inte påverkats.

Förtydligande av svaret på antal incidenter som polisanmälades i fråga 28b. Vi har svarat noll eftersom vi i dagsläget inte är färdiga med hanteringen av samtliga incidenter, antalet är alltså inte känt än. Majoriteten av incidenter handlade om valsedlar som tagits bort eller flyttats. Vi hade tyvärr också en del incidenter kopplade till partifunktionärer som blev aggressiva när de inte fick placera valsedlar i stället själva eller när de inte hittade sitt partis valsedlar i stället. I de flesta fallen fanns deras valsedlar på plats, men de hittade dem inte på grund av den förvirrande ordningen. Vi avvisade valfunktionärer från partier vid ett par tillfällen. Vi har också rapporterat ett par partier för spridande av desinformation då de skrivit felaktigheter om förtidsröstningen och hanteringen av valsedlar i sponsrade inlägg på Facebook.

valsedlar hade försvunnit från valsedelstall vid två tillfällen

Politiker som förekom på lista hjälpte väljare att rösta genom att vilja hjälpa till att ta valsedlar och gå bakom skärm

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

1. Dubbla väljarförteckningar har levererats och använts. Efter samtal med Valmyndigheten rättades detta till vid kvällens räkning genom att dubbletterna (de fönsterkuvert som fått samma löpnummer) sorterades ut. Av de utsorterade fönsterkuverten gavs hälften nya löpnummer i väljarförteckningen. Väljarförteckningarna hade skrivits ut enl. instruktioner från Valid. 2. Vissa obligatoriska partivalsedlar saknades första dagen av förtidsröstningen, öppningen av röstningslokalen blev därför försenad tills det att dessa valsedlar levererades av valnämnden. 3. Röstningen avbröts 16:45 pga att väljarförteckningarna tog slut. Röstningslokalen skulle varit öppen till 17:00. 4. I flera lokaler har det under förtidsröstningen plockats om bland valsedlarna. I ett fall har ett partis valsedlar plockats bort och istället placerats under valsedelstället, i en annan lokal har valsedlar blandats och/eller flyttats om. 5. I vallokalen lades 20 förtidsröster ner i valurnan före kl. 20:00. 6. Anhörig till dement väljare vill att valnämnden ska hjälpa väljaren att avlägga sin röst. I praktiken vill den anhöriga rösta å väljarens vägnar med hjälp av ambulerande röstmottagare eller via bud. Väljaren kan inte göra i ordning sin röst på egen hand, väljaren kan inte heller skriva sin namnteckning eller uttrycka hur hen vill rösta. Valnämnden väljer att inte erbjuda ambulerande röstmottagning med anledning av ovan. 7. I vallokalen upptäcktes klotter i valskärmen ("alla som röstar på sossar är idioter"). Detta städades bort så fort det upptäcktes. En väljare var hotfull mot röstmottagare vid förtidsröstning när den blev informerad om att det bara fick vara en vid valsedelställen. Väljaren hotade med att slå röstmottagaren på käften men följde sen lugnt anvisningen. Det hade varit någon inne i vallokalen efter leverans av material någon dag innan valdagen, och tagit pennor och stolar. Framförallt mindre händelser såsom oreda i valställen, flyttade eller avlägsnade valsedlar och några enstaka ifrågasättanden av valets genomförande. Det rör sig nästan uteslutande om SD-väljare som med regelbundenhet har spridit desinformation om stulna valsedlar, väljare som nekats att rösta och som i största allmänhet att bidragit till att underbygga tilltron till det demokratiska systemet.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

Person föll i kön och ambulans tillkallades. Efter detta serverades det vatten och stolar ställdes ut! Personer varit inne i röstningslokalen under kvällen och gjort oordning i valsedelstället. Rättades till omgående innan öppning, ingen försening pga detta! Röstande tog valsedlar tillhörande ett parti. Incidenten upptäcktes omgående av personal!

valsedlar inte framplockad på en gång, ihopblandade valsedlar, nyckel saknades till vallokal, fel öppettider, personal saknades vid öppning

Miss i hanteringen från röstmottagare - röstkort utanför förtidsröstningskuvert Miss i kontroll av röstkort - väljare röstade med annans röstkort Förtidsröstningskuvert tog slut i lokal Upprörd väljare som ifrågasatte logistiken med valkuvert efter valsedelsavskärmningarna - röstade trots allt.

Väljare redan avprickad i röstlängden Ordningsstörning Stulna valsedlar Oordning i valsedelstall Inbrottslarm Lång kö

Röstmottagare lade inte i röstkortet i förtidsröstningskuverten i förtidsröstningen. Kontakt med valmyndigheten för att lösa detta. Påminnelse till röstmottagare om att följa instruktioner. Valurna saknade skiljeväggar. Kontakt med Länsstyrelsen. En incidentrapport skrevs då det var en avvikelse från det normala. Uppgift om att ett partis valsedlar försvann på valdagen, detta upptäcktes snabbt då det fanns bra rutiner för kontroll och bedöms inte påverkat.

Valsedlar flyttades eller blev bortplockade från valsedelställen - röstmottagare kontrollerade valsedelställen kontinuerligt. Strömavbrott i en vallokal. Fick stänga under en kort period. Ett parti anklagade en röstlokal för valfusk under förtidsröstningsperioden. Valkansliet fick förklara rutinerna.

1 person ombads av röstmottagare att lämna röstningslokalen. Personen störde ordningen och försökte få andra personer att avstå att rösta. Ansåg att det bedrevs valfusk eftersom det inte fanns namnpartivalsedlar hos alla partier i röstningslokalen. Framförallt i kommunfullmäktige. I [REDACTED] kommun ställer inte alla partier upp i kommunfullmäktige vilket personen inte hade vetskap om. Personen som lämnade lokalen fick även prata med valsamordnare i kommunen. Personen återkom en annan dag och röstade istället. 1 incident där någon ändrat i valsedelställen. Upptäcktes snabbt av röstmottagare och ställdes tillbaka på rätt sätt. Händelserna finns dokumenterade på dagrapporterna och kommer att tas upp på valnämndens utvärdering.

Båda två gäller otillåten propaganda av ett parti utanför vallokal i propagandafri zon. Röstmottagarna bad partiföreträdare flytta på sig. I ett fall behövde väktare tillkallas, sedan flyttade de på sig.

28c. Beskriv övergripande de incidenter som förekom samt hur de hanterades utan att ange personuppgifter eller andra skyddsvärda uppgifter.

valsedlar för ett parti missades att läggas ut

Oordning bland valsedlar vid ett tillfälle

En vattenläcka från tak på ett röstmottagningsställe. Detta kunde åtgärdas utan att röstmottagningen behövde avbrytas. Två larm gick i vallokal under valnatten. Rösträkningen behövdes inte avbrytas.

Valsedlar blandades i valsedelsställ av väljare. Täta kontroller av valsedelsställ säkerställde att sådant upptäcktes.

Incidenterna rörde endast valsedlar som var omflyttade eller saknades.

- Incident gällande hantering av förtidsröster hos postnord - Incidenter gällande hotfullt beteende i vallokaler

Starten av förtidsröstningen tog det tid att komma igång. Framför allt tog det tid att få valsedlar på plats i ställen. Vid en röstningslokal störde en partirepresentant ordningen genom att hävda att partiets valsedlar inte fanns i stället. Partirepresentanten uppträdde störande och ifrågasättande mot röstmottagare. Reklam från ett parti lades bland valsedlar i vallokal. Vid två tillfällen uppfattades väljare utöva påtryckning om vad andra väljare skulle välja.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Vi hade problem vid flera gånger att det var flera bakom avskärmningen på valsedelställen (anhöriga/familjer). Då sa vi till dem.

Sett över lokaler och ordförande och vice fick mer genomgång.

En verksamhetsskyddsanalys togs fram i samråd med kommunens säkerhetsskyddssamordnare och kommunpolis. Mer deltagande i seminarier.

Samordningsgrupp för valsäkerhet där brand annant kommunens säkerhetsansvarig och kommunpolis ingick, bedöms som framgångsrikt. Plan för valsäkerhet togs fram som delades ut till alla ordförande. Extra vallokaler, väktare, jourhavande IT-support osv bokades upp. Vi behövde inte använda allt. Tydligt att detta leder till ökade kostnader.

Använde oss av kommunens trygghetsvårdar i vissa lokaler speciellt kring stängning Samarbete med kommunpolisen som hade lokallista och telefonnummer till alla ordförande

Verksamhetsanalys; säkerhet och risker Bemannat upp, reserv i alla anseende, samverkan med säk t.ex. RAKEL.

Ronderande väktare natten innan valet vid alla vallokaler Extra fokus på säkerheten vid utbildning av personal

Mer ingående handlingsplaner

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Valkansliet deltog på säkerhetsskyddsanalys med andra valkanslier samt säkerhetsskyddsansvariga inför valet där skyddsvärden lyftes fram. Konkreta åtgärder har inte varit så många utan det har framförallt handlat om ett ökat fokus, medvetenhet om frågorna samt att det ingick i större uträkning i utbildningen av röstmottagare.

Vi arbetade mycket med förberedelser inför detta val. Verksamhetsskyddsanalys och höll oss noga till de punkter vi kom fram till där. Reservlokaler, larm, riktad väktarresurs. Rakeltelefoner.

Nya vallokaler med egen in- och utgång.

Vi hade väktare i foljebil vid inlämnandet av röster till Länsstyrelsen.

Lokal bedömning av läget i kommunen tillsammans med kommunens säkerhetsavdelning

En grundlig verksamhetsskyddsanalys med tillhörande transportvägar av röster som delades med kommunpolis. Larm till ansvariga/orföranden.

- Transporterade röster dolt i bagage. - Var alltid två vid behandling av röster. - Inga valbara förtroendevalda fick tjänstgöra som röstmottagare eller delta med rösträkning.

Generell genomgång och analys av valets olika processer arbetet ett säkerhetsperspektiv.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Genomförde en verksamhetsskyddsanalys och använde resultatet av den i valarbetet.

Deltagande i utbildningar, genomförande av utbildningar. Upprättande av riskanalys tillsammans med kommunens trygghetschef.

- Allt arbete kopplat till hantering av röster har skett med minst två personer. - Vid transport av röster förvarades rösterna utom synhåll. Till exempel användes väskor när förtidsröster skulle transporteras till kommunhuset där förvaringen skedde. - Leverans av röster till länsstyrelsen skedde med två bilar. - Väktare på plats under valdagen.

Vi anlätade våra två beredskapssamordnare att besöka röstnings- och vallokaler och de var även tillgängliga hela valdagen på Rakel om något skulle inträffa.

Mer närvaro av väktare. Ökad medvetenhet om valsäkerheten. Reservlokal, reservordförande och fler reserver som röstmottagare.

Bra med verksamhetsskyddsanalys - Säkerhet och Beredskap har varit mer involverade i valarbetet än vid tidigare val. - Vi har säkerställt brandsäkerhet och utrymningsvägar. - Analysen resulterade i att det togs fram rutiner för ökad säkerhet under valgenomförandet, bland annat en rutin för incident, hot och våld i röstnings- eller vallokal, samt att det i varje vallokal fanns ett larm på valdagen. - Det upplevdes svårt att fullt ut implementera säkerhetsarbetet i lokalerna. Säkerhetsarbetet innebar många (och nya) rutiner för röstmottagare, samt att det egentligen kräver mycket mer förarbete och planering till exempel vid val av lokal, flödet i lokalen, hantering av förtidsröster och valmaterial etc. (tidsbrist uppstod då säkerhetsarbetet påbörjades rätt sent på våren). - Dock väldigt bra att det finns material, planering och styrdokument för framtida val! Kommunen är på god väg

Vi har inspekterat samtliga vallokaler. Vi informerade mer kring säkerhet vid utbildningarna. Upprättande av verksamhetsskyddsanalys. Mer möten med IT-ansvariga och ansvariga över fastigheter, Åtgärderna har känts bra och tryggt.

Genomgång av ev hotbilder, beredskap vid ev byte av vallokal, mer info om säkerhet i samband med utbildning för valfunktionärer

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

- Workshop med länsstyrelse, polis, röstmottagare (förtidsröstning), PostNord. - Utbildning för röstmottagare med utbyggd säkerhetsdel. - Vaktbolag vid valnämndens mottagande på valnatten. - Entrévärdar vid vallokalerna. - Utökad patrullering av polis vid vallokaler och röstningslokaler.

Kontinuerliga kontroller av valsedelställen

Framtagning av säkerhetsskyddsanalys/säkerhetsskyddsplan. Planering av lokaler/ plan för alternativa lokaler. Översyn av valkansliets lokaler , ändrade rutiner för passage in till valkansliet gällande röstmottagare(endast enstaka "nyckelpersoner" hade haft behörighet för in passage och inlåsning av FT röster). säkerhetsanpassning (låsacylinder installerades i valsamordnarens rum, säkerhetsskåp tillhandahålls)

Risk- och Konsekvensanalys.

Mer samarbete med säkerhetsavdelningen samt kommunikationsavdelningen. Säkerhetsavdelningen höll utbildning i bemötande och säkerhet, digital version.

Securitas besökte kommunens vallokaler 2 gånger under valdagen.

En verksamhetsskyddsanalys genomfördes för att identifiera brister och svagheter i valgenomförandet. Utifrån analysen vidtogs ett antal åtgärder. Bland annat handlade det om säker förvaring och hantering av röster, personlarm till röstmottagarna, beredskap för mer akut påfyllnad av valmaterial, kontakter med vaktbolag etc..

Vi skrev en verksamhetsskyddsanalys och tog fram förslag på vilka lokaler som ska användas om någon vallokal skulle bli drabbad av olycka/skadegörelse eller dyl.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Extra väktare, Tidigare har vi haft en väktare som ambulerat runt mellan vallokaler. I år hade vi två väktare varav en ambulerande och en stationerad i [REDACTED] där vi har tre valdistrikt. Anledningen är att incidenter förekommit vid tidigare val i just [REDACTED].

Möten med säkerhetssamordnare för att säkerställa att vi hade fungerande säkerhetsrutiner för röstmottagare i röstnings- och vallokaler. Upplevde det som att röstmottagarna kände sig trygga med de rutiner som vi tog fram.

Tagit fram en lokal säkerhetsrutin för 2022. här framgår vilka mått ock steg som tas om röstningen behöver avbrytas.

.

Diskret rondering av vaktbolag.

- Risk- och konsekvensanalys - Ronderande väktare valdag - Information röstmottagare - Följebil till länsstyrelsen 12 sep

Risikanalys och åtgärdsplan uppdaterades och utvecklades. Digitala utbildningen i bemötande skickades ut till alla röstmottagare. Hanteringen av förtidsröster samt transport av valmaterial säkerhetställdes.

Vi hade ronderande väktare som åkte runt till dom olika vallokalerna under hela dagen och visade sig. Mycket positivt av både röstmottagarna och även av medborgarna.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Vi gjorde en verksamhetsskyddsanalys för valet som vi presenterat vid SKR:s utbildningar.

Det gjordes en säkerhetsanalys, nära samarbete med säkerhetsavdelningen inom kommunen och polisen.

Riskbedömning tillsammans med säkerhetssamordnare.

Rondering av lokalerna nattetid under valhelgen för att minska risken för skadegörelse. Ett extra "valkit" i beredskap om en ny lokal snabbt behövde tas i bruk.

Översyn gällande röstnings- och vallokaler. 3 personer som ambulerande röstmottagare istället för 2 som vi hade vid tidigare val.

En omfattande begränsning av vilka som haft tillgång till utrymmet där vi förvarat förtidsröster. Endast valnämndens ordförande, säkerhetssamordnaren och en tjänsteperson på valkansliet har haft tillgång till utrymmet. För att ta sig in i utrymmet behövdes både en nyckel och passerkort med tillhörande pinkod. Då kommunen inte kunde säkerställa en säker förvaring av förtidsröster i röstningslokalen har rösterna alltid hämtats av två personer efter avslutad röstmottagning. Vissa lokaler hade öppet till 19:00. Förtidsrösterna kontrollräknades på plats i röstningslokalen (av röstmottagare) och därefter av Valnämnden på kommunhuset innan de sorterades till rätt valdistrikt och låstes in i ett säkert utrymme. Därefter rapporterades siffrorna in via Valid.

Upprättande av säkerhetsskyddsanalys enligt Valmyndighetens mall. I övrigt genomfördes samma säkerhetsåtgärder som tidigare val.

Mer personal.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Analys, transportplanering, väktarrondering, utbildning av röstmottagare.

Fler antal röstmottagare för att hjälpa att slussa/vägleda väljaren rätt i lokalen

Risk- och sårbarhetsanalys baserat främst på förra valets risk- och sårbarhetsanalys. Samarbete med säkerhetssamordnaren för kommunen. Arbetet gick bra. Det är inga större utmaningar för en så pass liten kommun som [REDACTED].

Bättre låst utrymme för valmaterial. Genomförde en verksamhetsskyddsanalys med alla berörda funktioner.

Mer avancerad utbildning av säkerhetschef. Säkerhetschefen har också gått igenom samtliga röstnings- och vallokaler och gett tips och råd till varje ordförande.

Upprättande av verksamhetsskyddsanalys/-plan utifrån Valmyndighetens metod för verksamhetsskyddsanalys.

Följebil vid leverans av röster till Länsstyrelsen samt mer ambitiös riskanalys

Utbildning i ex köhantering till röstmottagarna i förtidsröstning samt ordförandena och vice ordförande i valdistrikten. Sätta upp rutiner för att kunna använda reservlokaler vid behov

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

RSA Säkerhetsskyddsanalys ihop med kommunens beredskapssamordnare (Ledde till dubbel bemanning vid transport av förtidsröster vid alla tillfällen, utvilad kommunanställd fick i uppdrag att köra valnämndens representanter för att leverera röster till länsstyrelsen.

Säkrare transporter, stationärbevakning-väktare vid röstningslokal

Risk och sårbarhetsanalys

Inköp av säkerhetsväska med lås för trpt av valsedlarna från röstningslokalerna till valkansliet. Utbildade extra många röstmottagare. Hyrbil istället för att köra med kommunens egen bil med kommunlogga, vid transport av valsedlarna till Länsstyrelsen. Inköp av pannlampor till alla röstnings- och vallokaler vid ev elavbrott. Rakel var tillgänglig under hela valdagen samt möjlighet till direktkontakt med räddningstjänst. Haft direktkontakt med kommunpolisen.

Övergripande åtgärder gällande transporter, rösthantering, förvaring osv.

Säkerhetsanalyser och RSA upprättades. Fokus på att säkerställa transporter och förvaring. Omfallsplaner till lokalerna. Hade varit positivt om det framgick att det kanske inte nödvändigtvis behöver eftersträvas att göra mest, utan att varje kommun ska fokusera på att säkerställa risker som är relevanta i just den kommunen. Det blir lätt en tävling i media där en kommun ser "bättre" ut och en annan för kritik för den inte gjort maximala insatser/åtgärder, oaktat om insatserna/åtgärderna är relevanta eller inte.

Vår risk och sårbarhetsanalys togs fram tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare, kommunpolis, räddningstjänst, vaktbolag, valpresidie samt valkansli. Vi hade vaktbolag tillgängliga i högre utsträckning än tidigare val. De roterade mellan valdistrikten samt fanns tillgängliga vid stängning av vallokaler om ordförande önskade detta. De fanns även på plats hela valnatten vid räkning av röster. Vi skrev avtal separat med postnord som innebar dubbelbemanning av chaufförer vid transport av våra förtidsröster. Utbildade röstmottagarna i säkerhet och hur de ska arbeta i röstnings och vallokaler. Exempelvis ska en röstmottagare alltid finnas vid ingången för bra uppsikt på ev orosmoment. Fler röstmottagare per lokal.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Gick igenom skyddsvärden och åtgärder.

Mer utbildning om säkerhet för röstmottagare. Tydligare och fler rutiner. Höjd säkerhet för körning av röster.

- Verksamhetsskyddsanalys. - Genomgång av samtliga lokaler tillsammans med säkerhetschef och ordförandena för valdistrikten. - Särskilt avsnitt i utbildningen av röstmottagarna (främst avseende hot och våld).

Informerade polis och räddningstjänst om röstmottagningsställen, öppettider och transporter. Hade larm i röstningslokalen. Hade mall och rutin för incidentrapportering. Instruerade ordförande i valdistrikt om säkerhet. Bokade reservlokal som möjlig vallokal. Förstärkte fönstren till valförrådet. ->Svårt bedöma om det gjorde skillnad men ökade kanske medvetenheten om säkerhetsperspektivet.

Vi arbetade mer med förebyggande åtgärder tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare och gjorde en verksamhetsskyddsanalys för de olika processerna. Vid leverans av rösterna till Länsstyrelsen efter valdagen gjordes de inte med kommunbil, utan med privat bil för inte annonsera "Här kommer rösterna"

Verksamhetsskyddsanalys upprättades. Kommunikationsplan upprättades där även kommunikatör var i beredskap. Röstmottagare genomgick den digitala utbildningen i säkerhet & bemötande. Säkerhetssamordnare höll i ett inslag under utbildning för röstmottagare. Röstmottagare rekryterades enbart utifrån rekommendation från personer som organisationen redan hade förtroende för. Aktuell telefonlista med nödvändiga kontakter fanns i varje vallokal. Bra att ha en beredskap med rutiner för hur man ska agera vid en eventuell avvikelse. Vikten av att ha minst två stycken som samordnare arbetet för att inte bli ensam och för att det inte ska bli skört vid eventuell frånvaro.

Riskanalys Alltid två vid hantering av röster Fler röstmottagare

Rutiner kring valmaterial, allt inlåst, lokaler med särskilda lås, säkra transporter, begränsat antal medarbetare i förarbetet. Arbetet i stort har fungerat bra utifrån de förutsättningar som varit.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Vi har tagit fram verksamhetsskyddsplan, kontinuitetsplan, krishanteringsplan, reservrutin för förstörd vallokal, reservrutin för akut personalbortfall från valkansliet, lokal handledning vid hat och hot samt förberett kommunikationsplaner för olika incidenter. Den fokusering kring säkerhetsfrågorna har dock tagit viktig tid från övriga förberedelser inför valet.

Risk- och sårbarhetsanalys. Beredskapslokaler. Kriskommunikationsplanering.

Analys och mer reservplaner

Helt ny organisation, nästan bara ny personal inför det här valet. P g a/tack vare det hade vi en bättre och mer genomtänkt planering.

Alltid vara två som hanterar röster, inköp av värdeskåp för rösterna som är i ett larmat förrådsutrymme, genomgång av rutinerna med berörda

Se till att köandet sker utomhus, speciellt i covid-tider.

Gedigen risk och sårbarhetsanalys tillsammans med säkerhetspersonal från kommunen. Hyrt tält-lösning som kan fungera som vallokal om någon lokal skulle bli obrukbar.

Beredskapssamordnare involverades tidigt i valarbetet. Särskild riskanalys togs fram och tillämpades.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Två personer som alltid hanterar röster, polis informerade om röstnings- och vallokaler,

Fler röstmottagare för att hålla ordning i lokalerna.

Verksamhetsskyddsanalys har upprättats för första gången. Åtgärdsplan har reviderats. Ett flertal tjänstepersoner, förtroendevalda samt röstmottagare har gått en eller flera av era utbildningar. Samverkan med FRG (Frivilliga Resursgruppen) har upprättats och nödlösning till vallokal har etablerats.

En verksamhetsskyddsanalys genomfördes där aktiviteter identifierades och genomfördes, bland annat anlätades väktare och särskilda rutiner togs fram för transport av förtidsröster. Avsnittet kring säkerhet togs med vid utbildning för alla röstmottagare

Tryckte extra hårt på säkerhetsfrågor vid utbildningen för röstmottagare. Ronderande väktare som besökte vallokalerna.

Verksamhetsskyddsanalys genomfördes tillsammans med kommuner i länet vilket var framgångsrikt.

Inte för få säkerhetsbågar vid mottagningen.

Verksamhetsskyddsanalys. Valmyndighetens bemötande utbildningar.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Väktarrondering som åkte runt till de olika vallokalerna på valdagen

Genomgång av säkerheten med ordförande och vice ordförande. Personlarm i varje vallokal

Personlarm, vallokaler.

Valnämnden antog en riskanalys och åtgärdsplan för valsäkerhetsarbete 2022. Ordningsvakter anställdes från och med fyra veckor före, och under valet. De ombesörjde även transporten av valnämndens ordförande och valsamordnare med valkassar och röstlängder till Länsstyrelsen på måndagen och onsdagen efter valet. Andra vidtagna säkerhetsåtgärder var larmknappar, säkerhetsskåp, kedjor till valurnor, bättre rutiner för leverans av förtidsröster till valnämnden. Flera röstmottagare på plats och vallokalerna ställdes i ordning i god tid innan valdagen.

Samverkan med säkerhetsstrateg och kommunpolis som bedömde läget som lugnt

Fler röstmottagare, bättre avskärmningar, ej synliggjort i protokoll när transporter ska utföras och av vilka personer.

-

Kontinuitetsplanering uppdaterades från valet 2019, verksamhetsskyddsanalys upprättades. Flera möten med polisen, nära samarbete med kommunens säkerhetsavdelning. Vi hade även kommunikatörer i valkansliet samt i beredskap under hela perioden.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Våren 2022: Säkerhetsgenomgång av samtliga vallokaler med säkerhetsansvarig i kommunen. Utarbetade förslag till möblering av respektive vallokalen ur ett säkerhets- och flödesperspektiv.

Vi visade valmyndighetens filmer för samtliga röstmottagare. Producerade en egen film med kommunens säkerhetschef. Hade en speciell genomgång med samtliga ordföranden tillsammans med säkerhetschefen.

En checklista innehållande förberedelser inför valdagen samt konfliktreducerande åtgärder togs fram.

Säkerhetsskyddsanalys med tillhörande riskanalys där handlingsplan upprättades för åtgärder som krävde redundans.

Ökade utbildningsinsatser samt vaktare på heltid vid en förtidsröstningslokal.

Val av större lokaler och fler antal valsedelstationer per vallokal och röstningslokal. Säkerhetschef samt vaktbolag var tillgängliga under hela valperioden inkl. valdag. Praktisk hjälp av fastighetsskötarna för iordningställande av vallokaler. Fastighetsskötarna fanns också på plats under hela valdagen. Detta visade sig vara en stor framgång som vi gärna vill dela med oss av.

Nära samarbete med vår säkerhetssamordning med god kommunikation under hela valet. Många röstmottagare som var välutbildade. Säkra transporter.

Gemensamt möte alla kommuner i länet tillsammans med Länsstyrelsen och repr från Valmyndigheten med fokus på säkerhet. Genomgång av alla röstningslokaler med säkerhetssamordnare utifrån alla säkerhetsaspekter.

Fler kontakter med polismyndighet, möten med gruppledare i kommunfullmäktige.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Hade en särskild utbildning för ambulerande i bemötande, hur man ska agera i ett enskilt hem så att allt går smidigt och inte känns osäkert. Hade en särskild träff med PostNord där vi säkerställde att deras lokaler var säkra för förvaring av förtidsröster och vi diskuterade också "hur många händer" som skulle vara inblandade i transporter och sortering. Gjorde även upp regler så att röstmottagare vid förtidsröstning följde PostNord till bilen med omslagen med förtidsrösterna samt att röstmottagare på valdagen mötte upp PostNord utanför lokalen när förtidsrösterna skulle levereras i sina kartonger.

Inför årets val har Valmyndigheten bedrivit projektet "Stärkt skydd för allmänna val". Syftet med metoden är att bidra till arbetet med att förebygga, motverka och möta antagonistiska hot mot allmänna val. Val-kansliet har medverkat på en digital heldagsworkshop, på informationsträffar samt tagit del av utbildningsmaterial och handledningar. Vidare användes Valmyndighet-ens digitala utbildning i säkerhet och bemötande under samtliga utbildningstillfällen. Valnämndens kansli genomförde en workshop med stöd av Valmyndighetens material för att ta fram en verksamhetsskyddsanalys. I samband med detta uppdaterades risk- och sårbarhetsanalysen. Vidare blev valnämndskansliet löpande in-formerade om den nationella och regionala lägesbilden i MSB:s krisportal WIS.

Fokus från Valmyndigheten låg mycket på säkerhet vid valets genomförande. Det gjorde att även vi fick fokusera mycket mer på detta även om inget framkom i våra analyser, polismyndighetens hotbild eller vår egen uppfattning om hotbilden. Rutiner togs fram, utbildning i säkerhet genomfördes. Frågan diskuterades vid alla utbildningstillfällen. Vårt vaktbolag hade jour under valhelgen. Risk- och sårbarhetsanalys genomfördes.

Personal har genomgått utbildning i större utsträckning än tidigare val, och risk- och sårbarhetsanalys har genomförts löpande.

Information vid utbildningar enligt Valmyndighetens material och personlarm till ambulerande och största förtidsröstningsstället. Användes dock inte.

Kommunen genomförde flera risk- och sårbarhetsanalyser kopplade till olika områden inom valarbetet. Dessa var mer omfattande än i tidigare val.

Vi var mycket tydligare mot röstmottagare om deras roll och att dom skulle vara observanta i lokalen.

Rutin för rapportering av incidenter och sabotage i och kring röstnings- och vallokaler, rutin för oplanerade avbrott, verksamhetsskyddsanalys, regel för politiska aktiviteter, propaganda och övriga aktiviteter vid röstmottagningsställen samt lokala instruktioner

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Säkerhetsskyddsanalys gjordes. Väktare användes under valdagen.

etablering av valstab. Ett samarbete mellan valkansli, säkerhetsenheten, kommunikationsenheten, och kommunpolisen. Mycket goda resultat. Betydligt bättre förberedda om något hade hänt (vilket det inte gjorde). Riskanalyser, kontinuitetsplan, kriskommunikationsplan, och övning med gruppen.

Verksamhetsskyddsplanering, kompletterande utbildning, väktare i beredskap. Förberedelserna genomfördes på ett bra sätt. Huruvida det fungerat är svårt att säga eftersom vår beredskap inte testades i skarpt läge.

Mer personal, personlarm vid transporter av röster

Genomfört en verksamhetsskyddsanalys. Tätt samarbete med kommunens enhet för trygghet och säkerhet samt kommunikationsavdelningen.

Inget utöver det som anbefalldes.

Fysisk utbildning kring valsäkerhet för samtliga förtroendevalda genom extern aktör, utdelning av SÄPO:s handbok "Personlig säkerhet" samt SKR:s webbutbildning. Visitkort till förtroendevalda om hur de agerar i hotfull situation samt hur de anmäler incident till polisen. Verksamhetsskyddsanalys har tagits fram.

Ny RSA, kontroll av vallokaler mer än en gång innan valdag, uppbackning av vår nya säkerhetsavdelning i form av tjänstgörande säkerhetschef under valdagen, trygghetsvårdar som gjorde besök i vallokalerna,

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

- Grundligare säkerhetsanalys i förebyggande åtgärd. - Alltid minst två personer vid leverans och hantering av röster. Samt minst två personer vid sortering av förtidsröster. - Fler personer involverade både gällande valadministration samt röstmottagare. - Mer kontakt/avstämning med polisen i förebyggande åtgärd. - Fler utbildningar har genomförts. - Tillgång till personlarm vid ambulerande röstmottagning samt på valdagen (men behövde aldrig användas). - Överfallslarm i samtliga röstningslokaler - En ronterande väktarbil i beredskap hela förtidsröstningsperioden - Ytterligare en ronderande väktarbil under valdagen (totalt 2) - Övervakning 24/7 av röstningslokalen tältet under dess stänga tider för röstmottagning. Avsikten var att undvika sabotage av lokalen. - Väktare vaktade rösterna från valnatten till måndag morgon 12 september innan rösterna transporterades till länsstyrelsen. - En väktarbil var följebil till taxin med röster som transporterades till länsstyrelsen. - Låsbyte på rummet där rösterna förvarades inför valnämndens preliminära rösträkning/upsamlingsräkning. Endast valkansliet hade nyckel. Körde dubbla bilar med valseklarna till länsstyrelsen. Säkerhetsansvarige vid kommunen utbildade röstmottagarna. Vi hämtade förtidsrösterna olika tider och använde olika transportvägar. Vi gjorde en risk- och sårbarhetsanalys. Personlarm till respektive röstningslokal, vallokal och vid ambulerande röstmottagning. Mer nogsamma checklistor. Vi gjorde en omfallsplanering som täckte de säkerhetsscenarion som vi såg som rimliga säkerhetsrisker. Verksamhetsskyddsanalys med tillhörande rutiner för olika skyddsvärda moment i valgenomförandet. Verksamhetsskyddsanalys, plan B-lösningar för olika scenarion Stöttning, erfarenhetsutbyte och till viss del samarbete med närliggande kommuner (har ett starkt kontaktnätverk där vi också är uppmanade att samarbeta över kommungränserna). Risk- och sårbarhetsanalys gjordes av en kommun och kunde sedan anpassas till de andra, då var 'det stora grundjobbet' gjort.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Utbilda röstmottagare Säkerställa transporter Tydliggjort kommunikationsvägar utifall en allvarlig incident skulle inträffa Bedöms bra

Vi hade överfallslarm kvällen och helgen

Vi tog fram en verksamhetsskyddsanalys. Vi tog även fram ett rapporteringsverktyg som kommunens anställda kunde använda gällande t.ex. rykten eller påverkan på lokaler.

Genomförde verksamhetsskyddsanalys och åtgärder utifrån denna, skapade fler rutiner och riktlinjer för framför allt transporter och förvaring. Planering skedde också inför potentiella IT-attacker och skador på lokaler. Arbetet bedömdes vara framgångsrikt.

Vi gjorde en mer metodisk verksamhetsskyddsanalys av valets genomförande än vad vi gjort tidigare år, tack vare den kursen som Valmyndigheten erbjöd.

Avstämning med säkerhetssamordnare i kommunen där vi bedömde riskerna för störning i samband med valet som låg.

Vi gjorde en riskanalys inklusive reservplaner, vi pratade mycket om bemötande på utbildningarna och vi hade en person från bevakningsföretag som åkte runt mellan vallokaler hela dagen.

Framtagandet av skyddsplanen var nytt. Bra grund i planeringen och skönt att följa föreslagna åtgärder under genomförandet. Vi använde Valmyndighetens utbildning om bemötande och säkerhet istället för den tidigare som vår Säkerhetsenhet utbildat. Valmyndighetens utbildning var mer anpassad till arbetet.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Verksamhetsskyddsanalys genomfördes. Beslut togs om ökad bemanning vid transport av röster. Säkerhetschef med direktkontakt till polis tjänstgjorde i valkansliet under hela valdagen/natten.

Fler röstmottagare, utbildning i säkerhetsfrågor, ökad rondering av vaktare.

Vi hade möte med de politiska partier som var representerade i kommunfullmäktige och pratade valsäkerhet, utlägg av valsedlar, torgmöte, affischering, regler för valdagen (ingen propaganda utanför vallokal) m.m. Vi anlätade Unit security som är etablerat på orten för extra rondering och uppsikt på valdagen och vid leverans av valmaterial på natten.

-Säkerhetsåtgärder utifrån Covid -Grupp SMS med information kunde skickas ut vid behov till Ordförande och Vice Ordförande i vallokal. - Securitas närvarade vid transport av valsedlarna till länsstyrelsen. -

Verksamhetsskyddsanalys har genomförts och utifrån den har vi tagit fram ett antal rutiner och dokumentation för att minska sårbarheten och våra skyddsvärda objekt. Pga underbemanning i vår säkerhetsfunktion så har valkansliets egna medarbetare fått ta en större roll. till nästa val kommer ansvarsfördelningen ses över. Önskemål om mer konkreta seminarier/möten och material/checklistor inom området då mycket blev för teoretiskt.

Genomförde verksamhetsskyddsanalys tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare. Tog fram en Rutin för säkra val med kortfattad överblickbar information och checklistor. Innehöll tydligare rutiner för hantering av sigill, säker förvaring av röster och säkerhet vid frakt av röster. Tog fram kommunikationsplan tillsammans med kommunens kommunikatör. Extra koll på behörigheter/tillgång till utrymmen där valmaterial och röster förvarades. Extra skyltar med information om vilka dörrar som ska hållas stängda och låsta. Information till polis och vaktare om vilka röstningslokaler och vallokaler som finns samt öppettider. Extra runda av vaktaren på vissa platser vid vissa tidpunkter. Extra bokad bil som back up inför leverans av röster till länsstyrelsen.

Större beredskap avseende mängden material, färdigpackade reservlådor, större fokus på frågorna vid utbildning.

Högre vaktarnärvaro, ökad bemanning vid hämtning av förtidsröster från röstningslokalerna.

En separat säkerhetsutbildning för röstmottagare som fokuserade på bemötande i lokalerna arrangerad av kommunens säkerhetsstrateg. Tydligt genomförande av verksamhetsanalys och risk- och säkerhetsbedömning. Justeringar i de lokala instruktionerna vad gäller transport av röster, hårdare krav på hur transportera. Hårdare krav på valurna/uppsamlingslådans placering i lokalen.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Mycket tid lades ner på verksamhetsskyddsanalysen och den åtgärdsplan som följde. Hotbilder kunde vi inte få fram för vår beredskapssamordnare hade inte den informationen och kontakten mot polisen verkade utebli trots påminnelser. Dessutom uteblev en preventiv åtgärd med bedömningen var att den "inte var så viktig". Detta tar vi med i vår interna utvärdering. Jag ställer mig lite kritisk till att jag som valsamordnare också ska göra en verksamhetsskyddsanalys utan särskilt stöd från beredskapssamordnaren (säkert olika i olika kommuner). Det läggs på mer och mer på valsamordnaren i vår väldigt smala organisation.

Närmare samarbete med säkerhetsavdelningen.

Fastställning av grundläggande säkerhetsrutiner som hantering och transport av röster, möblering av lokal, utbildning av röstmottagare.

Genomgång och återkommande möten med säkerhetssamordnare och kommunpolis. utbildningar från valmyndigheten och genomgång av säkerhetsarbete i samband med utbildningarna för röstmottagarna.

Verksamhetssäkerhetsanalys genomfördes. Värdefullt arbete, men tidskrävande. Vi hade två reservlokaler. Vi hade köpt in bevakning av Securitas både på lördagskvällen för att kolla lokaler. Samt under söndagen, då mest för att ha i beredskap samt trygghetsskapande känsla för valarbetarnas. Polisen fanns också närvarande mer än tidigare val.

Vi har gjort en verksamhetsskyddsanalys, tagit fram pandemiberedskapsplan som valnämnden har antagit.

Vi har fokuserat mer på valsäkerhet och personsäkerhet på utbildningarna och tagit fram en särskilt incidentrapporteringsrutin och mall för röstmottagarna. Det var dock inte många incidenter som anmäldes från röstmottagarna. Vi tycker att arbetat har gått bra till och fått stöd av säkerhetsskyddschef och socialnämnden i arbetet med säkerhet och beredskap. Bra att dokumentera arbetet så vi har det med oss i kommande val.

Vi hade förstärkt bemanning i vallokal och röstningslokal.

Vår säkerhetssamordnare gjorde tillsammans med valkansli en risk- och sårbarhetsanalys. Vi pratade om risker under utbildningarna om vad som skulle kunna hända.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Verksamhetsskyddsanalys samt nya mer omfattande säkerhetskrav vid upphandling av transport- och sorteringstjänst av förtidsröster. Medarbetare från kommunens trygghet och säkerhetsavdelning var delaktiga i det operativa arbete inför och under valet.

RSA, översyn av rutiner,

Verksamhetsskyddsplan producerades i samarbete med kommunens säkerhetsenhet. Dialog och informationsöverföring fördes till Polismyndigheten. Stor tyngdpunkt lades på proaktiva åtgärder genom upprättande av detaljerade rutiner och kvittenser. Exempelvis gjordes alla intern hantering av förtidsröster i enlighet med detaljerade instruktioner och i varje led skrevs kvittensrapporter under för att säkra spårbarhet. Detaljerade incidenthanteringsdokument producerades som tydliggjorde hanterande åtgärder vid uppkommen incident.

Ett stort arbete gjordes tillsammans med säkerhetsansvariga samt länsstyrelsen. Detta arbetade vi vidare med internt.

Risk- och sårbarhetsanalys. Åtgärder i form av fler reserver, fler back-up lokaler, tydligare skriftlig instruktion gällande särskilda händelser till röstmottagare, nära samarbete med lokalpolis.

Vi ökade bemanningen i lokalerna vid detta val. Varje röstmottagare hade ett band runt halsen med bland annat telefonnummer till kommunens säkerhetschef. Vi delade ut mobiltelefoner till vissa lokaler. Dessa lokalers ytterdörrar var låsta under natten, men med lånetelefonens nummer uppskrivet som offentligheten kunde ringa för att komma in och observera rösträkningen.

Vi gjorde en RSA som vanligt och identifierade fler åtgärder kopplade till hanteringen av röster tex förvaring och dess skydd. Vi hade ingen påverkan och fann åtgärderna rimliga.

Risk- och sårbarhetsanalys genomfördes tillsammans med kommunens säkerhetsavdelning samt konsult på säkerhetsföretag som tidigare har gjort liknande analyser på flera andra kommuner.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

- Säkerhetssamordnare ingick i valkansliet, deltog på valdagen. Utökad dialog mellan säkerhet, kommunikation och valsamordnare. - Verksamhetsskyddsanalys genomfördes under våren för att identifiera skyddsvärden - Materialinköp genomfördes för att planera och säkerställa material till en backup-lokal vid behov - Samtliga vallokaler kartlades och planritningar laddades upp i samarbetsrum med utrymningsvägar markerade som stöd ifall akut situation skulle uppstå

Vi genomförde verksamhetsskyddsanalysen med egen mall och utförde åtgärder utifrån den. Möte med Räddningstjänsten, Polisen, Vaktbolaget, Trygghetsenhet, IT och Kommunikation. Utökad bevakning, samverkan med trygghetsvårdare och personlarm till ambulerande röstmottagare. CoSafe applikation för säkerhet kommunikation Valkansliet-Valdistrikt. Extra resurser från verksamheter på valdagen för att säkerställa att lås- och larm fungerade som det skulle samt stödja röstmottagare med ordning under dagen. Utökad bemanning och säkerhetsrutiner vid lämning på valnatten.

Ronderande vakt under valdagen samt följbil från förtidsröstningslokalen samt till Länsstyrelsen

Tillgång till vaktbolag Bevakning av sociala medier

Verksamhetsskyddsanalys och risk- och konsekvensanalys. Metodstödet som VM tillhandahöll bedöms alltför omfattande och skulle kunna utföras på ett enklare sätt med samma resultat. Behov finns att kunna göra säkerhetsanalyser på olika nivåer beroende på bedömt hot i den egna kommunen. Gärna stöd av länsstyrelsen och/eller säkerhetspolis i bedömningen av vilken hotbild som finns regionalt/lokalt.

Medvetandegjorde potentiella hot och risker vid utbildningarna för röstmottagare. Mer omfattande risk och sårbarhetsanalys.

Kontakt med lokal polis och säkerhetssamordnare. Men även med kommunens kommunikator i händelse av felaktig information, med mera etc.

Verksamhetsskyddsanalys det fungerade väl och enligt plan.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Genomförd verksamhetsskyddsanalys. Genomgång av säkerhet och bemötande vid utbildningen Lokala säkerhetsrutiner med tydliga kontaktvägar till polis och valkansli till alla lokaler Vaktare vid valnämndens mottagning valnatten.

Grundliga risk- och sårbarhetsanalyser. Mapp med lokala instruktioner för olika situationer som inte täcktes in av Valmyndighetens material. Instruktioner som getts av polisen ingick också utifrån deras prioritering av Val 2022. Utskriven adress-och telefonlista för vallokal och ordförande. Kontakt inom länet via Rakelenheter på valdagen. Informationen gav trygghet, "jag vet vad jag ska göra/vända mig om jag behöver".

Efter att verksamhetsanalysen togs fram ändrades arbetssättet kring hantering av förtidsröster, vi begränsade tillträdet till de utrymmen där valmaterial förvarats, vi hade dialog med polismyndighet och vi ändrade arbetssätt gällande registrering av uppgifter i Valid

Upprättade rutin för hur man påkallar polis eller vaktbolag för hjälp av avhysning av personer som uppträder aggressivt och röstmottagare skulle känna sig hotade.

Säkerhetschefen informerade på utbildningen. Tillgänglig tillsammans med vaktare hela valdagen. Polisen tog sina rundor på valdagen.

Beredskaps - och säkerhetssamordnare var involverad i arbetet från början

Extra fokus vid utbildningstillfällen. Fastsatt valurna. Västarna som alla fick var mycket bra.

Risk- och konsekvensanalys

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Avskärmningar förstärktes Extra skärm för in/ut passerande

Tätt samarbete med säkerhetsenhet och bevakningsbolag. Genomförd säkerhetsyddsanalys enligt valmyndighetens instruktion.

Utbildning, kösystem, kontaktväg, polisen, inga incidenter

Grundlig genomgång under utbildning för röstmottagare med exempel på situationer som kan uppstå.

Genomförde en riskbedömning med tillhörande åtgärdsprogram tillsammans med vår trygghetssamordnare.

Vi hade väktarrond på samtliga vallokaler. Vi bedömer att detta var framgångsrikt och tillräckligt.

Inget nytt från andra val.

Med tanke på ev pandemiåtgärder kontrollerade vi förtidsröstningslokaler och vallokaler för att se om det fanns möjlighet till att ha en ingång och en utgång så det blir ett flöde genom lokalen utan att de röstande behöver mötas. Kontrollerade om det fanns plats för två valseslställstationer. Säkerhetssamtal med nya personer i förtidsröstning och vallokal.

Information till polisen om val- och röstningslokaler. Vi pratade mer om säkerhet och bemötande under utbildningarna. Hade dialog med kommunens säkerhetsavdelning. Säkerhetsavdelningen hade jour på valnatten.

På fastighet där det fanns två vallokaler hade vi valvård under hela valdagen. Detta underlättade för väljare att hitta rätt. Mycket positivt från röstmottagare på dessa områden.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Extra väktare/ordningsvakter under valperioden. Fördjupat/utvecklat samarbete med Polis. Personlarm fanns att tillgå vid behov. Höjd nivå av skalskydd för valadministration och valförråd. Risk- och sårbarhetsanalys, Rutin för hot och våld, aldrig ensamarbete när röster hanteras eller transporteras.

Två ronderande väktare under hela valdagen, även under rösträkningen. Även ronderande väktare dagarna före valdagen utanför våra vallokaler.

Vakter ronderade vid valkansliet på valnatten. Lättillgänglig lokal för avlämning av valkassar/röster m.m. Låst utrymme med valmaterial inför valets genomförande. Låst in röster i kassaskåp. Personlarm användes av ambulerande röstmottagare. I övrigt följt Valmyndighetens rekommendationer och föreskrifter.

Arbete utifrån risk- och sårbarhetsanalys och verksamhetsanalys. Samt tätare samarbete med säkerhetsnheten.

Övning av/inför eventuella händelser som kunnat inträffa.

Vi har genomfört en verksamhetsskyddsanalys. Vi har utifrån den vidtagit en hel del åtgärder. Vi har utgått från att man aldrig ska vara ensam med rösterna, vilket har medfört att vi behövt betydligt mer personal än tidigare. Vi har ökat säkerheten avseende förvaringen av rösterna och hämtat in samtliga förtidsröster varje dag vilket medfört ökade kostnader och stora ansträngningar på organisationen då vi fått arbeta i skift. Vi har haft en samverkansgrupp som träffats på veckobasis aug-sep med andra delar av kommunen (säkerhet och beredskap, trygghet, kommunikation, IT, mfl) samt med LST, polisen och räddningstjänsten för att hålla varandra uppdaterade om eventuella hot eller incidenter. Vi har även haft ett mycket gott samarbete med stadens TIB och fått information om händelser i staden som skulle kunna ha påverkan på valets genomförande.

Utökad utbildning och väktare.

Vi genomförde verksamhetsskyddsanalys. Åtgärder genomfördes kopplade till bemanning, transporter, lokaler, mobilnät. Valmyndighetens stöd i säkerhetsarbetet med seminarier och informationsmaterial har varit väldigt värdefullt. Vi genomförde en säkerhetsskyddsanalys i enlighet med instruktioner från valmyndigheten och säkerhetspolisen. Vårt valkansli har arbetat med val under väldigt lång tid, så det var något nytt. Upplever, som ansvarig chef, att det arbetet var tungt och tog mycket tid i anspråk. Sedan var det nyttigt att göra arbetet, då vi landade i en del förbättringar och vår riskmedvetenhet stärktes. När arbetet nu är gjort kommer vi kunna återanvända delar till nästa val, men valmyndigheten behöver (likt denna gång) skicka ut mallar. Upplevde att vi inte fick stöd regionalt. Vi fick en nationell hotbild och kunde resonera om en lokal hotbild, men den regionala fick vi ingen information om när vi efterfrågade hos länsstyrelsen.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Upprättat säkerhetsrutin med säkerhetssamordnare. Workshops valnämnden, kommunpolis och valkansliet, kontinuerlig dialog med lokalpolis.

Fortlöpande möten med säkerhetssamordnare,

Vi upprättade en säkerhetsskyddsanalys

En verksamhetsskyddsanalys för kommunen togs fram och efterföljdes. Valhandläggare och säkerhetsstrateg åkte och inspekterade varje lokal. Säkerhetsstrateg tog fram information som delgavs partierna med lokal representation angående säkerhet i samband med valet. Flera avstämningsmöten hölls med ordföranden i valdistrikten samt informationsmöte med partiföreträdare för partierna med lokal representation. Valkansliet hade flera informations- och diskussionsmöten angående säkerheten inför valet.

Riskbedömning med säkerhetssamordnare. Kontakter med polisen på lokal och regional nivå. Kontakter med säpo och MSB.

Tagit från risk- och sårbarhetsanalys i samarbete med säkerhetssamordnaren.

Risk- och sårbarhetsanalys av valet Säkerhetsprövning av samtliga lokaler. Tagit fram tydliga skriftliga rutiner för hot, våld, brand m.m.

Larm för förvaring av förtidsröster, ökad bemanning vid transport av förtidsröster, fler personalkategorier utbildades och säkerhetsfrågor betonades vid samtliga utbildningar. Skyddsåtgärder är väldigt kostnadskrävande och tar tid och resurser från det ordinarie valarbetet. Skyddsarbetet tar tid från det nödvändiga praktiska valarbetet.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Vi gjorde ett för omfattande arbete med valsäkerhet, sett till att vi är en liten kommun med låg risk enligt polis och säkerhetschef. En verksamhetsskyddsanalys genomfördes.

Såg över lokalerna så att det även alltid fanns en väg ut nära för de som hanterade rösterna. Anlitade väktare till en förtidsröstning lokal.

Vi hade Securitas som var med när förtidsröstningslokalerna stängde och var med vid transporten av förtidsrösterna till arkiven vi förvarade dem i fram till och med valdagen. Securitas hade även rondering på valdagen och var på plats vid det ställe där valdistrikten lämnade in valmaterial på valnatten. Vi gjorde en risk och sårbarhetsanalys av valets olika delar.

Ronderande väktare både under förtidsröstningen och valdagen. Löpande avstämningar med säkerhetsavdelningen samt med polisen. Extra vakter vid överlämning på valnatten samt parkeringsmöjligheter nära lokalen till inlämningen.

Stärkta rutiner för hat och hot. Särskild säkerhetspersonal som håller säkerhetsutbildning vid de obligatoriska röstmottagarutbildningarna. Vi har önskat se utdrag från belastningsregistret från ambulerande röstmottagare.

Framtagen verksamhetsskyddsanalys samt ändrade rutiner avseende inhämtning och leverans av förtidsröster, rondering av vaktbolag nattetid vid Drive In röstningslokal, Valstab i arbete under de sista sex veckorna med regelbundna sammanträden samt under hela valhelgen, vaktbolag på plats i och runt lokalen där vi tog emot valdistrikten efter avslutat val (valnatt). Nya rutiner för valdistrikten som ringde in till valkansliet och meddelade när de gav sig iväg till mottagandet.

Generellt ökat säkerhetsfokus. Risk- och sårbarhetsanalys med tillhörande åtgärder. Ökad säkerhet kring PostNords hantering av rösterna.

Vi har gjort omfallsplaner och samverkat med polis och räddningstjänst. Vi har haft ordningsvakt på stadshuset under röstmottagningens öppettider. Då vi blev tvungna att genomföra sortering av förtidsröster i eget regi så fick vi även göra omfattande säkerhetsåtgärden så som larm, kamerabevakning och begränsat tillträde till vissa lokaler för anställda.

Valkansliet genomförde en verksamhetsskyddsanalys, vilket inte har genomförts tidigare valår. Majoriteten av de säkerhetsåtgärder som identifierades gällde säkra transporter samt förvaring och hantering av förtidsröster.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Samverkan med säkerhetsfunktionen, säkerhetsanalys och åtgärdsplan.

Vi har haft fler väktare som cirkulerat mellan vissa röstningslokaler. Vi har också haft bevakning av materialförrådet dagen innan materialet skulle köras ut till vallokalerna.

Säkerhetsanalyser med flera gruppers deltagande

Samverkan inom kommunen och användande av bevakningstjänst

- Risk- och sårbarhetsanalys --> Verksamhetsskyddsanalys --> Plan för skyddsåtgärder

Kriskommunikationsplan - del av kommunikationsplan Valstab/krisledningsstab, tydligare ansvarsfördelning i valorganisationen

Utbildningsinsatser för röstmottagarna och möten/förberedelser med säkerhetssamordnare och kriskommunikatör

Säkerhetsutbildning för alla röstmottagare Tätt samarbete med polisen. Tillgång till väktare om behov fanns.

Vi utrustade vissa distrikt med RAKEL-enheter samt hade följebil vid samtliga leveranser av röster. På valdagen hade vi väktare och en extra beredskapsstyrka i stadshuset, där rösterna överlämnas till valnämnden. Vi hade också en plan för utrymning med alternativa vallokaler.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Gemensam verksamhetsskyddsanalys med övriga kommuner i länet, tätt samarbete med kommunpolis och vaktare

Ökade befogenheter till ordningsmännen vid insläpp och köbildning, endast en person i valsedelstället. Information från ordningsmän till röstande! Fungerade alldeles utmärkt. Engagerat Securitas som gjorde oberoende besök i vallokaler och röstningslokaler. Kontaktuppgifter överlämnades till polis och ordningsvakter till vallokaler och röstningslokaler. Alltid minst 2 personer i röstningslokalen. Alltid 2 personer vid transport av valurnor o dyl. Meddelande skyldighet när transport påbörjades till valnämnden.

Säkerhetsutbildningen, säkerhetsskyddsanalys

- omfattande RSA arbete - info till röstmottagare - Delegation till ordf. att besluta i frågor som är akuta (ex för att kunna stänga lokal) - Tätare samarbete med säkerhetsenheten - köpt in tjänst för vissa transporter

Utbildning. Riskanalys

Tagit fram säkerhetsskyddsanalys. Vid utbildningstillfällena för ordförande och vice ordförande var en del av utbildningen, HLR-utbildning.

Risk- och sårbarhetsanalys genomfördes. Kontinuerliga uppföljningar med säkerhetsenheten. Dialog med lokalpolisen.

Vi gjorde säkerhetsskyddsanalys och verksamhetsskyddsanalys och vi gjorde en åtgärdsplan efter verksamhetsskyddsanalysen. Inga incidenter inträffade så det bedöms väl som framgångsrikt.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Valkansliet genomförde en verksamhetsskyddsanalys med tillhörande handlingsplan. Valkansliet tog också fram nya rutiner för incidentrapportering, enligt Valmyndighetens rekommendationer.

Mer utbildning kring valsäkerhet Ny sorts analys Väktare som ambulerade

Röstmottagarna utbildades av säkerhetssamordnaren. Säkerhetssamordnaren var också med och bedömde vallokaler utifrån säkerhetsperspektivet.

Valsäkerhetsanalys gjordes med säkerhetssamordnare. Mer bemanning i röstlokalerna.

Tydliga markeringar för att underlätta arbetet med köer. Anställt fler röstmottagare än tidigare val. Mer utbildningsmöjligheter för röstmottagare. Fler möten med polis.

Tillgång till valsedlar samt översyn av transporter.

Samma åtgärder som förra valet

En riskanalys genomfördes för val i olika typer av vallokaler, förtidsröstning, vallokal/röstningslokal i centrum, vallokal/röstningslokal utanför centrum.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

Valkansliet förstärkte kompetens på området genom att bl a delta i utbildningar/seminarier. Gjorde en noggrannare analys och mer säkerhetstänk vid inventering av lokaler med en ingång och en utgång. Hade med en del säkerhet på utbildningarna samt rekommendation till röstmottagare att genomgå den digitala utbildningarna på området. Kommunikatör i beredskap under valhelgen. Ronderade väktare (liksom tidigare). Det var framgångsrikt då valet genomfördes på ett säkert sätt.

inget särskilt att anföra

Vi tog fram en risk- och sårbarhetsanalys innan som valet som fick ligga till grund för planerandet och genomförandet av valet.

Tätare kontakt och utbildning av ordförande i vallokal, poliskontrakt innan valdagen, planering för en akutvallokal, en extra person vid transport av röster till länsstyrelsen mm

Riskbedömning och analys, samt checklista

Säkerhetsenheten engagerades i större utsträckning än tidigare valår vid planering av valgenomförande. En noggrann RSA skrevs. Vid upphandling av transport, sortering och förvaring av mottagna förtidsröster med Postnord upphandlades tvåhandsfattning i alla moment. Extra larm sattes in i förråd där valmaterial förvarades.

Extra personal för att stoppa ev köer samt att hålla ordning i valsedelställen

Risk- och säkerhetsanalys tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare. Möjlighet att kontrollera incidenter via MSB:s tjänst.

30b. Beskriv övergripande vilka åtgärder som genomfördes, om arbetet bedöms ha varit framgångsrikt samt om det finns något särskilda erfarenheter ni vill dela med er av till övriga valadministrationen.

- Risk- och sårbarhetsanalys och åtgärdsplan valsäkerhet

En risk- och sårbarhetsanalys genomfördes.

Securitas vid öppning av förtidsröstning m.m.

Risk- och konsekvensanalys, samverkansgrupp

31b. Vilka ytterligare välsäkerhetsåtgärder ser ni ett behov av inför nästa val?

Kommunikation och tips på hur vi ska upprätthålla bestämmelsen om endast en person bakom valsedelstället.

Beror på digitalisering

1. Tydlig uppmaning till kommunerna vilket typ av förarbete som krävs samt någon form av kalender för detta för att uppmuntra till ett väl genomarbetat säkerhetsarbete. 2. Mer samverkan organiserad på regional nivå angående verksamhetsskyddsanalyser, skyddsåtgärder, med fysiska träffar, året före val eller tidigt under valåret. Säkerhetsavdelningen i kommunen har inte nödvändigtvis fördjupade kunskaper om själva valgenomförandet och jag som valsamordnare har inte haft erfarenhet av säkerhetsarbete. Fysiska träffar med andra kommuner skulle vara givande.

Välsäkerhetsarbetet behöver stärkas och samordnas nationellt, Grundläggande rekommendationer för att säkra en vis likgiltighet och garantera att säkerheten följs i hela kedjan. Rekommendationerna kan sedan anpassas utifrån kommunala och regionala förutsättningar. I årets val var det t.ex. många kommuner som kom med väktare till länsstyrelsen, där det var en väldig oordning och ingen väktare. Kändes som kommunernas arbete med säkra transporter var överflödigt när säkerheten hos länsstyrelsens mottagning var uppenbart bristfällig.

Man måste kunna följa leveransen av röstlängderna. Gick ej att spåra,

Tänka till på säkerheten kring transport av valsedlar från vallokal till valnämnd samt att vart förvaring av valsedlar sker är hemlig. Säkerhet kring transport av röster från röstningslokal till det ställe där rösterna förvaras.

Reservlokaler Fler röstmottagare Väktare

Riktlinjer kring transporter och förvaring av material. Säkra lokaler. Byte av vallokaler utifrån säkerhet och utrymme.

31b. Vilka ytterligare välsäkerhetsåtgärder ser ni ett behov av inför nästa val?

Följebil vid leverans till länsstyrelsen.

Kommunikationsplan. Tydliggöras hot som Valmyndigheten ser.

-

Inför kommande val vore det önskvärt att valnämndens kansli får ytterligare stöd från fler delar av kommunen för att veta vilka resurser och åtgärder som finns att tillgå.

Långa sträckor att transportera rösterna på valnatten för trötta röstmottagare.

Väktare mer tillgängliga vid förtidsröstningen.

Ytterligare utbildning för röstmottagare. Ytterligare utbildning för den lokala valadministrationen och med mer framförhållning.

Mer information, lättare filmer och instruktioner för utbildning.

31b. Vilka ytterligare välsäkerhetsåtgärder ser ni ett behov av inför nästa val?

Inom logistik och förvaring.

Fördjupad analys kring risker och hot och säkrare transporter. Fördjupad säkerhetsgenomgång för ordförande i valdistrikten

Bättre valsedelsställ Bättre valavskärmare Fler mottagningsbord i varje lokal Anpassa storlek på valsedlar så de passar i valkuvert och valsedelsställ Ambulerande röstmottagare ska ha ett eget nummer som röstningslokal, väljarförteckning

Oroligheter på orten och nära vallokaler av extrempartier.

- Gärna större samverkan regionalt (se tidigare svar). - Gärna erfarenhetsutbyten och konkretiserade tips från valmyndigheten eller länsstyrelsen. - Länsstyrelsen får gärna informera om sin säkerhet vid mottagande av valnämnderna. Upplevde inte att det var tydligt, speciellt inte efter valnämndens preliminära rösträkning.

Fler /mer kontakter inför polisen.

Om vi ska fortsätta att sortera och förvara förtidsröster måste vi se över våra säkerhetsrutiner och lokaler på kommunen för att säkerställa att det inte blir någon otillbörlig påverkan. Det gäller även vid överlämning av förtidsröster från röstningslokaler till förvaring under förtidsröstningen.

Bättre köhantering för att minimera konflikter

31b. Vilka ytterligare välsäkerhetsåtgärder ser ni ett behov av inför nästa val?

Vi skulle vilja ha ett närmare samarbete med polisen inför valet. Vår upplevelse är att de inte var nämnvärt intresserade av att sätta sig in i vår verksamhet. Vi behöver förbättra vår bevakning av sociala medier då vi noterat en ökad spridning av felaktiga uppgifter om valgenomförandet.

Ytterligare genomgång av befintliga rutiner för att se om det finns risker som kan byggas bort

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Färre valsedlar att hålla reda på, exempelvis genom att endast ha namnvalsedlar ELLER partivalsedlar. Tar mycket plats att ha bägge och.

Skulle underlätta om man ändrade på ångerröstningen så man bara får ångerrösta fram till kl 18,00. För att kunna börja lägga ner i urnan.

Avveckla partivalsedlarna och enbart använda namnvalsedlar som i val till Europaparlamentet.

Det är väldigt många väljare som får med sig två valsedlar, vore väldigt bra om det kunde försvåras på något sätt. Om valkuverten vore lite större skulle det underlätta för väljare som har svårt att få i sina valsedlar.

Valsedelställ och valskärm kan vara i samma avskärmning med plats för att personrösta och lägga i kuvert. Ta bort ångerröstning så att hanteringen av förtidsröster underlättas. Uppmana väljare att vara rädda om sitt röstkort och även ta med det på valdagen så att man kommer till rätt vallokal.

Det som nämndes gällande valsedelställ. Dåliga valsedelställ på marknaden också. Valkansliet ser gärna en helhetslösning gällande digital röstning, allt eller inget. Inga halvlösningar. Uppdateringar bör komma vissa dagar, samla ihop uppdateringar och annat. Valkansliet skickade vidare, komplicerat för röstmottagarna. Material önskas tidigare gällande utbildning och annat.

Ta bort valskärmarna (gröna) de skapar bara ett till kömoment.

- De powerpoints som tagits fram bör synkas med instruktionsfilmerna (länkar till filmklipp) för att underlätta utbildningarna - Se över systemet med valsedlar. Väljare är förvirrade över att det finns både personvalsedlar och namnvalsedlar - Ta bort eller tidsbegränsa ångerröstningen - Förbättra telefonmottagningen på valkvällen. Nu var det under all kritik!

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Utbildningarna måste gås igenom.

För valadministrationen har det varit väldigt krångligt att Valmyndigheten använder sig av så många olika kommunikationskanaler och informationsingångar, där man ska hämta de olika manualerna, checklistorna etc. Valkansliet anser att det förra valdatasystemet var mer användarvänligt eftersom allt var på en och samma plats. Nu har det varit valcentralen (med flera olika ingångar), Valid med flera olika ingångar...ja, det har varit rörigt. Sedan är det väldigt mkt information från Valmyndigheten och i slutet under valperioden kunde det vara till hjälp om särskilt viktig information lyfts ut (tänker t ex på infon om de defekta valkuverten, vi upptäckte inte detta förrän sista valveckan, eftersom hade använt äldre kuvert, vilket blev väldigt kaotiskt på slutet då vi insåg att vi hade 35 000 defekta valkuvert som skulle skickas ut till vallokaler).

Hanteringen av valsedlar måste utredas. Det är alldeles för många valsedlar.

Att det ska gå att rösta digitalt

Gå över till att använda endast en valsedel som i Danmark och Finland.

Valsedelsystemet. Väljare förstår inte valsedelsystemet vilket skapar misstanke mot att allt går rätt till. De förstår inte skillnader på valsedlarna, varför det är olika i olika ställ och de hittar inte balnd mängden valsedlar. Allt skapar ilska mot valsystemet. Är det sån här röra kan det inte gå rätt till. Skulle alla anmälda partier komma med valsedlar får vi inte plats i lokalerna. Vi skulle i så fall presentera över 300 valsedlar. Beräkningen av material från Valmyndigheten kan inte göras på antal röstberättigade och antal distrikt. Vi måste ha pckat färdigt material till ett antal reservdistrikt och då går det åt extra material. Vi måste räkna med alla våra förtidsröstningslokaler. Vi har en knutpunkt i kommunen som drar till sig väljare från andra kommuner och måste därför ha mer material än för våra egna röstberättigade. Vi måste också ta höjd för att folk stjäl buntar med valsedlar. Det var mycket ändringar och upptäckter av feltryck som kom sent. Det är svårt för oss att få ut allt sånt till ordförande i distrikten. Det blir för mycket när allt borde vara klart. Hur ska vi få röstmottagare som är villiga att arbeta till ca 02:00 på nttan för att de sitter i över 1 timme i kö till länsstyrelsen och när de kom fram fick de besked att ringa igen efter 15 min. Få en riktig utbildning i hur förtidsröster ska registreras i Valid eftersom det aldrig stämmer med antalet vi faktiskt har på onsdagsräkningen. Valmyndigheten bör ta fram utbildning för ordförande och vice som handlar om ledarskap och styrning. Fråga 6 går inte att svara på då LST har både protokoll och röstlängd. Fråga 9 - vad menas? Vi hade 10 reserver på valdagens morgon men bara 1 när dagen var över.

- Bättre kuvertklister - Ytterkuvert för förtidsröst är "genomskinligt", man kan se vem som röstat - Enklare valsedlar där man kan kryssa i vilket parti man röstar på - Mer samlad information från Valmyndigheten, detta år fanns informationen spridd på många ställen. Svårt att veta vad som gäller, ibland angavs olika information i handbok/instruktionsvideo. - Valmaterialet levereras på ett samlat sätt, detta år låg sedlar blandat med omslag och sigill Tydligare och tidigare information och anvisningar från valmyndigheten. Exempelvis var utskicket om rutin vid felaktig avprickning i röstlängden lite väl sent. Även en del material som omnämndes i handboken till onsdagsräkningen fanns inte publicerat (distriktsrapporten).

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

- Det var bra med mycket information från valmyndigheten och länsstyrelsen! Men det blev lite snurrigt ibland när informationen ändrades från mail till mail och behövde korrigeras. Det hade varit bättre om ni avvaktade med att släppa informationen tills ni var säkra på den. - Vissa saker som valmyndigheten ansåg som självklara var inte med i någon vägledning, till exempel hur man ska hantera inkomna förtidsröster från andra kommuner det hade behövt stå med i handboken. - Valkuerten upplevdes väldigt små och trånga, det hade underlättat för väljarna om de var större. - Valsedlarna hade olika tjocklek vilket var lurigt då det var svårt att se om det var fler än 1 i kuverten. - Det hade underlättat om valkuverten och fönsterkuverten inte var kuvert man ska "slicka" ihop, ur smittspridningssynpunkt upplevdes detta obehagligt. Att slicka igen kuverten när kuverten var så små gjorde att det var risk att klister kom på valsedlarna. - Dåligt klister på fönsterkuverten med klisterremsa. - Hade behövts en mer lätthanterlig grafisk profil från valmyndigheten eller fler grundmallar som vi kan använda. - En idé är att skicka ut kommunspecifika fönsterkuvert med kommunens nummer på.

Bättre valsedelssystem. Många förstår inte skillnaden mellan valsedlar med namn och utan namn. Blir rörigt och svårt att hitta i vilket ställ man ska ta sedlar. Det gör att det tar onödigt lång tid bakom avskärmningarna. Fönsterkuvert för förtidsröstning med klisterremsa istället för manuell klistring sparar tid. Dessutom dåligt klister på kuverten. Dessutom lite rymligare valkuvert, många har svårt att få ner valsedlarna i kuvertet. Denna gång studsade det ovanligt många rättelser från Valmyndigheten om fel uppgifter i diverse underlag och handledningar, vilket gör det än mer svårjobb för kommunerna med att förmedla rättelser till röstmottagare ända in på valdagen. Vet ej.

Tydliga instruktioner om vad ni vill ha för uppgifter i efterhand.

1. Utbildningarna - För mycket information, film borde inte kopplas till youtube (ser oprofessionellt ut), inte tid för praktiska moment i utbildningen. 2. Valsedelställ, det är väldigt svårt för röstmottagarna att hantera köer, dela ut valkuvert och kontrollera valsedelställen samtidigt. 3. Dela ut valkuvert. Svårt och stressigt extra moment under röstmottagningen. Kanske finns bättre alternativ, t.ex. att ta valsedlar och göra iordning sin röst på samma plats (kan förenkla flöde och tar bort moment av att dela ut valkuvert), eller att det ligger valkuvert vid valskärm etc.

Valid: dålig information kring hur vi arbetar i systemet. Menyerna i Valid är svårtolkade. Sena ställningstaganden från Valmyndigheten Återkommande problem med Valid, sena uppdateringar, Återinför materiallista i handbok för förtidsröstning samt i handbok vallokal. Lista över partier som delat i valet publicerades den 23/8, dagen innan förtidsröstningen startar. Vilket är alldeles för sent. Den 24/8 kom ett mejl att listan inte är komplett, inte korrekt. Valkuverten fungerade inte! Bidrog till extra långa köer. Vi saknade till en början "fotobank" vilket tillkom senare under valperioden (bilder som kommuner fritt kan använda till sina hemsidor). Vi upplever att det var svårt att hitta på Valcentralen, Val.se eller Valid. Ofta fick vi gå in och leta på "alla ställen" vilket är mycket tidskrävande. Uppdelningen är oklar. Svårt att hitta specifikt. Ett exemplen är informationsbladen "att rösta" på olika språk.

Ingen åsikt

Se över valsedelssystemet!

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Tydligare riktlinjer gällande distribution av namnvalsedlar mm. Ha som gällande att det är partiernas ansvar för distribution till samtliga röstningslokaler och vallokaler.

Flera röstmottagare/väljare framförde att det vore enklare om valsedlar placerats i valsedelställ utifrån "färg" princip, dvs. en valsedelställ för gula valsedlar (alla förekommande partier till riksdag), en valsedelställ för vita valsedlar (alla förekommande partier till KF) och en valsedelställ för blåa valsedlar. En del fönsterkuvert var försedda med en klisterremsa som kunde enkelt dragits bort jämförelsevis med fönsterkuvert som behövde fuktas, önskvärt att alla fönsterkuvert har klisterremsa framöver, det underlättar och minskar väntetid för väljarna vid kö.

Kortare öppethållande, kan bli väldigt långa dagar för de (ordförande + röstmottagare) i distrikten som ska transportera rösterna på natten till valnämnden. I vår kommun har vi långa avstånd. Valmyndigheten ska utbilda kommunens utbildare så att alla röstmottagare får en likadan utbildning i hela landet. Även ta fram en utbildning speciellt för ordförande och vice ordförande i distrikten, helst att Länsstyrelsen håller i dessa utbildningar. Valet är ändå något som ska ske lika i hela landet och därför viktigt att valnämnderna får den hjälpen från valmyndigheten.

Valmyndigheten borde gå ut till valnämnderna i kommunerna och säga vilka beslut de måste ta inför valet, svårt att veta när valadministrationen och valnämnden är nya. Vad gäller säkerhet så borde Länsstyrelsen gå ut med riktlinjer för vad som gäller just i deras län. Bättre handledningar med fler bilder, särskilt för preliminära rösträkningen. På valnatten så upplevdes handledningen och checklistan som tårta på tårta och följdes inte åt.

Ny information för kort inpå samt nya versioner har varit svårt och kommunicera ut till våra röstmottagare och blivit rörigt.

Eftersom förtidsröstningen har ökat har vi uppmärksammat ett behov av fler röstmottagare vid förtidsröstningen. Ökat öppethållande under förtidsröstningen.

Att ta bort möjligheten till ångerröstning skulle förenkla valets genomförande. En översyn av systemet med valsedlar borde göras. Varför inte en "automat" där väljaren kan få sin valsedel utskriven? Den behöver inte vara uppkopplad mot nätet tänker jag. Eller en gemensam valsedel för samtliga partier?

Vet ej

Skrota partivalsedlar. Mängden valsedlar är förvirrande för både väljare och röstmottagare, och svårt att se vilken funktion partivalsedlarna fyller. Samma station bör användas för att både ta valsedlar och förbereda rösten.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Vi önskar att man tog bort möjligheten till ångerröstning, så att den ökande mängden förtidsröster kan läggas i urnan före vallokalen stängs.

In för EN valsedel med kryss för det parti man röstar på. 700 miljoner valsedlar- HUVUDLÖST!!!

Valmyndigheten måste bli tydligare och vara ute i bättre tid. Det har varit fel på många dokument vilket har medfört mer jobb. En av blanketterna som användes på valdagen var det fel på och det gick valmyndigheten ut med information om sent på valdagen. Inrapporteringen på valnatten. Valid var ett stort problem i början. Länsstyrelsen stängde av sina telefoner i två dagar under förtidsröstningen så det inte gick att få tag på dem. Alla fönsterkuvert bör ha klisterremsa.

Digitalisering av processen. Sluta med namnval och namnvalsedlar. Det förvirrar många väljare och kan ge ett resultat som inte är önskvärt av partierna. Det är också en tidskrävande process för partierna att distribuera namnvalsedlarna och de flesta kastas bort direkt efter valet.

Långsiktigt: se över valsedelssystemet

Bättre utformning av kuverten, många hade svårigheter att få i valsedlarna, de va för trånga och hade igenklistrade hörn. Utveckling av tillvägagångssättet vid röstning. Kan man ta valsedlar och lägga dem i kuvert vid samma "station" och hellre ha fler sådana? För att minska antal moment och förflyttning.

Bättre rekommendationer/riktlinjer på hur man kan ställa valsedlarna så att man både kan se bättre varje partis valsedlar (verkar ha varit svårt att se i ställen också) vilket påverkar köbildning. Ett förslag är att man kanske kan ha två olika köer. Ett för dom som är lite mer osäkra och tar lite mer tid på sig och en för dom som redan har bestämt sig eller redan har med sig valsedlar. En typ av "snabbkassa".

Tydligare på de olika platserna (val, valcentralen, valid) var vilket material finns. Möjliggöra digital röstning i lokalerna. Lika ansvar för partivalsedlar i alla kommuner. Det var svårt att få ner valsedlarna i och försluta de nya valkuverten

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av valet?

Lång kötid för att rapportera in resultat till Valmyndigheten. Vissa fick till svar att de inte fick lämna KF valet än för att Valmyndigheten inte var redo att ta emot de resultaten ännu. Ha olika telefonnummer för respektive val. Större tydlighet från Valmyndigheten när man ringer om frågor, exempelvis ringde vi om en fråga och fick tre olika svar beroende på vilken handläggare vi pratade med.

Något större kuvert, många har svårt att få ner valsedeln. Vore även bra med självhäftande kuvert liksom för förtidsröstningen.

Valsedelsystemet behöver förändras. Valmyndigheten behöver vara ute i god tid med sina ställningstagande och utbildningsmaterial mm. Både sena rättningar och kompletteringar försvårade vårt arbete.

Ändra system för valsedlar. Ta bort ångerröstningen. Förlägg valdagen till 3:e söndagen i september igen - underlättar semesterplanering för valkansliets personal och planering av utbildningar.

Att kunna hantera förtidsröster bättre genom att lägga ner dem direkt eller göra avprickning dagen innan valet.

Vi måste göra något åt den stora mängden valsedlar. Både för att förenkla för väljaren, men också för miljön skull.

Bättre utbildningsfilmer för ordförande respektive vice ordförande i valdistrikt Bättre utbildningsfilmer för röstmottagare/valförrättare Enklare handledningar med bildspel hur man gör i vallokal, exempelvis hanteringen av förtidsröster, vad/hur det ska avprickas i röstlängden. Enklare handledningar för mottagning av valmaterial valnatt. respektive onsdagsräkning. Ordförande respektive vice ordförandes roll vid mottagande av röster. Bättre tydlighet i vallag att man som politiker på någon lista inte SKA tjänstgöra som valförrättare. Att valmyndigheten själva genom kommunerna tar fram utbildningsfilmer till röstmottagarna som därefter åtföljt genom ett kunskapsprov ska anses som tillräckligt att man är "behörig röstmottagare" I det paketet skall även säkerhetsaspektet också ingå. Många av oss i kommunerna som tjänstgör med valet är inte duktiga "pedagoger" att hålla i utbildningar.

Sorteringsordningen i valsedelställen upplevdes som förvirrande av många väljare. Vi använde oss av den ordning som Valmyndigheten föreslog i ett ställningstagande, Det var även uppenbart att det inte längre är tillräckligt med en station med valsedlar per vallokal.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Minska antalet olika typer av valsedlar, det är svårt för väljaren att navigera i valsedelstället. Otydligt på röstkortet gällande tider för förtidsröstningen - kunde tolkas att alla lokaler hade samma öppettider. Digitala röstkort saknade valdistriktsnr.

Fler valsedelplatser. Digital röstning för den som vill. Valsedlarna bör vara något smalare än kuverten för att enkelt kunna lägga i dem i kuverten.

Det behövs utökade telefontider till länsstyrelsen och Valmyndigheten för frågor från valadministrationen, främst på valnatten.

Vi hade kunnat förbereda fler valsedelställen för att minska köer, och det hade kunnat uppmuntras mer från centralt håll.

Valsedelsystemet borde förändras. Det är en enorma mängder valsedlar som hanteras och transporteras.

Bara i lilla [REDACTED] kommun slängs 10000-tals oanvända valsedlar efter valet

Färdigt material för ambulerande röstmottagning. "Spärrar" till tomma fickor i valsedelställen. Inga ställningstaganden ett halvår innan valdagen om vi ska ges möjlighet att arbeta utifrån dem. Bra med ställningstaganden men saknas landsbygds-perspektiv

Ångerröstning tillåts bara del av valdagen.

Ordningen på valsedlar, stora problem för väljaren att hitta. Gärna mera och tydligare förslag på hur man kan ordna i valsedelställen.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Omslag - Endast ett omslag (som tidigare). Förvirrande med två olika. Valid - Förenkla inloggning så att man inte behöver göra nytt bank-id för att byta i applikationsmenyn mellan Valid och Behörighetsadmin. Knappen Röstregistrering som bara är för Lst, borde förtydligas (eller tas bort om man loggar in som kommun). Utbildning - Det tidigare utbildningsfilmerna var bättre och bra komplement till power-point bildspelet. Många har svårt att få ner röstsedeln i valkuvertet. Kan de göras större eller kraftigare?

Under valet kom det väldigt många ändringar i rutiner/dokument från Valmyndigheten vilket var svårt att få snabbt ut till alla röstmottagare och säkerställa att de uppfattat informationen. Så det vore önskvärt om Valmyndigheten säkerställde sitt material innan utskick.

- Samla material på ett ställe och strukturera det! Vill ni publicera saker på VALcentralen för allmänheten går det bra, men se till att valadministrationen hittar allt material på ett ställe (lämpligen samlat i Valid) - Tänk igenom material och instruktioner innan utskick! det är ohanterligt med den mängd rättningar och förtydliganden som skickats ut detta valet. Skapar merjobb som det inte finns resurser att hantera samt osäkerhet och felmarginalen ökar. - Använd samma begrepp genomgående i material m.m.! Försämring under detta valet. - Bättre tidsramar! Allt har varit alldeles för sent. Vi saknar resurser att hantera detta. - Se över materialet! Vi upplever genomgående en försämring av allt material, t.ex. handledningar. Se också över vad som är krav och vad som är "tips" och blanda inte detta. Kanske handledningar kan vara kraven och vill ni ge ut goda tips kan de läggas i en separat skrivelse? Se också över om allt material behövs eller kan förenklas, mängden börjar bli ohanterlig. Utvärdera valsefelsavskärmningarna! Uppväger det positiva mervärdet de negativa konsekvenserna? Behövs fler, mindre valdistrikt för att klara av? Vad innebär det för lokal tillgång, tillgång till röstmottagare m.m. - Enkäten kan förbättras! svår att förstå vad som avses, ledande /begränsande frågor i vissa fall. - Se över material för röstmottagare och utbildning! Det är inget jättesvårt uppdrag, gör det inte så svårt att ingen vill ta på sig uppdraget för det blir för besvärligt/svårt. Kan upplägg förenklas så kan många specialfrågor lösas genom att röstmottagare tar kontakt med valkansliet om problemet uppstår. På tok för omständligt. Vi ser en stor risk med att många röstmottagare inte vill vara med efter detta stökiga val som var med svåra utbildningar, bristande handledningar, kontraorder så sent som på valdagen. Detta blir en utmaning tillsammans med ett eventuellt behov av fler valdistrikt och lokaler och utökad bemanning. Det viktigaste för att säkerställa kvaliteten i vallokalerna är erfarenhet och att vi har röstmottagare som återkommer till uppdragen.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Manualer och utbildningsmaterial måste stämma överens. Ställningstagande önskas tidigare och att de är mer tydliga om vad som gäller. Valid var inte alls så tydligt att jobba i som man skulle önska. Speciellt inte vad det gällde blanketter, att det var blandat utbildningsmaterial och "skarpa" blanketter. Blev utloggad för fort i valid. Önskade också att det skulle vara mer tydligt i valid vilka blanketter som ska skrivas.

Ta bort möjligheten till ångerröstning, vilket skulle förenkla hanteringen av förtidsröster på valdagen. Valdatasystemet Valid bör utvecklas och förbättras.

Informationsmaterialet från valmyndigheten låg splittrat på olika ställen, hade underlättat med mer organiserat informationsflöde.

Färre valsedlar! Många väljare blir förvirrade när det finns så många valsedlar att välja på. Mindre virrighet från Valmyndighet och Länsstyrelse, mycket information kom sent och en del ändrades under tiden. Utbildningsmaterialet var otroligt upprepande.

- Kanske kan stationerna för valsedlarna slås ihop med valskärmarna. - En valsedel per väljare istället för så många olika. - Större valkuvert, då de var trånga. - Starkare färger (gul och blå) på valsedlarna, då de upplevdes svåra att se för vissa med dålig syn. - Ett beställningsbart kit för den ambulerande röstmottagningen. - Kontrollen av förtidsröster är tidskrävande och komplicerad - kan detta göras på något annat sätt? Ex. av valkansli på annan tidpunkt än valdagen?

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Valmyndighetens information var bra. Hade förenklat om ställningstagandena hade integrerats i handboken. Blir mycket info från olika håll, sett till att även nyhetsbrevet kommer ganska tätt.

Valkuverten, nu vet jag att det var ett tillverkningsfel, men måste det vara så tajt mellan kuvert och valsedel ?

Valsedlar trycks upp i överflöd, både namnvalsedlar och partivalsedlar.

Rutiner kring ambulerande röstmottagare. Mycket viktigt att alltid vara två personer. Väljaren hamnar i en utsatt position där röstmottagare har möjlighet att påverka, vilket kan leda till anklagelser gentemot röstmottagare. Kan vara bra att ha case/situationer att ta upp som man kan ha förslag på förhållningssätt kring. Te.x. hur man hjälper en synskadad att rösta. Det var lite rörigt kring vilka partier som hade begärt utläggning, det var flera olika besked under kort tid.

Sista datum för anmälan till valet och samtycke till att kandidera bör vara före förtidsröstningen börjar. Möjligheten att ångerröstningen kan slopas. Partivalsedlarna kan slopas, full tillräckligt med namnvalsedlar och blanka valsedlar.

Valsedelsystem i sin helhet behöver ses över. Logistiken kring den stora mängd valsedlar som hanteras är orimligt stor. Inrapporteringen på valnatten kan förändras för att undvika de problem som uppstod i år. Förslagsvis ges ordförande i valdistrikt rätt att rapportera in i valid direkt eller så kan kommunerna sköta inrapporteringen istället för Länsstyrelsen.

Färdiga paket av vad en kommun behöver utifrån antal röstberättigade, dvs att själv inte räkna ut vad man kan behöva, i form av valmaterial, skärmar osv. Valmyndigheten ska ha färdig utrustning för att genomför val inte att kommuner själva ska leta och söka fram vad som behövs, ex vilken typ av skärm och valsedelställ. Valmyndigheten ska vid ett val ge allt till kommunen i form av material, det ska inte levereras och beställas från flera håll.

Ja byt valsedelssystem (typ Finland) så försvinner i stort sett alla incidenter och köbildningar. Digitala röstlängder tillåter ett effektivare röstningsförfarande och utesluter fel avprickar.

Många synpunkter från röstmottagare om avskärmning valsedlar, som försvårar arbetet i lokalen och många väljare tar väldigt lång tid på sig. Borde kunna effektiviseras på en plats då väljarna ändå gör iordning sin röst lite hur som helst trots tillsägelser. Färre valsedlar då många väljare inte kan orientera i massan, samt stor administrativ hantering för kommunen och partier av sedlar som slängs i stor utsträckning. Förvånansvärt många väljare vet inte hur man röstar, detta måste jobbas mer med centralt.

Tydligare struktur Valid och Valcentralens. Ologiskt och svårt att hitta material och information. Det upplevdes rörigt.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Fönsterkuverten - Det skulle underlätta betydligt om fönstret, där väljarens nr enligt röstlängd syns, sattes längst upp på kuvertets högra sida. När lådorna med förtidsröster börjar fyllas ligger fönstret med uppgifterna längst ned, vilket försvårar sortering. Ja, det kommer mycket information från Valmyndigheten i ett sent läge som påverkar vår planering. Det innebär mer administration från vår sida. Det blir ändringar, och ibland stämmer inte informationen i olika dokument som vi måste nå ut med till alla röstmottagare. Vore väldigt tacksam om ni påbörjade ert arbete tidigare (eller tillsätter fler resurser) så det inte blir så mycket att ta ställning till/informera om/ändra för oss mitt i valets genomförande. Jag får uppfattningen att Valmyndigheten inte har full förståelse för hur oerhört mycket det är för oss att göra, ofta med begränsade resurser, och hur en till synes liten förändring för er kan innebära ett stort arbete för oss. Stor efterfrågan från röstmottagare att ta bort ångerröstningen. Sedan en fråga: Får verkligen kommunerna kompensation i statsbidraget för de tillägg/ändringar som gjorts på senare tid? Som att vi måste ha ambulerande röstmottagare på valdagen, att vi behöver fler röstmottagare för att kolla insynsskyddade valsedlar samt hantera kön som detta har genererat (1-2 personer extra i varje röstningslokal, 2-4 personer extra på valdagen då det ska täcka hela dagen)

EN valsedel per val. Ofantliga mängder valsedlar som slängs/återvinns.

Inte skicka ut uppdateringar och kompletteringar av material och ställningstaganden månaden före valet. Allt utbildningsmaterial måste då göras om. Vi har redan skickat ut materialet till röstnings- och vallokaler.

Dela upp valen till Riksdag, Region och Kommun på olika dagar? Ändra systemet med valsedlar? Det hade varit bra om valmyndigheten kunde ta fram valmaterial ex valskärmar och valsedelställ.

Ta bort avskärmningarna kring valsedelställ. vid dåligt väder tror vi detta kan minska valdeltagandet betydligt.

Önskvärt med fler möjligheter att använda Valmyndighetens logga. Önskvärt att publiceringar kommer vid den tidpunkt som angivits eftersom vår planering av exempelvis utbildningar utgår ifrån Valmyndighetens planering. Önskvärt att försöka minimera sena utskick av tillägg, ändringar och kompletterande information. Önskvärt att webinarium med utbildningsinslag är mer konkret inriktade på val och dess genomförande. Exempelvis är inte köbildning på konserter en helt tillämplig situation i förhållande till val. Men bra med digitala satsningar på webinarier - fortsatt med det istället för fysiska möten! Krångligt att få inloggning i Valid, kort tid för att hinna besluta om detta i slutet av december. Gärna mer användarvänlig miljö i Valid, exempelvis vad gäller menyval och förflyttning mellan de olika delarna av systemet. Incidentrapporteringsmallen är för invecklad och krånglig, man hinner inte fylla i den när det är som mest hektiskt. Verksamhetsskyddsanalysen är svårhanterlig om man inte har vana att jobba med den typen av analysverktyg. Önskvärt att förtydliga hur väljare kan budrösta, många tror att det är samma som när man hämtar ut ett paket åt någon annan, dvs att det räcker att ha med sig den andra personens id-kort (och röstkort).

Förtidsröstningen ökar och avprickning av förtidsröster är ett omfattande jobb och möjligheten till ångerröster gör att processen med att räkna rösterna drar ut på tiden.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

En annan lösning måste hittas när det gäller de avskärmade valsedelställen, vilka skapar enorma köer.

Nyhetsbrevet med information var svårt för röstmottagare att hinna med att ta in på valdagen, informationen bör finnas samlad i handledningen. Kontaktpuppgifter till valmyndigheten bör även finnas på andra ställen. Mer information/ställningstaganden om bud och röstning för boende på säbo.

Informationen på röstkortet måste ses över. Inte bra med olika omslag. VALID!!!!!! Informationen vid brevröstning måste ändras Valcentralen är svårnavigerad och nyhetsbrevet måste framgå vad de innehåller. Handledningen bör ses över och vara mera lik den tidigare med flödesscheman. En mer praktisk inriktning. Förtydligande om ambulerande när annan kommuninvånare befinner sig i kommunen. För stort fokus på försluta, att det går att vika in - ledde till icke förslutna fönsterkuvert. Trodde det räckte att vika in. Ni skulle ha väntat med adressen på budkuverten och inte gått ut med det under pågående röstning. Skapade förvirring då rm redan var utbildade.

Praktiskt med dokumenten med mera hjälptextrubriker i protokollen/dagrapporten. Stäng vallokalen kl. 18:00 p.g.a. lång arbetsdag med nattarbete.

Framför allt måste problemet med fördröjd röstrapportering gällande telefonmottagning till Länsstyrelsen lösas. Det tog alldeles för lång tid för våra valdistrikt att komma fram på telefonen. Det behövs också bättre utrustning för ambulerande röstmottagning. Det som var besvärligt och skapade extraarbete var att Valmyndigheten bytte ställningstagande gällande rekommendation till kommunerna angående distribuering av namnvalsedlar för övriga partier så nära valet och att utbildningsmaterialet som använts vid utbildning av röstmottagare var dåligt korrekturläst. Vidare var inte valid särskilt användarvänligt, upplägg och sortering av blanketter var rörigt och beskrivningar om funktioner i valid var undermåliga.

Det är många valsedlar att hålla reda på. Både för röstmottagarna och för väljarna att hitta och välja rätt bakom skärmen. Detta gör att det tar tid då väljaren behöver lång tid för att ta valsedlar.

Att valmyndigheten inte kommer med revideringar och förändringar i redan utskickat material efter att utbildning för röstmottagare hållits samt att de namndöper handlingar och dokument som ändras likadant. Att valcentralen blir lättare att manövrera i och hitta det man söker. Lättare att lägga till användare för utskrift av dubbeltröstkort, för många steg i olika nivåer i Valid. Fler stationer för valsedelstall. Bättre skyltning i och utanför vallokaler. Fler röstmottagare maa köer för bättre service och info till väljare. Västar på alla röstmottagare. Dåliga valkuvert gjorde att det tog tid att stoppa i valsedlarna bakom valbåsen.

Checklistor för material som ska finnas i val- och röstningslokaler, detta saknades i Valmyndighetens material. Problematiskt med att vi fick valmaterial i omgångar och att rättelser kom ofta och nära inpå valdagen. Det är svårt att få ut kompletterande information till röstmottagarna. Säkerställ att Valid fungerar bättre. Aktivera reservtelefonnummer för valnattsrapportering så snart problem uppstår med huvudnummer. Ta fram enhetliga valsedelstall som gör det lättare att hitta den valsedel man vill ha. Skarpare färger på valsedlarna, gul och vit blandas lätt ihop. Förbättra valkuverten, problem att få in valsedeln i nuvarande. Tidigare stängning av vallokal på valdagen. Med långa avstånd är det inte rättssäkert att transportera röster långt efter midnatt från valdistrikt till valnämnden. Valmyndigheten bör ha tydligare information till allmänheten/väljarna gällande skillnader mellan förtidsröstning och röstning på valdagen i vallokal. Valmyndigheten ska distribuera samlat häfte med information om valet på andra språk. Dubbla budskap gällande vem som får hjälpa till bakom valskärmen ska undvikas. Ingen ambulerande röstmottagning på valdagen. Tydligare utformning av röstkort ("värdehandling") för att undvika att de tappas/sluras bort.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Hanteringen av valsedlar. Förenkla hanteringen kring dubblettröstkort, behöver det krävas inlogg med e-legitimation?

En betydligt bättre checklista för valnatten. Valmyndighetens information till valadministrationen måste ske tidigare än på valdagen. Valmaterialet måste levereras betydligt tidigare. Vi fick inte tillräckligt med exempelvis valkassar. Material måste benämnas på exakt samma sätt överallt. Digital röstlängd. Valmyndighetens tillgänglighet på telefon/mejl efter kontorstid under valperioden måste förbättras, inte stänga kl. 16.00.

Röstkortet: Bör finnas en rubrik för röstmottagningsställe som endast har öppet på valdagen. Skrivs en sådant ställe dit nu ser det ut som att det har öppet under hela förtidsröstningsperioden!

Hur man skyddar valhemligheten och därmed undviker köer och osäkerhet för väljarna. Valsedlarnas ordning i valsedelsställena, går det att förtydliga än mer? Väljarna upplever osäkerhet kring vilken typ av valsedel de ska välja. Är det möjligt med digitala röstlängder? Dubbla röstlängder? Ångerröstning, måste det vara möjligt ända tills vallokalen stänger? Granskningen av förtidsröster, går det att förenkla den processen? Röstmottagarna upplever det som väldigt stressigt och svårt att hinna med, trots fler personal. Samla allt utbildningsmaterial på ett och samma ställe på hemsidan.

Ta bort ångerröstningen Fundera över antalet valsedlar, Tex ta bort partivalsedlarna för att få färre antal röster.

Allmän utbildning i hur man röstar. Se över det svenska valsystemet gällande antal valsedlar. (se Danmark eller Finland)

Överlag har valet fungerat bra hos oss, långa köer på förtidsröstning och mitt på dagen. ■■■■■ hoppas vi på bättre valmaterial till nästa val, utan defekter.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Mängden valsedlar bör ses över. Kommentarer från röstande var bland annat att det blev väldigt många valsedlar. Många förstod inte skillnaden på valsedlar med namn och utan. Partier har för lika namn, t ex Sverigedemokraterna och Socialdemokraterna (väljare förstår inte att de heter Arbetarpartiet Socialdemokraterna). Otydliga partibeteckningar försvårar för en del väljare när det blir så mycket att välja på.

Valmyndigheten behöver jobba mer förebyggande vad gäller information som skickas ut - det blev mycket information och nyhetsbrev de två sista veckorna och det bidrog inte till "lugnet".

Ordningen på valsedlarna skapade mycket frågor och var svår att förstå.

Att man tänker över valsedelshanteringen, Oerhört mycket jobb med alla valsedlar där de flesta får destrueras efter valet. Att man gör flera stationer för valkuvert med valsedelställ och valskärm. Väljaren går direkt dit och gör klart allt och lämnar sedan sina valkuvert för avprickning. Att man endast kan ångerrösta till längst kl 18:00 på valdagen. Ytterst få som ångerröstar och de som ångrar sig gör det oftast tidigare på valdagen. Om allt är klart kl 18:00 skulle det innebära mindre stress kl 20:00 att få ner alla valkuvert i urnorna och därmed kunde även rösträkningen starta tidigare = ett tidigare valresultat.

Vi behöver ett tillgängligt digitalt administrationsverktyg för att minska antal timmar manuellt administrativt arbete. VALID behöver bli betydligt mer lättanvänt.

1. Hantering av förtidsröster i vallokalen tar allt längre tid då allt fler förtidsröstar. Här behöver något göras.
2. Att alla statliga ställningstagande är klara i god tid före valet så dessa kan inkluderas handboken för kommunens arbete från början liksom i alla handböcker. Alla tillägg i efterhand gjorde allt mycket rörigare med fler dokument och ställningstagande att ha koll på.

Vet ej.

Förkorta ångerröstningen så man kan börja stoppa ner valsedlarna och börja räkna tidigare. Valsedelställena är inte optimala, valsedlarna syns inte bra så det är svårt att hitta vilket orsakade långa köer och irritation.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

- Skriv inte på röstkortet att väljarna kan få ambulerande röstmottagning. Många kontaktar valnämnderna trots att de inte är målgrupp för denna typ av röstmottagning. - Gör om valsedelssystemet - Inför en gemensam avskärmning för att ta valsedlar och förrätta sitt val. - I leverans av valmaterial från er på Valmyndigheten låg valsedlar för flera partier blandade i samma kartong trots att det på kartongens utsida stod att den endast skulle innehålla ett partis valsedlar. - Vi fick en hel kartong mögliga västar till röstmottagare. - Majoriteten av de valkuvert som levererades till oss var igenklitrade i botten och behövde reklameras. - Inloggningstiden i Valid behöver vara längre.

Gärna med tydlighet från valmyndigheten.

Nej

Svårt för väljare med valsystemets alla olika valsedlar.

Vi kommer ha fler valsedelstationer. 1.1 stationer och bås. bilder på valmaterial i valid. Som alla nya var det svårt att veta skilja på olika material och protokoll. Väldigt bra att ge till nya röstmottagare. vi gjorde en enklare version till våra RM. Bättre leverans info för valmaterialet. Vi fick veta 1h innan lastbilen med 10 pallar kom. Vi har vaktmästare på timmar och kunde inte få in dom på så kort varsel.

Färre olika valsedlar. T ex genom att endast blanka och partimarkerade för partier i beslutade organ tillhandahålls på röstningsställe/vallokal. I övrigt får partierna distribuera sina namnvalsedlar.

Valkuvert, gör dem lite större + bättre klister Fönsterkuvert, bättre klister behövs! Utbildningen, exempel på praktiska övningar. "Material/blankett-banken" allt bör vara mer samlat på ett ställe, man har letat material på valcentralen, i valid och val.se - för krångligt.

Valmaterial från Valmyndigheten måste komma tidigare. Resultatbilagor och väljarförteckningar måste finnas tidigare i Valid. Undvika att ändra i informationsmaterial tätt inpå valet. Upplevt att en del av valmyndighetens informationsmaterial har kommit sent. Upplever att både Länsstyrelse och Valmyndigheten har skyfflat över mer ansvar till kommunerna än vid föregående val. Valid har varit svårt för vissa röstmottagare att förstå. Distribution av valsedlar är en uppgift som tar mycket tid. Upplever att det är väldigt mycket information och material för röstmottagarna att ta till sig, kan leda till att saker missas.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Stryk möjligheten att ångerrösta.

Valsedelställen och valsedlar fungerar inte bra. Det är många olika valsedlar och svårt för väljare att hitta bland valsedlarna. Att de vek sig med tiden gjorde det även svårt att se partinamn med symboler för andra valsedlar som stod i närliggande fack i lodrätt led. Detta bedöms främst bero på utrustning och material som finns till hands och systemet med partivalsedlar och namnvalsedlar. Kombinationen mellan nuvarande utrustning/material och stärkt valhemlighet faller inte väl ut. Valsedelställen blir en flaskhals och bidrar till väntetider. Konsekvenser kan bli att kommuner tvingas ha ännu fler stationer med valsedelställen. Det kan innebära att vissa lokaler måste ersättas av större lokaler, vilket i sin tur medför ökade lokal-, material- och personalkostnader. Staten bör till nästkommande val se över utrustning/material och vilka förändringar i valsystemet som kan införas för bättre väljarflöden, förenklingar och effektiviseringar – exempelvis se över möjligheten att införa gemensam valsedel för alla partier. Vidare förenklar avskärningen av valsedelstall sabotage av valsedlarnas ordning i valsedelställen. Hjälpmedel, som valsedelsräknare bör kanske bekostas med statliga medel. Nuvarande räknare är inte optimala då antalet som räknas kan skilja sig med enstaka röst från gång till gång som valsedlarna räknas. Det tvingar mer eller mindre till manuell räkning trots att tekniska hjälpmedlet finns. Dyrare variant av valsedelsräknare kostar från 7000 kr/st, vilket kan bli en stor kostnad för kommunerna.

Det hade varit bra om vi som valsamordnare hade kommit åt ALLT material på ett och samma ställe. Nu var det ibland oklart om det låg i Valid, på Valcentralen eller ngn annanstans. Det måste gå att göra smidigare! Revidera inte material mitt under valperioden om det inte är ytterst nödvändigt, vi försöker planera, vara i fas och förbereda, men i år var det väldigt osäkert hela tiden om man skulle få byta ut det man redan skrivit ut och gjort i ordning för vallokalerna. Sena förtydliganden och rättningar är svåra att få ut till röstmottagare som kanske inte hanterar mail dagligdags som vi andra.

- Om pandemiläge igen vid nästa val behövs det tydligare instruktioner från valmyndigheten vad som förväntas så att det blir likartat i hela landet. - VALID fungerade dåligt/väldigt långsamt mestadels fram till att förtidsröstningen började - blev många extra onödiga arbetstimmar pga detta. - Valmyndigheten kanske kan bestämma vilken ordning det ska vara i valsedelställen, och kanske en annan ordning än den rekommenderade, dvs inte upp till varje valnämnd att bestämma. - Det bör kanske vara fler valsedelsstationer för att snabba på flödet och minska kötiden. - Förtidsröstningskuverten var dåliga samt även en del valkuvert. På förtidsröstningskuverten önskas därför hellre än remsa som man river av istället för att slicka eller blöta. Tog både tid och var delvis slabbigt som det var nu. - Man kanske kan ha en digital röstlängd framöver istället? Eller en delad röstlängd för att undvika köer. - Utbildningsmaterialet (ppt) för stort och för omständligt. Borde gå att korta det för vanliga röstmottagare. Göra flera bildspel? - Filmerna bra och illustrativa men vissa av dem för långa och med för mycket kommentarer. Filmerna som visar situationer är bra. Skriva in i bildspelet när filmen passar (om det inte går att klippa in). - Svårt att komma fram för att ringa in resultat på valdagen. Vid några tillfällen avslutades samtalen under pågående samtal och i telefonkon. Fördröjde kvällen med minst 30-40 minuter, vilket gjorde att kostnaderna blev högre (timarvode till röstmottagare) än vad det hade behövt vara. - Reservnumret - vad var vitsen med det när det ändå inte gick att ringa på? - Enormt många nyhetsbrev.... Kan valmyndigheten förmedla info på annat sätt?

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Valmyndigheten kan ha dialog med länsstyrelserna och ev. ge dessa i uppdrag att skapa riktlinjer för kommunerna i länet om vad som är "skäliga" budgetkostnader inom kommunen (då länet har liknande förutsättningar) för att genomföra allmänna val. Valnämndens budget från KS understiger lönekostnader för valkansliets personal som arbetat i samband med valets genomförande. Hur det är budgeterat för just vår kommun är att endast valsamordnare får lön av valnämndens budget och övriga valkansliemedarbetare, har detta och tidigare år, bestått av befintlig kanslipersonal som fått arbeta med val inom befintlig tjänst. Således har deras lönekostnader gått på kansliets budget vilket skapar en missvisande bild av kostnader för genomförande av val. Det är en intern fråga för kommunen att titta vidare på till framtida val men det skulle vara uppskattat om det fanns regionala riktlinjer att utgå från, exempelvis vad som anses som tillräcklig bemanning av röstmottagare och det förarbete som ligger till grund innan valet verkställs. Kanske kan dessa riktlinjer utgå från schablonsiffror av hur många antal röstberättigade kommuner förutspår ha på valdagen i relation till budgetkostnader? Det finns planer på att utveckla valkansliet i vår kommun och dra lärdomar från andra kommuner, men än finns en önskan om någon form av regional vägledning för att säkerställa grunden i valets genomförande. Jag har förstäelse för att Valmyndigheten inte kan ta fram sådana riktlinjer nationellt då 290 kommuner har olika förutsättningar, därför sår jag fröet om ökad regional samordning. Ett medskick är att för framtida val förbättra kommunikationen till kommuner och inte ändra ställningstaganden och resonemang utan att uppdatera handboken för kommuner. Mycket dokumentation har kommit tätt in på valets genomförande i separata bilagor och tilläggsblad. Förståelse finns för att det är en dynamisk verksamhet och att revideringar görs sporadiskt, men det har varit en utmaning att hålla sig uppdaterad på er dokumentation då den varit utspridd. Vidare har Valmyndigheten varit väldigt tillmötesgående och snabba på respons över telefon och mejl, dock hade denna arbetsbelastning möjligen minskat om dokumentationen hade varit mer samlad. Lagförändringen om starkt skydd för väljare i samband med röstning har varit "lätt" att verkställa i kommunerna om man endast tolkar påståendet som att ett större insynsskydd/avskärmning ställts upp. Dock utelämnar påståendet vilka effekter denna lagändring genererat för kommunerna i att praktiskt verkställa genomförande av val. Det ökade kravet och att sätta upp större avskärmningar har lett till att bemanningen av röstmottagare behövs utökats. Röstmottagare vittnar om att de aldrig under tidigare val varit med om sådan ordning bakom ställen efter väljare och menar att det beror på den ökade avskärmningen. Valkansliet har således behövt utöka bemanningen i röstningslokaler för att garantera att vi kan säkerställa att arbetet av att genomföra val sker på ett korrekt och säkert vis. En röstmottagare behövde detta val kontrollera ordningen i ställen efter varje väljare. Valkansliet förutspådde inte denna effekt och kunde nätt och jämnt öka bemanningen i röstningslokalerna under förtidsröstningsperioden. Det fanns inte möjlighet att öka bemanningen för vallokalerna så nära in på valdagen. Valmyndigheten bör under framtida val packa valsedlar i buntar av 500 st per parti och val istället för i nuvarande buntar om 1000 st. Detta skulle underlätta kommunernas packning av material. Vidare är det högst angeläget att valsedelsystemet ändras och att Sverige övergår till liknande system som i Finland och Danmark. Tydligare dialog med kommunerna om ökat statsbidrag önskas ske innan statsbidraget väl har betalats ut. Bättre handledning för mottagande på valnatten. Checklistan i handlingen var i bokstavsordning och resultatbilagan i en annan ordning. Kunna skicka med lokal informationstext på röstningskorfen. Hur kan förarbetet med valsedlar förbättras? Både distribution och presentation i vallokalen. Vi har inte möjlighet att erbjuda central distribution av partiernas namnvalsedlar. Hur kan systemet med valsedlar förenklas? En sedel med alla partier? Olyckligt att ytterkuverten för budröster inte var i enlighet med vallagen! Och att påminnelsen kom ett par veckor in i valperioden. Inte bra att det var dåligt klister på vissa uppsättningar av fönsterkuverten! Väldigt spretigt med informationen från Valmyndigheten - både information i Valid (svårt att hitta) och på Valcentralen (svårt att hitta) samt nyhetsbrev. Fundera på hur det kan göras bättre. Apropå ovanstående om budkuverten kommer mycket information som ska sällas och hanteras. Tänk gärna på timingen vad gäller informationen i nyhetsbrevet så att viktiga saker kommer före semesterperiod och efter. Revidera den obligatoriska utbildningen, mindre översikt eller allmän fakta om val och mer praktiska övningar. Utbildningen är generellt för lång. Filmer och bilder visade samma sak. Valsedelstall är en flaskhals. Kan man inte ha valsedelstall och skärm i ett och samma. Det är alldeles på tok för många valsedlar, nu när man inte längre behöver ta en av varje. Vi har flera partier med fler sedlar som blivit över efter valet, än vad vi har röstberättigade.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Färre valsedlar, det skulle räcka med en typ av valsedel. Eventuellt behöver också reglerna kring avskärmningen av valsedlar ses över. Upplevde att det var svårt att få i valsedlarna i kuverten och även svårt att känna om det var dubletter i kuverten. Dålig kvalitet på valkuvert och fönsterkuvert.

Valsedelssystemet och ingen ångerröstning

I handledningen, ha en tydlig översikt om lämpliga rutiner för nämnden att besluta om både inför förtidsröstningen, valdagen och valnämndens preliminära rösträkning. Många av dessa beslut och rutiner 'ramlade' vi över längs med vägen. Återigen, mycket svårt att greppa vad som faktiskt måste göras när man är helt ny även om man sträcklöser manualen i sin helhet. Hade önskat att Valmyndigheten haft mer stöttning i form av utbildning till oss som är helt nya som valsamordnare (upplevde vi var ett försvarligt antal när jag deltog på Valmyndighetens digitala träffar och det blev utbrytargrupper). Många små 'bra att tänka på-saker', svårt att veta om dessa och förbereda sig när man aldrig ansvarat för ett val tidigare. Kanske ha frivilliga workshops där man går igenom vad som faktiskt sker på valnatten (bra om det föreslagits i handledningen/manualen att vi skulle ta kopia på vallokalernas protokoll innan vi lägger dem i omslag och sedan tar med till länsstyrelsen) och valnämndens preliminära rösträkning till exempel. Önskar ett flowchart över hur man ska ta emot en röst. Den beskrivning som är i handboken för mottagande av förtidsröstning (och valdag?) är inte tydlig eller enhetlig med power pointen i utbildningsmaterialet, som är mycket lättare att förstå. Bilder på materialet man ska beställa. Svårt att veta vad som är vad när man är ny som valsamordnare och har diverse gammalt material i förrådet att jämföra med. Har fått flera klagomål på röstkortets utformande om att det står exempel på röstningslokaler. Har förklarat att det också står att man ska besöka Valmyndighetens hemsida för att få reda på exakta dagar och tider för de listade röstningslokalerna men det vill inte väljaren lyssna på. Här hade det också förenklats när vi lade in informationen i Valid att se ett exempel på vad som står på röstkortet. Saknade också en förklaring till vad 'utpekad' röstningslokal betyder. Med facit i efterhand hade jag inte valt att skriva två olika röstningslokaler för våra valdistrikt utan hållt mig till den huvudsakliga röstningslokalen. Jag förutsätter att alla kompletterande kommentarer om hur man hanterar dubbla valsedlar med mera som skrivits om i nyhetsbrevet kommer att finnas med i handledningarna för kommun (och röstmottagare) till nästa val. Jättebra med västar och nyckelband med plats för namnskyltar till röstmottagarna!

Valsedelssystemet bör ändras

Valsedelssystemet bör ändras, det kräver en enorm hantering och stora lokaler med nuvarande system (ej möjligt i små orter). Hade önskat separat registrering för ambulerande röstmottagning i Valid. Tydligare instruktioner om vad som ska göras med ej godkända röster vid onsdagsräkningen. Förtryckta löpnummer på fönsterkuverten, svårare att fuska.

Det kom in många synpunkter på att valkuverten var för små, det var svårt för väljare att stoppa ned valsedlarna i dem. Det var också problem med klistren på fönsterkuverten. Det eftersöks tydligare instruktioner om hur personkruss ska se ut för att vara godkända. Vidare var det svårt att skilja på omslag för förtidsröster och omslag för valsedlar, de är väldigt lika och kom i samma förpackning vilket skapade oordning.

Färre valsedlar. Väljare har svårt för att hitta i sedelställen på grund av mängden valsedlar.

nej

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Vi behöver dialog med Länsstyrelsen om valdistriktsindelningen, vi har för stora valdistrikt som innebär att rösträkningen tar lång tid, Vi behöver också byta lokaler för förtidsröstningen och kanske också vallokalen för att minska risken för långa köer.

Mycket kan förenklas. Det har varit alldeles för krångligt detta val och alldeles för mycket nytt - vilket i sig är ett hot mot valsäkerheten. Manualerna har krånglats till och det har varit svårt att hitta på valcentralen med de olika flikarna.

Det absolut bästa vore en valsedel där samtliga partier finns upptagna. Då skulle man bara kunna ställa många valskärmar och vi slipper problemen med valhemligheten och att möblera med valsedelsställen. Valkuverten måste hålla högre kvalitet. Vi hade många fönsterkuvert som är öppna vid räkning och som blev underkända och risken finns att det var pga klistrets bristande kvalitet. Två övriga synpunkter från en ledamot av valnämnden: 1. Baserat på livslång erfarenhet av verksamheter i olika länder är jag förvånad över att adresser till mottagare av våra med valet förknippade handlingar har sannolikt korrekta adresser baserade på mottagarlandets språk men att sist anges nationen med sin svenskspråkiga benämning. Kroatien istället för Hrvatska som exempel. Jag anser att nationsadressen ska anges på Engelska/Svenska kombinerat med mottagarlandets språk. Detta är en åtgärd för att – så långt möjligt – säkerställa försändelsernas ankomst till rätt mottagare. 2. Det gula kuvertet "Ytterkuvert för brevröst" är försett med en uppgifts-ruta där krav "Alla uppgifter ska fyllas i". Om i det här fallet "vittnen som intygar" ska fylla i alla dessa uppgifter måste man konstruera formuläret så att det erbjuder rimligt utrymme för lämnade uppgifter. Många adresser i utlandet är långa och mångordiga och den skrivyta som erbjuds för adressuppgifterna är på tok för liten – borde vara minst dubbelt så stor eller till och med tre gånger så stor – alltså två eller tre "rader" istället för en "rad" som nu är fallet. En omredigering är fullt möjlig på den tryckta som kuvertet erbjuder. Eftersom uppgifterna uppenbarligen anses vara viktiga för rättssäkerhet med mera kan man inte strypa utrymmet för att lämna dessa uppgifter på ett läsbart sätt. Skapa bättre möjligheter att ställa valskärm och valsedlar bredvid varandra. Eller att dessa kombineras i en stationen med en ny skärm/bås. Då kan man få plats med fler sådana röstningsstationer i varje vallokal. Det skulle minska köandet.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Ta bort valskärmar och sätt in fler valsedelsbås där väljaren kan göra klart sina röster redan vid valsedlarna och gå direkt till avprickning. Vi tror att det skulle ge ett smidigare flöde i vallokalen.

Slopa möjligheten för ångerröstning. På så vis kan förtidsrösterna läggas ner i valurnan i samband med granskningen under valdagen.

Ett bättre/ förenklat system runt valsedlarna behövs! Det är nu alldeles för många valsedlar vilket innebär att när de är skyddade är det en omöjlighet att hålla ordning på för röstmottagarna. Ex. våra röstmottagare var väldigt noggranna med att gå bakom ställen mellan väljare för att kontrollera att allt såg bra ut men det räckte med att en väljare var där bakom för att skapa oordning ex- ställdes andra partiers valsedlar framför de andra vilket i sin tur skapade irritation hos nästa väljare osv. Dessutom är det oerhört svårt system för väljare att förstå och hitta alla valsedlar. Speciellt otillgängligt/ obegripligt blir det för den målgrupp som redan har en utmaning - funktionshinder, utrikesfödda etc.

Tänka på att inte ha flera olika handledningar utan försök att få ihop det till en handledning för röstmottagaren som ska jobba i röstningslokal eller i vallokal.

· Funktionen FROST bör ha tillgång till alla flikar på "Registrera förtidsröster". · Vill kunna se antal förtidsröster per dag och lokal i en vy i Valid. · Borde vara olika färger på omslag förtidsröster och omslag valsedlar · Omslag för röstkort som ska kastas? · Kalla röstningslokaler för lokaler för förtidsröstning, allt förtidsröstningslokaler. Väljare kan inte skilja på röstningslokaler och vallokaler. En del hör att de kan rösta i vilken röstningslokal som helst i hela landet, även på valdagen, och går då till valfri vallokal. · Flera väljare har svårt att förstå förtidsröstningslokalernas öppettider. Går det att se över informationen på röstkortet om röstningslokaler? Ha tydligare hänvisning till att man behöver kolla öppettiderna och var tydlig med skillnaden på röstningslokal och vallokal. · Vore bra om röster som ambulerande tar emot registrerades separat i Valid – som en egen lokal istf att kopplas till en röstningslokal. · PPT-utbildningar för valnämndens mottagning på valnatten och valnämndens uppsamlingsräkning skulle vara bra. · Föreslå ValM att se över informationen på röstkortet? En del väljare läser valnämndens adress som vallokalen? · De olika typerna av omslag blandas ihop både av personal som packar och röstmottagare – kan man särskilja dem tydligare t.ex. olika färg? Hitta ett bra sätt att kunna göra i ordning sin röst på samma ställe som man tar sina valsedlar, denna kan även gå under lagändring: Ta bort partivalsedlar och endast använda namnvalsedlar för att förenkla för väljarna och röstmottagarna (om vi nu måste ha kvar systemet som vi har idag med valsedlar för alla partier).

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Valmyndighetens packning av valmaterialet. Mer ordning och reda önskas samt bättre uppmärka lådor. Material låg utspritt i olika lådor "där det fått plats". Märkningarna på lådorna stämde inte. Valsedlarna låg inte i någon logisk ordning, olika val i samma låda, inga märkningar på lådorna vad de innehöll, väldigt rörigt. Svårt att få överblick och kontrollera mottaget material! Bättre samlad information – som skulle vara enkel, kategoriserad och sökbar. Nu på olika ställen/olika källor, utskickat vid olika tidpunkter – viktig information om ett område kan tex finnas uppdelat i nyhetsbrev, vägledande ställningstagande, vägledningar, handboken, manual för ett särskilt moment som är en del av området, checklistor som finns på annat ställe. Vissa delar hittar man på valcentralen, andra i valid. Vissa sorterade på ämne, andra på datum när de kommit ut. Som exempel kan handboken hänvisa till ett vägledande ställningstagande där det finns ett förtydligande i ett nyhetsbrev där det även kommer en ny version av ställningstagandet som leder till ytterligare ett förtydligande i ett annat nyhetsbrev. Dessutom upplevde vi att det var många fel eller ändringar i vägledning, blanketter/checklistor, lista över anmälda partier etc. Det kom tilläggsblad, nya versioner av ställningstaganden och förtydliganden av ställningstaganden som kom alldeles för sent när planeringen redan var gjort och valnämnden redan fattat beslut. Bättre framförhållning behövs för att valadministrationen ska ha rimlig tid att utvärdera och anpassa sig till alla råd och vägledningar. Det var även svårt att säkerställa att alla valarbetare som behövde alla uppdateringar och förtydliganden fick del av informationen och kunde ta den till sig när det var så många turer. Information till de med skyddade personuppgifter har upplevts bristfällig från länsstyrelsen och valmyndigheten. I vissa fall upplevdes otydlighet från Valmyndigheten vad gäller ansvar/befogenheter i förhållande till valnämnden. Valnämnden har stort ansvar och även möjlighet att fatta beslut om hur valgenomförandet ska ske i kommunen (utifrån vallagens ramar såklart). Det är väldigt tacksamt att få stöd och vägledning om hur lagen ska tolkas men viktigt att samtidigt vara tydlig med att det är den kommunala nämnden som äger mandatet att fatta beslut (som i så fall får överklagas om man har synpunkter på dessa). Det kan vara svårt att bemöta allmänheten när det i valmyndighetens kommunikation inte är tydligt vilka olika roller och mandat de olika myndigheterna har.

-Tydligare regler avseende propaganda vid röstmottagningsställen. -Material från valmyndigheten behöver komma tidigare (inkl olika blanketter vi skriver ut). -Filmer till utbildning bör vara inbäddade i PP (det gick förra valet och borde gå nu på något sätt). -Tydligare riktlinjer angående om "valbås" är tillåtet (verkar gjorts olika i kommunerna). -E-tjänst för incidentrapportering. -Bättre reservsystem på valnatten för inrapportering (skapade stor irritation bland röstmottagare och sämre mottagning hos valnämnden). -Undvik "sena" förtydligande och ställningstaganden som inte är av avgörande karaktär (ex. det om dubbla valsedlar i vallokal). Det skapar förvirring och risk för felhantering. Det blir för mycket fokus på små detaljer. Särskilt om det motsäger det som står i redan tryckt material. -Det borde stå på kuvertet som innehåller röstkortet att det innehåller röst och att man behöver det för att förtidsrösta (så folk inte slänger). -Bättre perforering på röstkortet alt. att röstkortet redan är halvt. Som det är nu får våra röstmottagare öppna kuvert och riva mycket åt väljarna. -Valsedlarna borde vara aningen mindre för att göra det lättare för väljarna att stoppa ner i valkuvert. -Fönsterkuvert bör vara endast med remsa på klistret så vi slipper använda kuvertfuktare. -Ta fram anpassat material för ambulerande röstmottagare som är lika för alla kommuner. -Viss förvirring rådde bland väljare som fick utskick till Kivra att man trodde det var röstkortet. Behöver förtydligas att det inte är det.

Hantering av förtidsrösterna på valdagen efter kl. 20. Möjlighet att börja bocka av inkomna förtidsröster i röstlängderna så snart kommunen mottagit röstlängderna. Då blir det mindre att utföra när vallokalen stängd, då många förtidsröster redan är avböckade.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

- Förenkla valsedelssystemet för väljarna. - Ta bort ångerröstningen, skapar bara en massa jobb som drar ut på tiden efter att vallokalen har stängt. Är det värt det för så många (få) som ångerröstar. - Förbättra driften av Valid. Många timmar där Valid inte var tillgängligt. - EN reviderad lista för anmälda partier. Nu var det flera mejl om detta. Svårigheter att veta vad som faktiskt är "rätt" lista. - Reviderade sidor i handledningen gjorde det svårt att veta hur man skulle hantera detta när handledningen redan var ute hos 150 pers... - Dock väldigt positivt med filmer och text kring bemötande!

- Väljarna önskade få en tydligare avgränsning mellan valsedelställen så att de bättre tydliggörs skillnaden mellan parti- och namnvalsedlar - Att handböckerna för kommun och länsstyrelse stämmer överens i instruktionerna - Att man tidigare i processen, redan i vallokal, kan godkänna vissa "fel", t ex likadana dubbla sedlar i ett kuvert. Heldumt att det ska ändra till länsstyrelse när det ändå ska godkännas, skulle spara mycket tid för alla inblandade! - Att begränsa tiden för ångerröstning, t ex till senast 18.00, då det är mycket jobb för röstmottagarna i och med den ökade mängden av förtidsröster. - Att tydliggöra möjligheten för budröstning med PostNord, detta skulle underlätta väsentligt för våra väljare och öka valdeltagandet i vår kommun. Har inte sett nån information från PostNord om budröstningen, på samma sätt som det t ex görs inför julen.

Många väljare upplevde det som otydligt med valsedelavskärmningarna. De ville helst göra klart sina röster bakom den första skärmen där man valde valsedlar. Vi hade också mycket problem med att det blev rörigt både avsiktligt och oavsiktligt i valsedelställen då de var avskärmade. tog mycket tid att gå in bakom varje väljare och säkerställa ordningen.

Det kom en del material och annat från valmyndigheten och länsstyrelsen väldigt sent. Tex om dubbla valsedlar bla. Dessa mejl lästes av valadministrationen den 11/9. Båda skickades den 9/9 på eftermiddag kväll till kommunen. Då var arbetet i full gång med att fixa vallokaler och ingen hade tid att läsa mejl. Vi valde att inte skicka ut detta på valdagen, Det hade ändå inte kunnat tas emot av någon. Ett annat nyhetsbrev kom på förmiddagen den 9/9, även den del av det innehållet var för sent att agera på. Hade underlättat om allt var spikat senast en månad före valet. Nybeställda ytterkuvert förtidsröstning hade mycket dåligt klister. Vi hade planerat för flera ställen som kunde skriva ut dubblettröstkort. Men Valids omständliga sätt att dela ut behörigheter medförde att vi la ner det. Vi hade 36 olika personer i förtidsröstningen och det var för många att ge behörighet till och visa. Det kanske skulle kunna lösas med att färre fick behörighet, men då måste man ta hänsyn till den parametern vid schemaläggningen. Och det kanske går. I nyhetsbrev daterat 30 september så uppmanas vi plötsligt att spara blanka valsedlar. Det är för sent, då var de slängda. För att kunna genomföra valet och se till att alla röstningslokaler får material så har vi 2022 hyrt en lokal från 1/8 till den 15/9. Allt överblivet material har kastats och det som kan återanvändas, enligt handbok för kommunerna, har flyttats till lagerlokal. I en sån här enkät vore det bra om det finns utrymme att kommentera tex sifferfrågorna.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Valsedlar - den hanteringen är omfattande och oklar för väljarna. Det är för många valsedlar att välja mellan och tar lång tid bakom avskärmningarna. Valmyndigheten bör ta fram ytterligare kommunikationsmaterial och informationskampanj "Så här röstar du" som det är mer klart för väljaren när de kommer till vallokalerna och röstningslokalerna. Affischerna var inte tydliga, det fanns mer tid i köerna att läsa på och det var ofta som väljaren hade tagit en partivalsedel och en namnvalsedel och lagt i samma kuvert. Förslag att också ha ett valsedelsställ som inte är avskärmat, så det går fortare för de väljare som inte har något behov av avskärmning. Ta fram enhetliga valsedelsställ och avskärmningar som kommer från Valmyndigheten och som vi kan beställa med valmaterialet. Skicka ut valsedlar med röstkortet, kan vara blanka och så förbereder väljaren hemma. Kan även vara med valkuvert så det är ett färdigt kit. Information om hur man röstar kan vara med redan där. Större plats för att skriva tider för rörtidsröstningslokaler på röstkortet. Valkuvert med klisterremсор. Kommunikationen från Valmyndigheten bör ses över. Alldeles för många nyhetsbrev i slutet av valgenomförandet. Vi har mycket inplanerat sista veckorna och svårt att få tid att gå igenom och sedan paketera och skicka ut till våra valdistrikt. Det är inte bra att skicka ut för nära inpå till våra ordföranden i distrikten när de redan har mycket att göra och tänka på. Bra med instruktionerna vid röstmottagning och rösträkning. Mindre bra med instruktionen för den preliminära rösträkningen. Det var otydligt kring ogiltiga röster och underkända röster. Exempel: lägg ner alla godkända röster i urnan, och sedan var det även de som var ogiltiga som ska ner i urnan för att kunna bedömas och hanteras av kommunen och länsstyrelsen. I instruktionen står det att man ska vända sig till ansvarig för uppsamlingsräkningen men det står inte vad den personen ska göra vidare eller ska vända sig till med frågan. Är det Valmyndigheten eller länsstyrelsen?

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Nej. Det som varit passar bra för oss som liten kommun.

När det gäller säkerhetsfrågor så kom det alldeles för sent. Vi deltog på en utbildning/information i maj där mycket bra saker kom fram t ex om vallokaler (inrymning/utrymning), men det kändes för sent. Då är lokaler bokade sen lång tid tillbaka. Vi önskar att det i e-post från Valmyndigheten finns med en logga så att det är lättare att säkerställa att det är från myndigheten. Utbildningen är jättebra, men går det att göra den i olika delar. 1 allmän för alla röstmottagare, 1 för ordf/vice i vallokal och 1 för rösträknare. På väljarförteckningen önskas en kolumn där röstmottagarna kan fylla i om väljaren är från extern kommun. Handboken för kommun är jättebra, men det är svårt att hänga med när sena ändringar görs. Leverantör av röstlängder kontaktade oss aldrig utan levererades direkt till vårt kontaktcenter. Så uppfattade vi inte att det skulle vara. Vore toppen om vi kan få en tidigare avisering om att valmaterialet är på väg. Nu kom den 1 timme innan materialet var här. Svårt för en liten kommun att vara jour hela tiden för att kunna ta emot materialet. På omslagen för valsedlar står det Blanka, men överallt annars skrivs det Ogiltiga blanka. Vore bra om samma benämning anges. Valid är enklare att använda än tidigare system. Dock skulle vi vilja att inte alla olika val syns i första läget, hade räckt med det valet som var 2022. Nu fanns test, genrep och Val EU med. I Valid fanns en flik för arbetsmaterial, men där fanns även dokument som skulle användas under valet. För oss är arbetsmaterial material som kan visas. Vore bra om man renodlar vad som ligger där. Vi kom inte åt dubbeltröstkortsfunktionen efter valet. Hade varit bra om vi kunnat det då det kom brevröster/ambassadröster utan personnummer. Nu fick vi ringa till Länsstyrelsen. Bra att det var två olika omslag. Det enda som kan bli lite konstigt är att på omslaget för förtidsröster ska man kryssa i angående ytterkuvert budröster. Det är ju inte säkert att dessa är förtidsröster. Bra om mått på till exempel plastfickan till nyckelbandet fanns med vid beställningen eller i handboken. Tillägg till fråga 21b, vi hade inte mer än ett ställe med valsedlar i röstningslokal.

Reform av valsedelssystemet för att minska mängden valsedlar med tillhörande logistik. Slopa möjligheten till ångerröstning så att förtidsröster kan läggas i urnan direkt vid granskning. Ändring som möjliggör granskning av förtidsröster innan vallokalerna öppnar så att röstmottagarna kan fokusera på röstmottagning under valdagen. Utbildningsmaterialet från valmyndigheten behöver bli mer pedagogiskt, logiskt och kommunikativt utformat med fokus på röstmottagarnas praktiska arbete i röstningslokal och vallokal. En sida där väljare kan hitta vilken vallokal de tillhör genom att ange sitt personnummer.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Jag tycker att info/manualer etc från valmyndigheten varit mkt sämre detta år än tidigare + det har kommit sent, varit felaktigheter, utbildnings-pp dels extremt lång (vem orkar ha koncentration så länge?) och dels mindre felaktigheter gentemot lagen, valid har potential att bli bra men inte detta val - material ligger på så många olika ställen att det är omöjligt att hitta, Bra att ni till detta val skrev att man kunde förtidsrösta om man VILL, förut har det varit "om man inte KAN på valdagen". Förenklingar: Budröstning under förtid - röstmottagarna borde få öppna budkuvertet för att kontrollera att allt är korrekt (på samma sätt som under valdagen!) Ta bort ångerröstning - är så få som gör det men gör arbetet mer krångligt. Förändring av valsedelssystemet - helt orimligt att det dels ska finnas såååå många valsedlar i omlopp, och dels blir det bara fler och fler som ska läggas ut. Väljare förstår inte skillnad mellan parti- och namnvalsedlar. Legitimering - ta bort möjligheten att röstmottagarna ska godkänna genom att de känner igen i utbildningsfilmen var det inte ens den som markerade på pappret utan den som satt bredvid "jag vet vem han är" (ja, men hen kan ju ha nån annans röstkort!), pnr på röstkort och krav på leg/annan intyggar MED leg för bättre säkerhet), Möjlighet att skriva ut tider för förtidsröstning på röstkorten (det kan få vara frivilligt för kommunerna vilka som vil ha det - i småkommuner kanske man har EN/två röstlokaler och detta skulle fungera) Inte benhårt hävda att det ska vara "lika" för alla kommuner (det är det ju ändå inte) och onödigt att behöva ha öppet förtid VARJE dag i mindre kommuner, i vissa kommuner finns det inte ens 2 000 röstberättigade totalt, men de ska ha samma regler som de som har tvåHUNDRTusen röstmottagare? Lägg fokus på riktiga förändringar istället för småsaker.

1. Relativt sena uppdateringar, justeringar eller tillägg av vägledande ställningstaganden och instruktioner från Valmyndigheten bör minska till nästa val. 2. Röstmottagare har uttryckt att deras handledning från Valmyndigheten skulle kunnat förenklas i sin pedagogiska utformning så att de praktiska röstmottagningsstegen presenteras stegvis i tabellformat, som varit fallet tidigare år. 3. I Valmyndighetens och länsstyrelsens dokument och utskick benämns ibland "valnämnden" som ett samlingsbegrepp för såväl valkansli, förvaltning som nämndens ledamöter och i andra fall specifikt för en av dessa parter. I en del fall borde det specificeras tydligare vilken av definitionerna som avses (exempel: länsstyrelsens utbildning till valnämnder då det inte tydliggjordes om förvaltning och/eller valnämnd förväntades delta och inte heller om hela valnämnden i så fall kunde delta).

Svårt att hitta information på de olika plattformarna, vart finns vilken information, valid, val.se, valcentralen.

Valsedelssystemet. Systemet idag kräver mycket personal för att undvika sabotage. I vissa lokaler kände sig röstmottagarna tvingade att kontrollera valsedelställen efter varje väljare. Ta bort möjlighet till ångerröstning. Rapportering från vallokaler blev i vissa fall väldigt försenad på grund av stor mängd förtidsröster. Valkansliet upplevde att Valmyndigheten skickade ut ny information väldigt sent i anslutning till valdagen.

- Under valkvällen måste vallokaler kunna ringa in och rapportera valresultaten. Denna gång fick några distrikt vänta i över en timme och ringa över 30 samtal, men kom ändå inte fram. - Rutiner och liknande måste komma i god tid. Rutiner och annat har kommit alldeles för sent detta valet. - Lista över vilka partier som deltar i valet var fel flera gånger. Detta försenade vårt arbete. Vi fick dessutom påpeka felet. - Det har varit skrivfel i handlingar, blanketter och manualer. - Valid stängdes ner många gånger under perioden. - Väljare har inte fått hem budröstningssatser från valmyndigheten när de har beställt det.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Tydligare instruktioner från valmyndigheten.

Valid behöver fungera bättre och utloggningen från systemet för de som ska skriva ut dublettröstkort behöver vara längre. Ändringar behöver komma tidigt. Tex inte dagen innan valdagen. Valsedlar bör bli en gemensam istället för massor av individuella.

Informationen från valmyndigheten i nyhetsbrev har ändrats under valprocessens gång. Viktigt att det som går ut gäller, annars blir det förvirrat. Se till att Valid är helt klart till nästa val. Tydligare och gemensamma riktlinjer för pandemihantering (om det skulle vara aktuellt vid kommande val).

Vi förstår bakgrunden till ställningstaganden men de skapar mer oreda än de hjälpte, eftersom de fortfarande inte är bindande utan endast rekommendationer som vi är fria till att följa om vi vill. Det är viktigt att man i utbildningsmaterialet trycker på en förståelse av grundtanken, mer än att sätta mer specifika regler som ska generaliseras oavsett kontext och situation.

Granskning och avprickning av förtida röster dagen innan valdagen. PostNord hantering och material behöver förenklas. Centraliserad standardavtal (Valmyndigheten) med PostNord inklusive val av extra tjänster. Valmyndighet ska göra en samordnad upphandling av all material som behövs (inkl. valsedelstall, stationer för valsedlar som även är valbås, mm.) Slopa ångerröstning. Placera valsedlar i valbås istället för separat plats. En valsedel med samtliga partier som kryssas. Digitala röstlängder. Möjlighet att rösta digitalt. Utbildningsmaterial, information, tillgång till menyerna i Valid, mm. borde komma tidigare så att kommunerna har mer tid för förberedelser. Samtliga blanketter och arbetsmaterial i valcentralen (med ev. länkar till Valid) och samla på ett ställe i Valid allt som behöver hanteras med behörighetskontroll. För mycket ny information i nyhetsbrev i sent skede. Mer genomarbetade handledningar så att vi inte manuellt behöver göra ändringar.

Nya större valkuvert alternativt mindre valsedlar Förbättra förslutningen av fönsterkuvert för förtidsröstning Slopa blanka partivalsedlar

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Förändring av valsedelssystemet är nödvändigt. Ta bort möjligheten att ångerrösta. Tidsbegränsa perioden när ambulerande röstmottagare kan begäras, t.ex. senast 10 dagar före valdagen, jämför med reglerna i Finland.

En typ av valsedel, ej både partival och namnvalsedlar. Problem för röstmottagare att ringa in resultatet till Länsstyrelsen vilket skapade oro och frustration på natten, en förenklad redovisning önskas. Förbjud ångerröstning.

Ta bort möjligheten att ångerrösta. Fundera över andra lösningar för förtidsröstningen, eftersom det innebär hårt belastning för de som arbetar på valdagen att sprätta förtidsröster/ bocka för mot en röstlängd.

Riksdagen bör reformera valsedelssystemet. Antingen avskaffa namnvalsedlar eller partivalsedlar. Det förvirrar väljaren och ökar risken för misstag och incidenter. Ångerröstning bör också avskaffas - utnyttjas mycket lite. 10 gånger detta val, utav ca 8000 röstande.

Ett förenklat valsedelsystem, det är för många valsedlar. Det innebär en enorm administration och gör det svårt för väljaren att överblicka valsedelställen.

- Begränsa antalet valsedlar, inte både parti- och namnvalsedlar. Förvirrar. - Förordna att val av valsedlar och istoppande i valkuverten sker på samma ställe. Skulle öka valhemligheten. - Valmyndigheten gav ny information/ändrade villkoren mycket nära inpå valet vid flera tillfällen. Detta är svårt att hantera i kommunen. Svårt att nå ut med informationen till valdistrikten. - Bemanna Valmyndighet/Länsstyrelse ända tills alla kommuner är klara. Vi var mycket sena med räkningen och kunde inte få kontakt med er. - Se över vad som går att göra så att inte rösträkningen drar ut så på tiden på valnatten. Vissa förslag finns i vår utvärdering.

Om valmaterialet som skickas från Valmyndigheten packas på liknande sätt nästa val som till detta valet där det var blandat valmaterial i de olika lådorna så hade det underlättat om det var markerat med en stämpel eller ett X på lådorna som indikerar att det finns annat material än vad som står på lådorna eller att det finns olika typer av material i lådorna. Det finns även saker kring Valid som kan förbättras, t.ex. att allt material finns på ett ställe eller att det finns genvägar om de ligger på olika ställen. Även att man kan hoppa mellan applikationerna utan att behöva logga ut.

Digital röstning

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Använda sig av endast 1 valsedel. Ta bort namnvalsedlar.

Inte hundra meddelanden från valmyndigheten vilka oftast följdes av en rättelse. Systemet Valid måste förbättras. Svårt att få ned valsedlarna i väldigt trånga kuvert. Alldeles för stort svinn på valsedlar, vi har slängt säkert 200 000 stycken och då enbart namnvalsedlar.

Ta bort partivalsdelar på valdagen och enast använda namnvalsedlar plus blanka. Att ångerröstning avslutas tidigare ex vid 16.00 Det är för många olika webbsidor att hitta information för oss som arbetar med valet. Valid har mer att önska, systemet behövs utvecklas och förenklas. Svårt att hitta viktig information.

Ångerröstning måste slopas Förkorta tiden för förtidsröstning, max en (1) vecka före valdag.

Material/information från valmyndigheten måste komma tidigare och vara komplett redan senast i juni.

Ändringar av ex material eller ändring i ställningstaganden får inte förekomma (är något fel så spara det till nästa val).

- Eventuellt se över om distrikt kan göras mindre, svårt att hitta lämpliga lokaler till antalet väljare. -

Rekommendation till kommunerna om personal i valadministrationen (antal), - Förenklat valsedelssystem

Inger ångerröstning så man kan lägga i förtidsrösterna allt eftersom de prickas av. VALID inte logiskt.

Fler valsedelstall i vallokalen, tydligare kommunikation från Valmyndigheten till allmänheten om ändrade lagar och regler, tydligare information om hur mkt material som ska beställas

Två röstlängder kanske, så inte köerna blir så långa. En valsedel per val där borde alla partier stå med, vi fick slänga så mycket som kom tillbaka från lokalerna men även en massa namnvalsedlar som inte kan användas igen.

Hur avskärmning av valsedelställen ska se ut. Bättre om det blir mer likformat i landet.

Strukturera om ordningen för valsedlarna så att det blir lättare för väljarna hitta sin valsedel. Vi fick in flera synpunkter på att ordningen upplevdes som rörig och väljarna hittade inte sin valsedel fast den fanns. Röstmottagarna fick ofta gå och vissa och förklara.

Valsedlarna stod i den ordning som valmyndigheten rekommenderar.

Det svenska valsedelssystemet - Behöver göras om i grunden! Röstkortet och informationen på dessa. Statsbidragen behöver ses över, i takt med ökade krav och förändringar, då statsbidragen inte hänger med i utvecklingen.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Få bort ångerröstningen.

Ta fram större omslag till förtidsröstningen, så att de rymmer fler antal röster (liknande valkassar). Underlättande av avprickning av förtidsröster i vallokalerna. Att ordförande och vice ordförande får lov att pricka av förtidsrösterna i röstlängderna dagen innan valet.

Utbildningsmaterialet. Mer praktiska genomgång för röstmottagare istället för teori.

Översyn av valsedelssystemet och tillhörande valkuvert behövs!! Valsedelssystemet utgör den största risken i systemet. Valmyndigheten borde informera mer om de olika typerna av valsedlar och vem som ansvarar för vad (kommunen/partierna). Många av frågorna som ställs i enkäten bör vi få kännedom om tidigare. När det gäller statistikuppgifter bör detta istället föras in i protokoll eller när det gäller ambulerande i Valid. Valid: Att vi inte kan ändra i lokaler efter att vi har pekat ut röstningslokal är helt orimligt. Att vi inte kan ändra exempelvis en tid på en röstningslokal utan att låsa upp vallokalerna. Att vi inte kan ändra tillgänglighetsinformation efter läsning eller lägga en länk som skulle underlätta för väljarna. Att man ska behöva lägga in datum två gånger på varje person i behörighetsadministrationen. Hela behörighetshanteringen behöver förenklas. Lägg in förbindelserna i systemet så att man godkänner det i systemet. Vi önskar få göra en utvärdering av våra upplevelser av Valid. Material: Linjalen måste vara tjockare. Valkuverten var för små för valsedeln och många upplevde svårigheter att få ner valsedeln i kuvertet. Kvaliteten på valsedlarna var för dålig och valsedlarna började sloka i ställen. Klistret på kuverten var för dåligt. Vissa valkuvert har varit igenklistrade. Materialet var dåligt packat när det levererades och en del material har skadats under leverans. Kartongerna och pallen var underdimensionerade och klarade inte av tyngden varför materialet skadades. Omslag påse: Man behöver särskilja påsarna med färgkodning nu när vi har två olika sorter. Vi tycker det är bra med två olika men man ska kunna skilja dem åt bättre. Checklistan för mottagning är för omfattande och den följer inte instruktionen. Det är också risk att mottagarna missar att checka av i resultatblanketten eftersom de fokuserar på att fylla i checklistan. Utbildning: Utbildningsmaterialet behöver komma tidigare. Röstmottagarna efterfrågar en mer praktisk utbildning i själva handhavandet. Utbildningen från LST till kommunerna behöver genomföras tidigare. Vi var redan klara med hela planeringen när den kom vilket inte gör det möjligt för oss att vidta några större ändringar. Man bör ha med sig att för oss stora kommuner pågår planeringsarbetet över ett år innan valet. Vi saknar en utbildning för mottagningen på valnatten. Gärna också en film som beskriver hur det går till. Vi saknar även en utbildning för onsdagsräkningen. Valmyndigheten kan inte skicka ut nya instruktioner löpande och särskilt inte flera nya instruktioner så sent som dagarna innan valdagen. Vi har ingen möjlighet att ändra våra instruktioner och få ut dem till röstmottagarna så sent. Väljarna måste kunna se vart de ska gå och rösta digitalt. Borde vara lätt att lägga till vilken lokal man ska rösta i på Kivra eller att ha en tjänst motsvarande "Rösta i Stockholm". Om man har som krav att röstmottagarna ska ringa in resultatet på valnatten måste man också säkerställa att detta faktiskt fungerar. Vi hade stora svårigheter på valnatten vilket fördröjde inlämningen av materialet med minst en timme och orsakade långa köer då alla valdistrikt kom in samtidigt. Information på röstkortet kunde feltolkas så att de utpekade röstningslokalerna var öppna på valdagen. Flera väljare kom och trodde att de kunde förtidsrösta. För stora buntar med valsedlar (1000st), skulle underlätta distribution och mängd vi beställer om de kommer i mindre buntar, tex 250st. (Det är svårt att dela buntar och förpacka de så att det inte blir kaos i lådan under transporten.)

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Digitala röstkort. Digital röstlängd där identifiering kan ske mot legitimation (minska risken för felaktig manuell avprickning). Valsedelssystemet behöver förenklas för väljarna; ta bort partivalsedlar och ha endast namnvalsedlar (namnvalsedel kan fungera som partivalsedel om man undviker att kryssa namn). Ha valsedelsställ och valskärm i en station. Två stationer tar för mycket plats och skapar problem för oss kommuner när vi ska hitta lämpliga lokaler. Det finns också en risk att valhemligheten röjs när väljaren ska förflytta sig från valsedelsställ till valskärm. Det var en pedagogisk utmaning för röstmottagarna att förklara varför det är två stationer. Här behöver lagstiftaren och valmyndigheten informera om varför på ett tydligare sätt. Undersöka möjligheten att ta del av valsedlar genom pop-up-stationer eller liknande inför valdagen (för att minska köer till valsedelsställ). Många förstagångsväljare förstod inte flödet eller hur man röstar, vilket skapade stress för de själva och köer till valsedelsställ. Mer riktad informationskampanj till förstagångsväljare. Återinför röstkortsblankett som röstmottagare med tillgång till valid kan fylla i åt väljare som inte har röstkortet med sig.

Att valsedlar väljs i samma station som de läggs i kuverten.

Positivt med nytt centralt material som vi kunde beställa, bra kommunikationsmaterial (fäger, logo o.d.). Hade varit positivt om vi kunde beställa avskärmningar och valsedelsställ centralt, då dessa tog slut hos leverantör. Ser gärna mer kommunikationsmaterial som vepor, västar o.d. Ju större möjligheter vi har med det, desto enklare blir det för oss. Utbildning för valnämnden för slutrapportering på valnatten. Länsstyrelsens telefoner borde fungera för inrapportering de slutliga rösterna. Möjlighet att digitalt kunna rösta vid nästa val.

All info på ett ställe, krångligt nu med att söka material på Valcentralen/valid.

Saknade en sammanställd packlista till vallokal och röstningslokal - det har funnits vid tidigare val Krångligt att hitta material. En del hittades på Valid.se och en del på valmyndighetens sidan. Fler genvägar önskas på valcentralen. För många fel i underlagen. Lägg till i anvisningar : Gör omslag för alla rader i resultatbilagan. Skicka med även om det är 0. Svårt att hitta resultatbilagorna. Varför finns inte alla blanketter och handledningar på ett ställe i valid istället för på valcentralen och valid? När man loggar in på valid, varför ska man behöva logga in och ut beroende på vad man vill utföra. Behörigheten borde styra tillgången vid inloggningen.

Det nya valdatasystemet skulle kunna vara stabilare och snabbare att använda.

Valsedelssystemet behöver reformeras. Kontakter med främst Länsstyrelsen men även Valmyndigheten under valdygnet fungerade suboptimalt. Valid instabilt liksom Länsstyrelsernas bemanning/telefoni.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Gemensam valsedel.

1 valsedel per val. Tungrott system med så många valsedlar att hantera, samt allt svårare att hantera logistiken kring det. Krävs mer personal för varje år.

Reformering av valsedelssystemet. För många valsedlar (parti och namnvalsedlar).

Mallen för intyg efter genomfört kunskapstest måste förbättras, nu funkade det inte att skriva i namn om testet gjorts på mobil eller surfplatta. Kanske digital signering? Materialet gällande valsäkerhet måste finnas i olika nivåer: om man som vi är en liten kommun med låg/ingen hotbild så blev materialet för avancerat. Det behöver finnas olika versioner utifrån bedömda risker/hotbild. Utbildningsmaterialet behöver förenklas: det var för mycket material, för detaljerat och för omfattande för att utbildningen skulle vara genomförbar och möjlig att ta till sig för röstmottagare. Filmerna var bra, men vore bra om det fanns en film som visar hela förloppet i en röstnings-/vallokal. Behövs mer instruktioner om vad kommunen kan göra gällande tillgänglighet/säkerhet för lokalerna - när de lokaler som används generellt inte är anpassade för val och inte heller kan byggas om för att passa för val. Nu blev det mycket att instruktioner om tillgänglighet/Säkerhet målade upp en drömbild, som var långt ifrån verkligheten.

Rekommendationerna till partierna när det gäller beställningen av antalet valsedlar framförallt till partierna men även att man ska kunna beställa olika för olika partier.

Valsedelssystemet behöver ses över. Det blir för många valsedlar vilket leder till svårigheter för det som ska rösta att hitta rätt valsedlar. I vallokalerna på valdagen kanske man kan skippa partivalsedlarna och endast ha namnvalsedlar och blanka valsedlar. Vi märkte också att många väljare tror att man behöver både en partivalsedel och en namnvalsedel för att rösta. Om ett parti har olika listor till samma val så borde "skillnaden" på de olika listorna stå längst upp på valsedeln istället för längst ner på valsedeln. Svårt att få en överblick att det är rätt valsedel på rätt ställe annars. Svårt med de nya avskärmningarna runt valsedlarna att få en överblick om att allt ser rätt ut och det tar mycket tid att vara in och kolla mellan varje röstande. Vi utsätter oss också för kritik som vi inte kan bemöta när personer bakom valsedelavskärmningarna tar kort och påstår att det saknas valsedlar med mera. Vi vet ju aldrig vad en väljare gör bakom avskärmningarna. Både valkuverten och fönsterkuverten för förtidsrösterna var inte bra vid detta valet. Valkuverten var "tajta" i hörnen och klistret på fönsterkuverten höll inte måttet och släppte väldigt enkelt. De långa köerna på valnatten för att rapportera/ringa in valresultatet, orsakade onödigt stress och väntan för distrikten. Ta bort ångerröstningen!

Se över hela valsedelssystemet. Få ut resultatbilagorna tidigare. Begränsa möjligheten för ångerröstning. Förtydliga huruvida det är tillåtet att väljarna tar valsedlar och gör i ordning rösten på samma ställe. Nationellt avtal med Postnord även kring hantering av interna förtidsröster. Få valsedlarna i buntar om 500 istället för 1000. Förbättra inloggningsprocessen för röstmottagare som ska skriva ut dubblettröstkort. Effektivisera registrering av vallokaler - kunna koppla distrikt till byggnader utan att behöva skapa en ny byggnad för varje distrikt. Särskilja/annan formulering på röstkortet för när röstningslokalerna är öppna (exempelvis har det stått att de är öppna till och med 11 sep, trots att vissa har stängt ner 10 sep). Ambulerande röstmottagning - att valmyndigheten tar fram generella riktlinjer (kring röstningsprocessen). Valdistrikt bör framgå på de digitala röstkort som skickas ut genom bland annat Kivra.

Ta bort möjligheten att ångerrösta vilket tenderar att försena arbetet i vallokalen.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Hela valsedelssystemet MÅSTE ses över. Det är extremt tidskrävande för kommunerna att hantera dem, dela upp dem i buntar och distribuera dem till alla val- och röstningslokaler. Det skapar extrema köer. Det är extremt dåligt ur ett miljöperspektiv. Det röjer valhemligheten då det inte finns tillräckligt bra lokaler överallt runtom kommunen. Anledningarna till att en ändring krävs är flera. Se i stället på hur exempelvis Danmark har med en valsedel. En annan sak för att förenkla och effektivisera valarbetet är att se över möjligheten till ångerröstningen. Hade inte möjligheten funnits (eller om den fungerade på annat sätt) så hade röstmottagarna under valdagens gång kunnat påbörja räkningen av dessa för att slippa allt det arbete vid stängningen, så som det fungerar idag är mycket ineffektivt.

Att få information i tid. Ett exempel är inventeringslistan som vi i kommunen skulle gå igenom efter valet. Då den kom någon vecka efter valet så var det mycket material som slängdes som vi enligt inventeringen skulle ha sparat. Hade vi fått det tidigare så hade vi haft möjlighet att se till att material som slängdes på plats i lokalerna hade kommit tillbaka till centrallagret. Desamma gäller information om lokaler, både från MFD och valmyndighetens samarbete med tex MSB om vad vi ska tänka på när vi väljer lokaler. Vi planerar lokaler cirka ett år i förväg. Det skulle även vara bra om alla beställningslistor ligger kvar på valid så att vi även efter valet har möjlighet att gå in och titta på våra beställningar. Det underlättar för oss när vi ska se över vad vi behöver inför kommande val. Det skulle även vara bra om valmyndigheten och länsstyrelserna ser över metoden för resultatrapporteringen för ordförande under valnatten. Finns det andra sätt att rapportera på än via telefon? Via en e-tjänst eller liknande? Om det måste rapporteras via telefon - vad finns det för alternativa lösningar när det uppstår stor belastning? Det som också var problematiskt för våra röstmottagare var användandet av VALID för att skriva ut röstkort. Då många av röstmottagare i förtidsröstningen är äldre upplevde vi att de hade en viss svårighet att få det att funka med inlogg. De missade sina användarnamn och att de loggades ut snabbt, vilket skapade en stress när de hade köer i röstningslokalerna. Dessutom var det många som inte ens loggade in så att de skulle ha egna inlogg känns som ett onödigt administrativt arbete för oss tjänstepersoner. Det hade varit fördelaktigt med en gruppinlogg till de olika röstningslokalerna som skrev ut dubblettröstkort och att vi istället knöt personer till denna gruppinloggning.

- Valsedelssystemet brister på många punkter och behöver moderniseras och förenklas. - Många väljare hade svårt att stoppa ned valsedlarna i valkuverten - kuverten var för små.

Valmyndighetens alla utskick och korrigeringar har tyngt valadministrationen. Tillsätt en referensgrupp där ni prövar materialet innan utskick. Förenkla Valid med all information på ett ställe, inte i olika flikar och menyer.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Arbetet med sammanställning av våra egna enkäter och utvärderingar pågår. Vi återkommer med en sammanställd rapport inom några veckor.

Möjlighet att kombinera stationen för valsedelställ med valskärm

Valsedelsystemet. Många väljare har svårt att förstå systemet med alla valsedlar och vad som är skillnad på partivalsedel och namnvalsedel. Bättre passform på valsedlar och valkuvert. väldigt många som hade svårt att få ner valsedlarna i kuverten. Instruktioner, blanketter mm till valkanslierna finns på för många ställen och det är svårt att få en överblick var man hittar vad. Det är valid, valcentralen och val.se Problemet med att rapportera in resultatet på valnatten måste åtgärdas till nästa val.

Tydligare instruktioner från Valmyndigheten, information i god tid Gemensamt valdatasystem för hantering av lokaler och röstmottagare samt schemaläggning av röstmottagare Utbildningsmaterialet (PowerPoints) upplevdes inte genomarbetade, information överensstämde inte i vissa fall med Handboken för val Ställningstaganden var mycket bra men kunde vara ännu tydligare - lagstiftning? Valid hade en del barnsjukdomar, dessutom låg uppdateringar konstigt i förhållande till deadlines Vi önskar:

Sorteringsmöjligheter i listor - kunna sortera i bokstavsordning Säkerställa att systemet klarar belastningen, systemet upplevdes trögt inför deadlines Mobilt bankID - grupploginn hade underlättat otroligt, många röstmottagare var mycket osäkra på att använda eget mobilt bankID Svårt att få fram rätt statistik - hitta rätt fil, gärna samlat och överskådligt i Valid Lättare att korsläsa i Valid, vore önskvärt att kunna ta fram rapporter på hur många förtidsröster som reggades på de olika lokalerna dag för dag Valid stängdes också ner under en kritisk tid på valdagen (men vi gissar att det handlade om att skydda systemet).

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Många väljare skulle behöva audioguiden på minoritetsspråk, främst arabiska. Vi efterlyser tydligare ställningstaganden från Valmyndigheten; ofta besvarar ställningstaganden frågor som faktiskt inte ställts, vilket också gäller för de direktkontakter vi haft med myndigheten. Länsstyrelsens [REDACTED] beredskap på valnatten var minst sagt undermålig. När de första distrikten skulle rapportera in resultat vid tiotiden gick det inte att komma fram på det nummer som stod skrivet på resultatbilagorna, eller så bröts samtalen mitt i. Reservnumren fungerade över huvud taget inte att ringa. Det tog flera timmar innan länsstyrelsen fick ordning på sina växlar och vi kunde börja rapportera in resultaten. Detta skapade en flaskhals i inlämningen av valseklar på valnatten med långa köer och många övertidstimmar som följde. [REDACTED] länsstyrelses högst bristfälliga förberedelser har kostat vår kommun mycket pengar i extra personalkostnader. Dessutom lämnade länsstyrelsen [REDACTED] felaktiga rekommendationer till ett av våra distrikt på valkvällen. I ett distrikt överensstämde antalet röster i urnan inte med antalet kryss i röstlängden. Efter att ha räknat om rösterna en gång, vilket protokollet föreskriver, försökte distriktsordföranden rapportera in resultatet till länsstyrelsen. Länsstyrelsen vägrade då ta emot resultaten och uppmanade ordföranden att fortsätta räkna om rösterna tills resultatet stämde, vilket försenade det distriktets inrapportering med flera timmar. Till råga på allt har vi, från en lokal journalist, fått höra att länsstyrelsen skyller förseningar på att kommunen skulle ha infört nya rutiner för rösträkning. Vi behöver tydligare riktlinjer för hantering av externa förtidsröster på valdagen, och kanske till och med separata omslag för dessa eller möjlighet att indikera detta på existerande omslag för förtidsröster. I år innebar detta att vi missade att skicka 3 externa förtidsröster till andra kommuner då de enligt omslaget enbart var markerade som felsorterade och vi felaktigt antog att det rörde sig om interna förtidsröster. I VALID skulle det underlätta om enbart lokaler som är öppna visas på de dagar rösterna inrapporteras. De powerpointpresentationer som tagits fram av Valmyndigheterna är i stort behov av revidering. Dels är de för långa, dels förekommer för många upprepningar och det saknas en tydlig disposition; till exempel avhandlas valets offentlighet, värdeneutrala rösningslokaler och förtroende för valets genomförande på samma slide. Vi avsatte tre timmar per utbildningstillfälle, men om vi skulle gått igenom presentationen på djupet skulle det tagit minst fem timmar. Vi efterfrågar ett "bare minimum" vad gäller innehåll för att vi själva ska kunna komplettera utbildningen efter de lokala förutsättningarna. Röstmottagarna efterfrågar också fler praktiska moment i utbildningen. Vi uppskattar dock de filmer som Valmyndigheten erbjudit på Valcentralen. Valcentralen behöver en tydligare, mer samlad tematisk struktur, till exempel att allt utbildningsmaterial finns på en plats. Som det är nu måste man söka efter mycket med sökord. Sökningar utifrån publiceringsdatum är blir röriga. Vi hade problem med i stort sett samtliga valkuvert som levererades inför valet. Hörfnerna var ihopklitrade och väljare kämpade för att få i valseklarna. Detta gäller även de kuvert som Valmyndigheten skickade efter att vi påpekat problemen med de gamla. Till kommande val vill vi ha TYDLIGA förtydliganden rörande namnvalseklar. Fler och fler valnämnder vill lägga ansvaret för distribution av namnvalseklar på valadministrationerna, och det är svårt att få de folkvaldas förståelse för de extra arbetsinsatser och resurser som detta skulle kräva. Om vi som valadministration skulle hantera namnvalseklar skulle det krävas mer resurser för att säkerställa att dessa lagras och distribueras på ett säkert sätt, men vi skulle också de facto utföra något som partierna själva ansvarar för. I går destruerade vi närmare ett ton valseklar (enbart namnvalseklar). Vi vadar redan i valseklar, vi behöver Valmyndighetens hjälp för att inte drunkna.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

1. Regeringen behöver förenkla systemet med valsedlar. Det är alldeles för omständligt jämfört med flera andra länder. 2. Vi fick på olika utbildningar information om att platsen där man tar valsedlar och platsen där man gör iordning sin röst ska vara två olika platser. Samtidigt genomförs förtidsröstningen på tex S-holm central med bås där man både tar valsedlar och gör iordning sin röst på samma plats. Det blir lite dubbla budskap... 3. Det har kommit alldeles för mycket information för sent i processen för att vi ska kunna ta till oss det på ett bra sätt och framför allt om det är information som kräver beslut av valnämnden. Valnämnden sammanträder inte så nära inpå valdagen.. Men vi tycker att de tydligare riktlinjerna och ställningstagandena som kommit från Valmyndigheten har varit bra. Mer information ut allmänheten hur röstningen praktiskt går till. I år var det fler än tidigare som inte visste hur rösten skulle göras i ordning.

Nej tyvärr!

kösystemet, att bevara valhemligheten

- inlämningstiden till LS på onsdagsräkningen - det blev för tajt med tid vilket stressade. - Central vägledning om hur kommunerna kan bedöma röstmottagares kapacitet för uppdraget.

Nej

Kommunens handboken för genomförande av val samt övrigt material behöver vara komplett. Det är svårt att hantera flera tillägg och rättelser under processen. Länsstyrelsens utbildning för valnämnder höll för låg kvalitet. Valmyndighetens avtal med PostNord var otydligt och ur ett säkerhetsperspektiv sämre än vid tidigare val. Ex rutinen gällande säkerhetspåse. Upplevde att vi saknade erfarna medarbetare på Länsstyrelsen som kunde besvara frågor och som tagit fram rutiner som inte fungerar i en kommun.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Ett förslag som har framkommit är att det ska vara färre valsedlar. Ett annat förslag är att valsedlar plockas, markeras, stoppas i kuvert på en och samma station. I mindre valdistrikt kan valhemligheten röjas genom att tillåta både förslutning och invikning av valkuverten. Valsedelssystemet, alla dessa valsedlar måste ses över och förändras.

JAA färre informationsytor från valmyndigheten. Det måste var lätt att göra rätt det var det inte denna gång. Jag tycker att instruktionen kring hur man ska hantera valsedlar som hamnat i del tunna ska ändras då den definitivt riskerar valhemligheten.

- Inte byte av valdatasystem kort innan val och valdatasystemet MÅSTE fungera smärtfritt och vara enkelt för användaren.
- Valmyndigheten MÅSTE sätta sig över den moderna modetrenden att allt skall vara en digital lekstuga.
- Valmyndigheten bör ha information/utbildningar för väljare i media om hur röstning går till i praktiken. Okunskapen om detta bland väljarna var stor vid detta val.
- Möjlighet till avprickning av förtidsröster lördagen innan valsöndagen, underlättar för röstmottagarna i vallokal valsöndagen.
- Skall det fortsatt vara valsedelsavskärmning bör dagens system med valsedlar ändras. Vore bra med endast en valsedel. Många väljare förbryllade över att det finns såväl partivalsedlar som namnvalsedlar.
- Önskvärt vore att Valmyndigheten erbjöd valdsedelstall till kommunerna och gärna robustare än de vita pappställen som erbjöds för ett antal val sedan.
- Vissa problem angående leverans från kommunen av förtidsröster till/från andra kommuner via PostNord när postkontor/Företagscenter lagts ner i mindre kommuner.
- Verksamhetsskyddsanalys onödig.
- Inte behov av att ha så stort antal som 300 förtidsröster till onsdagsräkningen
- Tydligare gränsdragning mellan ambulerande röstmottagare och förtidsröstning med begränsad tillgång.
- Återinföra benämningen institutionsröstning istället för förtidsröstning med begränsad tillgång
- Inte begränsa nyttjandet av ambulerande röstmottagare till endast personer med fysiska funktionsnedsättningar.
- Beställning av valsedlar skall ske i antal inte i paket.
- Varför ny grafisk profil hos Valmyndigheten?
- Sidnumrering i den kommunala handboken.
- För lång Power Point till röstmottagarutbildningen.
- På nätets digitala utbildning för röstmottagare fanns i vissa avsnitt ingen film och i vissa två filmer, tydligt om det endast finns en film i varje avsnitt.
- Dåligt lim på fönsterkuverten.
- Flera väljare hävdade att de beställt budröstningskit digitalt hos Valmyndigheten men dessa hade ej kommit fram till beställaren.
- Utbildningsmaterialet från Valmyndigheten var delvis diffus och oklar.
- Mycket svårt att komma fram för vallokaler för att inrapportera rösträkningen valsöndagen, reservnumren fungerade inte och en vallokal hade en otroligt dålig telefonlinje, gick inte att höra varandra (inringaren och den svarande)
- Vore bättre att göra iordning valsedlarna på samma ställe som valsedlarna finns. Då behöver man inte gå emellan med sina valsedlar och riskera visa någon. Fler stationer med valsedelstall med små insynsskydd behövs då.
- Digitala röstlängder som kan användas av flera samtidigt vid avprickning av förtidsrösterna på valdagen. Tydligare skyltning av valsedelstall och ordningen i dem.

Valid har strulat en del men har fått bra hjälp av Ist.

Överväg enbart en valsedel, dvs att partivalsedlar tas bort.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Valhemligheten: För mycket köbildning på grund av valsedelskärmar. Valsedlar: Förslag om enbart namnvalsedlar, inte partivalsedlar för att halvera antalet valsedlar.

Tydligare instruktioner och enklare checklistor vid mottagande av valdistriktens röster.

Gör om valsedelssystemet, nu är det för många valsedlar. Se på Finland, Norge. Förenkla utskrift av dublettröstkort så att det blir färre knapptryck samt krävs mindre administration av valkansliet för att ge behörigheter. Kampanj på sociala medier om hur man röstar som når unga och utlandsfödda. Förbättra valkuverten (små och svåra att stänga enligt röstmottagare)

problem vid inrapportering av valresultatet på valnatten, gick ej att komma fram på telefon. Önskemål har inkommit från väljare om möjligheten till digitala val,

Nej.

Det var lite rörigt denna gång vart informationen kunde hittas när den var utspridd på flera olika webbplatser. Protokollet för onsdagsräkningen var svår att hitta.

1. Krånglig och otydlig behörighetsadministration 2. Registreringen i Valid av förstidsröster svår att tyda och använda - var bättre vid tidigare val 3. Valid var segt komma in under lång tid 4. Inringningen valresultat fördröjdes på av samtalen från oss inte togs emot 5. Fönsterkuverten hade hade dåligt lim, vi fick limma 6. Valkuverten var trånga och svåra att få i valsedlar i

Utdelning av valkuvert: I år rekommenderades att valkuvert skulle delas ut det att väljaren tagit sina valsedlar. Vi gjorde enligt rekommendation. Det skapade ett bättre flöde i lokalen då väljaren inte kunde göra iordning sin röst bakom valsedelsställ, men en del väljare upplevde att deras valhemlighet äventyrades då de behövde ta sig från valsedelsställ till valskärm med oskyddade valsedlar. Detta bör funderas över till nästa valår. Valsedelsordningen: Vi följde valmyndighetens rekommendation på valsedelsordning i enlighet med ställningstagande. Denna uppfattades som svårnavigerad av många väljare i vår kommun.

32. Har ni förslag på något som kan förbättras eller förenklas i genomförandet av val?

Vet ej i nuläget

Stabilare system, mycket krångel med Valid. Enkel sida för att söka all den information som kom via nyhetsbrev. Det var svårt att veta var informationen var publicerad.

Valadministrationssystemet skulle kunna bli bättre och fungera mer effektivt. Packning av valsedlarna skulle kunna bli bättre och inte blandas mellan partier i samband med leverans till oss kommuner.

Översyn valsedelsystemet.

Större statligt bidrag pga att det behövs fler anställda och fler och större lokaler pga regler om ambulerande röstmottagare, ökade krav på tillgänglighet och regler om dolda valsedelställ.

Färre valsedlar, rekommendation till alla kommuner att ha en fast anställd person som arbetar med valen, så att inte arbetet tappas mellan valen.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Bemanningsutskriften av dublettröstkort, transport av valmaterial

Att det var kö och de som arbetade i vallokalen inte hann med och pricka av /förbereda förtidsrösterna.

Vi har inte haft någon utmaning då vi har fått tillgång till en stor idrottshall där vi har kunnat bre ut oss rejält. Valkuverten var för små. Många väljare har irriterats över detta. De som fick ta emot kritiken var röstmottagarna. Ytterligare så har röstmottagare irriterats över att vi som kommun behövt skicka ut ovanligt många mail med kompletterande information från er. Sista kompletteringen kom så sent som på valdagen. Har även varit svårt att hålla den interna tidplanen då Valmyndigheten varit sena med att publicera blanketter i Valid. Tänker främst på väljarförteckningen bland annat. Sen eller ingen information till oss som kommun i samband med detta. Sammantaget så har det upplevts som rörigt från Valmyndighetens håll i detta val.

Personalresurser på Valkansliet. Vi hade behövt ha en högre bemanning de sista två månaderna.

Tidsåtgång för varje väljare (flödet i lokalen) Hanteringen av namnvalsedlar Upprätthålla ordningen i valsedelsställen Hinna med avprickningen av förtidsröster i vallokalen - i en del distrikt jobbade man med räkning i åtta timmar efter att vallokalen stängit

1. Öka valdeltagandet 2. Hållbarheten med röstmottagare

Tillgång till lokaler som klarar måttet för att minska köbildningen.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Pg a lagändringen om förstärkt insynsskydd fick vi leta flera nya vallokaler vilket var tidskrävande.

Köerna

Hitta rätt kompetens till de olika uppdragen, rekrytera ordförande, vice ordförande, tillräckligt många röstmottagare (både erfarna och oerfarna), hitta bra lokaler som uppfyller alla kriterier och är tillräckligt stora, att det var mycket krångel med Valmyndighetens material denna gång (både valkuvert och ytterkuvert för förtidsröst)

Ordning på valsedlar. Valsedelsskärmarna. Svårigheter med bra förtidsröstningslokaler.

Att få ihop röstmottagare.

Hantering av förtidsröster och hitta lämpliga ordföranden i vallokalerna.

Få personal som ställer upp på allt tuffare och hårdare krav för en ganska liten peng och en väldigt lång dag. Det är inte bara själva dagen utan även en två timmar lång utbildning.

Kommunikation med fastighetsbolag för vallokaler Bemanningen har varit tidskrävande, många sjukbortfall

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Arbetsbelastning för valkansli. Liten arbetsstyrka mycket arbete. Högt tryck på ambulering.

Generellt ökade krav kring säkerhetsarbetet men resurserna har inte ökat i samma omfattning.

Att få röstmottagare och partierna att förstå ordningen i valsedelställen samt att få röstmottagarna att kontrollera ordningen i valsedelställen ofta och att hålla ordning i ställen.

Att hitta lämpliga tillgängliga lokaler för att klara kraven på avskärmning av valsedlar. Krävs fler stationer och mer utrymme för att minska köbildning.

Många nya röstmottagare. Både i förtidsröstningen och valdistrikt. Ingen på valkansliet hade varit med i valets genomförande i den här kommunen. Information om hur valet tidigare har genomförts här var knapphändig.

att få ihop tillräckligt med röstmottagare.

Rekryteringen, vi hade flera oförutsedda avhopp till och med på valdagen.

1. Tidsbrist
2. Avsaknad av rutiner och riktlinjer
3. Rekrytering av röstmottagare (beror till stor del av punkt 2)
4. Att hitta lämpliga lokaler

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Rekrytera röstmottagare samt reserver. Transporter av förtidsröster. Medvetenhet kring att väljaren ska vara ensam bakom valsedelstället/avskärmningen. Hantering av alla valsedlar.

Få ihop funktionärer på valdagen

Köer och valkuvert

Vi är en liten organisation med få resurser.

Rekrytering av erfarna valfunktionärer, främst i arbetsledande roll (ordförande/vc ordförande).

Att hitta ordförande och vice ordförande till distrikten, efterlyser en specifik utbildning för dessa som efterfrågades när vi försökte rekrytera.

Budgeten, hade behövt mer resurser samt motivera personal att arbeta med val, vaktmästare bland annat.

Förtidsröstningen har ökat.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Den största utmaningen har bestått i att hitta röstmottagare. Vi siktade på att utöka bemanningen inför detta val. Bland annat med anledning av förändrad lagstiftningen som innebar ett merarbete i och med den förstärkta valhemligheten, men även en beredskap för att covid-19-pandemin kunde påverka antalet röstmottagare som inte kunde tjänstgöra. Vi lyckades generellt med att öka antalet röstmottagare, men vi hade inte någon strategisk reserv i den omfattning vi hade hoppats.

Vet ej

Tillgången till lämpliga lokaler. Distribution och utläggning av valsedlar samt hantering av misstankar från allmänhet och partier kring tillgång till valsedlar. I syfte att tillse att valsedlar inte skulle ta slut för något parti har vi beställt och partierna till nämnden inkommit med ganska stora mängder valsedlar som nämnden har distribuerat. Administrativt tungt. Då uppgiften för utläggning av valsedlar ligger på röstmottagarna förekommer ryktesspridning om att röstmottagare flyttar eller låter bli att lägga ut valsedlar. Vi har kunnat motbevisa dessa rykten vid varje tillfälle, dock är det tidskrävande att utreda varje sådan misstanke.

Det har gått väldigt bra och vi har inte haft några stora utmaningar.

Att VALID inte fungerat. Valmyndighetens ointresse/oförmåga? att lösa problemet i rimlig tid innan valet är ej acceptabelt. Att få vänta 5-20 min på att systemet byter bild när uppgifter ska rapporteras in blir ett arbetsmiljöproblem. En särskild utvärdering av VALID måste genomföras!! Gränssnittet i systemet måste ses över så det blir anpassat efter de som ska jobba i systemet. Det finns ingen logik i systemstrukturen, så det går hitta det. Nu verkar systemet utgått från Valmyndighetens arbetssätt. Gamla felaktiga instruktioner ligger kvar tillsammans med uppdaterade/rättade instruktioner. Telefonstrulet på valkvällen. På angivet reservnummer måste man svara på. Man kan inte här hänvisa till förstanummret. Man kan inte då man svara säga att man måste ringa om senare för att man prioriterar andra valresultat för tillfället. Valmyndigheten kan inte ha telefontider på valdagen. Man måste vara anträffbar fram till att valet är genomfört. Sena ändrade instruktioner vilket valmaterial som ska sparas. Ute i kommunerna börjar rensning direkt efter valdagen. Man väntar inte tre veckor tills uppstädningen sker.

Att få tag på personal

Att valadministrationen ska hinna utföra uppdraget.

Rekrytering av röstmottagare Tillgängliga lokaler

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Trycket på förtidsröstningen och hanteringen av alla förtidsröster.

Rekrytering av röstmottagare.

Avskärmningarna för valsedlar, att få till det på ett bra sätt i lokalerna.

Att få till ett bra flöde i och med valsedelsavskärmningen som stoppade upp och bildade kö och att hinna göra kontroller av valsedlarna.

Köer till valsedlarna.

Kan inte säga någon särskild.

Att komma fram till Länsstyrelsen för att rapportera resultatet på valnatten.

Få fram bra röstnings- och vallokaler

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Möjligheten att föra in fler avskärmade valsedelställ i några av våra vallokaler. Då avskärmade valsedelställ är rätt klumpiga blir det väldigt utmanande att få in fler än två per vallokal. Rekryteringen har fungerat bra, men har fått genomföras i flera omgångar. En del röstmottagare som valt att ställa upp har månader innan valet fått förhinder/ångrat sig och inte meddelat Valnämnden. Detta har medfört att vi fått plocka in många reserver. Lyckligtvis hade vi ingen frånvaro under valdagen och behövde således inte använda oss av våra tillgängliga reserver.

Rekrytering av röstmottagare. Många avhopp. Trots många reserver hade vi kallat in alla reserver när valdagen inföll.

Ingen vi kommer på.

Att få väljarna att hitta rätt valsedel i valsedelsställen.

Antalet nya röstmottagare. Det var väldigt mycket fokus på säkerhet. Det själva arbetet som en röstmottagare i övrigt skall göra tycker jag mer fallit åt sidan.

Inga större utmaningar egentligen. Det tog tid för alla distrikt att räkna röster och rapportera in resultat dock. En del distrikt upplevde att de hade svårt att hinna med hanteringen av förtidsröster på valdagen då de behövde hålla mycket mer koll vid valsedelställen och hantera köer.

Det var svårt för väljaren att navigera i valsedelstället. Blev snabbt rörigt i valsedelstället. Svårt att hitta bra stora tillgängliga lokaler för förtidsröstning.

Valmyndighetens alla nyhetsbrev gjorde att det blev rörigt. Få tag i tillräckligt många röstmottagare.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Sena avhopp från röstmottagare som vi klarade på grund av reserver, men det innebar att vi ständigt letade nya reserver. Det är svårt att hitta lämpliga lokaler för röstmottagning som är tillräckligt stora. Detta innebär svårigheter att ha fler än en valsedelstation per lokal.

Trånga förtidsröstningslokaler (bibliotek) samt köbildning på valdagen.

De stora geografiska avstånden för transporter av valmaterial och röster. Kravet på att kunna avskärma valsedlarna begränsar antalet lokaler speciellt i byarna som kan användas.

Rekrytering av röstmottagare samt att de inte ska vara släkt eller politiskt aktiva, funkar ej i en liten kommun

Uppfylla lagkraven för röstnings- och vallokaler. Ambulerande röstmottagning.

Vi är en liten kommun med mycket ny personal så det mesta ansvaret har legat på en person och det går inte.

Valid och utskrift av dubblett-röstkort i röstningslokal.

Lokalfrågan samt röstmottagare.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

- Hantera Valmyndigheten - sena leveranser av information och material. Hantering av fel och kontraorder. Vi förstår att ni också har mycket, men det är viktigt att ni förstår hur beroende vi är av att ni levererar det vi ska förhålla oss till korrekt och i rätt tid för att vi ska kunna genomföra valen på ett säkert sätt. Många av oss har även ordinarie arbetsuppgifter och små valkansli med begränsade resurser. I år har det varit väldigt svårt och resurskrävande. - Rekrytera+utbilda+bemanna. Väldigt resurskrävande, speciellt under förtidsröstningen. - Valid och driftsäkerheten.

Förordnade röstmottagare som pga förhinder tackade nej till sitt uppdrag. Otydlighet i ställningstagande samt att de kommit sent. Otydliga instruktioner. Lång utbildning för att utbilda röstmottagare.

Att klara av allt arbete i samband med valet parallellt med det ordinarie arbetet. Att få ned antalet förtidsröstningslokaler på valdagen.

Det var svårt att få tag på röstmottagare.

Att hitta lämpliga lokaler för att kunna möblera utifrån nya förutsättningar med flera valsedelstationer och köbildning.

Rekrytering och bemanning av röstmottagare. För att tillgodose kraven på valhemlighet behövdes fler röstmottagare än tidigare (för kontroll bakom avskärmningar och hantering av köer). På grund av pandemin behövde vi också rekrytera fler reserver för att kunna bemanna upp om flera ordinarie röstmottagare skulle bli sjuka.

-Ordningen i valsedelställen. -Valsedelställen "Valle" med avskärmning var trånga, mörka och ostadiga.

Behöver hitta bättre lösning. -I vallokalerna svårt hinna granska förtidsrösterna; fler förtidsröstar.

Granskningen är knuten till röstlängden så den kan inte göras bredvid/ifred.

Vi har en väl fungerande organisation, vi utökade bemanningen i våra valdistrikt från 6 till 8 personer och hade inga problem att hitta röstmottagare, så inga större utmaningar.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Att det var få personer som hade uppgiften att arbeta med samordning av valet. Samt bristen på yta att förvara allt valmaterial så att det blev överskådligt. Att säkerställa att samtliga valsedlar fanns på plats.

Hitta tillräckligt stora lokaler för vallokaler och röstmottagning

Vi är en liten kommun och på en stor yta där svårigheten med avstånd samt att få röstmottagare. Samt att valkansliet är en liten organisation.

Att de ökade kraven på vallokaler både avseende tillgänglighet och avskärmning av valsedlar gör det svårare och svårare att hitta lämpliga lokaler som passar geografiskt. Vi fick byta ut ca 10 av våra vallokaler för att efter bästa förmåga följa lagar och regler.

Arbetsledning av röstmottagare.

Se fråga 32.

Att hitta en bra lokal för förtidsröstningen Att som ny samordnare lära sig och få bra koll på allt

Rekrytera röstmottagare/rösträknare.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Att hinna med alla uppgifter på valkansliet, det "interna" arbetet. Det är så mycket vi ska göra under denna tidsperiod samtidigt som vi alla har ordinarie uppgifter att göra. En kommuns organisation är inte gjord för sådana här tillfälliga arbetsuppgifter som kräver stora insatser under en viss tid, allt annat måste också fortsätta göras. Vi kan inte neka handlingar eller låta bli att registrera ärenden under tiden, strunta i politiska sammanträden etc. Att ha en grupp tillfälliga valarbetare anställda är inte heller en bra lösning eftersom dessa då ska läras upp och stödjas under hela processen. Om det inte vore samma personer varje val, men det är nog en omöjlighet.

Förklara för väljarna varför köerna stundtals var väldigt långa.

Många avhopp bland röstmottagarna in i det sista. Svårt att rerkytera framförallt ordföranden.

Att få personal till röstmottagningen. Det kan bli svårare om det inte får vara politiskt aktiva.

Avskärmingarna vid valsedelstället. Både långa köer, svårt att hitta tillräckligt stora lokaler samt behov av mer personal p.g.a. av detta.

Att hitta större lokaler

Den höga arbetsbelastningen utöver ordinarie arbetsuppgifter. Svårt att på mindre orter hitta lokaler som uppfyller alla krav.

Att ha tillräckligt med bemanning och att hitta lokaler som är anpassade

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Hitta lämpliga vallokaler och röstningslokaler. Rekrytera röstmottagare.

Rekrytering, tillgängliga lokaler och materialhantering.

Lokalerna. Sen är det en utmaning att det är nästan 10 % av väljarna som är Stockholmare. Det är ett stort projekt.

Röstmottagare. Utbildning av röstmottagare. Fokusera utbildningen på praktiska frågor och moment.

Logistik med valmaterialet till lokalerna. Tidsbrist förvalkansli.

Att se till så det går att placera 3 valsedelstationer i resp röstningslokal

Köbildningen.

Lokaler, tidsbrist, utbildning

Logistik, omständiga handläggningsrutiner för utbetalning av arvode till röstmottagare.

Dublett Kortutskrivning i röstningslokaler, samtidigt som röstmottagning pågick. Vidare låg det en viss utmaning i att göra lokalanpassningar av vallokaler och rekrytera röstmottagare.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Till nästa val ska vi ha fler stationer med valsedlar och skärm.

Köerna och att röstmottagare (framför allt ordförande och vice ordförande) därmed inte kunde ta rast och fick orimligt lång arbetsdag. Många förtidsröster att granska vilket gjorde att rösträkningen försenades. Då röstlängden var upptagen med konstanta köer i många vallokaler. Blev en sen natt för både valnämnd och röstmottagare.

Rekrytering av fler röstmottagare på grund av ökade krav. Ökade kostnader för valets genomförande. Mer personal och mer kostnader för valnämnden, t.ex. utskrift av valmaterial, större lokaler, utrustning i lokalerna, arvoden. Transporter på valnatten (se fråga 32). Svårigheter för väljare att skilja på förtidsröstning och röstning i vallokal. En utmaning för valnämnden att få ut tillräckligt tydlig information till allmänheten. Att få tillräckligt med resurser för arbetet med valet i kommunen.

Sent besked om ansvar för sortering av förtidsröster. Det nya systemet med avskärmningar tarvar mycket mer material till lokalerna.

Köbildningen/väntetiden

Att få tag i tillräckligt många röstmottagare. Att få till ett bra flöde i vissa vallokaler. Det är svårt att frigöra personal för valadministrationen i egna kommunen. Valadministrationen har upplevt att direktiv från Valmyndigheten kommit sent vilket inneburit en risk för att missa viktig information.

Efterfrågan på mer personal för att kunna trygga genomförandet av valet.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Rekrytera röstmottagare. Att hitta vallokaler som rymmer de stora valsedelställen/avskärmningarna.

Utbildning för våra nya svenskar i hur det svenska valsystemet fungerar.

Långa köer under förtidsröstningen, mer resurskrävande än vad det varit tidigare val, flera i personalen fick lägga undan sitt vanliga arbete för att snabbt hoppa in i valarbetet för att hjälpa till. Sjukdom och bortfall av personal var en stor utmaning. Fel på material var också en stor utmaning hos oss. Valkuverten var svåra att öppna, vi hade turen att kunna använda kuvert som var kvar från tidigare år. Dåligt klister på kuvert för förtidsröster.

Logistiken kring valet.

Valkansli, rekrytering av röstmottagare (avhopp kort inpå valdagen). Väldigt intensiv valdag. På valdagen orsakade partierna en del stress med synpunkter och angiveri, de bidrog inte till "lugnet". Lokaler som finns i kommunen är inte alltid enkla att jobba med. Kommunens förutsättningar påverkar.

Att hitta tillräckligt med röstmottagare med erfarenhet.

Att hitta lämpliga röstningslokaler och vallokaler i vissa kommundelar. Vi fick flytta ut planerad förtidsröstning från äldreboenden (3 st) till andra lokaler p g a befarad smittspridning, detta gjordes väldigt sent, strax innan det gick att ändra i Valid. Därmed stora informationsinsatser till röstmottagare, boenden, partier, allmänhet. Dessutom fick vi ordna med ambulerande röstmottagning på dessa tre äldreboenden istället. Flera nyckelpersoner (ordförande och vice ordförande) fick sena förhinder (blev sjuka) och det var svårt att få röstmottagare i valdistrikten att kliva upp ett hack. Också där mycket ändringar i Valid och i dokument samt till alla som skulle jobba i distriktet. Nya reserver fick utses vartefter och på valdagen hade vi bara två reserver kvar som fanns i beredskap. Sedan var det mycket information som kom från Valmyndigheten då och då och sent i valperioden, som skulle spridas till ibland både förtidsröstning och valdistrikten på valdagen. Röstmottagare upplevde att de fick mycket extra information att ta in hela tiden. Begränsade resurser inom valkansliet. Begränsningar med lokaler, lokalutbud och samarbete från skolorna. Trångt och otillgängligt materialförråd

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Hitta bra lokaler. Hantering av förtidsröster i vallokalen vid räkning på grund av fler förtidsröster. Rörigt med alla ställningstagande och alla uppdateringar som kom efter utbildning av röstmottagare

Väldigt svårt att rekrytera röstmottagare.

Valsedlarna och den nya modellen av utbildning. En powerpoint med 78 bilder gör utbildningen tråkig och fokuserar på fel saker. Vi har fått klagomål på att vi utbildad mycket om möbler och säkerhet men för litet det praktiska hanterandet. Vi försökte förkorta bildspelet men det är svårt att ta bort delar. Var mycket bättre förr med en utbildningsfilm som vi sedan kunde komplettera med egen information.

- Svårt att hitta lokaler som kan tillgodose lagkraven på avskärmning. - Utmaning att bemanna i pandemitider, många avhopp tätt inpå valdagen.

Lokaler, och hur många man röstmottagare som behövdes, dels för pandemin men även för att hålla ordning i lokalerna.

Att rekrytera röstmottagare under pågående val med anledning av sjukfrånvaro.

Bemanningen.

Rekrytering av nya ordförande. 19% fler valdistrikt och målet att öka antalet röstmottagare från 7 till 8 i varje distrikt innebar att vi var tvungna att rekrytera många nya. Att hitta nya Röstmottagare gick okej men det var svårare att hitta erfarna som ville ta mer ansvar och ofta behövde byta valdistrikt.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Hantering av valsedlar, vilket i sin tur lett till omfattande logistik och köhantering. I andra hand även rekrytering, uppdraget som röstmottagare blir alltmer omfattande.

Lokalerna + bemanningen av dessa under förtidsröstningen. Gör om reglerna för vem som kan överlämna röster på valnatten, pga långa avstånd i kommunen blir det en säkerhetsrisk när trötta röstmottagare ska färdas långa sträckor i bil.

Få ihop helheten dvs att alla väljare ska ha en möjlighet att genomföra ett tryggt och säkert val.

Endast en person hade behörighet i Valid trots upprepade gånger att försöka få behörighet för ytterligare en person fick vi inte det.

Arbetsmiljön och genomförandet för röstmottagare är viktigt och kan tummas på p.g.a. budget. Det är svårt att rekrytera röstmottagare och avhopp har förekommit som inneburit merarbete för valsamordnaren och valadministrationen. En annan stor utmaning är tillgänglighetsanpassade lokaler och att upprätthålla ordningen i valsedelställen.

Den största utmaningen har nog faktiskt varit att hänga med i alla turer med information från Valmyndigheten. Det har känts något förvirrat och osäkert under hela perioden.

- Få ihop tillräckligt med personal/röstmottagare - det fungerade tack och lov, men var mycket arbete. - Förklara ordningen i valsedelställen - synpunkter från en del röstande om att valsedlar saknades, vilket det dock inte gjorde.

Den största utmaningen i vår kommun har varit bristande arbetsresurser inom valkansliet.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Att nå befolkningen med rätt information. Vissa personer läser inte på webb och dagstidningar.

-

Att rekrytera och lägga schema för röstmottagare, speciellt ordförande- och vice ordförande-rollen. Att vi i valkansliet har varit för få, och att vi samtidigt har ordinarie arbete att sköta.

Rekrytering av personal och bra lokaler.

Hitta bra vallokaler och röstningslokaler Rekrytera röstmottagare

Resursfördelningen! Kommunen har anställt en valsamordnare initialt (ingår i grundtjänst som nämndsekreterare). Fick en biträdande valsamordnare till hjälp i våras när arbetet kändes övermäktigt. Utbildningen av röstmottagarna var också lite svår att förbereda/genomföra. Toppenbra material har tagits fram av er på Valmyndigheten (TACK!) och det har vi använt, men vi upplevde att de 3 timmar som våra utbildningstillfällen tog, var lite kort om tid för att få med all information i materialet på ett bra sätt. Samtidigt ville vi inte kalla röstmottagarna till ännu längre pass (lade dem kvällstid med start kl. 17) Svårt att uppskatta antalet röstmottagare som behövdes under främst förtidsröstning. Hur många väljare kommer? Hur många röstmottagare kan behövas på plats kontra budget.

Rekrytera röstmottagare Hitta lämpliga vallokaler

Att valet skulle gå så bra som möjligt, och inga incidenter.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Hanteringen av den stora mängden valsedlar, köer till valsedelställen. Att rekrytera kompetenta röstmottagare.

Rekrytering av röstmottagare som ej kandiderar på listor.

Förtidsröstningen har varit svår att spå hur många som kommer att rösta. Alla lokaler har inte varit optimala utifrån det hänseendet. Många väljare som trots instruktioner inte förstår att man inte ska göra i ordning rösten bakom valsedelstället (vi har delat).

nuvarande valsedelssystem

Behov enligt ovan.

En stor utmaning är det nya materialet som har varit svårt och krångligt att ta till sig. Vi fick lägga mycket tid (mär än 8 timmar) på att gå igenom powerpointen och ta bort upprepningar och anpassa den så att den hade ett bra flyt. Även manualerna var krångliga och röstmottagarna berättade att de lästa flera gånger utan att förstå vad det egentligen stod. Samma sak med våra egna manualer inför valnatten och onsdagsräkningen.

Lokalplanering utifrån pandemi, valhemlighet och bedömningar om säkerhet i skyddsplanen utifrån verksamhetsskyddsanalysen.

Svårt att organisera ett val med personal som tillhör samma förvaltning och samtidigt ska sköta normala arbetsuppgifter. Utrymme för tillräckligt många valsedelsbås i vissa lokaler. Rekrytering av röstmottagare är alltid en utmaning.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Att hinna pricka av förtidsrösterna innan kl. 20.00.

Ingen kommentar

Ovan nämnda - att hålla ordning i valsedelställen! Att få till en bra flöde runt material och logistik. Mkt att hålla reda på både förtidsröstning och röstningslokal.

Tillräckligt stor och tillgängliga lokaler.

Att hitta lämpliga lokaler för alla distrikt, både utifrån läge, tillgänglighet storlek mm. Att hitta lämpliga röstmottagare både under förtidsröstningen och valdag.

Att hitta tillräcklig bemanning till röstmottagningen, både förtidsröstning och valdag. Många äldre i valorganisationen som sitter på lång erfarenhet och mycket kompetens är på väg ut. Ett orosmoln är även att det kommer bli ännu svårare om det skulle komma ett förbud för förtroendevalda ingå i arbetet med röstmottagning och/eller rösträkning. Om vi behöver nyrekrytera större i framtiden och kanske gå ut bredare till allmänheten behövs även ett annat typ av arbete med rekrytering och urval än vad vi har haft resurser till i dagsläget.

Avskärmning valsedlar, rekrytering av röstmottagare, logistik av valmaterial.

Rekrytering röstmottagare. Utbildningen har varit omfattande men ändå inte tillräcklig. Det är ett omfattande uppdrag som kräver mer utbildning av röstmottagare. Att inte ha förtroendevalda som står på lista att inte arbeta som röstmottagare har varit omöjligt.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Rekrytering av röstmottagare med många som lämnade återbud. Smal organisation. Sårbart.

Mängden namnvalsedlar från alla partier, samt mängden som då blir kvar efter valet.

Tillgång till bra lokaler.

Valsedelställen: det blev omflyttningar i valsedelställen både avsiktligt och oavsiktligt, se ovan. Upplevdes som svårt att ha ordning. Viss problematik med köbildning på valdagen i vallokalerna, dock upplevdes det som ok från våra ordföringar.

Svårigheter att ha tillräckligt många röstmottagare. Reservlistan blev tom.

Informationsöverföring från Valmyndigheten till kommun och till röstmottagare. Det är en utmaning att få alla röstmottagare att ta till sig informationen och göra på lika sätt, vi har bra och erfaren röstmottagare i vallokalerna, men det är en utmaning att förmedla all viktigt information utan att det ska bli övermäktigt för röstmottagarna som utför detta viktiga uppdrag på sin fritid. Det är inga incidenter som har uppstått och vi har väldigt bra ordföranden i distrikten som är stöd för röstmottagarna och vi i valkansliet finns också som stöd för distrikten. Det är ändå en utmaning eftersom det är viktigt att det blir rätt för genomförandet av säkra och tillförlitliga val.

Vi hade inga speciella utmaningar.

Att hänga med i all information som har kommit från Valmyndigheten. Att få till bra möblering i vallokaler. Att rösträkningen höll på så länge på natten. Inte rimligt att röstmottagarna arbetar hela dagen och sen tar räkningen så lång tid. Detta beror till stor del att vallokalerna inte hinner gå igenom förtidsrösterna under valdagen. Vi har rösträknare som kommer in när lokalerna stänger, men det blir väldigt lång dag för röstmottagarna. Jobbigt för ordförande i vallokal att stå i kö till Länsstyrelsen för att ringa in resultatet.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Brist på stöd och förståelse för valgenomförandets komplexitet och omfattning från kommunens ledning och verksamheter. Detta har bidragit till att valet genomförts som ett avgränsat projekt och inte som en grundläggande del i kommunens ansvar och verksamhet.

Få ihop tillräckligt med röstmottagare till förtidsröstningen för att klara av att ha öppet alla dagar, ha olika och ändå inte bryta mot arbetstidslagen. Ibland otydlig/sen info från valmyndigheten.

Personalrekrytering: att få tillräckligt antal röstmottagare, att röstmottagarna håller god kvalitet samt se till att alla närvarar på den obligatoriska utbildningen.

Bemanning

Många nya röstmottagare bidrog till större arbetsbelastning för ordförande och vice ordförande.

Lagkraven om tillgänglighet och valhemlighet. Bemanningen av röstmottagare, många sjukdomar.

Den interna organisationen. Struktur. Planering. Förvaring av material.

Köer, lokaler och personalplanering kopplat till stort tryck.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Rekrytering och avhopp bland röstmottagare.

Planering och genomförande av förtiden samt planering och hantering av köbildning kopplat till avskärmning

Rekrytera röstmottagare (många avhopp) Lokaler (ännu svårare med röstningslokaler) Beställa material av olika leverantörer (Valmyndigheten, Postnord, kontorsmaterial, mm.), även pga. LOU. Packning av valmaterial (mycket tidskrävande) också pga. sena leveranser.

Köbildning som gjorde att röstmottagarna inte hann med att hantera förtidsrösterna i god tid före kl 20. Inte helt enkelt att rekrytera röstmottagare. Vi upplevde att valsedlarna var gjorda av olika tjocklek på papperet vilket gjorde att valsedelsräknarna fungerade dåligt.

Hitta röstningslokaler och vallokaler som uppfyller alla krav och är tillräckligt stora. Valsedelställen gav upphov till köer vilket stoppade upp flödet i lokalen. Det var även svårt att möblera i mindre lokaler så att valsedelställen stod så att ingen kunde se in bakom.

Få tag på valförrättare

Valsedelshanteringen. Hitta tillräckligt många och stora lokaler utspridda i kommunen. Hitta röstmottagare, inklusive erfarna ordföranden

Hitta lämpliga röstmottagare.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Ta hand om förtidsrösterna på valdagen.

Ordna med bra lokaler.

Hitta lämpliga förtidsröstningslokaler och rekrytering.

-Bemanningen! Vi rekryterade ca 40 % ny personal. - Att hantera valsedlarna. De var många, dolda och det var förvirrande för väljarna. Det blev fort rörigt i valsedelsställena och att stoppa kön och ordna upp det skapade längre köer. Svåra avvägningar.

Att få vallokalerna och röstningslokalerna att fungera utifrån de nya reglerna om avskärmning och andra praktiska detaljer kopplade till lokalerna samt att få ihop bemanningen med röstmottagare under valdagen och under förtidsröstningsperioden.

Att prioritera det övergripande valarbetet då det förväntas skötas parallellt med ordinarie arbete av arbetsgivaren.

Namnvalsedlarna.

Tillgång till lokaler utifrån tillgänglighet och säkerhet

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Bemanning av förtidsröstningen. Många dagar. Svårt med valdagen då det ska bemannas 08.00-20.00 som vallokaler.. Enbart 96 röstande.

Att få ordföranden till distrikten.

Få plats med alla partivalsedlar till riksdagen på ett överskådligt sätt Logistiken för väljarna (hantera köer, äldre och funktionsnedsatta som inte orkar stå i en kö längre tid och väljer att lämna kön = minskat valdeltagande). Att gode män inte får hjälpa till bakom skärmen per automatik. Att valmyndighetens telefon för röstlämning inte fungerade.

- Avhopp röstmottagare - Få personer i kommunen som har i uppdrag att arbeta med val (1 + 2 på ett fåtal procent) - Trånga vallokaler (skolor)

Fler förtidsröstande

Ökad andel förtidsröstning, vissa av våra förtidsröstningslokaler hade extremt högt tryck. Osäkerhet om valmaterialet var tillräckligt, många restbeställningar behövdes och så var det ända fram till valdagen. Få till ett bra flöde vid valsedelstället i och med ändringen i vallagen, mycket bortfall av röstmottagare tätt inpå valdagen pga sjukdom och privata grejer. Jättemånga som behövde dubblettröstkort vi hade i princip kunnat ha en person som bara jobbade med det.

Hitta bra lokaler, mycket sjukdom inför förtidsröstning byte av personal.

Hitta rätt personer som bemannar förtidsröstningen. Bedöma när behov av ytterligare en person i förtidsröstningslokalen som kontrollerar de avskärmade valsedelställen.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Väljarna har ägnat lång tid bakom valsedelställen.

Ordna säkerheten i och runt lokalerna.

Rekrytering av röstmottagare, lokalanskaffning, hela hanteringen av valsedlar (leveranser, lagerhållning, distribution , utläggning osv).

Den ökade mängden förtidsröster. Flera valdistrikt hann inte att bocka av alla förtidsröster före 20.00.

Köerna pga. skärmade valsedelstätt. Ökad administration. Ökat tryck i förtidsröstningarna, vilket lett till mycket köer, samt merarbete vid sortering och registrering. Krävs också större utrymme och fler kassaskåp.

Rekrytera röstmottagare, köerna och storlek på vallokaler.

Valsedlarna Placering av avskärmning, Utrymmet som behövs, mängden valsedlar, möjligheten att hålla ordning bland valsedlarna, möjligheten för väljarna att hitta sin valsedel bland den stora mängden valsedlar. okunskapen bland väljarna vad gäller valsedlarna. Rekrytering Rekrytering av röstmottagare till valdagen framförallt ordf. och vice ordf. Mycket avhopp. Rekrytering av kompetenta röstmottagare i förtidsröstningen som har möjlighet att arbeta under 18 dagar. Lokaler Möjligheten att finna lämpliga och ändamålsenliga lokaler. Svårigheter att förvara materialet på plats innan och efter valdagen.

Röstmottagarna har inte hunnit ställa upp valsedlarna i tid och har därför inte öppnat i tid. Tiden det tar att ställa i ordning lokalen har underskattats. Utbildning Vi utbildar närmare 3500 personer på en mycket kort tid. Att utbildningsmaterial kom så sent. Valid Hanteringen i Valid har varit väldigt tidskrävande och det har varit mycket frustration. Svårt med deadline som var otydliga och som inte följde systemet. I början otydlig information om när systemet skulle stängas vilket påverkade vårt arbete.

Säkerheten på orten och nära vallokalerna dagar innan valet.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Informationen från Valmyndigheten: det har varit sena ändringar och otydligheter i större omfattning än tidigare val. Vilket gjort att det är felaktigheter i informationsmaterial eller att röstmottagarna redan hade fått sin utbildning när ändringen kom. Utbildningsmaterialet från Valmyndigheten är omfattande och inte realistiskt att genomföra i totalen, lokala anpassningar är nödvändiga. Valsedelsställ och avskärmningarna har varit den största utmaningen och är det som våra röstmottagare framförallt har återkopplat behöver ses över inför kommande val. Det finns en uppenbar risk att köer framöver kommer att hanteras olika i olika kommuner och distrikt om inte tydliga rekommendationer ges, ex huruvida man bör ha två köer eller inte; en för de som har valsedlar med sig och en för de som inte har det. En stor utmaning är att hitta lämpliga lokaler som är tillräckligt stora för att få plats med valsedelsställ och valskärmar. Inför kommande val kommer det att innebära en stor kostnadsökning för att hyra större lokaler och också i högre utsträckning påverka föreningslivet. För vår del var den utbildning som Länsstyrelsen [REDACTED] höll i av bristande kvalitet. Det var uppenbart att det fanns en bristande kompetens och erfarenhet av valarbete inom Länsstyrelsen, som i hög grad förlitade sig på [REDACTED] kompetens. Länsstyrelsen mottagning av kommunernas röster bjöd på en stor utmaning då de hade en annan information än vi kommuner om hur protokollen skulle placeras i kassarna. Mottagningen blev rörig och tidskrävande.

Logistik av valmaterial till vallokaler. Att ha resurser för att kunna genomföra valet på befintlig personal.

- Rekrytera röstmottagare är en utmaning. Enligt verksamhetsskyddsanalys behöver vi göra kontroller, men det är svårt att hinna med och vi får utgå från referenser i stor utsträckning. - Svårt att få plats med allt material som krävs.

Långa avstånd Att få yngre att rösta

rekrytera röstmottagare Lokalfrågor

Röstmottagare och personal som ska hantera valet.

Att rekrytera röstmottagare då många som arbetade tidigare val inte kunde eller ville ställa upp för detta val.

Hela processen har fungerat mycket väl i år. En svårighet i en liten kommun kan vara att hitta lämpliga lokaler, exempelvis då renoveringar och ombyggnationer pågår, då kraven på lokalerna är omfattande.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Ansaret för valets genomförande föll på ett för litet antalet personer (dvs i kommunen).

Utmaning att skapa smidiga flöden och hålla nere köerna i lokalerna. Samt oro för personalbortfall pga pandemi.

Lokaler, personal och organisation för förtidsröstningen.

Att få ihop tillräckligt många röstmottagare, särskilt till valdagen. Pga nya regler om valsedelställ behövdes fler röstmottagare. Att hinna alla arbetsmoment i tid. Vissa instruktioner från valmyndigheten kom också väldigt sent. Att kommunen är stor och har väldigt långa avstånd skapade problem med logistik/transporter, särskilt av förtidsröster. Vid vissa tidpunkter: köer i röstnings-/vallokaler.

Vet ej

Att ha ordning bakom valsedelställsavskärmningarna. Det var svårt att vara inne mellan varje röstande, tog tid och var svårt att få en överblick för röstmottagarna. Svårt att både ha nya regler om avskärmning samt nya regler om att röstmottagarna ansvarade för namnvalsedlarna. Lett till missar med olika listor hos oss och partier som varit upprörda. En del sjukdom veckan innan valet gjorde att vi fick rekrytera ny personal precis innan valet.

Ordning i valsedelställen. Sena avhopp av röstmottagare (framför allt vice ordföranden). Hitta tillgängliga vallokaler som uppfyller de krav som ställs i vallagen på avskärmning av valsedlar. Hålla jämn kvalitet på utbildningen för stort antal röstmottagare. Förberedelser för kö och covidhantering. 18 nya valdistrikt. Krävande för röstmottagarna att säkerställa ordningen i valsedelställen på grund av avskärmning/insynsskydd. Det innebär en svårighet för oss att hantera anklagelser om valfusk. kommunen är stor till ytan vilket ställer krav på närhet till röstningslokal under röstningsperioden.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Valsedelssystemet.

Att beräkna hur många röstmottagare vi behöver för att möta den ökade förtidsröstningen. Att planera hur mycket material som kan tänkas gå åt. Att nå ut mot öppettider för röstningslokaler. Vi har en geografiskt stor kommun så vi har röstningslokaler öppna i mindre byar även på valdagen. Det har varit svårt för framför allt äldre som tittar på sitt röstkort att veta vilka dagar och tider som gäller för röstningslokaler i deras närhet. En annan stor utmaning för oss var att vi i slutet på maj fick återkoppling från PostNord att de inte kunde leverera sortering av förtidsröster. Det kom väldigt sent och var en arbetsuppgift som vi inte hade planerat för, varken i bemanning eller säkerhet.

- Att rekrytera tillräckligt många röstmottagare - Att hitta ändamålsenliga lokaler som är tillräckligt rymliga/anpassade för att kunna placera insynsskyddade valsedelstationer

Vet ej

Från att förtidsröstningen inleddes fram till veckan efter valdagen var trycket från media och partiföreträdare mycket hårt. Partiernas valfunktionärs tolkning av ändringarna i vallagen kring distribution av valsedlar medförde många frågor till valkansliet både från partier och media. Partiföreträdarnas ifrågasättande av den nya ordningen innebar också en hård arbetsbelastning på röstmottagarna. Det påverkade också röstmottagarnas arbetsmiljö då de blev ifrågasatta och det uppstod stundtals hätsk stämning i flera lokaler. Flera nya partier deltog i valet för första gången och de var inte insatta i spelreglerna kring ett val. Sammantaget medförde detta ett mycket hårt tryck på valkansliet. Ifrågasättandet av valets genomförande krävde stor del av valkansliets resurser vilket medförde att genomförandet av planerade aktiviteter inför valet försvårades.

köer hantering av alla förtidsröster sent på valdagens kväll

Hanteringen av ökat antal förtidsröster. 50 % förtidsröstade i vår kommun.

Bemanningen - hitta tillräckligt stort antal röstmottagare både i förtidsröstningen och till valdagen, hantera sena avhopp bland röstmottagare, hitta ordförande med tidigare valerfarenhet Lokaler - hitta tillgängliga lokaler, främst till förtidsröstningen. Hitta en bra intern valorganisation som är hållbar och där arbetsbelastningen är hanterbar för samtliga.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Att ha tid att avsätta för valarbetet när vi har andra ordinarie tjänster.

Valsedelställen, köbildningen till dem och Den dåliga kvalitén på valkuverten skapade stora problem och väldigt många väljare som behövde göra om sina röster.

Vi haft svårt att få övrig kommunal verksamhet att förstå att valet är en övergripande (kommunal) verksamhet. Vi stötte på problem med allt ifrån att ordna parkeringstillstånd för röstmottagare till samordning av vaktmästeri och nyttjande av lokaler som används för övrig kommunal verksamhet. De lagförändringar som gjorts rörande till exempel insynsskydd och valhemlighet minskar antalet potentiella lokaler som kan användas. Kunskapen om valsystemet hos svenskar, och då talar vi inte enbart om nya svenskar utan också människor som är födda i Sverige och bott här hela sina liv, är skrämmande låg. Vi har fått in ovanligt många grundläggande frågor (till exempel vad en kommun eller region gör) och också ett ovanligt stort antal felaktigt iordninggjorda röster, vilket vi menar indexerar den utbredda okunskapen om svenska val och demokrati samt det stora behov av folkbildning som finns.

Bristande tillgång till stora lokaler.

Känns inte som vi haft några större utmaningar det mesta har fungerat bra. Kan vara oron över pandemin, hur den eventuellt kunde påverka bemanning i vallokaler och röstningslokaler, men vi lyckades att ha reserver om det skulle hända något! Att hitta lokaler som var totalt anpassade för myndigheternas riktlinjer! många sena avhopp, sjukdomar och att man inte tittat på schemat ordentligt och därför inte kommit när man skulle. Omslag tog slut, fick låna av annan kommun VALID, inte fungerat med valideringen

Röstmottagare som inte riktigt förstod uppdraget i alla situationer.

Lokaler

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Rekrytera röstmottagare.

Rekrytering och bemanning av röstmottagare. Lokaler - med anledning av de nya kraven på avskärmning.

Valsedlarna: mängden och hanteringen av denna. Insynsskydd för valsedelsställe: tar mycket utrymme och svårt att hantera.

Nytt tillägg i vallagen som medförde ny ordning i valsedelsställen: betydligt svårare för röstmottagare att hålla ordning i valsedelsställen och svårare/rörigare för väljarna att få en överblick av alla valsedlar. Nytt lagkrav på avskärmning: ökade svårigheter och kostnader på flera områden, kräver mer bemanning både gällande röstmottagare och valkansli, större valförråd, fler transportpersonal- och bilar, större lokaler, ökade kostnader för valmaterial såsom tex avskärningslösningar som tex vikväggar m.m. Utbildning med pandemiberedskap för alla våra röstmottagare.

Informationen från valmyndighet Nå väljarna med informationen om nya vallokaler

Hitta röstmottagare, i synnerhet gäller detta till förtidsröstningen. En liten kommun har begränsade administrativa resurser.

Långa avstånd, vi har 12 mil till en förtidsröstningslokal. Svårt med lämpliga tillgängliga lokaler. Vi får använda de lokaler som finns på varje ort, t.ex. bygdegårdar och då har vi inte fullständig kontroll på området och om eventuella störningar om det uppstår vattenläckage mm så kan inte kommunen hantera det. De blir också dyrt då man måste boka under flera dagar för att städa osv eller se till att ingen är där kvällen innan och har fest. Att hitta röstmottagare har också varit en utmaning.

Hitta lämpliga lokaler

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Hitta röstmottagare. Ny valadministration som arbetar med valet.

Utrymmet i våra lokaler var inte tillräckligt för att hantera avskärmningar. Dock har kommunen brist på lämpliga större lokaler.

Bemanning.

Planering av förtidsröstning och rekrytering av röstmottagare.

Inledningsvis inom kommunen, att få resurser till valkansliet. Att få ihop tillräckligt stora och bra vallokaler med tanke på köer och avskärmade valsedelsställ. Många avhopp av röstmottagare sista veckan före valdag medförde inringning av stort antal reserver.

ingenting

Det var väldigt många som förtidsröstade i vår kommun och det ledde till långa köer. Till nästa val kommer det att vara fler röstmottagare och fler stationer med valsedlar.

Att hitta och utbilda röstmottagare samt att i en sådan liten organisation inte vara för sårbara, dvs. när mycket av planeringsarbetet ligger på en person.

33. Vilken har varit den största utmaningen i er kommun?

Att bemanna förtidsröstningen.

-

Säkerhet och trevligt bemötande

Vi var en ny arbetsgrupp och nya i valarbetet. Svårt att hitta i Valid, och inte så tydligt när det gäller valdistrikten. Vi blandade till exempel ihop termerna vallokal och röstningslokal. Bättre förklaringar i systemet är önskvärt.

Vi valsamordnare och valnämndens ordförande var nya i sina roller. Det uppstod situationer under valdagen som blev väldigt stressiga och svårhanterliga för röstmottagarna och oss på valkansliet.

Valsedlar - mängd och varianter.

Tillgänglighet och hitta tillräckligt stora lokaler

Bemanning från kommunens håll för att få till en rimlig arbetsbelastning och antal röstmottagare som anmälde sig och sen hoppade av i sista stund. Vi hanterade cirka 400 intresseanmälningar, hade ungefär 227 som arbetade.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Vad händer med mitt röstkort när jag förtidsröstar?

Vet ej

Ingen specifik

Vet ej

Förtidsröstningslokalernas öppettider, frågor om budröstning och frågor om valsedlarnas distribution och hantering

Vad är det för skillnad på partivalsedlar och namnvalsedlar? (de flesta tar namnvalsedlar fast de inte tänker personrösta) Jag har tappat bort/åkt ifrån mitt röstkort. Vilka öppettider har förtidsröstningslokalerna?

Utskrift av dubbletröstkort, öppettider för förtid

Om man ska kryssa bakom avskärmningen eller valskärmen

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

- Förstagångsväljare var osäkra om hur det gick till att rösta - Många väljare var osäkra på om dom fick rösta trots att dom glömt/tappat sina röstkort

Vilken är min vallokal

Varför är det olika valsedlar med samma parti (alltså skillnaden mellan partivalsedlar och namnvalsedlar) samt vad händer med min röst nu (i förtidsröstningen)

Frågor om vallokaler och valsedlar.

Vilken vallokal ska jag rösta i

Varför har jag inte fått mitt röstkort och varför står inte öppettiderna till röstningslokalerna på röstkortet.

De hittar inte valsedlarna bland mängden av valsedlar. De förstår inte valsedelssystemet och inte personröstningen.

Invikning av kuvert, huruvida det är säkert

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Frågor om ordningen i valsedelstället.

Vet ej.

"Jag hittar inte valsedlar", var den vanligaste frågan men då dom fick hjälp så hittade dom sedlarna i ställen.

1. Vad det är för skillnad på valsedlarna och om det spelar någon roll vilken man tar. 2. Frågor om att röstkort och valkuvert läggs tillsammans i fönsterkuvert, särskilt då fliken på valkuvert endast invikt. Enkelt att röja valhemligheten anser många. En del tid går åt att förklara hanteringen.

Frågor om förtidsröstning. Både om vart röstningslokalerna fanns samt när de var öppna.

Öppettider för röstnings- och vallokaler

Frågor om valdistriktsindelningen. Hur utlandssvenskar kan rösta i Sverige.

1. Hur man röstar (förstagångsväljare, väljare som ej talar svenska och kanske inte heller kan läsa/skriva) 2. Vad de olika valsedlarna innebär/svårt att orientera sig bland valsedlarna 3. Vad det innebär/hur man personröstar 4. Att rösta med bud/ambulerande röstmottagning

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Varför man ska vara ensam bakom valsedelstall och valskärmen. Vad är det för skillnad på partivalsedlar kontra namnvalsedlar.

Kan man ångerrösta? Hur gör jag för att budrösta?

- "Varför röstar man inte till regionfullmäktige på Gotland"? - "Jag kommer från XX kommun och då kan jag väl inte förtidsrösta till region- och kommunfullmäktige på Gotland väl?"

Varför är det kö? Varför får vi inte gå flera tillvalsedelstället? Kan man rösta digitalt?

"Var finns valsedlar jag vill ha?" Många väljare hade svårt att hitta "rätt" valsedel då upplevelsen var att det finns så många.. "Varför finns inte namnvalsedlar för ett visst parti?" Bristfällig kunskap om partiernas ansvar/val att leverera sina namnvalsedlar till röstning-/och vallokaler om de vill.

Hittar inte valsedlar, rörigt med olika valsedlar uppdelade i parti- och namnvalsedlar. Bättre med alla i samma valsedelstall med antingen namn- eller partivalsedlar om namnvalsedlar saknas. Öppethållande i förtidsröstningslokalerna, borde varit med i röstkortet bredvid förslagen på lokalerna som fanns.

Vilket valdistrikt man tillhör.

Ordningsgången gällande att man tog valsedlar först och sedan fick kuvert.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Öppettider för förtidsröstningen.

Hur gör man? är det många som frågar när de kommer in i röstningslokal/vallokal

Var de hittar den valsedel de vill ha i ställen. En del väljare tittar enbart titta i mittenstället och ser inte de valsedlar som står i stället till höger resp vänster. Det innebär att de inte ser partivalsedlarna och de blanka valsedlarna, de ser heller inte valsedlar för de partier vars namn börjar på bokstav långt bak i alfabetet. En del väljare förstår inte skillnaden mellan blå, gul och vit valsedel.

Öppettider. Hur budröstning fungerar och om vi kan komma ut som ambulerande röstmottagare.

"Kan jag förtidsrösta i Kommunhuset?"

Varför röstkortet behålls vid förtidsröstning, om kuverten måste klistras igen

Många är osäkra på hur de ska rösta. Det har också varit väldigt många fler utskrift av dubblettröstkort under dessa val.

-

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Varför det ska behöva bli så långa köer Varför man inte kan rösta med bank-ID

Vilken lokal man får rösta i. Både var förtidsröstningen finns men framförallt vilken vallokal man tillhör.

Var är valsedlarna? Hur gör man när man röstar med kuvert/valsedlar?

Att de inte förstått att de får kuvert efter de valt valsedlarna.

Oj, många olika. Ska jag lägga alla tre valsedlarna i samma kuvert? Behöver jag röstkort för att förtidsrösta?

Måste jag rösta i alla tre valen?

Varför är det så många olika valsedlar (partivalsedlar, namnvalsedlar)

Svårt att hitta bland valsedlarna, upplevdes rörigt av väljarna. Svårt att bevara sin valhemlighet mellan valsedelställ och valskärm.

Vilka valsedlar man kan använda då man kommer från annan kommun.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Öppettider för röstningslokaler. Om man har rätt att förtidsrösta i kommunen om man är bosatt på annan plats. Varför det både finns partivalsedlar i valsedelstället och med namn. Varför valsedlarna har olika färger. Om det är tillåtet att lägga in alla valsedlar i ett kuvert.

Öppettider för förtidsröstningen.

Var kan vi förtidsrösta och när?

Hjälp att hitta valsedeln för det parti som de vill rösta på.

Ingen särskild

Frågor om ordningen i valsedelställen var vanliga.

Hur gör jag? Öppettider till förtidsröstningslokalerna.

Vilken färg på valsedlarna som går till vilket val.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Dubblettröstkort

Röstmottagarna upplevde att många var förvirrade av alfabetsordningen bland valsedlarna och inte mindre partier separat som tidigare år.

Antalet kuvert som ska användas vid röstningen. Varför inte parti x finns utlagda i valsedelställen

1. Kan jag ta min Make/makas röstkort och ID-kort och rösta åt hen. 2. Skillnaden på röstningslokal och vallokal 3. Förtidsröstning på valdagen? 4. Hur röstar man?

Ett allmänt missförstånd att man kan rösta i vilken vallokal som helst på valdagen. Väljare som ställde frågor om förtidsröstning och dubblettröstkort till Valmyndigheten hänvisades till kommunen.

Att dom inte hittar sina valsedlar, så ordningen på dessa måste tänkas över till nästa val.

Ska jag inte få några kuvert? När får jag valkuvert? Vad är skillnaden på partivalsedel och namnvalsedel?

Varför finns det inte några valsedlar för X parti?

Frågor om valsedlar, skillnaden mellan parti- och namnvalsedlar samt ordningen i valsedelsstället.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Osäkerhet kring hur man ska göra i röstningslokalen/vallokalen (hur gör man när man röstar). Vissa behöver handfast hjälp och visning och detta stoppar särskilt upp i de avskärmade valsedelställen och skapar köer. En del väljare vill då avstå hjälp för att de är obekväma med att andra blir irriterade över att de är "i vägen".

Vilken är min vallokal? Jag kan inte rösta själv, hur gör man då?

Om röstkort och öppettider.

1. Skillnaden mellan valsedlar och namnvalsedlar 2. Hur gör man när man ska budrösta

Hur gör man nu igen? Varför finns det så många valsedlar?

Frågor kring valsedlarna (vilka de skulle använda, hur många de skulle ta, hur de skulle hitta de valsedlar de ville ha m.m).

Osäker men en fråga var hur/ifall valhemligheten bevaras i och med att man lägger förtidsrösterna tillsammans med röstkortet i kuvertet. Pedagogisk utmaning förklara att de skiljs åt i tidigare skede och öppnas i senare skede.

Kuverten, och varför det måste vara så trångt. Generellt mycket trevliga och positiva väljare

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

På valdagen var det många som frågade efter vilket valdistrikt de tillhörde. Många begäran om hjälp med att skriva ut dubblettröstkort. Öppettider på förtidsröstningslokal. Varför man inte kunde få valkuvert direkt och förbereda sin röst vid avskärmning för valsedelstall. Varför man inte kan rösta på sittande statsminister, Magdalena Andersson. Flera frågade om fullmakt för att rösta åt någon, t.ex. åt sin fru eller som god man. De tyckte det var krångligt med budröst.

Öppettider för röstningslokaler. Eftersom inga öppettider fanns tryckta på röstkorten ringde väljarna i mycket stor utsträckning om detta.

Varför går det inte att rösta digitalt? Varför finns det så många sedlar att välja mellan?

Var ska jag rösta? Vad gör jag om jag tappat bort mitt röstkort? Vilka öppettider har xx förtidsröstning?

Frågor om valsedlar.

Hur gör jag? I vallokal, ingen koll på flödet trots info på plats. Varför finns inte alla valsedlar?

Hur gör man? (En del förstagångsväljare hade stora problem) Ska valsedlarna placeras på något speciellt sätt i kuverten? Kan man inte rösta digitalt?

Valsedlarnas ordning i valställen. Röstmottagarna fick flera frågor om ordningen i valställen. Valnämnden i [REDACTED] hade beslutat att valsedlarna skulle läggas ut i bokstavsordning. Problemet är Arbetarepartiet Socialdemokraternas valsedlar, där Arbetarepartiet är skrivet med så små bokstäver att väljarna upplever att S kommer direkt efter A - och förstår därför inte ordningen.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Öppettider i förtidsröstningen Behöver jag mitt röstkort/kan jag få ett nytt röstkort Bokning av ambulerande röstmottagare

När ska vi kunna rösta digitalt?

Öppettider för diverse förtidsröstningslokaler Jag bor utomlands, men har inte fått mitt röstkort" Vilka

alternativ till legitimering har jag i vallokalen/förtidsröstlokalen?" Jag är skriven i [REDACTED] och är i [REDACTED]

och ska förtidsrösta, kan jag rösta på person till [REDACTED] KF?"

Varför är det inte digitalt?

Personer har svårt att veta vad de ska kryssa och varför det finns olika typer av valsedlar, (partival. och namnval.) Jättemycket frågor om öppettider då vi inte längre kunde ange det på röstkortet.

Att hitta i valsedelsställen - i vilken ordning valsedlarna fanns

Hur går budröstning till? Kan jag använda ambulerande? Behöver jag ha röstkort med mig? Hur gör jag när jag ska rösta?

Öppettider till röstningslokal. Många väljare gick till fel vallokal och de hade inte läst på sitt röstkort. Frågor om hur budröstning går till

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Hur budröstar man? Hur personröstar man? Öppettider i röstningslokalerna under förtidsröstningen?

När har röstningslokal xx öppet? Kan jag förtidsrösta i kommunval och region val i denna kommun även fast jag tillhör en annan? Hur gör jag om jag inte fått mitt röstkort? Varför har jag inte fått partiprogram/röstsedlar av parti xx?

Var kan jag förtidsrösta?

Öppettider för förtidsröstningen.

Typ vilka tider man kan förtidsrösta på, hur gör jag för att budrösta

Vet ej

Vad är det för skillnad på partivalsedeln och namnvalsedeln.

Frågar om budröstning, hur det går till praktiskt. Vi fick även frågor om förtidsröstningen, särskilt från folkbokförda i kommunen som var på resande fot inom landet, eller arbetspendlare i annat nordiskt land.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Vi upplever inte att det var så många frågor, Vi informerade väljarna genom våra röstmottagare hur de skulle göra.

Varför avskärmat. Vad är det som tar sån tid. Ordningen bland valsedlarna. Behövs det röstkort. Jag har inte fått mitt röstkort kan ni skicka det till mig.

Hur gör man? Är det många som förtidsröstar? Går det att få ett dubblettröstkort utskrivet? Vem får hjälpa till bakom valskärmen?

Frågor om budröstning.

Varför har jag inte fått mitt röstkort? Vart kan jag rösta/förtidsrösta? Varför får jag inte lägga valsedlarna i valkuvert bakom avskärmningarna?

När och var kan man förtidsrösta. Väljarna hittar inte i valsedelstället när partivalsedlar och namnvalsedlar inte står ihop. De förstår inte varför det är t ex gula valsedlar på två ställen.

Hur får jag ett nytt röstkort? När kan jag förtidsrösta? Hur gör jag när jag röstar?

Hur budröstning går till samt information och vägledning till förstagångsväljare

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Vilken tid är förtidsröstningslokalerna öppna?

Vad är skillnaden mellan partivalsedel och namnvalsedel? Var går den blå valsedeln till?

Det var tydligt att flera väljare som inte hittade vilken sedel som de ville ha pga det fanns "för många" sedlar i stället. Svårt att förstå vad det innebär att personrösta. Det skapade ett visst misstroende hos väljare och de blev irriterade för att de inte hittade vad de sökte och därav trodde att dessa valsedlar var borta vilket de inte var när röstmottagare hjälpte till att hitta rätt.

Många frågor kring varför det står namn på en del valsedlar. Måste man kryssa. Får man stryka namn helt som inte tycker om.

Hur man ska rösta, hur det går till. Valorganisationen anser att väljarna har låg kunskap om hur valet går till.

Hur man hittar rätt valsedlar, hur många kuvert man behöver.

Öppettiderna för förtidsröstningen - stod ju inte på röstkortet. Upprörda väljare gick till

förtidsröstningslokalen som inte var öppen just då. Frågor kom också om vilken vallokal man skulle rösta i.

Jag har tappat mitt röstkort, kan jag rösta ändå? Jag vet inte var jag ska gå och rösta. Varför har vi inte fler valsedelställ? Varför är det köer?

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Hittar inte valsedeln för xxx. tex Socialdemokraterna. Väljare har svårt med bokstavsordning och rör i hop Sverigedemokrater och Socialdemokrater och förstår inte varför de inte ligger under samma bokstav. Ingen fråga men hört i kön: "varför kan man inte rösta med bank-Id? man kan ju gör allt med den numera"
Vanliga frågor handlar om hur förtidsröstning fungerar om man är folkbokförd i annan kommun, och hjälp med utskrift av röstkort.

Hur gör man?

Väljarnas vanligaste frågor handlar om var man kan förtidsrösta, vilket valdistrikt man tillhör samt bokning av ambulerande röstmottagning.

Varför finns det inte namn på dom här valsedlarna. Ska jag ta en av varje om det finns både partivalsedel och namnvalsedel.

Budröstningskit och duplettröstkort

Var och när kan jag förtidsrösta?

Var/när kan jag förtidsrösta?

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Olika varianter av "var hittar jag de valsedlar som jag behöver?". Eller möjligen "Jag hittar inte de valsedlar jag behöver." Och därefter "Var finns kuverten?" eftersom de tror att man ska stoppa i kuverten redan vid valsedelsställena.

Öppettider, mer information om öppettider gällande förtidsröstning på röstkortet! Budröstning

När kommer röstkortet. Vilken är närmaste förtidsröstningslokal. Vilken är min vallokal. Vilka är öppettiderna för min förtidsröstningslokal.

"Kan man skriva ut röstkort här?"

Hur man röstar och vilka valsedlar man ska välja pga förvirring av alla valsedlar att välja mellan. En del väljare tyckte att det var svårt att förstå. Kommunen hade information om detta i och i anslutning till röstmottagningsställena. Röstmottagare hjälpte vid behov.

Många har svårt att förstå skillnaden mellan partivalsedlar och namnvalsedlar. På just valdagen hade det varit skönt att få skipa partivalsedlarna så att det bara finns ett alternativ med partiets namn på.

- När och var kan man förtidsrösta? Vårt önskemål som har framförts vid tidigare val är att dessa uppgifter tydligare kan stå på röstkortet, varför inte använda baksidan av röstkortet för att få plats med denna information? Man skulle även kunna ha en QR-kod. - Varför saknas det valsedlar? (Vilket det dock inte gjorde).

Väljare är osäkra på valsedelsystemet och har problem att förstå processen om vilken valsedel som avser vilket val. Frågan skulle klarna om valsedelsystemet förändrades och kraftigt minskade antalet sedlar av samtliga arter (parti-, namn- eller blank valsedel). En finsk- eller dansk modell är att föredra.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Öppettider.

Vart kan jag förtidsrösta? Vore toppen om öppettiderna kunde stå på röstkortet.

Hur gör man när man röstar? Var kan jag förtidsrösta? Vad gör regionen?

Många väljare hade svårt att hitta rätt valsedel på grund av att det fanns så många valsedlar i ställen.

Också många frågor om skillnaden på parti- och namnvalsedlar. En del frågor om öppettider.

Om de är i rätt vallokal Var man kan förtidsrösta

Ni har inte alla valsedlar här! Upplever att väljarna haft svårt att hitta i valsedelställen. Vid kontroll har alla valsedlar funnits (varje gång!). Vi har följt Valmyndighetens rekommendation att ha dem i alfabetisk ordning, ett ställ med alla partivalsedlar, två ställ med namnvalsedlar uppdelade A-K och L-Ö samt lämnat tomt i facken för riksdag och kommun om ett parti bara har namnvalsedlar till tex region. Med andra ord har en uppsättning valsedelställ krävt tre olika ställ.

Vart kan jag rösta Ordningen i valsedelställen Hur gör jag när jag tappat bort mitt röstkort

Frågor om valsedlarna

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Skillnaden mellan partivalsedlar och namnvalsedlar. Öppettider för förtidsröstningen. Frågor kring att hjälpa anhöriga/budröstning.

Hjälp med valkuverten, frågor om personkryss och budröster.

Vilka valsedlar ska man ta? Var hittar jag parti X?

Jag hittar inte valsedeln för XX parti? Många väljare hade svårt att särskilja på de olika valsedlarna nu när alla valsedlar hade sitt eget uttryck med logga och skrift. Många väljare hade svårt att se/hitta Sverigedemokraternas valsedel, som har en smal och snirklig skrivstil.

Varför det var så långa köer till förtidsröstningen och varför valkuverten är så små så att det är svårt att lägga ned valsedlarna.

Hur många valsedlar ska jag ta?

Om valsedlarna och dess ordning.

Vilken vallokal? När får jag mitt röstkort? I [REDACTED] hade inte alla fått röstkort innan förtidsröstningen startade vilket gjorde att vi fick många påringningar.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Varför får jag inte kuverten direkt? Varför tar ni mitt röstkort tillsammans med mina valkuvert när jag förtidsröstar?

Ingen kommentar

Var finner jag min rätta valsedel? Behov av dubbelröstkort.

Öppettider i röstningslokaler och var lokalerna finns. De tycker inte att det framgår tydligt någonstans. Att dessa uppgifter borde finnas på röstkortet tycker de flesta väljarna.

Var och när man kan rösta, både på förtidsröstningen och valdag. Vanligaste frågan i lokalerna är att väljarna undrar hur man ska göra, tex hur man väljer valsedlar, varför det är olika skärmar osv.

Vart man kan förtidsrösta, öppettider. Flera synpunkter på att öppettiderna inte framgår på röstkorten. Hur man gör för att rösta om man inte kan ta sig någonstans. Frågor om hur man kan/får hjälpa en person man är god man eller förvaltare för. Lite osäkert rättsläge där, svårt att ge råd.

-Varför är det två olika platser för att ta valsedlar och göra iordning rösten. -Varför är det olika typer av valsedlar (partivalsedlar och namnvalsedlar). -Varför kan man inte rösta digitalt.

Hur man röstar och om man kan få ett dubblettröstkort.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Vad är det för skillnad på valsedlarna?

- Vad är skillnaden på partisedel och namnvalsedel? - Var hittar jag Socialdemokraternas sedlar? - Varför gör vi inte som i andra länder, att själva få stoppa direkt i urna utan kuvert, för att spara på material? - Oj, jag visste inte att jag kunde budrösta med PostNord!

Var man kan rösta i kommunen.

Mycket frågor om valsedlarna, hur man hittade mm.

När är det öppet i förtidsröstningen?

Öppettider för röstningslokaler till valkansliet. Röstmottagarna får många frågor om valsedlarna och om hur röstningen går till.

Kan inte se om det fanns några speciella frågor.

Kritik på de små valkuverten. Många vet inte hur de röstar, stoppar fler valsedlar i samma kuvert. Vi använde Valmyndighetens material, men det är för mycket information så det blir svårt för väljaren att läsa. Det är svårt för väljarna att förstå skillnad mellan partivalsedel och namnvalsedel. Här skulle behövas enklara beskrivningar som vi kan sätta upp.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Valdagen: Vart ska jag rösta? Kan en anhörig rösta åt mig? Förtidsröstningen: Vad händer med min förtidsröst efter att jag lämnat in den? Varför har vi inte digitala val? Varför är inte valsedlar och valskärm på samma ställe/ihopsatta? Var kan jag rösta? Kan en anhörig rösta åt mig? Varför stänger ni innan alla som ställt sig i kö vid stängning hunnit förtidsrösta?

När/var kan jag förtidsrösta Jag bor inte i kommunen, kan jag förtidsrösta här/jag bor här men är inte här..

Behöver jag mitt röstkort på valdagen

1. Vilken vallokal de kan rösta i (under valdagen) 2. Ordningen bland valsedlarna i de fall väljare upplevt att valsedlar saknas eller inte hittar valsedlarna denne efterfrågar (under hela valgenomförandet)

Vart är namnvalsedlarna

Diskussion om anonymiteten i samband med förtidsröstning.

- Öppettider - Hur det går till att rösta via bud och vart dessa budröstningssatser går att få tag på. - Vilka lokaler det går att rösta i. - Frågor om man kan rösta i annan kommun under valdagen, det vill säga om förtidsröstning.

Dubletröstkort.

Vart de ska rösta.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Öppettider för förtidsröster, väljare saknar den informationen på röstkortet. Valnämndens ansvar kontra partiernas ansvar, tex. distribution av valsedlar till vala- och röstningslokal.

- Om de får förtidsrösta när de kommer från annan kommun - Varför de måste gå med valsedlarna från avskärningen till båsen - Svårigheter att lägga i valsedlar i kuvert

Var får man rösta? (skillnad mellan förtidsröstning och rösta i vallokal) Information på röstkortet ang. förtidsröstning (påpekade röstningslokaler tolkas som att de var öppna på valdagen) Rösta i utlandet. Rösta i Sverige om man bor i utlandet Hur budröstning fungerar. Ambulerande röstmottagning (ökad efterfråga)

Vet ej Detta är inte svar på denna frågan men fråga 2 och 3 kan vi inte besvara då vi inte har kvar kvittenserna från den röda kassen.

Hur man gör när man röstar.

-

Hur gör man när man röstar? Svårigheter att hitta rätt bland alla valsedlar.

Öppettider för förtidsröstningen

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Många väljare är, trots att de röstat många gånger, ovana. De behöver mer utbildning i hur en röstar. Om valsedlar. Det stora antalet valsedlar skapar förvirring (dvs både namnvalsedlar och partivalsedlar) Om dubblettröstkort.

Röstningslokalers öppettider

- Vilken valsedel ska jag använda? - Jag har letat men hittar inte den valsedel jag vill ha - när ska jag få mina kuvert om jag inte får dem direkt när jag kommer in i lokalen?
- Hur skriver man ut dubblettröstkort - Vilka öppettider har förtidsröstningslokalerna - Vilket valdistrikt tillhör jag

Svårt att hitta valsedlar då det är väldigt många olika för partierna.

Vilken lokal ska jag rösta i? Förtidsröstningslokalernas öppettider? Saknad av röstkort, hur skriver jag ut mitt röstkort?

Öppettider i röstningslokaler.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Vad ska jag rösta på? Var är Sossarnas valsedlar? Står på A eftersom de heter "Arbetarpartiet Soc".

Kan man förtidrösta här fast jag bor i annan kommun. Vart tar min röst vägen?

Osäkerhet hur valet går till - Valmyndigheten måste ta ett större ansvar i att informera allmänheten i hur ett val går till, hur många val det faktiskt handlar om samt förtydliga att brev i Kivra inte var detsamma som röstkort. Flera trodde att de skulle ta både namnvalsedel och partivalsedel. Detta kräver ett förtydligande och information från valmyndigheten till allmänheten.

- Vilken vallokal hen tillhör - Öppettider förtidsröstning - Vad valet till kommunen och regionen innebär Svårt med överblicken då det är flera valsedelsställ, man förstår inte. Många tar "namnvalssedlar" fast de inte kryssar något.

Öppettider kring våra röstningslokaler, dubblettröstkort (verkade som att många slängt sina då de kommit i samband med reklamutskick), frågor kring ordningen av valsedlar (klurigt med separata ställ för partivalsedlar/namnvalsedlar)

Varför man inte har fått sitt röstkort, varför det är två stationer- valskärmen och valsedelstället. Många vill att allt ska finnas på samma ställe.

Hur gör jag? Varför legitimisation, jag har ju röstkortet med mig? När kommer vi få rösta hemma vida datorn?

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Vart "deras" partis valsedel fanns (partiet de ville rösta på). Under förtidsröstningen var en vanlig fråga: varför röstkortet läggs ner med valsedlarna.

När är det öppet? Hur gör man när man röstar?

Hur hittar jag de valsedlar jag vill ha (rörligt i ställen)? Hur personröstar jag/måste jag personrösta? Var kan jag rösta?

Under förtidsröstningsperioden är den vanligaste frågan för de som inte bor i kommunen om de kan förtidsrösta och hur de ska göra då vi inte har "deras" valsedlar för personröstning. Även om vi hade möjligheten att skriva ut ett dubblettröstkort.

Frågor som förekommer under valdagen: Måste man kryssa? Ska man lägga en sedel i varje kuvert? Får man sätta mer än ett kryss? Måste man slicka igen kuvertet?

Varför kommunen inte har förtidsröstningslokaler i alla stadsdelar. Öppettider förtidsröstning. Budröstning och ambulerande röstmottagning.

Nedan listas de vanligaste frågorna som inkommit till vårt kontaktcenter. • Vart jag kan gå och rösta? • Hur fungerar förtidsröstning? • När har förtidsröstningslokalen öppet? • Hur fungerar det att rösta från utlandet? • Hur det går till att rösta med bud? • Posta röstkort, samt material för utlands- och budröstning. • Frågor kring ambulerande röstmottagare. Frågor i vallokalerna från väljarna: - Frågor om valsedlarna - Frågor om vart man ska rösta

Inga frågor till valnämnd eller valkansli

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Tider för förtidsröstning (all information fanns inte på röstkorten), frågor om röstkorten, hitta och förstå valsedelssystemet, frågor om varför det finns både valsedelsställ och valskärm.

Ska man ha ett eller tre kuvert

Enligt vår kundjänst: Var och när kan jag rösta? När får jag mitt röstkort?

Öppettider. I röstningslokal: frågor om hur man röstar.

När och var kan man förtidsrösta

Vad betyder regionfullmäktige?

Vilka tider som gäller för förtidsröstningen och om man kunde skriva ut dubblettröstkort i närheten av röstningslokalen.

Rent praktiska frågor, som antalet valsedlar i kuvert, skillnaden på parti- och namnvalsedlar.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Varför är det tre valsedlar, ska man välja i tre val...

Kan jag rösta i vilken lokal som helst på förtidsröstningen? Varför behöver jag inget röstkort på valdagen?

Vilka öppettider har ni?

Vi fick 240 frågor till vårt kontaktcenter och de flesta rörde förtidsröstningen.

Om köer pga valsedelställ Hur man gör för att ta valsedlar Varför vissa (namn-)valsedlar "saknades" i valsedelställ

Frågor om hur det går till att rösta så det kunde vara bra om valmyndigheten tog fram en kort information/film. Var jag kan rösta är en annan fråga som ofta kommer.

Dom hittar inte rätt valsedlar. Eller dom förstår inte hur de ska leta efter valsedlar när det är så många olika valsedlar. Vi hade ändå valsedlarna i bokstavsordning, men blir för många olika valsedlar för de som ska rösta så svårt med tydligheten. Även en del frågor om varför man inte får ha partisymbol på sig som röstande.

- Vilken vallokal ska jag rösta i?/Vilket valdistrikt tillhör jag? - Väljare är osäkra huruvida alla valsedlar är på plats i valsedelställen/hittar inte valsedeln för det parti de vill rösta på. - Frågor om öppettider för lokaler för förtidsröstning.

När är röstningslokalen öppen? (många frågor då det upplevs saknas information om öppettider på röstkortet) Var kan jag förtidsrösta?

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Frågor om röstkort. Frågor kring ändringen av valdistrikten. Bokningsförfrågan till ambulerande röstmottagning.

Informationen på röstkortet, var det går att rösta på valdagen.

- Var de kunde få ett röstkort, då de inte hade fått något - Var och när de kunde rösta (både förtidsröstning och valdag) - Frågor angående valsedlar - att de inte kunde hitta valsedlarna de sökte/att det var svårt att förstå sig på ordningen i valsedelställen

Hur är det nu man röstar igen?

Frågor om röstkort.

Hur man kan brevrösta Var och när man kan förtidsrösta Hur budröstning fungerar

Hur det fungerar med valsedlarna Hur man kan rösta i fullmäktigevalen när man förtidsröstar i en annan kommun än man bor i. Förtidsröstningslokalernas öppettider. Utlandssvenskar som befinner sig i Sverige och vill rösta här.

Var och när kan jag förtidsrösta? Behöver jag mitt röstkort för att förtidsrösta? Vilken är min vallokal?

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Många väljare hittar inte valsedlar då de står placerade i bokstavsordning.

.

Varför får jag inga kuvert innan jag tar valsedlar? Måste man kryssa ett namn på valsedeln? Jag kommer från Kommun X, kan jag rösta här ändå? Varför är det olika färg på valsedlarna? Väljare som inte talar svenska och som inte kan läsa och således inte har någon hjälp av det skrivna material som Valmyndigheten tillhandahåller.

Skillnaden på parti- och namnvalsedlar

Har tyvärr inget svar på denna fråga eftersom jag inte fått några rapporter om frågeställning!

Varför det tar sån tid när man ska rösta

-

Tron att vallokalen också är förtidsröstningslokal.

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Valsedlar, dubblettröstkort samt öppettider till röstningslokalerna.

Var och när de kan förtidsrösta. Frågor om röstkort.

Hur gör jag? Hur fungerar det med alla valsedlar? Varför finns det så många valsedlar? Finns det någon penna? Var är kuverten? Var ska jag gå nu? Det finns inga valsedlar för socialdemokraterna!

Inte fört någon statistik över.

Vet ej

- Det saknas valsedlar för ett visst parti. Det stora antalet valsedlar gör att väljarna inte hittar. - Hur skall jag göra för att rösta? - Jag måste ha hjälp bakom valsedelsskärmen eftersom jag se dåligt, röstar för första gången. - Om ni lägger i röstkortet i fönsterkuvertet vid förtidsröstningen, då kan ni se vad jag har röstat på. Svårt att hitta lokala valsedlar. I vår kommun är det flera av riksdagspartierna som inte har någon lokal lista, så då blir det tomt i valsedelställen i de facken. Det tycker de röstande ser konstigt ut, som om det fattas valsedlar.

Ordningen i valsedelställen

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Var, när och hur man röstar. Många äldre i befolkningen så en del frågor om budröstning och ambulerande röstning. Det finns även flera som röstar från utlandet och kommer med frågor om hur dem brevröstar.

bland annat oklart varför det fanns två sorters valsedlar

Hittar inte i valsedelstället. Varför är det så många valsedlar?

Fråga om personval. Valhemlighet vid förtidsröstning.

Frågor om valsedlarna.

allmänna frågor om röstförfarandet

Varför röstkortet läggs tillsammans med kuverten med valsedlar på förtidsröstningen.

Hur man förtidsröstar

34. Vilken/vilka är den vanligaste frågan/frågorna som väljarna har?

Väljare har frågor om hur förtidsrösterna hanteras och var de ta vägen. Några var osäkra på om valhemligheten vid förtidsröstningen.

Varför valsedlar inte finns bakom valskärmarna och varför det finns så många valsedlar.

Ifall fler får gå in bakom valsedelställen bl. a

När är förtidsröstningen öppen? Jag hittar inte mitt röstkort?

Frågor om dubblettröstkort. Frågor om röstmottagningsställenas tillgänglighet/öppettider.

Svårt att förstå valsedelsystemet. Svårt att överblicka över olika valsedlar.

Varför vi bytt valdistrikten/vallokaler

Var de ska gå och rösta. Skulle behöva en central valkarta från Valmyndigheten.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Se över personvals systemet, alternativt se över hur valsedelssystemet fungerar.

Ångerröstningen se ovan

Ändring av vilka valsedlar som ska tillhandahållas i vallokal. Istället för att partivalsedlar ska tillhandahållas för partier som fått mer än 1% av rösterna vid de två senaste valen bör namnvalsedlarna ersätta dessa.

Ta bort ångerröstningen

Valsedlar i valsedelställen. Bett röstmottagare att titta mellan varje väljare, tyvärr inte realistiskt. Obekvämt handling för dem när det är kö, (kan tolkas som en koll av vilka valsedlar som går åt)

Slopa insynsskyddet för valsedlarna eller skapa ett direktiv om att man kryssar bakom avskärmningen för valsedlar så man kan ha fler valsedelstationer i lokalen. Samt att det ska vara möjligt att uppmana väljare att ta med egna valsedlar till röstnings- och vallokaler.

Se ovan: - Gör om hela systemet med valsedlar. Det är fullständigt vansinnigt att det trycks 700 miljoner valsedlar inför ett val. Lär av andra länder! - Tidsbegränsa möjligheten att ångerrösta till exempelvis kl 15? Detta skulle avsevärt underlätta och göra rösträkningen snabbare.

VALSEDLAR. Vi svarade 0 på fråga 6 i enkäten. Det var dock inte 0, men det var inget vi noterade under onsdagsräkningen. Ska detta noteras bör det tydligt framgå i formulär.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Ändra så det endast behövs en valsedel som i Danmark och Finland.

Valsedelsystemet måste ändras. Ta bort ångerröstningen.

Vi ser ett behov av att röstningen sker mer konsekvent nationellt. Exempelvis fick vi information från Valmyndigheten om att leverans av röster från röstningslokal är upp till varje valnämnd att utforma, mer specifikt "behövde" man inte använda Valmyndighetens omslag.

Valsedlarnas placering och valsedlarnas utformning för att förenkla för väljarna.

Reglerna om att få ångerrösta tills vallokalen stänger gör att rösträkningen kommer igång sent då hanteringen av förtidsröster tar lång tid. Sätt en tidsgräns till kl 18.00.

Valnämndens kommentar: 8 kap. 2 § "Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt" - Om rapportpartierna stod separat från övriga partier skulle det vara tydligare att hitta bland valsedlar (också rörigt för väljare med ett valsedelställ för namnvalsedlar och ett annat för partivalsedlar). Lätt för väljare som önskar rösta på ett mindre parti att hitta de valsedlarna också.

Ändring av valsedelssystemet - det är alldeles för många valsedlar och det blir förvirrande för väljarna.

Öppettider i vallokal under valdagen, förslag kl. 08.00 - 18.00. Öppettider i förtidsröstningslokal under valdagen, förslag: öppet mellan 08.00 - 18.00, men behöver inte vara en och samma lokal utan kan vara olika lokaler och orter. Tanken med detta är att även de små byarna i en kommun med långa avstånd och de som har en lång väg till vallokalen kan erbjudas att rösta på valdagen i en förtidsröstningslokal.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

En valsedel för respektive val. Valsedelshanteringen börjar bli ohållbar.

Dagens system med valsedlar. Eventuellt möjligheten till ångerröstning.

Att rösten bereds på samma plats där väljaren tar sina valsedlar, samt att partivalsedlar tas bort. Mängden olika sorters valsedlar behöver minska.

Inför en valsedel

- Se över lagstiftning för avskärning av valsedlar alternativt ändra valsedelssystemet och ta bort partivalsedlar.

Se över/ta bort regeln om avskärmning av valsedlar. Bestäm vilket ansvar valnämnden ska ha för valsedlar, det är inte bra när grannkommunen gör på ett annat sätt. Digital röstning i lokal (försöksverksamhet i alla fall).

Valsedelsavskärmningen om man kan på något sätt få till så man kan välja att ta bakom eller ta mer fritt som tidigare.

ta bort eller kraftigt begränsa möjligheten till ångerröstning

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Att man i varje vallokal både har möjlighet att använda den avskärmade platsen för att hämta valsedlar och en plats som inte är avskärmad.

Nytt system för valsedlar. Ta bort ångerröstningen. Förlägg valdagen till 3:e söndagen i september

Förändra systemet med valsedlar.

Att man inte SKA få tjänstgöra som röstmottagare i valarbetet om man finns med själv på någon kandidatlista för aktuellt val det gäller.

Ta valsedlar och stoppa i kuvert bör vara på samma plats.

Digital förtidsröstning.

Att partierna inte ska kunna dela ut valkuvert enligt 6 kap 10 § vallagen, eftersom väljaren ska göra i ordning sin röst i avskildhet bakom en valskärm i en röstnings- eller vallokal.

Valsedelsystemet, se kommentarerna under fråga 32.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Plats där röster behöver göras iordning behöver inte vara bakom valskärm

Ångerröstning tillåts bara del av valdagen. Ambulerande röstmottagning.

Ta bort kravet om att ta valsedlar i avskildhet. Detta är enbart ett mervärde för valhemligheten, tidigare ordning var tillräcklig. De negativa konsekvenserna överväger förbättringarna.

Ta bort möjligheten att ångerrösta

Förändringar kring valsedelssystemet.

Sista datum för anmälan till valet och samtycke till att kandidera bör vara före förtidsröstningen börjar
Möjligheten att ångerröstningen kan slopas Partivalsedlarna kan slopas, full tillräckligt med namnvalsedlar och blanka valsedlar Valsedelssystem i sin helhet behöver ses över.

digital lösning

Det som behövs är att vi får ett nytt hållbart/demokratiskt och för väljaren ett begripligt valsedelssystem.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Ändrad hantering av valsedlar - färre! Rösten bör göras i ordning på ett enda ställe.

Ingen valhemlighet bakom valsedelställen.

Reformera valsedelssystemet - ha alla partier på en lista.

Få ned antalet valsedlar. Behöver det finnas både partivalsedlar och namnvalsedlar? Borde det inte gå att på något sätt endast ha namnvalsedlar?

Ängerröstning behöver ses över, använts väldigt sällan och innebär mycket extra arbete för röstmottagarna på valdagen. Valsystemet med valsedlar - övergå till t.ex. Finlandssystem. Minska antalet valsedlar.

Ett nytt valsedelssystem

Öppettider vallokaler på valdagen att stänga tidigare. Digitala protokoll/dagrapporter.

Det svenska valsedelsystemet upplevs krångligt i jämförelse med våra nordiska grannar. Partivalsedlar, namnvalsedlar och blanka valsedlar skulle kunna bytas ut mot en blankett där väljaren kryssar för det parti hen vill rösta på och lägga ner den i ett valkuvert och lämna till en röstmottagare.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Stäng vallokalerna kl. 18 (se svar fråga 32). Färre olika valsedlar för obligatorisk utläggning

På grund av ökad förtidsröstning - inför digital röstlängd. Dessa svar kommer från [REDACTED] kommun.

Ta bort möjligheten till ångerröstning

Ta bort möjligheten att ångerrösta. Förenkla valsedelssystemet, se ovan.

Gör något åt namnvalsedlarna. Det är mycket logistik och frågor kring valsedlarna.

Regler för ångerröstning. Regler för valsedlar.

Hantering av förtidsröster och därtill kopplat rätten att ångerrösta. Det är inte rimligt att i en vallokal behöva vänta till den stänger innan förtidsrösterna får läggas i urnan. Ångerröstning till klockan 17? Digital röstlängd som gör att man kan jobba dubbelt i röstlängden. En prickar av röstande och en prickar av förtidsröster?

Avsluta ångerröstning tidigare, t ex kl 17.00 valdagen.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

- Ändring av valsedelssystemet - Revidering av lagen om avskärmning av valsedlar.

Se över hela valsystemet, ex. antalet valsedlar.

Valsedelssystemet, framför allt.

1 valsedel per parti. Valavskärmningen måste ses över.

Ta bort möjligheten att ångerrösta.

Se svar punkt 32.

Rutinen för förtidsröster på valdagen behöver förbättras. Man borde kunna börja att sprätta upp och skriva in förtidsröster i röstlängden innan klockan 8 på valdagen.

- Valsedelssystemet, minska antalet valsedlar markant. - Valnämndens preliminära rösträkning onsdagen efter valdagen är en stor påfrestning för kommunernas kanslipersonal då det är samma personal som arbetar valdag/valnatt och då. Lagen behöver nödvändigtvis inte ändras men det behövs tydligare arbetsrutiner från nationellt håll om hur kommuner kan tänka i personalplaneringen inför detta moment. Om sådana rutiner uteblir från nationellt håll är det svårt för valkanslier att förutse hur stort arbetsmomentet är om tidigare livserfarenheter från förättningen inte finns. Vidare går verkställandet ut över arbetsmiljön och kvaliteten av genomförandet av uppgiften då kommunens tjänstemän inte hinner återhämta sig.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Valsedlarna och utformning.

Ja för att genomföra föreslagna ändringar om att slå ihop valsedelstall med valskärm.

Färre valsedlar, det skulle räcka med en typ av valsedel. Vi tror detta kan ha varit en stor bidragande orsak till den köbildning som blev vid avskärmningarna och det var också förvirrande för många väljare.

Valsedelssystemet Ångerröstningen Tydligare vem som får hjälpa till vid röstning (begränsning till bara röstmottagare)

Ta bort ångerröstningen! Skulle underlätta oerhört i vallokalerna om man redan i början på dagen kan granska förtidsröster och lägga ner dem i valurnan direkt. Att lägga ner i valurnan när röstlokalen stängts tar ytterligare åtminstone en timme innan själva räkningen kan börja. Detta är feedback vi fått från många ordföranden och röstmottagare som har jobbat både en och flera val.

Revidera valsedelsystemet

Valsedelsystemet. Endast namnvalsedlar? Valsedel med alla partier på samma?

* Ta bort möjligheten till personvalkryss, eller ändra sättet att hantera det på. * Digital röstning i vallokal istället för pappershantering.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Ordningen med att valsedlarna ska vara i anslutning eller i lokalen. Det hade underlättat med en valsedel per val med samtliga partier på den sedeln. Det hade underlättat hanteringen av valsedlar och säkrat valhemligheten.

Slopa möjligheten att ångerrösta. Möjliggör att man får göra i ordning sin röst bakom samma skärm som där valsedlarna är. Det är ett irritationsmoment för väljarna att först ta valsedlar och därefter få kuvert för att sedan gå bakom valskärmen.

- Se över lagstiftningen om onsdagsräkningen – orimligt att nämnden ska delta.

Begränsa antal namnvalsedlar som får tryckas upp av partierna. Lagstiftaren får väga fördelarna för valhemligheten med avskärmade valsedelstall mot den extra arbetsbelastningen för valorganisationen som det innebär. Kommunen upplevde det ganska enkelt att ordna avskärmning i lokalen men det ledde till andra utmaningar som att skapa tillräcklig belysning, bemanning för att ha täta kontroller av valsedlarna, hantera köer och slussa väljare vidare. Det leder även till mer logistik och skärmar som behöver köpas in, levereras, ställas fram, packas ner och förvaras. För långa köer torde även påverka valdeltagandet om det inte upplevs smidigt att lämna sin röst.

Detta är en politisk fråga där viss oenighet kan råda och därmed har förvaltningen inte mandat att föreslå något,

Möjlighet att bocka av förtidsröster i röstlängderna innan valdagen. Ingen förtidsröstning på valdagen, det skapar så mycket mer jobb på valdagen i vallokalerna.

Att begränsa tiden för ångerröstning, t ex till senast 18.00, då det är mycket jobb för röstmottagarna i och med den ökade mängden av förtidsröster. Eller helt ta bort, såsom det gjordes i kyrkovalet i höstas.

Kombinationen av stärkt valhemlighet och många partier med valsedlar gjorde det tidskrävande att hålla i ordning i valsedelställen. Hade varit relevant att skrota systemet med valsedlar. Tidskrävande i vallokal att hantera den stora mängden förtidsröster först efter stängning. Funderar på att ta bort rätten att ångerrösta.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Avskärmning och valsedelssystem. Vi vill att det även ska finnas en station utan avskärmning och enklare system för valsedlar.

Ångerröstning. Skulle den tas bort så kommer hanteringen av förtidsröster gå lättare. Slopas valskärm och istället låta väljaren göra iordning rösten bakom valsedelsavskärmningen. Endast namnvalsedlar.

Slopad ångerröstning Nytt valsedelssystem

se p 32 budröstning förtid, ångerröstning, intygande av identitet-pnr röstkort, inte öppet för förtid varje dag i mindre kommuner, men framförallt VALSEDLARNA. Ngn åtgärd behövs.

Individuell valsedel för väljare där parti- och kandidatnamn skrivs till eller kryssas för. Exempel på positiva effekter: (1) minskad personalintensitet under såväl planering som genomförande, (2) minskad risk för missförstånd kring valsedlarnas ordning från väljare och politiker, (3) möjlig effektivisering vid valsedelställen vilket kan leda till färre flaskhalsar och kortare köer samt (4) mindre miljö- och klimatavtryck genom att färre valsedlar trycks. Exempel på potentiellt negativa effekter som behöver analyseras: (1) att skriva till namn på parti och kandidat genom fritext kan bedömas som svårtillgängligt för en del väljargrupper och kan leda till svårare bedömningar vid rösträkningen, (2) "fritextröstning" kräver att det finns lättöverblickbara listor över anmälda partier och kandidater i röstmottagningsstället, (3) tillgänglighetsanpassa information och röstningsförfarandet för synnedsatta väljare.

Färre valsedlar. Känns otryggt att dela ut kuvert mellan valsedlar och skärmen, många visar vad de röstar där

Valsedelssystemet och förtidsröstning/ångerröstning

- Att det ska finnas en central och digital incidentrapportering. - Ett förslag för att underlätta för både kommuner och partier är att det bara ska finnas namnvalsedlar.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Förändra kravet om avskärmning av valsedelställ.

Vi behöver se över och ta bort ångerröstningen så att förtidsrösterna kan hanteras och granskas tidigare under valdagen. Se över valsedlarna – ex. jämför med modellen i Danmark. Mängden valsedlar är ett problem för köbildning, ohållbart logistiskt och miljövänligt. Med en ändrad valsedelsmodell blir flödet i lokalerna och planeringen av avskärmning mycket enklare.

- Granskning och avprickning av förtida röster dagen innan valdagen - Slopa ångerröstning - Placering av valsedelställen i valbåsen

Ta bort möjligheten att ångerrösta samt avskärmningen av valsedlar

Ta bort möjligheten till ångerröstning för att kunna avsluta hanteringen av förtidsröster under valdagen.

Partivalsedlar behöver inte tillhandahållas i vallokal för de partier som har namnvalsedlar. Därmed minskar förvirringen för väljarna och utrymmet för valsedelställen

Se svaret på fråga 32

Förbjud ångerröstning

Ångerröstningen.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Riksdagen bör reformera valsedelssystemet. Antingen avskaffa namnvalsedlar eller partivalsedlar. Det förvirrar väljaren och ökar risken för misstag och incidenter. Ångerröstning bör också avskaffas - utnyttjas mycket lite. 10 gånger detta val, utav ca 8000 röstande.

Vallagen bör ge Valnämnder större möjlighet att kräva tillgång till lokaler. Ett förenklat valsedelssystem, det är för många valsedlar. Det innebär en enorm administration och gör det svårt för väljaren att överblicka valsedelställen.

-Ta bort ångerröstningen! Försenar hanteringen av förtidsröster vilket i sin tur försenar räkningen. -Begränsa antalet olika valsedlar

Ta bort ångerröst eller förkorta tiden. Fler förtidsröstar och att man inte får lägga i valurnan innan stängning försenar valarbetet. Det är inte rimligt att få jobba fram till tre på natten innan alla valdistrikt har lämnat in sitt material.

Ta bort ångerröstning Förbud mot fotografering i vallokal/röstningslokal. Förtydliga i lagstiftning vem som får hantera valsedelställen, idag finns tolkningsutrymme för om det är enbart röstmottagare eller valnämnd tillsammans med röstmottagare. Lagstifta om ordningen i valsedelställ, ex. alfabetisk ordning för samtliga partier oavsett tidigare resultat i val. Över lag otydlig lagstiftning.

Kanske någon enhetlig lösning för avskärmningar/skippa kravet.

Alla delar som rör valsedelssystemet i dess nuvarande form. Bort med ångerröstningen.

Att ångerröstningen tas bort och att vi inte ska behöva ha öppet 08.00-20.00 för förtidsröstning på valdagen.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Valsedelssystemet behöver ses över och ändras. Ska man ha kvar systemet behöver man tillåta att ha valsedlarna innanför valskärmen i de fall det är lämpligt. Ångerröstningen bör begränsas till en viss tid så att man kan lägga ner rösterna i urnan innan vallokalen stänger. Förordnande av röstmottagare måste kunna göras av nämndens förvaltningsorganisation. Vi hanterar 3500 personer och detta är ett arbete som pågår fram till valdagen och ändras kontinuerligt fram till valdagen. Det handlar om fler än 500 byten sista veckorna. Personal inom valorganisationen bör kunna anställas på projektanställning eller liknande. Vi ser stora svårigheter med de nya LAS-reglerna. Man bör också se över på vilket sätt man kan underlätta för röstmottagare att exempelvis ha rätt att ta ledigt efter valdagen eller liknande motsvarande den rätt man har som facklig företrädare. Valnämnden borde ges rätt att kunna beordra anställda i kommunen att arbeta som röstmottagare i händelse av att det inte går finna tillräckligt med personal.

Valsedelssystemet, valsedelsställ och valskärm i en station, digital identifiering av väljare, digitala röstkort

Kanske inte behov, men en reformering av valsedelssystemet vore önskvärt.

Gemensam valsedel för samtliga partier som anmält deltagande i valet.

Inför en valsedel per val. Avskaffa valavskärmningarna vid valsedlarna, skapar mycket köer.

Reformering av valsedelssystemet

Hur stort antal valsedlar som partierna får kostnadsfritt. Förtydliga vilka som får arbeta som röstmottagare, om det ska finnas, inte att man i en vägledning som nu skriver nu att man bör inte vara aktiv politiker.

Ta bort ångerröstningen. Det blir mycket arbete efter vallokalens stängning.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Ett reformerat valsedelssystem. Begränsning av möjlighet till ångerröstning. Separata valdag - en för riksdagen och en för region och kommun.

Ta bort möjligheten att ångerrösta.

Lagar kring valsedelssystemet och ångerröstning.

Hanteringen av förtidsröster på valdagen. I och med fler förtidsröster blev räkningen förskjuten för de flesta av våra valdistrikt. Även om vi kan bemanna upp för att klara av att granska förtidsrösterna under vallokalens öppettider så tog det långt tid när förtidsrösterna sedan ska läggas ner i urnan.

Valsedelssystemet är en svaghet i valgenomförandet - det är krångligt att förstå sig på, för såväl röstmottagare som väljare, valsedlarna saboteras och det är ett enormt arbete att administrera. Enorma mängder valsedlar trycks upp och slängs, vilket också bidrar till stor miljöpåverkan. Ett förenklat system kan bidra till ökad tilltro till vår demokrati.

1. Översyn av valsedelssystemet. Det ger upphov till en stor del av problem och utmaningar som valadministrationen möter; köer, missnöje hos väljare och partier, logistik och material, ryktesspridning, förvirring hos väljare, oacceptabel arbetsmiljö för röstmottagare etc. Nuvarande system kräver enorma resurser - både miljömässigt, men också logistik och personalbehov hos både kommuner och partier. Med den mängd små partier som finns nu är det oerhört svårt att genomföra ett rättssäkert val. 2. Utred om möjligheten att ångerrösta är rimlig i relation till tidsåtgången det medför vid hantering av röstmottagarna. Andelen förtidsröster ökar och vi behöver kunna hantera rösterna tidigare än efter lokalernas stängning på valdagen om vi ska ha en chans att bli klara i rimlig tid.

Valsedlarna Ta bort ångerröstningen

Tydligare lagstiftning kring "huvudregeln" om att de endast ska vara en bakom valsedelsavskärmningen/valskärmen. Lagstiftning kring förtroendevalda/kandidaters på listas möjligheter att jobba som röstmottagare/medverka vid uppsamlingsräkningen etc

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Valsedelssystemet. Och att kunna ta valsedlar och göra iordning sin röst på samma plats. Digital röstlängd. Sist men inte minst - avskaffa ångerröstningen.

1: Vi efterlyser ett förtydligande om hantering av namnvalsedlar, mer precist att detta fastslås som ENBART partiernas ansvar. 2: Vi efterlyser möjligheten att erbjuda mer generösa öppettider i förtidsröstningen. 3: I vallagens tredje kapitel anges att det för varje valdistrikt ska finnas en ordförande och en ersättare för ordföranden. Däremot står det inget uttryckligen om hur arbetet ska ledas i förtidsröstningen, där vi också ser behovet av just en ordförande; någon som bidrar till ökad kontinuitet och som tar det extra ansvaret som behöver tas för att arbetet ska kunna genomföras. Under valet 2022 har vi haft "informella ordförande" som utfört vissa extra uppgifter utan extra kompensation. Här skulle vi vilja att vallagen (2005:837) klargör att det ska finnas en ordförande också i förtidsröstningen. Detta skulle underlätta dels på så sätt att vi med större legitimitet kan tydliggöra för våra röstmottagare vem/vilka som ska utföra vissa uppgifter, men det skulle också underlätta för oss att få loss pengar för dessa röstmottagare om ordförandeskapet omfattas av ett lagtvång.

Uppföljning av ändringen kring avskärmning av valsedlar skulle behövas. Det stoppade upp flödet mer vilket skapade mer köer överlag. Valhemligheten behöver vägas mot att väljare eventuellt avstår från att rösta på grund av långa köer.

Antingen görs en översyn av valsedelssystemet eller så behöver systemet med avskärmade valsedelställ ses över för att inte riskera valdeltagandet.

Färre valsedlar. En-stationsvalbås.

Valsedlar där man kryssar.

- Endast en valsedel för samtliga partier. Kan eventuellt delas upp som en valsedel för respektive val, dvs en för riksdagsval, en för kommunfullmäktigeval och en för regionfullmäktigeval. Detta är av yttersta betydelse om det fortsatt skall vara valsedelsställsavskärmning.

Valhemligheten bör ses över.

35. Ser ni ett behov av lagändringar inför nästa val?

Förenkla valsedelssystemet.

Ta bort ångerröstningen Digitalisera mer

Avskaffande av partivalsedlar. Utforska införandet av begränsning på hur snart efter vallokalers stängning som vallokalsredovisning får ske. Detta för att undvika att personer som står i kö till vallokal påverkas av denna information.

Valsedelssystemet.

Ändra systemet med valsedlar!